

โคลงรามเกียรติ

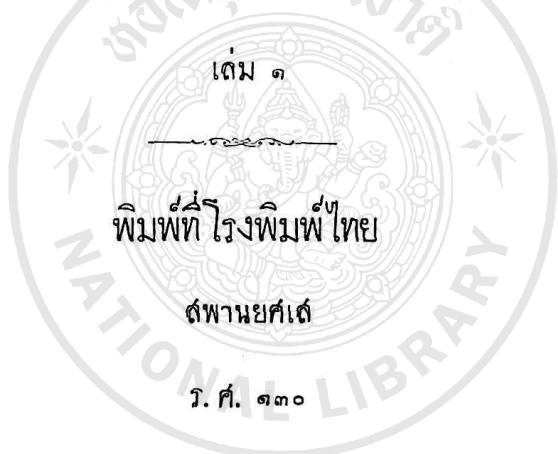
ในพระราชบัญญัคพระครรตานคำถ์คำราณ

เดม ๑

พิมพ์ไทย พิมพ์ไทย

ตพนยศส์

ร.ศ. ๙๗๐

บาร์โค้ด

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

31111005350507

พระนามเด่นนามผู้เด่น

ห้องหนัง ๙๘ โคง

ห้องที่ ๓ พระศรีสุนทรโวหาร

๑ " " "

๒ " " "

๓ หอวังฤทธิพลด้วย

๔ " " "

๕ พระยาต้นหัวนกรักษ์

๖ " " "

๗ " " "

๘ ชุมทองเต็มคนเกา

๙ ชุมโภ加ทวรกุจ

๑๐ " " "

๑๑ หมอนพันธุ์เพเวะห์

๑๒ " " "

๑๓ ชุมมหาตีกษิโวหาร

ห้องที่ ๗๕ ชั้นมหาติ�โนวาร

- „ ๗๖ „
- „ ๗๗ นายเด่นยิรากษา
- „ ๗๘ พระเทพกรະณ
- „ ๗๙ „
- „ ๗๐ พระเจ้าราชวรวงษ์เชอ พระองคเจ้าบุตร
- „ ๗๑ นายโคเบรี่ญู
- „ ๗๒ หมื่นเจ้าชายคำ
- „ ๗๓ จหมนทพยเด่นา
- „ ๗๔ พระเจ้านังยาเชอ พระองคเจ้า
- มูลนิธิอนุรักษ์สถาปัตยกรรมไทย
- „ ๗๕ „
- „ ๗๖ ชั้นวุฒิครัวร่าดัน
- „ ๗๗ หดงามภาณุวงศ์
- „ ๗๘ นายเด่นยิรากษา
- „ ๗๙ „
- „ ๗๐ นายทัดกูเรเตอร์

๑๙	นายทศกิริยาเทชวร์	
๒๐	หม่อมราชนากุล	
๒๑	"	"
๒๒	"	"
๒๓	พระยาศรีสิงหเทพ	
๒๔	"	"
๒๕	"	"
๒๖	"	"
๒๗	"	"
๒๘	ขุนพิตานกตึงษากุล	
๒๙	"	"
๓๐	พระเจ้านองยาเชอ พระองค์เจ้าเกษมศรี-	ศรีโยค
๓๑	"	"
๓๒	พระเจ้านองยาเชอพระองค์เจ้าจักรเฉรญ	
๓๓	"	"
๓๔	นายเรกหมนพากย์โภหาร	
๓๕	"	"
๓๖	พระยาราชนกิจการ	

ห้องที่ ๔๙ พระยาราชนมภารก

” ๔๙ พระเจ้าองยาเชอ กรรมหนึ่นอดีตคร-

“ พระเจ้าองยาเธอ กรมหมื่นประจักษ์-
ศรีดีปากมุ ”

“ ៥០ ”
“ ៥១ ព្រះគោនុងការខេត្ត ព្រះបុងកម្រោគសរ-
ក្រារ ”

๕๒ พระยาราชดิลมหารากร

“**અ**” “**અ**” “**અ**”

“ ፳፻ ”

„ & „ „

“ ៥៦ អនុវត្តការ

“ ဒေါ် ”

“ ఏడు ”

„ ፳፻፲፭ ዓ.ም. ከፃፈን

“ ” “ ” “ ”

“ 50 ”

ໃຄດງວມເກີບຕົ້ນ
ໃພພະບາບ
ວັດພຣະທົວໝັກສາສົດຕາຮານ

① ປາງຮາຊຄາບສິໄກ໌	ສະການ
ແນກຖືພາການ	ບໍາກວັງ
ແຕ່ຜັງບຸຕຽງນ	ຈ່າເຈືອນ ໄວເຍ
ກດັບນິຍມທີ່ຕ່ອງວັງ	ພຣັດພວ້ອນພຣະນຸມຈະລາຍ
② ອີຕຽນຸ່ງໜາຍໄດ້ດຸ	ໂດກໍ່ ມານເຍ
ເພີ່ມພາຍາມທີ່	ຄໍາເຫຼົ້າ
ນັບອຳນໍາເນື່ອນໍານັດ	ຕາສີດ່ວງ ຮາດາຍນາ
ຢັງປ່ຽດຢ່າງເຂົ້າ	ເຊົາຮ້ອງມານຊັນ

โคลงรามเกียรติ

๑ หน่ายจิตราคิดท้อ ทางเรียน

ใจบ่วงห่วงวนเวียน	หากเจ้
ทำเพย์รับตุ่มเพย์ร	เพย์รเปด่า แด้วพ่อ
จักบัวซักโ้ออี้	อยู่ด้วยอันได
๑ จักนกดับเข้าสู่	บูร
ตุ่มบตตุ่มบูรณ์ม	มากพร้อม
บ่รุ่งประชาชี	ฉันเช่น ก่อนยา
จำกดับเดินทางขอ้ม	ออกสร้างทางท่าน
๑ หวานติดถังดูกน้อย	ในดิน
ครั้ตเรี้ยgnay โถมนдин	ดาศเท้า
ยังรัมนิโคราฟิน	ภักครตัง โถมนเตย
ชุดกาฤกจักเข้า	เซตรแก้วนนกรคุณ
๑ นายโถมนรับดึงแด้ว	ชนีฉัน
จับๆอบๆจากดินพื้น	งดัง
บ่ประตับตึงสำคัญ	ผอบบูตร ท่านนา
หงๆอบนั่งร้องไห	เหตุ豫จังๆอนชารณ

ห้องที่ ๑

๓

๑ องค์พระชนกไก่	ตัวบากิจ
อกกดตึงด้านจิตรา	ขัดขัน
อกหัวพ่างชีวิตรา	จักษุอด ภายใน
เกิดส์ติกดับกตัญ	โศกแต้วตั้งโถม
๑ ฉากกุศวรคเจ้า	จักรพรรค
บุญหนักศักดิ์ใหญ่ชั้ด	เชื้อไค
จักถังชีพบด	เห็นหาดาก นุกนา
จำจักเกนท์ไก่ให้	ฟอกฟันคนหา
๑ โถมนอยเย่องรูปเข้า	บวินทร
บอกแก่ชุนเด่นนิทร	อย่าช้า
ให้จัดทศโยธิน	ทุกหมวด หมายເຊຍ
พดครชรรถนัมม้า	กรบกวนฯคุรุงค
๑ ให้เครื่ยมไกแยกหง	โภก ชราເຊຍ
เร็วเร่งรูบออกมา	ท่าน
ไกคันพระธิดา	ดวงจิตรา กฎหมาย
ไปอย่าเนี่นนานด	หดบชัมมาร์ງ

๔ โคลงรามเกียรติ	
๑ นายโสمنรับสั่งแต้ว	ดาจาร
กันกันบั้นพรล่อน	พักช้า
กับถึงพระนคร	ประเกศสูง เยี่ย
พบพากขุนนางว้า	วุ่นแต็ทกภาน
๑ โถมเรียนแยกท่านผู้	อธิบดี
ตามสั่งพระมุนี่	ถ่องถัวน
ครอบบัดบัดหมายนี่	เกณฑ์ทุก กรรมยา
จัดพหดพดตัวน	ยึกหัวหอยนรังค์
๑ เกณฑ์กรรมเกษตร์	กรรมจร
ไกแยกโโคกาษร	เดร็จพร้อม
ยกพากพากร	จากนั้น เรศฤทธิ
จึงสั่งนายโสมนคั่ม	คุ่มหน้านำพด
๑ ดุเชตรอาภาศ wen	วันตันท์
ให้กราบวนรพด	พักยัง
ภายนอกบริมนทด	เขตรวัด นั่นนา
พาพากขุนนางทั้ง	หมาดเพ้าพระมุนี่

ห้องที่ ๑

๘

๑ พระเมยพจนานาดเจง	ความทึ้ง
เต่าเหต่าเต็นนาฟัง	จวบแคด้า
เต็คกันนำน้ำฟัง	ผอบอวรรณ เรศเยช
ซัชเชครสำคัญเด็ก	สั่งให้ไกระคน
๑ นายกนัมเกล้ารับ	โคงการ
ต่วนค่วนมาสั่งงาน	เตร์เจพร้อม
นังคัดกิจบรรหาร	เทียนแยก ไกเยย
ไกประดังคาด้ม	เซครคำวณไทย
๑ ไกเตียกไก่พร้อม	ระคมไก
ต่างมุ่งต่างหมายใจ	เต่าคัน
แมประดักทุดไว	เดียนรออบ
ไกหัวจังหวัดคน	นิโกรหกวนต้าชา
๑ หาวยร้อยหาวยร้อยบรอย	พฤชชา
หาวยคำหาวยคราหา	ห่อนพ้อง
แต่งแคดແಡกญา	หยุดพัก เหนือยເບຍ
ນັບນາທັກສີທີ່ພວ້ອງ	ພຈນແຈ້ງແດຕງການ

๖ โภลงรวมเกี่ยรต	
๑ พระศดับคاداتโศกเศวต ชดไนย น่องເຍ	
สุคท์สังเกตใจ	ຈັກແຈ້ງ
ชຮອຍໜຸ່ງເທິພໄທ	ຈຳເນື່ອ ໄວນາ
ຈຳຈະບວງສ໌ຮວງແຕ່ຮັງ	ສັຕິຍ້ອັງອໝີ່ຫຼວງ
๑ ຕຣີເຕີ່ວ່າທຽງເຕີ່ຍຶງຄວຍ	ບາຮນ໌
ແມ້ນນາຄຽບປຸກກົງ	ເກີ່ນດັບ
ຄວເປັນອວຣຄນາວ	ຈັກພວດຕີ ວາຊາ
ເຜົ້າຈຸກຂົຟຜຸດຸກຄ້າ	ໂດກໃຫ້ສູ່ເກມນ
๑ ຂອງຈົງອຸ່ປ່າເຊົ່ອ	ອາຫຼາ ໄນຍເຍ
ໄກຈຽດຈຽງພາ	ພົບແກ້ວ
ອົກຄໍານາມເທິວາ	ຮັກໝ່າງໆຍ ນໍາແນອ
ເຕີ່ວ່າເສີ່ຍງສັດຍາແສ້ວ	ຈົງຈ້ອງຈຽດໄກ
๑ ໂກນໍາຈຳເກາະຄ້ອງ	ພານປະປັບ
ຄອກປະກຸນທ່ອຜອນ	ກດັກດັ້ນ
ບານກດົບກດົນຕະຮະຫຸນ	ເຕົວງວນ ຮົກນາ
ພະຈົ່ງແພຍຜອນອຸ້ນ	ນຸ່ອກແຕ້ວັນຈວັນ

ห้องที่ ๑

๗

๑	มนตรีทุกสำนักงาน	ตัวรัฐธรรมนูญ
	โฉมพระข้าราชการ	จิตรช่ออง
	พร้อมเบญจถักรัฐน์เพดิน	เนครโภก เนตินเย
	ชื่อเอิกอยพรมพรั่ง	ศันนัสนัมภวายก
๑	พระเต็ดีจันทร์ดุกน้อย	นางดุจันทร์
	คืนส์อาคุณพดัน	กด่างอ้าง
	พ่อไร้ระไนยต้น	ตติราช วงษ์เชีย
	จังตะต้มบัตต์สวัง	พระคติพญาيان
๑	กุศลอดแนะนำไถ	ดวงจักร
	เป็นบุคคลสุดตุ่นคิด	พ่อเด็ก
	พ่อจักเกกานามต์ฤทธิ์	พระสกตต์ แม่นา
	จังซือช์ดาแก้ว	เกดเกอบุญชรรน
๑	นางปะนคบพาร์คท์ไก	ทูตตันอง
	พระเศษพระคุณปอง	ปักเกด้า
	ดูกวักจักษอรของ	บัวนาท พรอนา
	คุ้งชี้พอยาต์ญี่เข้า	ช่วยช้อลงมุกคุณ

	๙	โภดงรามเกี้ยรต
๑	มนตรทงตชَا	ตระเตริญ
	ไคช่องทุตอัญเชิญ	ราชท้าว
	ส่วนเต็จราชาเนิน	คันหัค เรศนา
	กรองพิพพ่านค้าว	คุณกงเจมกรอง
๑	ทรงรับอย่างแด้ว	พดันดา พรตເຍ
	ชนสังเทียบโยชา	ยาครเต้า
	ทรงรถร่วมชิดา	คงจิตรา ท่านนา
	ถนนถังถนนเข้า	ເຂດราชายชานิน

ห้องที่ ๖

- ๑ ฝ่ายชากวนก์เรก์ทัง บุรุษนา รื่นรา
ทรายหนาห์ร่างราชา ผ่านเฝ้า
ไตรัชจิตาดา พราหมณ์กรุงเยย
โภงชักชานดูอกเท้า เห็นอยเมื่อเหตุอยหดาน
- ๑ ชุมชนกุดนกเดือนกหึง ทางหดวัง
กับคงคือทนาณหดว บุรุษแมง
พศเพ่งชิตาดง จักรราช
ชุมว่าเทพย์ต์รรแต้วง ใจกพามาเมือง
- ๑ พระเต็คดิทรงรถเช้า วังใน
รถประทับกับเกยไชย บุรุษ
เต็คดันนำชิตาไกด ปรางค์มารศ
อเนกอนงค์เต่นอหน้า แผ่นหง่วงหดวัง
- ๑ เอกองค์อวรมครีศ์ไก เทพ
นามรัตนมน บุรุษเหนา
พระต้นมนาฎนาร บุรุษมน
เรียงเรียนบนบพี่มเฝ้า บทเบ่องจักรพงษ์

๑๐ โภดงรามเกียรติ	
๑ ต่างพศต่างเพ่งตัวอักษร	ชื่อ
ไนมเนกเมฆมา	แม่นแม้น
เนกอัจฉรประภา	ประไผ่อง ภักตร์ย
บงบ่อมคิดแก่น	เคี้ดแก้นคนบัง
๑ พวงชนกบรมนารถไทย	ขบดินทร์
ตรัสดัด่อรรคบยพน	นาฎเฝ้า
ไดบุตรสุดทั่วภูมิ	ฝากแม่ แด้วแม่
เป็นสิทธิ์บุบเด้เจ้า	จุ่งเตียงผดุงชวัญ
๑ มเหศรีบังถังถ้อย	ทุดตันคง
สมจิตรชาคิดปอง	เนินแต้
ดุดาภบุตร์ครอง	ตุ่นเด่นห์ ชานา
พทางประโภมถูกแด้ว	กอดชูนประทับเพดา
๑ อิงค์เยาวเวศตัวอักษร	ชื่อ
กราบแทบทพระบาท	พร่ำพร้อง
ถูกไว้บิตรมา	คุรณาจิ วงศ์เยย
ขอพระเดชต่องบ้อง	ปักเกต้าเช้าเย็น

ห้องที่ ๖

๑๑

๑ เทพโนมดูบແດວ	วันชวัญ
พระสติดิยป์ปรางค์สุวรรณ	รัตนพร้อม
สมบัติแบ่งปูนบื้น	ครบถ้วน
เกรศศรีนบวชอย	รับใช้บำรุงโฉนด
๓ ต่ององค์ทรงหนสร้อย	ศรีสมรา
เต่นอบุตรกรรโภชาร	ท่านไก
ชั่ค่าเทพฉบัชรา	ເກழນສູ
ลิบหากพระชนม์ໄດ	ຈະບພອງພຣະກາດ
๓ ลัมเคจภานารถเจ้า	ຈອນກພ
ทรงคริเตรี่มปราวภาค	ເຮັມຕັ
พชัยกศิตบกรบ	ຄາມສາດຮໄສຍແຍ
ເຕື່ອງສັຍເຕື່ອງບຸญທັງ	ເຕື່ອງທ້າວຖຸກຄຣ
๓ ທ້າວໂຄເຂຍຄູ່ຮ້າງ	ນຸດ້ວີ ອູນາ
ຍກຮູ້ໂນພີ	ເຂົຝ້ອ້ອນ
ຈັກສົມກິເສກສົ່ງ	ສ້າຍສ່ວາດີ ກູແຍ
ໃຊ້ກໍ່ແນ້ນຄັດຄົ້ນ	ອຍ່າເຫັນສະເຫອນໄຫວ

๑๙ โภคธรรมเกี่ยวกับ	
๑ ศรีสุริยาชตั้งให้	ไหรหา ฤกษ์นา
ไหรควรณหุรคิว	ระดับ
ทุกดพยายามฤกษ์ราชา	กำหนด วันเย
พระจักไค้เขี้ยแก้ว	ก่อเก็บบารมี
๑ โคงการครรตตั้งชั้น	เต้น ตีเสีย
ทกหมู่ทุกกรรม	มากເຟ້າ
๑๙๔๊ราชพิช	หายเหิด ชนูนา
การຈະบຈານແດວເຈົ້າ	ຈັດໃຫ້ທັນການ
๑ คงคงมนูกปแฟรັງ	พระยฉาย
ราชวัตราชตั้รเรียงราย	รอบด้อม
แท่นเนดาฉุดดาย	ສົດຍໍທ່ານ ກດາງແຍ
ພານມາສຈຳຫຼັກພວ້ອນ	ເພື່ອໄວ້ກາງສຽງ
๑ คงເປົ້ຍຄາບຄົວນ	ທກອງຄ
ທວພນຄແຄນຄອງ	ດຸນທອງ
ເຊີ້ມາປະສົມວາງ	ແວດນັ້ງ
ເຕັກພະນັກຕົກຂຶ້ອງ	ສິກຫົດວິເວທັກ

ห้องที่ ๒

๑๓

๑ ส่งสาส์นสู่กระทรวงคุรุย์สืบ สำกด เกษชกรเยีย	
ร้อยเอ็ดทั่วมณฑล	ถินด้าว
เชิญมาประชุมหน	นักเรศ เรยา
ยกชนูทกท้าว	เตียงคัวบุญเพวง
๑ เส้นทางตื้นผู้	เป็นประชาน
รับพระราชนิองการ	ไส่เกด้า
หมายถึงภาระทั้งงาน	ทุกหน กรมเยีย
ตรวจเร่งทุกค่าเข้า	ดำเนินการของ
๑ แต่งทุกทุดข่าวแจ้ง	จอมกระทรวง
ทุกถินภารรัฐ	รัฐ
ค่างของค่าทางทราบอัคค	เอนบอม ใจนา
ภาระหันจะยกศรั้	เตียงไคตุคานวารค
๑ ธรรมการเกณฑ์ให้ออก หารัญ	
เมดยิงคนละนักธรรม	ทุกค้าว
ภึกากะคืนวัน	กำหนด แผ่นเยีย
ตามฤกษ์ชิราชท้าว	โปรดเชื้ออน โคงการ

๑๔ โภດງรวมเกี่ยวก็

๑ ມະນາປັຈຕຸຮ້ອຕັງ	ຕາກໄພຍນ
ຝັດໝາຍຂາວຄົ່ນໄສນ	ສ່ອງຫດ້າ
ແດເດີສີເດື່ອບ່ຽວໂດນ	ຕາໂດກ ເຊີມແຍ
ສິນູຈົນີເຊື່ອພໍາ	ດົກສັນລັນດາຍ
๓ ເພດານດັດເວີ່ຍບວ້ອຍ	ວິນຣີບ
ດາວນາສົດຄາມອຳໄພ	ຜ່ອງແກ້ວ
ວ່າຍວນກ່ຽມໄສຍ	ເຕວງກົດິນ ຕະບນາ
ປັດຕາມພັນແດວ	ດາດດັວນພຽມດາຍ
๓ ໂດຍຮອນມະນາປັກນ	ຮາຈວັດຕົວ
ວາງເຮັບຮະເບີນດັຕ໌	ເນີດສັນ
ຫນ່ອຂ້ອຍອື້ກຫນ່ອກທ	ກົດສົດ ເຕື່ຍຕາ
ຖຸກທັກທຸກຫວ່າງຊັນ	ເຊົກຮົງນິນຕົວໄຊຍ
๓ ທ່ານກຕາມມະນາປັກ	ເຕື່ຍົງມັນ ຖະເຢຍ
ອືກແທ່ນກາງູນຈາກດ	ກ່ອງແກ້ວ
ຕັ້ງພານອູໄຮຍຕ	ຈານຕັ້ງວ່າ ນັກພ່ອ
ຮອງຮູນສຶດມີພຽກ	ພວັງພວ້ອນຕົກາຮ

ห้องที่ ๒

๑๕

๑ ผู้กราบถอดยาศันพน	โขมพัคก
ชันท์กพานเกลี้ยง	เตร็จคง
น้ำชาอีกนาขี้	บานครบ ครันนา
สำหรับด้าบศทง	ใหญ่น้อยนักธรรม
๑ หมายบอกวิเศษทง	คำวหวน
เครื่ยมเครื่องไภชาหาร	ซ้อมซ้อน
กรมธรรมการงาน	เผดิยงตัวด พันนา
กรมทนายเดอกต่อน	รับคง ໂຕะเรียง
๑ กรมพราหมณพุฒิมาศทง	หุรดา ฯารย์ເຍ
สมทบกรมไหรนา	ทัวถวນ
ประคำดับชา	เทวฤกษ
วิเศษส่งกระยาด้วน	เครื่องเด็นตังเวย
๑ เครื่ยมเตร็จเด่นค์รทง	ลีทูด
บัวบทนเรนทรสูรย	ทราบแต้ว
ทรงโถมนศพน	ปราโมท
เบิกพระกรรมดแห้ว	ผ่องคัวยศมกวด

③ ເຈົ້າຄະນະກັບທີ່ຂຶ້ນ ສົມກາຣ

ທរາບເຫດຕໍ່ອກກາຣມກາຣ	ບໍ່ສ້າ
ງັນກາເຖິງວຸນການ	ຄະນະກັບ ພຣະນາ

ຮ້າງກ່າວງຸ່ນວ້າ	ທ່ວ່າງຂໍ້ມືດຄົງ
-----------------	-----------------

④ ອາກຣອງຄຣອງແດ້ວຈັບ ຕາຕົມຕຣ

ແບກກາຣດຢ່າມເກສັ້ນ	ສູ່ອຄຄດ້ອງ
-------------------	------------

ຫາວກງາຣດຫຍັກ	ເຫຍາະເຫຍ່າ
--------------	------------

ຕ່າງຊັກພວກໄອງພ້ອງ	ນຸ່ງໜ້ານາເມື່ອງ
-------------------	-----------------

⑤ ຄົງພຣັນນັ່ງດອນແທ່ນ	ນັນທດ
----------------------	-------

ສົວຄເກທຳຊາຍມັນຕີ	ນິ້ກົອງ
------------------	---------

ຕາມຄະນະປ່ປະໄນ	ເປັນເທົ່າ ກັນນາ
---------------	-----------------

ດົກພັດຂົນນັກບໍ່ງ	ບັດໜ້າສໍາຮົມກາຍ
------------------	-----------------

⑥ ປາງກະຮັບຮັບເກົຍຮັກ

ໂຄດງວມຂອບມັນຫຼດ	ທ່ວ່າຫຼັດ
-----------------	-----------

ຕ່າງທຽບກົງຈຸນຸ່ານີ້	ໂຄງການ ສາດົນນາ
---------------------	----------------

ຈ່ານົບຄັ້ນຫຼັກທ້າດ	ຂົງກາງໄກ້ນິກິຕາ
--------------------	-----------------

๑ ไปทางผนวยเด็ก หาดใหญ่	
ไถบุตร์ในปะทุน	ท่านนั้น
ดาพรคอกดับมรรค	กรองราชวัง ใหม่เยย
จักเสกบุตรชั้น	สั่งให้ส่งสาร์ตัน
๑ ให้กระษัตริย์ไปเดี่ยงอ้าง บารมี	
ยกชนูโภพ	เดศเด็ก
ไกรยกชนูครรค	สัวตตคเชิค ไคนา
จักภิเศกนางแก้ว	กับผู้พยุงศิดบุรี
๑ นานาอาเนกร้อย	ເອົຈກະຫັດຕະບູນ
ต่างยกพหดรัถ	รับผ้าย
คดแผนเขชตรวงหัวด	เมืองมิ ถิตาแซ
คงพดับพดาแยกย้าย	รอบคำวแผนกรุง
๑ แยอลดานคร	พดหนาย หมนแซ
คงทพกระท่อนราย	รอบด้อม
คงคับคณาณาย	อึกไพร พدنາ
คงค่ายดะก่องพร้อม	พรั่งด้านจักรงค์

๑๙ โภดงรวมเกี่ยร์ต	
๑ คฤทាដุกอกก้องพาก พดชันธ์	
เชียงแซ่เตี้ยงเจจัน	โจทพรัอง
ม้ารอกซอนนัค	อเนกแน่น ต้นมานา
เตี้ยงค็คเตี้ยงขับร้อง	ตันนัดวัยคริย่างค'
๑ ราตรีตรัวๆค่ายฟ้อง	กะแทชาน
ๆคงง่องก้องกังหาด	เพรี้ ฉั้น
ฟ้องยานย่าระคมดาด	ตั้งครัน ครวงแษ
เตี้ยงประโคนแทรคถ້ານ	คฤกค้าดแทนเวียง
๑ เส้นนายไพร์พร้อม	ทุกกอง
บ้างก'r'เริงกนอง	ตุนกคฤท
บ้างพกนังเชาตรอง	ศรอกเชอร คำนเสีย
บ้างเหลาใจชุ่มชูน	ช่วยเจ้านายคน
๑ แม้นไนนพะรผ่านเฝ้า	ชรันนิทร์ เวนา
จงยกชุนคิดบ'	สคอกไค'
ถุดากเดือนารินทร	รับศูน นครเยย
เกอกว่าเพียงขอให้	ผ่านเกต้าตุ่มภวิต

๑ ปางปวงกระษัตริย์ แรมวัน

กอยฤกษ์เชื้อครึ่ง	ท่านพร้อม
นั่งเร่งราชรีผืน	ทุกคำ คืนนา
ยมกระหึ่มจิตร์อัง	แข็งสู้ยกศิบป์
๑ ฝ่ายพระวสีสูทง	ส่วนคร
ทราบเหตุพิชิต	ราชไห
เรียกรรมดักชนน์ต่องศิชัย	มาตุ ท่านนา
บอกข่าวรา华เรืองให้	ดักชนน์ทรงรามพัง
๑ เดินราชชนกไว้	ເຂารົ
ท้อหฤไทยวันทดสอบ	หน่ายແດວ
จะตุนบดีทรงพระคุณ	เนาพนด พนมนา
ไดบุตรร่ประคุณแก้ว	เกิดห้องประทุมมาดย
๑ หวานคิดแต่ผนวชเข้า	กรองภา ราย
เตียงกอนอนขอวิชา	ท่านไห
จนเจริญพระชนนา	ยศม์สีบ หากය
เชอคิดผึงปถูกให้	สีบเชือตุริยวงษ์

๒๐ โคลงรวมเกี่ยรต	
๑ จังเริ่นคำหรคัง	พร
ยกชนูโภพ	เดิศແດ້
ป้าງกระម້ຕ່ຽຍທຸກຫານ	ນາພັ້ງ ພຣອມແຍ
ທ້າວຈັກເຕື່ອກເຊຍແກ້ກໍ	ເຕື່ອງດ້ວຍບາຮນ
๑ อันชนูເດັ່ນເດີກ	ເຕອໄກຣ ໂດກເສຍ
ນີ້ກຳຄາເຂົ້າໃຊຍ	ເຊິ່ງມາດ້ວ
ເປັນຂອງພະຈອນໄກຣ	ດາສູປະວັບ ອສູງນາ
ພິມາງົງຄວົງວໍາແດ້	ເດີໄວ້ ນົກຕາ
๑ ອອງຄໍໄດຍກເສີດໄດ້	ດັ່ງໝາຍ
ທ້າວຈະອົກເສັກສ່າຍ	ສ່ວັດຕ່ວັດຍ
ທັງເກຍຣຕຈັກຫາຍ	ຂ່າງຈົບ ໂດກນາ
ຢັກບໍ່ໄດ້ຈັກນ້ອຍ	ແນຕຮ້ານ້ຳກັດ
๑ ສ່ອງເຈົ້າເນ່ວຮາຊເຊືອ	ເຫວັງ
ທຽງເຕີສົກຈຸຕ່ຽຍນັ້ນ	ເນີດພ້າ
ເຂາຈະແຂ່ງຄົກທົກນ	ຊີ່ງນິ່ງ ຕົມຮເສຍ
ໄປກັບໄໂຍກາດ້າ	ຊ່ອງໄດ້ ໄຊຍຮົງ

- ๑ ชวนห dane แต้วนดั้งผ้า คาก戎
 หนังพยัคฆ์สีบกรอง ห่อเกต้า
 พาหน่อกระชัตวิร์ตอง เด็กๆจาก กุญแจ
 เดินยะเหย่าเหี้า ถันห้องทางพนม
- ๑ พางซมพรรณนั่งไม้ ในดง
 จำบกมหางช์ เกดแก้ว
 จำบบงบประยง ยวนกติน ชูรนา
 ตามคุ่มคาดแต้ว หมากตั่งตาเตือ
- ๑ โยมโดยอกແຍ້ນชื่อ ชูไสว
 ถายหยุดอุ่ไทยชิ กำดินกด้า
 บริกปูรประติใน คงคณ ดาษແຍ
 พวงพยอมย้อยรย้า ยัวเยารມยชນ
- ๑ เดินทางให่ว่าง ใจคุณ สิงชาร
 ใจอมย่งฉงชອน ชูโงกง
 ยดอยอดจดทำพร พยับหมอก มัวແຍ
 โครงการออกเหลา ถันห้องชาร ไหด

๖๖ โภดงรามเกี่ยรค	
๑ ชุมตั้วจัตุบatha เท้น ตามพง	
หนึ่น่นพยัคฆ์ยง	ย่องจ้อง
คำโองอิกกระษง	ใจวิง หน้า
จำรีขันช่อง	หยดเป็นปัดคน
๑ บดยดพยัคฆ์ราย	ราด
ไฝเฝ่นปะทะหนี	มุ่งด้าง
หนึ่โภมรับทันที	ทยานตาม เสือแม
แขงค้อมแขงดังง	ปดกงดำเน่งง่างหงาย
๑ งเหดอมเตอยได้เนอ	เงียนวง
หางดาวครั้กกว่างคง	ಡาดัน
คิกคิกบ์ทันปดง	ชี้พตันก เดยนา
งุชยอกกอกตันตีน	อ้มเทอร์ทวยกาย
๑ ชุมพตางทางร่วมเด้า	ค่ำเนิน
การค่วนบชวนเพดิน	เพดิคชา
คุ่มดักดักทางເกີນ	ທົວພຸກ້າ ໄພຣິພ່ອ
ດຸກວາງເວິ່ງຕ້າ	ເຕື່ອຍຫັນທຽມ

ห้องที่ ๔

๒๑

- ๑ พระกศ្សស្តាសានិករីយេង យាត្រា
ដំបារកម្មនៅរាមា គំឃុំតួយ
ខ្សោនិកិត្តា ពាណិជ្ជរ លេងយេ
ភោវិកីឃុំនឹងឱយ ប្រាបុណ្យកុំតែនុំ
๑ ប្រាការប្រាកុមកោ ធម្មុកតាម
ខែរបនាងទីរាត្រាយ រូបតួនុ
ខិំងទេនកេតិករវត្ថាយ តីមាស អនេកនា
ប្រាបុប្រាប់ចុំនុំ កែវង់ង់
๑ តុកតានាបាលប្រើប្រាយបាតា ឈុំគ្រុក
រាបវិនុនាងទីរាត្រ វំនិះ
វិំនរាជ្យូរូនេកុនុត ឯុំអុំ ផែននា
ដោកតាគតំកេងកែតែ កេតុនខាងការទាំង
๑ ឆ្លាបុណ្យិកិត្តិកិត្តិន ធម្មុត្រ
រាយុករៀងកោវសុំត ិំកុំ
រាយុរៀងរៀបរាជកុំត គុំតួយ
ពេនិនុកុំតុកុំត ិំតុកុំតុកុំត

๒๔ โคลงรวมเกี่ยรค	
๑ เรียดทางส่องช้างราศ	รดยา
สาวหนั่มพฤฒิพราหมณา	นั่งร้าน
ชายแพรมร่วงพัตรา	โนมดตาช
ขัดดัดผ้ายก้าน	แขงเกยวกราวัยทอง
๑ บังชายเครื่องแก้วเดยน	ตอกดตาย
โคงกงตะเกียงราย	เรียบดง
กระฉกกระจาดนาย	ฉากรูป ภานา
ให้ะภาคทองช้างหง	ซ้อมซ้อนนานชาน
๑ บังแห่งแต่งร้านเรียน	เจริญตา
ชายเครื่องตุ่คนชา	รคเว้า
หอนคระหดบอยนาค่า	ส่องกระษัตริย์ ท่านแต
เพดินพศพถางไถ่เต้า	ติดต้อยตามกร
๑ เดยเข้าทัวเรศชัน	ปราการ ในแข
พศเพ่งเตงราชสถาน	ทวพน
แสงตุกศุขสำราญ	นัคเรศ ท่านนา
ดุตง่างานครวกคาน	ทวหงราชสถาน

ห้องที่ ๔

๖๕

ห้องที่ ๔	กัณฑ์นานาชาติ
สูงแข็งเกร้าคราร์	คุ้ด้าว
พิมแพกอฟเทเพส์กาน	ลิงต์ติกิย์ เล็กซ์รานา
ถึงกั๊ดโรงทานท้าว	อุทิศคงตามกนน
๑ โรงกรีโรงรถนำ	มัครับ ครันยา
สุนามคชประดองรุ่น	เรียบพน
พิศเพี้ยงอมราภพ	ภูมิภาคย์
แต่ได้ดงกดอกวน	ครวกด้าส์นามหดวัง
๑ โรงทหารหัสดักชั่มน	ต์รรพยุทธ์
กดังเครื่องสำคัญๆ	แต่งคง
โรงบันคำบณอยชุด	ชนวนนก สัมยะ
ตึกไส่คินคำทัง	มาคกันคินประสิว
๑ ไอโโงงโรงพักวัน	ระโหนก
ปูแผ่นศิตาดาน	ดาศแมว
ค่าด้าดูกชุนค่าด	ตุร์ศ วดียะ
โรงหล่อต่อกดังแก้ว	แกด์ไกดักดังทอง

๑ ทิมดาบของครักษ์ทั้ง	แปดกกรม อยู่น้ำ
หอพระต้าตราคม	บีกบึ่ง
โรงพักจัตุรัศมี	ดูสยาด เนคร์นอ
ทิมดาบกรมวังห้อง	เครื่องหงทัมสังฆ
๑ เรือนหดวางประเด็หแม่น	วนาน แม่นเยย
ปราสาทราตรนาภัยจน	ก้าพ่า
นุชดดสี่เหลี่ยมบาน	บังเอวด อุไรแซ
ดอยด้วนแตเดิศห้า	ยกเพอยฟูไอยน
๑ พระปรัชขัมไยกแก้ว	กามਯานา
เรืองรัตนมนทิรา	อว่ามรั้ง
โรงกัตราชส์สวภา	การเพรศ เพราโน
นุชเค็จเด่นนาคถั้ง	ประดับแก้วกันกากน
๑ ตึกต้นมคำหนักดง	ตดอดแต
บงเมิกบานพระแทด	ทุกห้อง
รขบธุคิจสุครแพร	ผูกฟู่ กดินเยย
ตาข่ายแขวนซึ่งกดดง	เครื่องหอยกระหดบหอน

๑ จักษุชนพิศภาคพน	ไชยนต์
ชายเนคร์บงแกดบัน	เบิกไว้
หวังจิตรคิดจักยด	เยาวดัก ชมี่นา
เพรงบุพเพดดิห์	ประดับสร้อยศรีสัมรา
๑ ปางของคเยาวเรศดำเนิน	ดักชน
สกิตย์เทบปราสาทสี	หาศน์ห้อง
คงใจนาฎทฤษดี	โดยซ่อง แกดแดด
ในยเนคร์นางเดงค้อ	เนคร์ไหผนมลินธุ
๑ กุศลตองกอนตัวรัง	ทันถั่ง
เตี่ยวงจิตรพิศวารศรัง	ร้าร้อน
ต่างของคต่างหงดคดิ่ง	ตามเต้นห์ กันนา
พระเหตือบเยาวดักชนนคยัน	คงให้ ไนท์
๑ จักรรัตนประวัตว้า	สุภาคีภรัน
เยาวดักชนนดำเนินทรงกระศักดิ์	เต้นห์ไห
เกยครองบทเรศธรรม	มิกราช นานา
ความรักมุจตรให้	เร่ร้อนรัญจวัด

ໂຄດງຮາມເກີຍຮົກ	
① ດ້ວຍຄາດເດືອນທີ່ຂໍ້ວຍ	ນາດຕອນຫຼຸງ
ແສ່ນວັກອ່ວຽກເຮັດຕູດ	ສ້າວັດດາ
ຈະຢາຕວ້າໄປຢາຕວ້າຫຍຸດ	ຢືນເພິ່ງ ເພີດນາ
ບັນນາງູບອື່ນນາ	ຈົກປະປົມດົນອົງກໍ
② ພຣະດັກໝານເຫັນຫວີເພີ່ນ	ຈົກປົມ
ກະໜ້າຄົມຍົບອກກາສົກົດ	ກຳດ່າວຄອນຍ
ດັ່ງຄູພະຫວະທັງຄູທີ່	ຮອບຢູ່ ໄດນາ
ເຊີ່ງເຕີ້ດ້ຈູ່ຢາຕວ້າກົດໝໍຍ	ຄດາສີໄກ້ ນັກຂຽນ
③ ພັ້ນອົງກໝານຫຼຸງໄອ້	ອົດສູ່ ໄຈນາ
ຜົນຈົກຈາກຄາມຜູ້	ເຫັດອົບໜ້າຍ
ແດ້ຂວາກດັບນາຄູ	ຄວາງສ້າວັດ ພເຂຍ
ຄອນທອດຫຼຸງໄຫຍ້ຍໍາ	ຢາງເຍອງຍົດສົນລະ
④ ອູ້ໃດໄປປົມເນົ່າຍືນ	ບັນອາຮ ພົ່ເຂຍ
ແສ່ນສົກຄາໄໄດຍສົນລະ	ແມນ
ເງຍກັກຕວ້າເພິ່ນບັນຍຸ້ຮາ	ທຸກໆຂ່ອງ ແກດນາ
ແດກດອດຄົນດ	ຕັບແດ້ວເດຍຈາກ

ห้องที่ ๔

๒๖

- ๑ ตักษณ์ศรีศิริแก้ว กัลยา ณ เยย
พิศเพ่งพระจักรา คดาศเคนดว
นางแต่นฤคเดนหา หริรักษ์ ท่านเอย
แต่งดับเนคร์ด้า หับห้อง ไทยหวาน
- ๑ พระวสุสุวามิตรเดา ตามถนน
กอบกิจสำราญตอกน้ำ แข่นช้า
พระตักษณ์รับจารด โดยต่วน นานา
หริรักษ์รังจิตรว้า วุ่นด้วยดวงต์มร
- ๑ เหดยาวหตงแต่บันแดดว จารด
ตามพระคابศทว เทวศักร์ร้า
ถึงโรงราชพิธ ทองเพรศ พรายนา
พระกสิฐนำส่องเช้า สุพนภรณ์ถาน
- ๑ ตถิยกเห็นอยราชยาศน พน พรหมป
ชายเนคร์ช้าเด่องดุ เครื่องคง
คักรกฤษณพิศเพ่งพช นึกกระหยิ่ม ใจนา
คงจักศنمคิดครง คaban ควระหนักเห็น

๓๐ โคลงรามเกียรติ	
๑ ปางของคหบดีเจ้า	จอมไทร คริ่งชัย
ทราบกิจกรรมแห่งใน	ชนกท้าว
จะอยู่เด็กอย่างไร	ภรตัก ฉนัช
บ้ำกราชร้อยเอ็ดด้าว	คืนหน้าม้าประชุม
๑ เถียงศิดบ์ไมพิศคง	พช การยา
กระษัตริย์องค์ใหม่	เชชากล้า
ยกศิดบ์ดีทธิ์ไมพ	ชูเชด ไดนา
จะศึกเป็นเขยแกล้ว	ก่อเกอวัวหกการ
๑ คำบนพระกฤษณดา	เตศ ไกร
พระจะยกศิดบ์ใช้	เชศพ่า
จำเรากัดงไป	เป็นที่ พำนกนนา
คดอยดับวิวาทว่า	วุ่นให้เหือดหาย
๑ ด่องเหดุเห็นเดร็จท้าว	มัชพาน
ขอจากวัตตนพมาน	มาศเต้า
นำฝูงเทพบริวาร	แทกวเมฆ มาชา
ถังนิเกศน์ว่าตพเข้า	สัพน โรงทอง

ห้องที่ ๔

๓๑

๑ ปางนินท์ขันกเจ้า	จอมนรา ภรา耶
ทรงพระโสمنศัปรา	ราเวร้า
ศรีนหมู่เทพย์ติทชา	สติตย์ท ประชุมนอ
คิงเส็ต์ดูบฑูรเข้า	สุ่ห้องส่องส้าน
๑ เสวีจส่องทรงเครื่องแดก	จารด
ตัวพรดำเนศุราเต้น	แทห้อม
ลิ่งโรงราชพิช	ประทับแท่น ทองเย
อภิวากเทเกศรพร้อม	ท้วงฤาษ
๑ จังพระภูวนารดาไห	ทศนา
ร้อยเอ็ดกระษัตริย์มา	ม้าพร้อม
นองคงคปประจำบอา	ภรณ์เพริศ เพรา耶
สติตย์ทปประจำต้อม	รอบเฝ้าฟังกระแต
๑ พระยดราเมศหง	อนชา
งานยิ่งกระษัตริ	ทุกด้าด
คิงกามพระติทชา	ศิษย์ท่าน ส่องฤา
เป็นหน่อกระษัตริย์ท้าว	เชคราคำวันแคนไน

โคลงรามเกียรติ	
๓ พระสีรุ่งทอบถ้อย	แสดงความ
ศิษย์รูปชื่อดักษณ์ราน	พนอง
เป็นหน่อทารวุนาม	บคุเวศ ส่องนา
ผ่านอยุทธเยศบึง	ไพรพ้าประชาเกชน
๓ ยินขาวบพครคง	พช การแซ
ทรงเตียงครโนมพ	เดศช้าง
คั่งพาศิษย์ต่องด	ดาศตู้ สถานนา
เพราะไคร่อยากดบัง	แค่โน้นห่อนเห็น
๓ ทรงศักดิ์คำบศอ้าง	ขอออกงาน ชัดแซ
ประจำกษตุริยวงษ์นาน	นิเวศน์ค้า
นิกรักพระดักษณ์ราน	รังจิตร พระนา
ถวิตาบหาดใหญ่ท้าว	ไคร่ได้เปนแซ
๓ ตรองจิตรคดยกเย้อง	ชัยบัญญา ยากนา
กระชัตติย์มานากหาดาย	แหดงดัน
ตริพทางตรัสกามหารายน	ทขรรฎ ศุชา
เสวยตัวติดพพมณพน	ศริกเตี้ยนเมยพโนน

ห้องที่ ๕

๓๓

๑ จักษณ์อันชุติค์แด้ว	ทูตสาร
บิคุเรศคำรังสกาน	ท่านไห
นฤทุกชัชต์ราษฎ	นักเรศ เรืองแสง
ทุกทวีทวยราษฎร์ไค	ศุขพร้อมไฟบูตย์
๑ พึงทริทเดร์คแด้ว	พระภู ชราเย
คงดีค์ทรงเตียงชน	นักพร่อง
ไครคุรธิกาก	จงยก ขันนา
เตร์คเตียงสังฆาฏิมั่ง	หิงไห ไซยเมดิน
๑ ร้อยເຊົາກະຮ່ຕຣຍ์ไค	ตັດບັດເຕື່ອງ ฉອງແຍ
ຕ່າງດ່ວນດຳເນີນເຕິຍງ	ແຂ່ງໜ້າ
ຢັດເຍືຍດເບີຍດເຕິຍດເຕິຍງ	ກັນວຸນ ວາຍນອ
ອຸດຖຸດຄຸດຄວ່າຫ້າ	ຍຸກຫ້າງອວດຫາຍ
๑ ອມເຮົວເຫັນກະຮ່ຕຣຍໆ	ເດີຍກັນ ຈຸນແຍ
ໂນກຫັດຕວສ້າມພັນ	ກດໍາງຫ້າງ
ສີດປີພະສົງອນຈາຣ	ໂດງເດັ່ນ ນິນອ
ກວຽກູ້ຜົກສ້າງ	ສິງພຣັມອກິນຫາຣ
	3.

๓๔	โภตงรามเกี้ยวธ์	
๑	บุญนิคุทชันอ้อยอย่า	มีกประสังค์ เดยนา
	ต่อคู่พระยุพยง	ยกได้
	Hera มาจักเปนองค์	ประชานแก่ ท่านเยย
	กำหนดผลักกันให้	ยกครังคราวดะองค์
๒	ทุกราชัตวิร โดยตั้งท้าว สหัสฯ เนย	
	ผลักเบตยอกันเข้าไป	ทัวหน้า
	ยกศิรบป์แต่จะไหง	ลักษณ์ เปปต้าเย
	ตุคุทชันแหงถ้า	ถ้าแต่ถอกอยหดัง
๓	ชนกยตราชร้อยเอ็ด	ยกศิรบ
	ไม่เกดอนตมเห็นอันกวด	จิตรไก้
	จังใจมจักรวัตพิน	ภัคติรพจน์ พดันเย
	สั่งพระตักษณ์รามให้	เร่งเข้ายกศร
๔	ทรงตั้งช์รับตั้งแಡ้ว	อาภานิสู ก่อนเย
	พระตักษณ์ถวายอัญชุติค	เตร็จเค้า
	ครวยกรจับศรีทช	จะเยือนชั่ยม ใจนา
	จังกตับสุที่เฝ้า	ท่านไห้ผอมเสินชุ

ห้องที่ ๕

๓๕

๑ กฤษณรักษ์	ห้องค์ อนุชัย
คิงเต็คฯคำนิหนังฯ	แม่นช้อย
ยืนหัดยกศิริบูรง	ชเชก ไวน่า
จะหนักแต่ตักน้อย	หนังนันถานี
๑ เต็ร์จแสตดงวารเดชน้ำ	ถายศิริบูรง ประถองแซ
ใหวหวนท้วปถพิน	แผ่นพ้า
พโยอมพยับอับเมธิน	ครัวชิต ช่วงนา
瓦ယุพัดบั๊คเบี้ยหด้า	โดยแจ้งแต่งสริริ
๑ ปางของค์เทวรราชไทย	ทศนา
รามศรียกศิริบูรพา	กนกแกด้ว
คิงเบี้ยวไซมหา	ถังช์เต่นะ เสียงເຂຍ
ໂໂຮດນັ້ມອັງປະໂຄນແດວ	ອ່ານອັງອາຍພວ
๑ ร้อยເອົຈກະຫຍວຍໄດ້	ທѹษົດ
ຫວັງສະຍົກສະກົບ	เห็นຍົງນ້າງ
ອັປຣຍໍຍ່ານຖືທີ່	ດວດຕ່ວາດ ວຸນແຜ
ตามາທເທວරາຊທ້າວ	ຊາກແດວຄົນຄວ

๑๖ โภคธรรมเกียรติ

๑ วัชรินทร์เทพพงษ์ อมร มากนา
นักศิทธิวทยาชร ทั้หน้า
ประชุมที่ยกศร ศุภกิจ แต้วแซ่
ดาชนกคืนสู่หล้า แหดงค้างแคนตอน
๑. จักรหาดหัตครตคำยพระ คำบศ สองเยี่ย
จะเก่าสองเยาวยศ ยิ่งไช
ข้าจักส่งถารจารค จอมอยุทธ ท่านแซ่
มากอบภิวาร์ให้ พรากพร้อมพงษ์ประยูร
๑ บัดสังยาดักษณ์ผู้ ผ่องถาร เสร์จนา
ชาฤกได้แผ่นกาญจน์ กด่องแก้ว
แต่งทุกมุ่งมาส์กาน อยุทธาน ถึงแซ่
ตรองสู่ดูกชุนแต้ว เด่าแจ้งแยกดงไช
๑ ส่งถารเต็นศรน้อม ทูดหช รสูนา
หวานเต็ร์จให้หาพรท ตึ้ครุเฝ้า
รุนแตะรับสั่งบท ฯราภ อยุทธ์แซ่
ถึงถินไกยเกษเข้า ถูไห้ทูดแยก

ห้องที่ ๖

၁၅

๑ พระพรตสัตวุคตศักดิ์บังแจ้ง	พนมาน
ในคุกกดักชนสาร	ชนกไท
ไถ่มนัคสัต្តจักษปาน	ไดเปรี้ยบ
เต่นอรค์สำนฤทธย์ได	ถูบให้เย็นกมด
๓ ต่องเต็คๆ โถยค่วงเฝ้า	ไอยกา
นบนาททุดๆ ขอนรา	ชิราษท้าว
หданวักจักขอตา	บัวนาท พระເຂຍ
ໄປอยุทธยาค้าว	គុទកិត្យបាត់រារ
๓ គោយឯងកំងក្បួលខោ	ទូនមួយឯក ឃុះເខីយ
ទេសកិកកៅពរោគរងក្រុង	កេងកែ
កបពរតកម្មតុក	ໄតេនាក់ ិំងនា
ឱនិភាពានករ ហើ	ແឡងធម៌សិមុនរោ
๓ បានបីនឹងកិយកេខោកវា	ករុងករោមត្រីរិយៈ
បេរាណកណតកុងិធម៌ន៊ំ	ិនីនីយ
តុកប៉ែងវររាយន៉ំ	គាកចាតោវ កុណយៈ
ទិំងពរោគតែកតុកិយ	តោត៉ែកិុំ ិួយនេតិន

๓๙ โภดงรามเกี้ยวศร

๑ หาดานวักจงรื้มนรื้น เว็งพดัน
 ไปอยุทธา トイวัน เริ่มไว
 กอบการวิภาหติ ศุภฤกษ์ ส่องนา
 ตามพระราชน้ำสีน้ำเงิน ท่านท้าวมหาติวงศ์

๑ สองจงทุดบทไทย ทรงรัฐ
 ขึ้นพระกาฬชนป์ราภู เกยคแกด้ว
 งามเจริญพระชนมายศ ลัวตัดยิ่ง ยันนา
 เป็นบืนจารร โลงแผ้ว ผ่องพ้านหาตถาน

๑ เสร์คั่งสองราชเดว ครั่ต์สือน
 สองจากไอยกារ จิตรภัล
 จะยาครพุ่หรอน แรมເຄອນ
 ไตรครุฑพดช้างนา แฉดซัมวงระวัง

๑ ชัย่าหมื่นประมาทด้วย เดินทาง
 ไภยเกทติงส์ค์วากถาง บ้าร้าย
 บี้บี้ค่าจกคบราง គວัญหดอก หดอนแซ
 จะยกจะยาครรย้าย อัญคยิงระวังองค์

ห้องที่ ๖

๓๔

๑ จงผันทางผ่อนให้	พักพด
แกรนอยด์ครอแรงค์	ต่าด้า
หอยเห็นอยู่จังใจรถด	พยุหยาตรา ปีนา
พดบคำชราอ่ำฟ้า	อย่าได้บทดู
๑ จงจำกำหนดขอ	คำสอน
เต็ร์จประสาทอยพร	เพิ่มให้
จงตัวตื้อตัวภาร	เจริญศุข หดานเยย
ตรรพทุกชั้นกุเรียนไช	อย่าซื้องระกายเคียง
๑ พระพรตตั้ครุคนอน	ประนมาก
รับสั่งรับคำสอน	ได้เกต้า
คงไถอมฤตย์พร	ภูดเพิ่ม
ตามบทไอยการเจ้า	แผ่นพนภูวัด
๑ เสต็คกดับปราวสารแก้ว	มรากนู
ทรงประทับมนุษด	เพ่องห้อย
พระเผยแพรรพณ	ประภาษ ตั้งເຍ
อ่ำมาดายผู้ใหญ่น้อย	เร่งให้เตรียมพด

๔๐ โคลงรามเกียรติ

๑ เส้นทางเดินอน	ปะรันมณฑาย กวนา
รับสั่งน้องนารายณ์	รับร้อน
ศูนย์ค่าดูดกุญช์หมาย	ทุกหมวด กองยา
เงินท่าหนึ่งจักรุงคต้อน	จัดเข้าตามขบวน
๑ พดครชจัคชเชช	นักหนัต
เดย์ถ่ายชื่นชั่มนัน	น่าท้าย
ผูกเครื่องครัวสุวรรณ	ฉุดฉุดดัก ตายยา
ชุนคชชั่นชัยยา	ย่างเยียงยนทายาน
๑ พดม้าผกม้าชาติ	ตีนชพ
เวิงวารณรงค์รับ	ร่านร้อง
เครื่องผูกประดับครบ	ดาวมาศ มณฑนา
ชุนชั่นจันทวนจัง	จิตรห้าวชี้กหัญ
๑ พดรถจักรด้ว	รณรงค์
เทียมเทียมตีนชพอย	อาเจห้าว
ต้าระถท่าที่ยง	ยอดสั่ง งานເຍ
กรกงเกาทันทนา	เห็นยิ่งดั่งใจแมด

ห้องที่ ๒

๔๑

๑ พตรบเงิงว่าร้าย	ฤทธิ์
กัวดแก้วงคาวทำที่	เกิดท้า
เขนทอง โถ่กฤษครร	ชนูน่า ไม้เยีย
ಡดตะพรึบเพย์บหาด	ส์ดับดันขบวนพด
๓ จัดขบวนพยุหรูว	รายชง
ชุนรถๆต้ารถทรง	เตี้ร์ฯพร้อม
บุษบกส์หวานอ่อง	กกฎัตัน เว็งแซ
เทียนแตะเทียนเกยนอ้ม	นำรถให้หุดແດง
๓ ต่ององค์ทรงตืบແດว	ตีดา
ยังทต่วงชารา	กุบได
เตี้ร์ฯประศุนชา	ขารกติน พุ่งแซ
ต่องช็ตยราชไก	เตี้ค์ฯเข้าประคับองค์
๓ ทรงสันນັບເພດາຕາດພນ	พรายพรรณ
กูชิคណดององค์สุกวรรณ	พร่างพร้อย
คำบททิศทับทรงงต์ราพ	ส์อดมาศ กរເຍ
สรวงประดิษประคับตัวอัย	อົກສ້ອງນິນກຸງทรง

๔๖ โคลงรามเกียรติ

๑ กรณเดร็จศรัณย์บ่ย่างเยือง ยาครา

ทรงรถเรืองรัตนฯ กนกพริ้ง

เครื่องถุงพัดไมก้า มรนาค

บังแทรกคันชิงกังดัง กดดกนบังสุริ'

๑ ไดฤกษ์ใหรดั่นเมือง ชานไชย

เสียงประโภมพดไกด คดาศเด้า

เกดอนราศคชาเกรวิ้ใหญ่ เหินร้าน วนนา

ออกจากไกยเกษเช้า เชตรแควนడคนคง

๑ เดินทางพถางพศพน ภูมพนัศ

สพรุ่มพฤกษ์สพรังผดด ช่อช้อย

คุณบานกระการกตัก กดบกdin ดะงแซ

ชูเชิดผลพวงย้อย ย่นระย้าสุกหอม

๑ ยดนางนวนแนบไม้ ชานาง

ยงเหยี่ยบยกดยางหา ฝ่ายพื้น

คับแคดับคบค้าง คชาบจับ คชบนา

เทงทุดเกาะกึงต์ห้อน กทุ่มด่วนกทุ่งหตาม

ห้องที่ ๒

๔๓

๑ พิศพารค์คุปต์พาทครุณ ระมังมาศชุมคตมัน	อรัญ เม่นตุ่น
คุณยองยองยืนยัน กวางເຄືອນໂຄກທິງກດຸນ	ພັກພົມຍອນ ຂຍັບແຍ ເກດອນກຳດັກຕາງຄ
๑ ສ່ອງກະຮ້າຕ້ອຍເພດນົກຝັນ	ໄພຣະໜ່າ
ຄດາເຄີດອນພົດເດີນຄົງ	ດ່ວນເຫຼາ
ໝາຍແຕ່ງພະຕູຽງ ຄົ່ນຄົ່ນຄຣເຂົ້າ	ຢາກຮຣາ ບ່າຍນາ ເຂົກຈ້າວອຍຫຼາຍ
๑ ພະດຳວັດໃຫ້ຍຸດຍັງ ພອພັກພວກພົດກາຍ	ຍັງກາຍ ນອກນາ ເດືອຍຕ້າ
ທຸກກອງທຸກແດວນາຍ ເຕື່ອງຄົກກົກກອງວ້າ	ໜາວດຕວາຈ ຕຣາເຊຍ ວຸນແຕ່ເຕື່ອງໜານ
๑ ຮວນພົດພວງພວ້ອມເຕົວຈ ຖຸດແກ່ສ່ອງກະຮ້າຕ້ອຍ	ເຕັ້ນ ຜ່ານເກດ້າ
ຮວນພົດພວກໂຍ້່ ເສີມເຕົ້ງຢາຕົກເຜົ້າ	ພັກເໜ້ນອີຍ ແດ້ວນາ ນາທເບອນບີຕຸງກໍ

- ๑ พระพราทต์ครุพวัฒ เส้น
 จากที่พักเต็จด้วย ดาศเฝ้า
 ถวายประนคพงค์ บรรมานารถ
 แห่งพระบิตรเจ้า ออยทธาด้วนภูด
 ๑ ปางพงษ์จกรพรตเจ้า จอมชารນ
 เห็นพระโกรสพดัน ประภาษถ้อย
 ตรัตตั่งตุณัตัน เศรีymพยุห์ ยาตรเชย
 ไครควรๆจงเรยบร้อย รุ่งแฉลจกจาร
 ๑ ตุณัตันรับได้เกด้า กดับเดร
 หมายบอกนอกในเกณฑ์ ทัวหน้า
 รถตันขอศุภเชนทร์ ชาญคึก
 ทุกหมู่พดกดันกด้า สพรั่งพร้อมสาครส่วน
 ๑ พดพระพรตเทียนด้อง ตารางหับ
 นำน่าจักรุงค์สรวพ เต็ร์ดัง
 พดพระต์ครุคนับ อนันต์แน่น เนื่องเย
 จักเทียนเบรยบร่วง พยุหบึงก่องໂกรย

๑ ทักษะคริย์คัพร้อม จัตุรงค์	
ด้วนแต่โยชาอยง	อาเจากัดว
ถือครบเครื่องสำคัญ	ยกขึ้น
พร้อมหมู่ทวยหาญแด้ว	เดือนร่วมรายเดือน
๑ พดครชุนคงชน	คุณขอ
พดอี้ศักกุณทวนยอด	พยศเด้น
พดราบจั๊พดภก	ครบเครื่อง สำคัญ
พดราฐุนราตนมั่น	มุ่งน้ำใจเกาทันท
๑ รถทรงบุษบกชน	เดิคระหง
งอนแยกกามคุนกง	มาศแก้ว
เทียนเด่าวครัวศักดิ์พงษ์	พดาหาก หาญแซ
รถประเที่ยบเทียนแต่งแพ้ว	ผ่องฟันผ่านคำ
๑ จั๊ดเตี๊ร์จทุกตั้งคง	พยหนาด ตราเยย
ทพน่าพดเที่ยบกดดด	เกดดูนกดูน
ทพหดดงทพหดังคำฉ	คุ้น คินอ
กงแขซอกกองต้อนสัม	พรั่งพร้อมพนักงาน

๔๖ โภคธรรมเกี่ยรติ

- ๑ ปางบรมราชนิรันดร์ ทรงสุรุ้ง
ศูนย์ท่านอดงกู ก่องแก้ว
ถามอรอคเรศประนุด นฤเบศร์
นางพนักงานพัดแมว ผ่องน้ำพระไทยเกชณ์
- ๑ พระฯอนมอยุทธาด้าว ศักดิ์ยืน อาศันเขียว
คำริการวิวัห์คุณ สร่างฟ้า
ชوانราชบุตรราชดุล กับนาฎ ตามยา
โดยเด็จจารทัห์ ศูนย์ห้องสรงส้าน
- ๑ ใจปะทุมอุทกพัฟ ฝอยฝน
สรวงโถรคพระสกนธ์ ผ่องแมว
เต็ร์จหรงเครองพระศุกนธ์ วงศ์วน รอยยา
หากกระษัตริย์ส้านแต้ว เด็คเข้าประดับองค์
- ๑ บิฐุรงค์ทรงเครื่องศัน เต็ร์พดัน
เอารตทรงเครื่องศุวรรณ์ พร่างฟ้า
ถามนาฎเครื่องทรงส่วน เต้าภาคย์ ผ่องนา
เรืองอุ่นไทยอว่ามชา ศูนย์แก้วพรัวพราย

ห้องที่ ๗

๔๙

๑ บิตรศัยรยาตรเยอง	กรายกร
ทรงพระแต่งชรรค์ฯ	ฤทธิ์แกต้ว
พระเอารศ์ทรงศร	สอดขัด คงค้น
งามดงแต่นโถนແນວ	ผ่องพ้าวราช
๑ หกกรະชัคคิรี	ราทรง
เทียมแตะสักมุทย	ยิ่งด้า
ร กประเที่ยบเครื่องธูงชง	ทิวสีลับ ตื๊นา
ชุนขับจับแสรชชา	หวานเร้าอัคค
๑ เครื่องนถุงครบถ้วนพร้อม	พระยาดา
โนกแทรกนังคุริยา	หยั้พด้ว
ชุมสายฉัคครรณา	อะเนกรุง เว่องแซ
ทพน่าชงน้ำรัว	เรยบดวนขบวนพด
๑ จวบฤกษ์ชาฎชั้งค่วน	เดินขบวน
พินพาทย์ประโภคกรณ	ครันกัง
ถังแคตราเต้เตียงหวาน	มหุรทก ตํเหอนເຍ
ถังเชือครน้ำทิชาชูริง	แซพนพนมวัน

๔๙ โภดงรวมเกี่ยวก็

๑ พิพวรรณ์สุ่นศรีกุวน ครั้นคง

เข้าขับคันแยกคง คู่เว้น

แก้วเกาะกุ่นทางลง เดี่ยบเซตร ป้าแซ

จังจับไทรกระเตนเห็น ໄต่เข้าเตือนรัง

๑ ชนนกชุมพนักพน รักยา เรียนขอ

เดินตัดตัดอวัญวา ชากาโน

ดุเชื่อมถิตา พดหยุด พดเยีย

ครัวสตั้งอ่ำมายด์ให้ ปดูกคงพดับพดา

๑ เต่นารับตั้งแต้ว ผายผัน

ปดูกพดับพดาพกพดัน เตี้ร์จพร้อม

กราบทูดพระทรงชรน กราบทีด บ่ระทับแซ

ขอหนู่เต่านานอ้ม เน่องเฝ้าฟังการ

๑ ครัวสตั้งอ่ำมายด์ให้ จำทูด ช่าวนา

เด่วกรับพจนยูร ยาตรเต้า

คระบัดสุ่นเรนตุริย ชนกนารถ ท่านนา

หุดกิจอยุทธเจ้า ฯกุณแจ้งฯกิจราษณ

- ๑ เปริ่งบูร์พาโนราได้ ตัดบัตราร
ครั้งแรกด้วยชื่นอวตาร พนัง
พระบูชากราชนา ครพ่อ นานา
จงพ่อไปผ้าพร่อง พร่าเชื้อทุ่ดเชิญ
- ๑ โคงการตั้งทังสี เตนา
จัดจัตุรงค์ โยชา แห่ห้อง
โดยดักชันพระจักรา เวลาเวง พดเยย
ชุนรับคำนับน้อม บำเพ็ญด้วยด้าฯ
- ๑ จัดพดลุมเดียวค้าง ถีกัน
ต่องหมนถอบบุษบวรรณ เรียนร้อย
ชุนแตะโพกชุดบุษบวรรณ สรวงส์อุด เตือนา
เชิญพุ่มมยุรช้อย เชิญห้าพันศรร
- ๑ มหาดเด็กเชิญเครื่องด้าน กัญญา
ชุนควรษาพด โยชา เที่ยบไก
ชุนรถเดือนพระมหา ราชรถ เครื่ยมเยย
กอยพระจักรกฤษณ์ ให้ ขึ้นทังอนุชา

๘๐	โภดงรามเกี่ยรต	
	๑ พระรามพระตักษณ์น้อม ประนามกร	
ตาพะชนกนารถฯ	จากເຟ້າ	
ທຽງຮອກຕັນປະກັດສົກ	ດຸດຕັ້ງ່າ ການເຂີຍ	
ຄະດາຍເຄດອນພດ ໂທ່ຽວ	ເວັ້ງວົງເວົງໄກດ	
① ເຕິ່ງຕໍ່ທ້ານຕໍ່ເຫຼືອນທ່ວ	ຂຣະນີ	
ຕັບຖ້ວແຂວ່າສົ່ງຊົ່ວພັນ	ພາຖຍ້ວຍ	
ຕ່າງຄໍເວັ້ງຮອດືນ	ຂພ້ອມ ຂບວນແຍ່	
ຄານຮວດຮັກຍາກອົງ	ຕື່ນພນກູມຕ່ການ	
② ຝານຕໍ່ອົງກະຮ່າຍຕ່ວຍພວງ	ເພຣາອາ ກຣນເອຍ	
ຈານນຸ່ມນກຣາ	ດ້ອງແກ້ວ	
ຈານພດເທິ່ງນວັດຍາ	ຍວຍາຕຣ	
ຈານເຄື່ອງສູງໄສດວແພວ	ຜອງພນຕຸວຮັນວຳນາມ	
③ ຄົ່ງເກຍເທິ່ງນວດແດວ	ຮັບດັງ	
ສົ່ງເສົ່າຈົກຮ່າໄດ້ຮ່າງໆ	ຢາຕຣເຍອີງ	
ເຟ້າພະບົດຸເວົກອົງຄໍ	ນາຕຸເວົກ ສ້າມນາ	
ໂອນຄືໂຮມນົບເບືອງ	ນາທີໃຫ້ ຂົມຄິນທົງ	

๑	ปางจอมอยุทธเยกร์ไทย	สตดับพาน
	หรรษกษัติกษณ์ประนค	นอบเกด้า
	พระสังฆคุรังค์รรถ	พยุหบาก
	ขามาตรยันบจากเฝ้า	เทียนพร้อมชบวนพด
๑	ธรรมสูตานนาภิวงศ์	กระษัติร์ ลีอัย
	ทรงเครื่องศุภวรรณรัตน์	เพรศพร้อม
	เกดิงรถเครื่องพดชนค	ชนานเรยบ ใจแยก
	ชาวนมถิตานั่น	นบเกด้าเกริกพร
๑	จอมพงษ์จกรพารัชไท	ทัศนา
	เมืองมถิตาผา	ดักพน
	กำแพงเชื่อนทวารา	รายนัตร ชงเย
	หอรบนางจรัดครุณ	ครึกบอมบันราย
๑	ปราสาทวิดาศด่วน	กวบ ภานເຊຍ
	มุชตีศุบวรรณจัน	นาຄศักดิ
	ภักษรพรมงผ่องรยับ	เรืองໂຮງ ກາງໝາ
	ยอดครุณคำรัศรั้ง	ເຮືອພ້າເພີດໂພຍນ

๕๖ โภดงรวมเกี้ยรท

๑ ท้องต้นนามแผลด้าน	ทรายรอง เรี่ยบนา
สำหรับคชประดอง	เศษแกด้า
เพดินทัศน์บัตรถอย	ถิ่งกหั่ง
เที่ยบประทับเกยแก้ว	เด่นไก้กราไถหงษ์
๑ ท้าวชนกอรรากเรศเชื่อ	เชญูก รสุเยย
เตศค์เจตุ่ปวางแผนภูมิ	เกิดหด้า
ทรงต์คับมธุพจน์	ประทับที่ แท่นเยย
ปavgangราชประยูรช้า	นาทพร้อมอัญชลี
๑ ทรงสุขนกท้าว	ทรงครั้ด
ส่องพระนครส์วัสดิ์	ส์ว่างศรีว่า
เปนศรีสุวรรณบ๊ก	พัฒน เดียนา
ครัวส์เตร็จค่างเตศค์เจ้า	สุห้องทองปทุม
๑ เรืองอรุณอวามพน	นาภา
กุกกุழ โภกิດกา	รากเว้า
หัวชนกจากนิทรรดา	สรวงเตร็จ แด้วเยย
ทรงเครื่องขอกร้าเฝ้า	พรั่งพร้อมพนักงาน

๑ เผยโฉมสุป্রะภากษาพรัช พระนาม

คุกรุนใหรษานุ	โขกใช้
คุจจะแต่งวิวาหการ	อภิเคก ลงยา
หาฤกษ์ศุภศัพต์ให้	ปดอยครัวยราค
๑ ชุนใหรับตั้งให้	ภาคร
คุณคิดตามพยากร	ตร瓜ๆแต้ว
เท瓦ประชุมจาร	จนทร์ดัก ตรีເຍ
รุ่งสิบหากชนแม้	ถูกชนนพดันถวาย
๑ ทรงสคบ์ใหรใหฤกษ์ จนทรคร	
ครัตตั้งตุรเต็น	ใหญ่น้อย
เร็วเง่งจัดปรงค์ร	ไสเกิด ผ่องยา
สำมาศยรับตั้งกดอย	จัดพร้อมเกณฑ์การ
๑ แต่งปรงค์พรอมดาคพน	ปูร่อง
ตุจหนดับแดทยง	ฉากกน
ตุวรรณรัตน์จัดกอง	เป็นแท่น ตั่งนา
เสวตรนัครเจ็ดชั้น	แวงแก้วบ้ายศร

๘๔ โภดงรวมเกี่ยวกับ

๑ เบญจครรโภกหงส์	ศุภารักษ์
เทียนปทัปสังข์กรด	เตร์เจชี
ธรรมการรับประนต	อาราหันต์ ชวิตยะ
การแสดงกิจวิภาหให้	กอบด้วยมงคล
๓ ธรรมการคำนับแด่	จารวัด
ดุสหามันตัน	พรคแกด้ว
ส่วนมตรีวัติสูอนันต์	คณะนัก สิทธิยะ
เดดียงเตร์ๆควบศักดิ์	ดุจันปวงค์ต้าน
๓ เทวินทร์ทราบชนกไทย	ทำวิวา หาย
จัดเครื่องทรงเว็งคตา	เกดอนค้าง
พร้อมเทพย์ตั่มนถิตา	ทรงประทับ แท่นขอ
ทรงสุชนกท้าว	นบน้มอภิวันท์
๓ พระจอมเนรุมาศทัง	นางศุชา ดาเยย
นำจักร์ตี้ค่า	ค่วนคดด้วย
ตั้งงชุดสุคนชา	เตร์เจประดับ เครื่องขอ
คุจสุริยันจันทร์ย้อย	หยั้ดหัวเนตินศรี

- ๑ จุบุกษาเทวราชเจ้า อาจมัช งานนา
น้ำพระกฤษณรักษ์ รับแยกตัว
- ศุคิรานาญน้ำดัก ชมีตุ้ แท่นเบย
ต่องร่วมเส้าครรัตน์แก้ว เกี้ยวควยการเฉิด
- ๑ ทวยเทพย์ โปรดยกพยพุ่ง บุชปเดียร ดาษยะ
ไดฤกษา โทรรุดเทียน ดันช้อย
- โภสียตั่งแวนเกียน เต็ร์จคับ เพดิงนา
รนาัย ไมกชุมาต้อง กระษัตริย์แต้วเจินจันทน์
- ๑ เทวาคำบศพร้อม พฤฒพงษ์ พราหมณ์นา
รินอุทกตั้งช์กรุตตวง โลสคแห้ว
- ชวยพรพัฒนามง คดเต็ร์ฯ กิจเชย
ต่างรับตาท้าวแยกตัว เกดอนกดอยยังต้าน
- ๑ สรพเต็ร์ฯคุภิกิจเกื้อ การวิวาห์
ต่องกระษัตริย์เปรมนปรา โนซแด้ว
- นำของค์พระจักรา วรตัก ชมีเบย
เต็ร์ฯศูปราชสานักแก้ว มองให้ส้มักสمان

๔๖ โภคธรรมเกี้ยรต

๑ ทรงสุรืบเด็คๆสู่ท้าว	จักรวรดิ
เดร์ซึ่งการพิพัฒน์	ศุภพรวงศ์
ขอตามจักรรัตน์	กับพระดัก ชมนีนา
ฯนิวัตันนิเวศน์บัง	ปักเกด้าผุดุงเกษม
๑ ท้าวชนกจนฯคิรศอง	ตามประตั้งค
ออกโอะหูมชุ่วทรง	เดร์จกอัย
ให้หาตักษณ์องค์	วิศณุ นาเย
เก้าแก่รับตั้งคัดอย	แทบไห้กดเชิญ
๑ ต่องเต็คๆด๊ดาศเฝ่า	ภาคร ชนกนา
ปดอบราชาขิดาสมร	เดือนเก่าว่า
พระเมยพจน์สือน	ศุภกิจ กระษัตริย์แซ
ปญิบัต្រามเศเจ้า	อย่าให้กรรมดหมอง
๑ ตีคาดดาดพร้อง	รำพรรณ์ ต่างนา
จักรวรดิรัตน์มนต์คัน	คิรศอน
คัวสับดอบประโdonชวัญ	เนครอย่า โศกแม่
นางคือยกตายawayต้อน	ขอนเอ่อนทุกดتا

ห้องที่ ๙

๕๗

๑ ท้าวชนกจักรภารตเจ้า อาภรณ์ ยิ่งເຂຍ	
ครัวฝ่ากองค์บังออร	แด่ไท
ทรงสุราษฎร์	เส็จกัดับ ปfragrant
จึงสั่งเสวากาให้	แต่งคงเดรี้ยมพด
๑ เสวากวบสั่งเจ้า	ฉบับอยุทธ ชาเยย
มาจักพดยิ่งอุดม	เอิกค้าว
ถ่ารແຕ່ຮັດທຽນບຸນ	ບາກເພຣີ
ອົກພວກພດທ່ານທ້າວ	ชັນກໄຫ້ປະທານນາງ
๑ ทรงสุชาอกนิทรรຍອ	ຍຽຮຍ ยาຕວຍ
ชານແປດກະບໍ່ຕົມຍືສຽງ	ເສົ່ວ່າແຜ້ງ
ດົອດຕ່ຽມເຄື່ອງທີພຍທຽງ	ປະດັບ ພຣູມນາ
ຄ່າງຢາຕວ່ານຮັດແກ້ວ	ครัวໃຫ້ໄກດພດ
๑ ແດຕ່ຕອນງອນຮຽງ	ທິງຈາງ ໄສວຍ
ຖຸກຮັດເຫັນຄຸງກ	ວ່ານວ້ອງ
ນັງຕູ້ວຽຍເຄື່ອງຕູ້ງຮ່າງ	ແໜ້ນທ່າ ຈາເຂຍ
ຕັບທ່ານແຕຮສັງຫຼືອງ	ຕັນນັກັນໄພຣພນ

ໂຄດຮາມເກົຍຈົກ	
① ເບກອງຄທຂວາງເຈົ້າ	ຈອນພດ
ຮັບພຍຫພຫດ	ໄທ່ກຣນ
ຝັກດກະກະຫດບັນ	ບັດເນັມ ນວ້ຍແຍ
ເຕື່ອງຮາດເຕື່ອງຄອບພິນ	ກພດ້າວັດນີໄວ
② ນັກກະກະເຫັນຮັງເຕີບໂຕ	ນັກພິ
ຄາດເຫຼຸດສົກັນ	ເດຳຮ້ອນ
ຜົນຄາກາບ ໂຄມຕໍ່	ຮັງຮກ ໄຊຍແຍ
ບົນຜາດຜັນພາຍຍັນ	ຜ່ານໜ້າຍຄວ່າໄຍ້ຂວາ
③ ພຣະເໜີນພິທິກເວົາ	ພດາງທຽງ ຕຣີເອຍ
ຫດາກກະກະເຫັນຕ້ອງ	ຄາບແຄດວ່າ
ເຕື່ອງກວາງພຣະຕຸດຕັ້ງ	ໄສຍເຫດ ໄດນອ
ຕຣັສເຮົ່າກໄຫມາແຕ້ວ	ເດຳແຈ້ງປະຈັກໜ້ານ
④ ໂຫວາວັນຕັ້ງນ້ອນ	ນັບຢານ
ສອນພິໄຊຍຕົງກວານ	ເກວະຫົ້ອງ
ຖຸດເຫຼຸດພິທິດານ	ດາງສຶກ ມິນາ
ແຕ່ພຣະເກົຍຈົກຈັກປ້ອງ	ປັດເຕື້ອນເສີກໄກໝຍ

๑ ทรงรูปทราบถูกกวน	ทำนาย
ทรงพระศรีราชาทูลกระวานฯ	สั่ง
พญาเสือพยุหราช	ผู้รับ จรา耶
เดียงทศโภชบัน	ป้าบันนดตาย
๑ รามสูรขอตุรัวร้าย	เริงหนัง
กวิตจักประพาศคง	คัมเคร้า
ทรงเครื่องทิพย์เดรื้าทรง	ขวานเพชร์ ศรเย
แหะรูบกุป้าเข้า	เชคร์แควนนิมิตตา
๑ ชนตั๊วคุตบماหห่วย	เหวณา
บินตนน์พอกตา	ครันครุณ
มาราราจวบพดา	กรราพ ภานเยย
จอมทบบนา闷ไคพน	มนุษยน้อยนคร์ใหญ่
๑ ฝ่ายทหารกองน่าได้	สัดคำ ภานแซ
ยดยกษัยนกำยำ	ชัยบี้เย่อง
ทึกตากต่าวตอบสำ	ಡองราช ภานເອຍ
ໄປยกศิดบົກເກີບເນັງ	นาທໄດ້ພະນາງຄດາ

๓ พระษายักษ์พ ໂຮງແຄນ ชົບກຣາມ

ອຸເໜີນິ້ນບ່ານ	ແຂ່ງຂ້າງ
ເງົາຄົມພະກາພຕານ	ຕັດຊີພ ແດນາ
ກະທົບນາທມາຄົມຕັ້ງ	ໄດ່ວັນພດຄຸຍ
③ ດົງຮາຫັນຮາຊາທັງ	ດົອງອິນຄ
ຂຸນຮາພພົຍພຍং	ອຍາດຟ້າ
ເຫວຍນຸ່ຍໍ ໄຍທັນ	ນາມເຂົ້ນ ເຮົາຢ່າ
ພານາວູຜາດຝ່ານໜ້າ	ຈັກດັ່ງຮົງສົມນວ
④ ທຽງສັ່ງຂົພງຮາພກ້ອ	ເກີນກາຍ
ຄວັສວ່າມາຮອຍ່າໜາຍ	ນຸ່ງທ້າ
ເງົາຄົມພະນາຮາຍນ	ອິນຄອກະ ຕາຮແຍ
ມາປ່ວນອສູ່ຮ່ວຍນ້ດ້າ	ໜ້າຄວາຍແຮງຄນອງ
⑤ ຮານຕູ້ຮັດຕັບເກຣຍ	ເກຣິກກັງ ພຣເຊຍ
ເທັພປະຮຸນເຮາຍং	ຈັບຂໍວຍ
ແກວ່ງຂວານເພື່ອຮັບຜາດຝັ້ງ	ແຜດງເດືອ ນຶດແຍ
ເປັນຂັ້ນິ່ນປາບເປົ້ຍং	ເປົ່ອງຄວນຄໍາຮັນ

๑ ต้นงาระชั้ตริย์ว้า	หัวคิ้วเตี้ยง
ต้นนาฎอึกพดเพียง	พ่างน้ำย
ทรงสูประคงเกียง	ปลดอบนานา
ว่าดูกเรนาด้วย	เดชาถุทธมาร
๑ จักกฤษณ์กต่าวปดอมห้าม	ดักชนม์
นขอย่าเกรงไฟร	ราพแกดล
เรียมจักบระหารรช	วาแททย์ เองแม
พดางดันพาดจนทั้งว	ผ่องแครงอสูร
๑ ชุนราพยตต้าครราก	เดชมาร
พิโภชเพียงเพดิงกារ	ค่อดัน
จับศรพาดถายทายน	แผดงคงบ ไปเยย
ศรร่วงเวียนรถบ้ม	บีดไว ใบวง
๑ พระเห็นศิตบ่อศูรร้าย	รอดบร้า รถเขย
ทรงจับอคันน์วاث	หน่วงน้ำว
แผดงเปนจักรเพชร์นกการ	กำจัด ศรร้าย
โดยฤทธิ์หทธห้าว	หักไก็ดงประสังค

ໂຄຕງຮາມເກේරົກ

① ຫຼຸນວາພີໂຣຊ່າຍ	ຂວານຮານ ວະເສຍ
ໄດ້ຈັກພະວະຕາວ	ຕ່ອຄວ້າງ
ຮາມເຄົ່າພະເທັ້ນຫານ	ຢືກເຊີ່ຍໃຈ ຂາງໝາຍແຍ້
ພດາຍວາຕພະແຜດນດັ່ງ	ແຫດກສັນຖົກຂໍຂວານ
① ອູ້ຮັດເສື່ອອາງຸ່າວ້າຍ	ແຮງພຍກ
ຄວງເນຄວົງຄຸງເພີດັກວຽດ	ກຣາດເກຣຍວ
ແພດຕິ່ງໜາກແຫບທິກ	ທີ່ສິ່ນ ແຫດກຢ່າ
ທົ່ວທົ່ວຈັບງອນຮົດເຕຍວ	ຕາກັງໜັງກຕາງແປດງ
① ນາງຮານັດງວບດ້ວຍ	ຂຸນນາວ
ຕົນຕ່ອຄນຕ່າງຫານ	ຕ່ອໜ້າວ
ຕ່າງຮູກຕ່າງຮບຮານ	ເຮືອງເດືອ
ຍັກໜ້າພດາດທຽບຄ່າຮ້າງ	ຫວັດຕ້ອງນາງກະຮເດນ
① ຮາພວ່າກຳສົດສົດທ້ານ	ຖົກຫົວອນ
ເຫດ້ອນບ່ອນເນຄວົງຈຸບສົ່ງກວ	ກ່ອງແກ້ວ
ທ່ຽງສັ່ງຊັ້ງກວາຫາສ່າງ	ຖຸວັດກ ດາແຍ້
ທ່ຽນວ່ານໍາຮານັດດ້ວຍ	ຮາພງຂອຂອນປ່າດນ

ห้องที่ ๘

๖๓

๑ พระແຍພຈນາຄດແຈং	ชูนมาڑ
ເຮັດກປຣມແຕ່ພາດ	ເຜົ່າກດ້າ
ສຶ່ງທ່ານຫຶກຫາມ	ເຫັນໂທະ ຕນແຍ
ຊັງພິກັນໂຕກຍໍຫດ້າ	ອູ່ຄ້ວຍຕໍ່ຕົບຍໍຂຽມ
๑ ກຸມກັນທົວນິຕົມແດກ	ຂູ່ມູນສົດ໌ ຖູດເອຍ
ສົວປະລິທີ່ຄ່ຽກຄວ່າ	ເນົມໄດ້
ໄອຍກາດັບຊົວ	ຕກອຍ໌ ຂ້ານາ
ຂ້ານາທົກວາຍຄົດປີ່ໄວ	ແກບໃຕ້ບໍ່ມາດຍ
๑ ພຣະວັບຄ່ຽກພັນໜົມ	ນົມຈົກ
ເຫະວັບດັບຂໍາພາວ	ເຮື່ອຍວົງ
ພຣະໄຍນພຣະແສ່ງຄວ	ຄ່າກົມື ວຸນແຍ
ເກີຍຮົດເກຣິກເທິພູນບັນກວ	ຕັນນອອວຍໄຊຍ
๑ ແປດກະຮ່າຕ່ວຍອົກທຳ	ກຳນັນ ນາງເອຍ
ຂໍ້ມາຕົມແດພດຂັ້ນ	ກດໍາວົກ້ອຍ
ຂົມເກີຍຮົດຈົກກວກຖຸນົມທັນຄ່າ	ເຫັນປະຈົ່ງ ເນຕວັນາ
ທຂຣສູດັ່ງພົດຄດ້ຍ	ເກດ້ອນເຫຼົວຍຸທະຍາ

๗๔		โคลงรวมเกี้ยรด
๑	ถิ่นเกี้ยกราชต์คริยเจ้า	เบิกบาน กมดເຍ
	ເສັ່ດ້າສູ່ປ່ຽງກໍຕໍ່ວິຍກາມຢູ່ນ	ກ່ອງແກ້ວ
	ທຂວະໝູ່ພຣະວະຫານ	ຕົມບັດ ພຣ້ອມເຍ
	ແຄ່ດຸນືສຳແດ້ດ	ຫົວາຊເຈົ້າຈົກວ່າເກ່ນ
๑	ພຣະຄໍາຫວັດສັ່ງໃຫ້	ຮາຍບຸດວ່າ
	ພຣະພຣະພຣະຕົ້ງຮຸດ	ກດັບຄ້າວ
	ສົ່ງຮັບສັ່ງແດນຕຸດ	ໄຕ່ຮນັກ
	ຕາເຈົ້າກະໜ້າຄ່ອຍທາງ	ເສັ່ດ້າສູ່ຈົນຮອກທຽງ
๑	ພດາງສັ່ງໃຫ້ເກີດອນຄດ້ຍ	ກດາຍພດາ ກຣເຍ
	ນ້ຳຮອກສູພດຄາ	ໂທ່ສ້ທ້ານ
	ຈາກກຽງຍຸທະຍາ	ດຸພນັກ ພັນແຢ
	ສໍາດັກວັດນັກຜັນ	ເຜັນເຫຼຬກເຕີດໜັ້ນ
๑	ແວນຮອນພຍຸຫຽວນ	ກວ່າໄດຍ
	ດັບຄັນຄົງກຽງໄກຍ	ເກ່ຍ
	ຮັກເວັ້ນເຫັນເກີຍໄຊຍ	ຊາວອນຸ ຊາເອຍ
	ຈາກຮູກດັດກາງກັງ	ເສັ່ດ້າສູ່ຈົນສົກຫຍົງສຳການ

๑ ทรัพเนาเด่นดา	สุรากาญจน์
ปวงเทพย์อภิวัต	ปกบช่อง
เจริญไวย์บ่มเบดีญาณ	หักโหด
ราชากรคุหาห้อง	สักหัวหายนคนอง
๑ วัครอยเห็นเท่าท้าว	บิตรุงค์
สมจิตรท์ดำนัง	นกไก
จักเป็นตึครูปถง	ชี้พ่อ ตนนา
ศรีเสร์ฯ แห่งคนใต้	รั่มไม้ รินชาร
๑ ผ้ายกรพาเพือกผู้	ໄດกัน
กรนพระตุริยน	ลี่ยม พา
พากวบบริหารคต	แคนถิน สารนา
ค่างเส้าเต้าเต-men หน្សา	แดกเกึง แข่งบึง
๑ นหิงชั่มนหิกเหียน	ใจหาญ
เห็นพ่อ โภนทายาน	จากชั้น
ว่าเหวยกะบือพาด	ทุ่ริค
มีแต่มัวโน่หักดั้น	ราครวายฤศยา

๖๖ โภตกรรมเกี่ยรต

๑ หงส์เมี้ยงช่ำบุตรนกย	มากหลาย
ไม่คิดเกรงอบาย	นาปบัง
เราเป็นบุตรดีบดาย	ไตหิด ท่านนา
เจ็บจิตร์จากหมายด้วย	ชีพให้ดับสูญ
๑ ทรพารพิโภชรั่ว	เดียงดัง
มิ่งบุตรบุคคลบัง	อาจส្ម
มิ่งรบจักมรณัง	พินาค เอองนา
เพราะประมาทดູ	พ่อไค มคุณ
๑ ทรพ์แมคพจน์โต	ตอบคำ
ตัวท่านพิດทางธรรม	ก่อนโพ้น
ปวงเทพย์ไม่อุปถัมภ	พิกษ์ เชอนา
ถึงเคราะห์ครัวจักโขน	ชีพมวยอาดัณ
๑ ทรพายินธิยแคน	หุนหัน
โภนເຜັນທດວພດັນ	ขาวคกว้า
หารพຍ່ອຕັງຍັນ	ยິນຮັບ ຮົບພ່ອ
ตัวต່ອຕัวต່າງກົດ້າ	ต່ອໂທັດຕາງແປດັງ

ห้องที่ ๑๐

๒๙

๓ ก้าวเดียวต่อไป	ขดวน
หายค้อหาญเชิงชน	เชี่ยกรุ
ต่างกด่องต่างแคด่วยด	เต้มอจักร หมูนา
เสี้ยงคุดนมพูอู	ทัวลงอาไว้ญู
๓ ทรพาเตี้ยท่าทาง	เดี้ยที่
กอยเดียงเอียงอินทรีย	พตาดขาว
กงบอนครัวรากราวี่	ไกว่อง
คิกาเตี้ยวชัยชา	ชีพตันคับตุญ
๓ เติร์ดศักกานกขยมยน	บวีกา
นานเบิกกระมดผา	ศุกแฟ้ว
คำพองเเพ่นโนมนما	ยังหมู่ มหิงซ์เยย
กดพอกบวิวารแรด้า	ซึ่งดีดเดียวนะโคน
๓ ครดบฯบคดีเกด้า	คดงชນ
โดยเต็พย์ตัวร์นิยม	ราคกต้า
ร่ายเร่วกมรักต้น	ลังภาศ
แกกไชว์ได้ชวิดคว้า	พุ่มไน ไฟรพง

๑ บันเทิงเริงร่าร้า	สำราญ
ฯรฯากพอกบริพาร	แผ่นก้าว
ดำเนลงคนองหานุ	เหมือนอีก ใจเยย
โทนเที่ยวกทุกแคนด้าว	ขวดข้างฤทธิ์ไกร
๑ ดุเชชวรรณท่านท้าว	เทวา
แกดังเตี้ยวหักพุกชา	ตันนกอิ่ง
โดยคิตรดุสุคยา	อย่างยำ ยี่เยย
กำเริบถูก็คั่วนร้อง	เรี้ยกไห้เทวัญ
๑ เหวย ๆ เทพทวัท	ไฟรลัณฑ์
เร่องเดชศักดาอัน	อาจกด้า
อย่าหดบอยาหดกัน	ภักครัวซ่อน เดี้ยเยย
คงเร่งเร็วอย่าช้า	ต่อศัดดอง
๑ ปางองค์เทเวศร์เจ้า	หินวนต
ศดับพจน์ทรพพัด	พุดห้า
มันมหิงษ์คิริধาน	ชาติดา หนักนอ
เราไม่ควรรับເວັນ	กับด้วยกามານ

ห้อง ๗๐ ที่

๖๙

๑ จักเตื่องเมี้ยเดียวเดชด้วย	วรรณรังค์
ถิ่นมาตรฐานเรากง	ฟ่าไก้
เกรงเทพยกแคนคง	จักติ เดียนนา
จำคคำเงือคให้	ชีพอ้ายมหิงษ์พาด
๑ ครวตตัวตัวต้อมถอย	ทรพ
เกาปีชาจราจุ	รบดู
สิงขรเทวบุตรนั่น	เศษยัง นักพ่อ
ผิวไกรรับไครรู	เร่งเมอรันรังค์
๑ พงพาณเทวศรีเอօ	ເ韶ີຕຣ
ขอนยอมขยาดฤทธ	ນໍແຍং
ปรีเปรนกรรมดคิด	กำเริบ เวิงເຊຍ
ฯราจากพนสัณฑ์สร้าง	ເສີງຫ້າຍຂົດຂວາ
๑ ดำเนงໂພนໂດຕເດຍຈ	ດອງເຊີງ
พບสគເສີງວັນເມີນ	ປັນສື
ເຄວຍນະວັດວິງດະເດີງ	ດັດຖຸ ທາງນາ
ເຮີງຮັບກຽດໄດຍຕ	ຕາກເຂົ້າເຂົກວັນນ

๗๐	โภดงรวมเกี่ยรตี	
๑	ดุเมญจบราพรพธััง แด่เทพชั่งสัตติคัย	อาวดุทช์ ตนเยย ถันนน
	งัดกันนศิตาชวิต ช้าเดี้ยวติชรหัน	ด่องดับ เส็นนา หักดัมแหตการะชา
๑	แต้วเมยพจน์ผู้คู่เว้า ท่านก์ใหญ่ในภพ	ชوانรบ แม่นหาด
	ภาเดชชารูบ อย่างอย่างเนนชา	รอบจักร ภาแพะ ต่อโต้ดุทช์ไกร
๑	ผ้ายฝังเทเกศร์เจ้า ตัดบพจน์ทรพพา	ๆอมผา ตะพร้อ
	จั่นมีชุรava เรานมคงพากพ้อง	จากอบ ไปเยย รับแพพัดมหิงชู
๑	ผัวท่านไครรบส្តូ ນเทเพย์หนึ่งสัตติคัย	ด่องฤทธิ์ สំមុកໂពេន
	ภาเดชทวทุกทิศ เชិញ្ញท่านชวนເខែលីន	เปនใหญ่ ឃុំយេ ក្រុងទាន

ห้องที่ ๑๐

๗๑

๓ สกัมป์อ้ายเทเกอร์แล้ว เร็วมา

ดูเชตรผึ้งมหา	ตุ่นทกวาง
โจนลงเด่นชดา	ดดอกดัน ทเดเยย
ชวดทึกกวนวิ่งคว้าง	ผึ้งพนเพียงทตาข

๓ ว่าเหวยเทพย์สักดิษท่อง นักที่

ภาเศษคักคำม	ยงผู้
ตั้งเราซือทรพ	จักต่อ ท่านนา
เร็วเร่งออกรวมต	จักรุ้ตุธรรมหิงษ

๓ เทเกอร์เรือนพจน์ໂต ตอบอัตต

เรามेतหาสรวพลคว	ทัวหน้า
ตัวເຂອດถอยสาหัศ	หาญยึ้ก นักนอ
กวรจักขอบคุณช้า	ศับร้อนคุกเงยม

๓ กดับคิดทรยศย้อน คำใจ

ขวคเก่งการชิงไชย	ยงผู้
ขยากรบเร่งเร็วไป	ไกรดาศ นนนา
จึงจักไดรบต	ค่อมควยพระศรด

๑๒	โภดงรามเกียรติ
๑ ทรพ์ศักดิ์อัย	เทวบุตร
โจนฯ ากผึ้งตุ่มทุก	มุ่นกว้าง
สุพระสุขารุค	เรืองรับ นาเย
หมายดิครคคจกัมดัง	ชีพเจ้าจอมผา
๑ รับรอดคัทหงขาน	ครร
โดยจิตร์เปรวนปรัช	ผ่องแมว
ดองเชิงเตี่ยวงวดตี	ฤทธิ์หัก ตับนเยย
ดุกนไกรดาศ์แฉด	หยุดยังยนทายาน
๑ เงยภาคตรพอพบเจ้า	อาจมีกด
ทรงถักษณ์งามวิໄด	เดิศแด้ว
องค์ประดับคำชาชุ่ว	เรียงรุ่ง อร่ามเย
เนยขอคบบรรพตแพรวา	เพรศพร้อมยาชีราษาย
๑ จั่งม้วจนะເຂອນ	ขัตติปราชกักษ
ดูก่อนเทพารักษ	เดิศหน้า
ราข่าวกวาสิทธิศักดิ	ไครเที่ยบ เที่ยมนธ
เรามหิงษ์แทฤทธิกด้า	อยากเยิ้งรัณรงค

๑ ปางไห้เกวศร์เจ้า จอมตัวราช

ยินอวรรณจนะอัน	ขยายช้า
จังเผยแพร่นเทพยบัญ	ชารัต
เหมໆ ฯ ນິ້ນທາ	กต่าวถ้อยทารุณ
๑ ເພຍອຍກຍົດເຊີ່ງຊ້າງ	ອາດຫາຍ
ຖຸດໍອຍທຽບພາດ	ພົດເພື້ອ
หมายມຫານຫຍິ່ງທຍານ	ຈັກຢູ່ກູຖາ
ຍືນຊັ້ນແຮງຊັ້ນເຂົ້າ	ຍືນຫນ້າຫ້າທາຍ
๑ ເຫວຍ ฯ ນິ້ນໄມ້ນູ້	ຕຶກຄົວ
ອາດຄຸທຸຈົກລໍາເນັນວັ	ໂມໜັກດຸນ
ນິດຸເຮັດເຫດຸເກີດທັງ	ທ່ອນຄົດ ດົນແຍ
ນາທເທົ່ານິດາສົ່ມ	ເສີຍວັດັນຕູ້ຢູ່ຫຼານ
๑ ກູເປັນທພົງທງ	ໄຕວກພ
ທັງເຫພຍປະຈັກໜັບ	ອູ່ແຈ້ງ
ແນ້ງອອກຮູກຮົບ	ຮັນຢູ່ທົກ ຍົງນາ
ໄດຍໍຈັກສ່ວຽດແສ່ວັງ	ເຢາະເຍັ້ນໄຟໄພ

๑ แม้นเองหลวงขอดีช้าง ศักดิ์ เดชเยย

กูํกับอกมรรคา	เชคร้าว
ไปสู่ขึ้นรา	น้วราชนามถາ
อาจมกบินทร์มหิศร์ห้าว	ฤทธิ์ดาภาน្តา

๑ เวลาเป็นไօรส์ห้าว โกสัย

ปราภูนนามพาด	เด่องหด้า
แมลงจะราว	กรเดช เขากา
จงพ่ายฤทธิ์อย่าช้า	ชัพน์วายคับต្វូយ

๑ ไปเกิดเป็นบุญคร์ห้าว แททยូរ

เรืองฤทธิ์อสุรหยอน	តិយបេកែដា
นามมង្ហ់មั่งกร	กรរននការ កៅងເយី
ម៉មួលុទ្ធរោកុម្មនំតោ	ឱិពតិនគរណិតូយ

๑ ทรพិនកំយុទ្ធនា តាបត្រគំ

ເហើម៉កໂតិយុមុនុទ្ធ	អំនុញ្ញះ
พระតាបត្រគិតត្រកូយ	พระធយាគ ពន្លា
បែងភកទរស្សុប្រាំផែរ	តើយវិនប្រែត្រូយ

๑ ทรพดิตาค์เต้า	ตามรวาง เข้าเยี่ย
พบปะติ่งไดชวาง	จวีดสบัน
ข้าน ใจคีชรทาง	ตัดทุ่ง เทียนฯ
พฤกษ์ ใหญ่เกะกะกัน	กัดหน้าชวีคระเนน
๑ ตั่งเตียงอุ ไมชา กอง	ໄພร้านท
เข้าชีวีดเท้าถับทยาน	ห้อมยัง
รับรุดคุณพาน	ภานุ พงษ์
บ่าสันนดหนัง	ดีดวรายชายหน
๑ คณาสตัวตัดหัดกต้มต้อน	ตั้งดเตียง
สำราแรมถุกเมี่ยง	พุ่มไม้
ผูงพิหคคากใจเพียง	พินาค
ต่างคนบินไขว้ไขว้	เกดอนกตัมเวห
๑ ทรพดดเดียบหัวย	เหดฉะหาน
ครอกโกรกช โนกชาร	เกือนถ่า
ด่องเชิงตะเดิงทยาน	ฤาหยด ยังแซ
เร็วคุณพดซ้ำ	เสี้ยวพนบัดพ

๗๖ โภดงรวมเกี้ยรค

๑ บัคใจฤทธิ์เข้า สาวพา ถีเยย

นางหมู่พวงพุดส์วา พรังพร้อม

นางเหต้าก์ทักษิรา ร์วัด พฤกษ์แม่

นายไฟร่ออย์แย่นด้อม แยกเมืองอุทัยน

๑ ทรพชุดพฤกษ์ด้ม แหตกยับ

มะม่วงมะประงตัปะ รคโน้วย

มังคุดทุเรียนพุดบ ศันหัก โค่นแม่

ตารางเดาะเงาะต์ตะกดวย เกตตอนพนพตุชา

๑ หวานร่าด่างตันร่อง เรี้ยกกัน

ควายเกอนเข้าสาวพุด้น ออย่าช้า

ช่วงยกันจับตัวมัน ต้นนมก ชีแม่

หยินเชือกกรอกันว้า วิงเข้าจับกะบูด

๑ บางกะบดวยบ่วงกดดึง กะบื้อสบัด

บางได้ต้อนคบหัคต ให้เร้า

ตารางดึงแด่นตอบสกัด ทางกัน ถนนเสีย

บางหมู่เมียงย่องเข้า แม่ยองยองคุทาง

ห้องที่ ๑๑

๗๗

๑ ทรัพีเสี่ยงต้มดูก	โตกตา
ติงเจ็บจับต้าตรา	วุชฉัด
แหงถูกทัวกายา	หลอกย์ เย็นแซ
ติงยิ่งขับเขี้ยวช้าง	เกียดแค้นคือไฟ
๒ ทหารดึงจ้องนาไม้	รคมยิง
ถูกทัวกายมหิงซ์	ห่อนบู๊
นายหมนควบยกเหลาลิง	ทหารเร่ง เร็วเยย
ติงไฟร์ดั้นกันตู้	ยุทธ์แม้ยังยะบ้อ
๓ ต่างลงแแต่โดยเดียว	ทดลองพน
ถูกกะบือเชหัน	ห่อนเช้า
กะบีต้ากะบีบอดดัน	กะบีหดบ กะบือแซ
กะบีตีกะบือเว้า	รบตู้เตี้ยงระเบง
๔ ศร瓦หักหินทึ่งหุ่ม	ถูกกา ชราแซ
กะบือได้กะบือตา	พดาดัน
ถูกทดึงโดยผัว	จิตร์หวาน หวานแซ
ไม้ตอกจากน้อกัน	เก็บไม้ตามอง

โคลงรามเกียรติ	
๑ ด่วนมืออาชีพร้อม	เพียงกัน
กับชีวิตภัยปั้น	ฟ้าคงดัง
โคลงดึงแต่นกดัน	หักหدب กันนา
อาวุชหดุคจากนอยทั้ง	วงแท็กดูตาย
๑ ต่างคนต่างย่อห้อ	ถอยหดัง
มหิงษ์นั่งทรงกำดัง	เดศแท้
อาวุชไม่เข้าหนัง	เห็นยิ่งกาจ ฉกรรจนา
มาครรบเรากงแพ	นักเตาหักหัน
๑ ทางเดินบันบ่ายขัน	พฤกษา
แบบกงซ่อนกาย	มิเนียน
ต่างคนต่างแทกมา	ชูกช่อน ลอกซ์เยย
ดัมดูกดานบ้วนเบียน	ป่วยบ้มปางตาย
๑ ทรพย์ดกงบหง	ส่วนครี
แทกพายพาพดดี	ดาศเต้า
ชิงพิรุชพากไพร	เร็วรับ ตามเยย
จนกระทั้งทวารเข้า	ส์ท้องทางถนน

- ๑ ทรัพทุรเพศกร้าว กะระดี จิตร์แม่
 หมกม่นโนมหมื่น มากร้าย
 ยันชังกับเบงกอก แยกก่อ
 เคินค่วนเคาะเยะยะยัย ย่างเข้าทางเดี้ยง
- ๑ ตุลภาเวศคล่องบ้ม ปราการ
 กرغช์ชินโอลหาร รื้นแม้ว
 เทินกระหยัมซึ่กทาน ยงยิ่ง หนักน้อ
 คึกประตองเชิงడด้า หยุดดูยงยนจัง
- ๑ ดิงเดวหัวคุ่นด้า ชากูญหาย
 เนกพระกาฬชิดกาย อกเต้น
 ถางถิงถูกหданหตาย พาแด่น หนែន
 กราวเกริกกันแอบเร้น គុណណុណ្ឌ
- ๑ មหิงษ์ยินศบกธ ອឹងឹត
 ໂតគ្រួចកោគស្រី ភរៈស្រី
 បងកបុត្តិប៉ែតុន ម៉ែងម៉ែង
 អលបទកកកកាយគុន មុគគុងដែង

๙๐ โถลงรวมเกี่ยรค	
๑ กษัตริย์เดิมเจ้า	ชุดมุน
ก่ำเริบฤทธิทารุณ	หมายเจ้า
มิเตี้ยอกสิงไถผดตุน	ผดันชวิต คบีง yeast
โถยจิตร์มหิทธิกัล	กัดนแกดกงษุณผดาณ
๑ ทินแคลเวือนแคครัวน พะเพง	
ชวิตหักพังเบ็ดเบึง	บันบี
นางยูสวาจังกระเจิง	กระเจ็น ใจเย่
กุนเเกระฐานพดางด	เตเดดพนແພາຜູ
๑ กะบือชวิตเรอกរว	ระຄະ ตามເຂຍ
ຮກຮັນຊວາງເກະກະ	ກົດກັນ
ດົກຈົວໃບໍດອດະ	ແຫດດູ ດັງແຍ່
ເສົາຫຼຸບັກທັກສົນ	ບັດດັນຕຳສຳດາຍ
๑ กษัตริย์อุกอาจว้าย	ມຖີ່ຍາ
ชົງດົກດັງຕັກເກດາ	ແຫດພິນ
ປະກາຍຄຸນວັນຜາ	ປິແຜ່ນ ແກກະຍ
ທັກເຕື່ອງນິຫດາບດນ	ດັນກັງນິ່ມເນທິນ

ห้องที่ ๑๒

๙๗

๓ ผังกดติดบันพุ่ง	กระชาญ พู่เยีย
เดกชุมานหมอกลาย	ขับกดั้น
มีเด็กตึงไคหมาย	หมุนเตี้ยๆ
ขาดทวารวงศ์ชั้ม	หักช้อนระเนนเอ็น
๓ บัดกะปือเบิงพอง	ดึงพหด
คาดินกระวยวน	วุ่นว้า
อชิกเกริกชราวด	คงอุ โอมแซย
ตารางเดยงหลกหดบหน้า	ลงเมียนสกนธ์แปง
๓ มหิงช์กดตันเข้าน่า	พระ dane
ໂຄຍຈົກຮອหังการ	เกอกกร้ำ
หมายຈັກງຽບອນราญ	พานเรศ
ສົມນິກໂສມນັກห້ວາ	เบงบังกິນ່າງຫາญ
๓ พາດພານເຮັດເຈົ້າ	พານຮ
ເສັດຈຸດປ່ຽສາທບວງ	ນຸຂແກ້ວ
ສົດຍືສົງຫາສັນນັບຝູ້ຫາ	ກັກຕຽມ ຈຽວຢູ່ເຂຍ
ນີ້ພະກະນົມແຜວ	ຜ່ອງດ້ວຍຫວາຫາ

๔๖ โภดงรวมเกี่ยร์ต	
๑ ป่วงอามาถย์แย่นเฝ้า	บทมหาดย
ทรงเผ็ชคุกค์การ	กิจรัตน
ทรพุพดพาด	พิศเบิง
เมยพจน์แซงส่วนย้อน	ยั่วท้าหยาบหยาน
๑ เหวยบุตรอมเรศร์เจ้า	ชานน
ติดกเตօคช์ดจิน	เชကร์กวาง
เข้าภา้ว่ากະบິນທົງ	ອົກເດືອນ ນັກນອ
ไกรห່ອນຈັກພາມຍູ້ອ້າງ	ອາຈເຂອນຖາເສີມອ
๑ ເຮັກໍມຸດທັດ	ภาษา
ทรงมหິທີຄັກດາ	ເຕັອງຄ້າດ
ຫວຍທີ່ເຫັນເຫັນ	ວັກໝ່າຍາດ ເຮັນຊ
ຂານເຂົ້ດຄູກທາວ	ທຳກັງຈັກພາພ
๑ ແຕ່ພຣະອີສ໌ເຣັບໜ້າ	ຈອນໄກຣ ດາສ໌ແຍ່
ນີ້ອາຈອອກສິງໄຊຍ	ຕ່ອດຕ້ານ
ຕູເນາພັນສ໌ເນີນໃນ	ທິມເກົກ ຕ່ານນອ
ຮຸນເຫດຸຈັກມາຄ້ານ	ແຂ່ງດ້ວຍຄຸກຂໍເອັງ

- ๑ ปางพาดตืดบักขย ผู้ชาย ชราเย่
 ทรงชักพระชารค์ วุชแกด้ว
 ไกรชเนกอัค้นน้ำ พ่อนฟอด ทรงเชย
 โจนจากปราสาทแก้ว ก้าวเข้ารัตนรงค์
- ๑ ทรงพิตร์อุจจ้อง ศรอยผัดัญ
 นุชเบงหุคดีนยัน ราชบัลลัง
 บุคร่อนทรรอกสือกันน ภักษ์ครุฑ์ อุทธ์เย่
 ชุนกะบือกดห้อ รับภ้าเร็วลง
- ๑ พาดกวางโโคดังวัง งอนเข้า
 ยันเฝนของแข้งเพตา พดกເວຍ
 กាយร่วงໄກเชาวน ชิงตัดดัด ดิงແຍ
 กำบี้พัคพดันเจียວ เปดิยนปีตາມๆูรน
- ๑ สองทันทรหดเหยม คำแหง
 ยงค์อย่างเชิงแรง เชี่ยวรู๊
 อุคุดขวากพนแหง ทันท่วง ทันอ
 ดึงรับสองรับดู คด่อองค์ด้วยจักรหมน

๑ ต่องชั่นกิดับช้าย ตอนขาว

รับชิดคิดพันนา แต่เช้า

ต่องยงยุทธวรา นุภาพ นักนอ
เพี่ยรับเพี่ยรอกเร้า ร่วมใจตั้ยันห์

๑ บครื่นทรคำหิรร ใบบรร ชาเอย
ถุทเรียวกาษรม มากแท้

เกินทศภัคควรอยสู่ ศรเดช
จักปราบให้มหิงซ์แพ ยากด้วຍกถางแปดง

๑ จำจักดวงสู่ถ้า ขำไฟ รัตน์นอ
ผิว่าเดชเกรียงไกร กระดัง

คงแคบขัดซิงไชย เชิงยุทธ
เราจึงดับยุทธมต้าง ชี้พย์ให้สมประสังค์

๑ ตรึกเตร็จ โถมนังค์พร้อง พาที

คูก่อนทรพื้น จิตร์กต้า
เรายงยุทธราวี ประจำกษ์ เก้นช
ไกรพดาดไกรพต้าถ้า เพดยงพตังพดันคาย

ห้องที่ ๑๒

๔๕

๑ เวดาส์นวยค์แด็ก	จำพัก
ເອງເວັ່ນກັບສັ່ງສົມຮຣກ	ນິຕົກພັ້ງ
ກູຈັກສັ່ງເອກອຣກ	ຜົນນາງງົງເຊຍ
ປະງົງຢູ່າດີບຸກ່ຽວໜ້ານນັ້ນ	ອັນທັງທວຍຫາຍ
๑ ທີ່ວາກາດວັງເຊົ້າ	ຈົງຈາກ ຄອຍເຊຍ
ອອກຕ່ອດຖຸຫວາງຢາວອນ	ທຳກາ
ຈັກດັບແນຕວັງປົງອນມາ	ມນຸຍືນາກ ກວຸ່ານາ
ດັ່ງຫາກສູ່ງໝືພັດ	ກດບຂໍ້ອດຍາຍສູ່ງ
๑ ນິທິ່ງໝັດເພີ່ມພູ້	ຟິມນັກ
ສັດັບພາຈຸນພາດີ້ສັດ	ຂຶ້ນໜ້າ
ຫຼັງກົດກະບົນທຽບຝັດ	ພຸດພ້ອ ດວງແຍ
ກໍາເວີບຖຸທັນກດ້າ	ຫ່ອນຍັງຄວິຕຣອງ
๑ ເຫັນຂອບຜຸດນົດອົບດົຍ	ທັນທີ
ເຮົາຈັກຄອຍຄາມນີ້	ພາຈຸນໄວ້
ພົດຕາງຮັບເວັ່ນຈາກດີ	ອຮັບຜູກ ຕົນເຊຍ
ເຂົາຮ່ອມເຮັດວຽກ	ຈຶ່ງທ້າວຄືນສັດານ

๑๖ โภตกรรมเกี่ยรติ

๑ พาดีเกตของยาศันแต้ว	มีก้า จาเชย
ถั่งสุกรรพอนชา	ร่วมไว้
พร่องพังค์ดา	ค่อมุทธ์ มหิงษ์เจ
เจ็คทิวารักษ์ได้	กดับค้าวคดต์ภาน
๑ คออยผิคนค์เจ้ยก	พดขันช์
ไบท์เนินรัตนบวร	พคดี้วัย
ยอดโถหิดต่ำคัญ	ใบที่ ชารนา
ไหดก่นมหิงษ์มวย	อย่า ได้แหงงนงาย
๑ ผิวเดือดเหดວหดงให้	เด็งกัด
คอกพกงมรรณชนน์	เช่นพร่อง
จงขับพวงพหตชน	ผาณิค
บีกปากหาห้อง	อย่า ให้ ไกรเห็น
๑ ถั่งเตี้ร์เจต์ค์เจ้าที่	นิทรา
จนรุ่งแตงตุริยา	แมคแม็ก
ตัดผนมต้นนาบ瓦	ร์สุ คันธนอ
ทรงเครื่องทรงชวรค์แก้ว	เต็คเจชันคคណานค

๑ เครื่องหมายดุแห้งพน	บรรพต
บั่งมหิงษ์ยันบค	ใบเรือง
ว่าเหวยกระบอก	กอยรูบ เรากา
เร็วเร่งตามคเย่อง	ยาครรภาราสุราภรณ์
๑ ทรพิมันศักห้า	โนหันธ์
ผดุนแด่นคำนิดคำดัน	ตุ่นต้า
ต่องเข้าเสี้ยวพัดวน	ไกว่อง
กะปีคุณชรรค์ห้า	หอดซ้ายแหงขาว
๑ ส่องรับรับขับเชียว	กดูกัด
เจ็คทิวาราตร	ต่อตู้
ต่องฤทธเรยรวา	ฤทธคือ ฤทธเย
กาภาจยาจไหวร	เดคแมร์รังแฉลงถาน
๑ เหวยทรพอาชาอ้าง	โขหัง
ฤาเทพย์ ใจอยพัง	เพมเกอ
กษะรคอบภาจัง	โดยทุจ ริตแซ
แมนบ่มม้าเออ	อาชาด้วยคนคุ

๔๙ โคลงรามเกียรติ	
๑ ต่องเข้ายหណมแกร่งกร้าว เกรียงหញ	
ถ้ามาราจักผณญผลดယ	อนิตร์มัวย
พาด๊เกรินพจนาน	มกุญเทพย์ รักษ์ເອຍ
อ้ายมหิงษ์ผู้คดดัย	ห่อนรัตนเชือ
๑ เชญเทพย์ครตุค้าง	ตุติคัยแคน ท่านเหอญ
เสวยศุชสุรังค์แม่น	แมกพ่า
ทวยเทพย์ไบม์แคนด	คั่งແນ ຈົງນອ
อ้ายมหิงษ์หยาบชา	ช້ວແກນດາຍຄຸນ
๑ หาเทพย์ອอกจากเบง	กาຍຄວາຍ
แสงคงฤทธิ์เพราพราย	ພວະ
เนภาะกะນິບংດາຍ	ໂດມເນີດ ດອອເອຍ
ຮະເໜ້ຈາກສິງຂຽດ	ດຸ້ພິມານເນາ
๑ พາດຝຶດແຍບິນ	ໄຟທຍານ
ຈັບກະບົ່ອຫັກກາວ	ຖືກ້ແກດວ
ກວົມົດອ່ວນບານ	ແຮງພົມຕີ ດອຍເຢຍ
ກະບົ່ມເຫດຂຽດກັກ	ຝາດຕົອງກາຊາ

- ๓ ทรัพรีค่าวคน แยกัน ม้วนขอ
เทพย์สติภัยผ้าอวัญ นี่พร้อม
อย่างไชยปวนหัดตันต์ สรวงเกรอก กราว่า
เทพย์พรุณคาดต้อง ตกพึงฟูมฝัน
- ๓ ปางศุกร์พอกตันแกตัว ตีทีชักก็ค
คงย เชมสุโถยใจภักดี ผิดเค้า
ชวนของคอดหดานวัก กับพวง พหดเยย
อธิกากรชักวินเว้า เชคร์แควันอาจรัญ
- ๓ ถบถงเนนภารคน ตุ่รากามูน
พดบคำฝ่นตกฐาน เจิงห้วย
นิกราบกิจยดثار ทุษฎ์เตือด เหตดเย
คิดว่าๆ อ้มเมืองม้วย ม้อยหน้าอักษะ
- ๓ ศุกร์พิตาบวาย รำพรรณ
การกระกองหดานขวัญ แห่งน้อย
เส้นาค่างชาบดัย ศับดิ์เพรี้ยง ไฟรเยย
พดพวงพหดดะห้อข รำทีให้ โนยกราญ

โดยรวมเกี่ยวกับ	
๑ บุตรร่วมโศกสังพ้อง	พดสวา
สูเร่งขณะเดดา	กดบกน
ภมປາກຊ່ອງຄູຫາ	ຕາມສັ້ງ ເສຍຫຼຸນອ
ທຳເຕີຣ໌ຈິຍກພຫດຄົນ	ປໍາດັນຄດເມື່ອງ
๑ ປາງພາດຖານໄທ	ຖທຮົວອະນຸ
ທຽງຕັດເຄີ່ຍຮກະບື້ອຄອນ	ນໍາເຫຼາ
ຄົງທວາເຮັດຕິງຂາຮ	ເຫັນຜົນດີ ພານຊ
ຄາດຮາຊກະນະດເຮົາ	ເກີຍດັກນັກນໍາຮ່ານ
๑ ຄັນເຕີ່ຍຮກວາຍຂວ້າງຄ້ວຍ	ກຳດັ່ງ
ໄສດໂດ່ງໃນນອກພັ້ງ	ພນັກກັ້ອງ
ຮະເໜ້ງຈົບສູ່ຕົກນາວັງ	ສົດຍິແທ່ນ ຖອນເຢັບ
ຕຽດເໜ່ນອຸປະນ້ອງ	ເນອງເນອຍາຫຼວນ
๑ ກະຮ່ບນາທກກາດເກົ່າຍຸດ	ໂກຮັນກັກ
ນວັການຂັບຄົກຄັກ	ຂົ່ງພຸ່ງ
ຄູ່ຫຼາດທຽດກັນນົມ	ຫດາກເມ່າ ພົງໝໍ່ເຍຸ
ສຸກົ່ວໝວກຄົງຈົກວົດສັ່ງ	ກວາບໄຫ້ຖຸດສົນອົງ

๑ เยี่ยกิจ ໂຄຍດັ່ງເບັນ	ນາກນູດ
ຂອພະບົນກົງຫຼື້ວຽໍ	ໄປຮັກຕ້າ
ພາສີຄັບກຳທຸດ	ຂົມໂຮງ ແຮງແຍ
ຊັກພະຂວາຣົກເພື່ອເຂົ້າ	ໄດ້ນັ້ນພັນຄວັນ
๑ ບຸກົມອາຖິທຍໍ່ຫລັບໜ້າ	ຫດກໍ່ານ໌
ອອກນອກພະບຸງ	ຮ່າໄໝ
ກະນະມີ່ໜ່າ	ເຫັນສົກວໍາ ຄຣາລູແຍ
ເຊີ່ງສູບຄືຄຍານໄວ້	ບັນລຸຄວາມຮັ້ງ
๑ ເງວິດີວິນາກໄວ້	ອົກຖຸ
ນາບຸກຄົງແຄນຝູ	ເຄີຍວົດນ
ຜົນມັນຄົດຕະເດຍນູ	ບັນດຸ
ອຳນັດຕັ້ງເຂົ້ານັ້ນ	ສົດຕະຍົບເອົງເດືອນຍົດຮາຮາ
๑ ວາຍຸນຸກຮຸຖົກຮາວ	ເກຮົ່ງຫ້າງ
ອອກຈາກຄະນະມານ	ໄປ້ຂ້າ
ເສົ່າງຜົດພຸກໜ້າທະກາງ	ເຕັ້ມເດືອກ ກິນແຍ
ພອງຈຸບເຈອະພຣະນັ້ນ	ນອບເກົດຕ້າທດຄານ

๔๖ โคลงรามเกียรติ

๑ ศุกร์พญาดงเจ้าตัน	จนปตา� เสร์จแซ
กະบ់សំពុងរាលកាយ	កំកែវា
រងបិកាកណ្ឌកណ្ឌនភាយ	អាពាហាត តាមេយ
ជុប្ញាកំកីដើម្ចាត់	តូអំពីរិយាមាន
๑ ពរោយារាងនុខី	កំករ្យី
នាយកធម្មាសុរាណឱ្យ	នេគរ៉ាវា
ករងបុរេគ់វិរុកត	តុនមហិន នាយកេន
តុនប៊ិតុរិរឹបិករាង	តុលុបរំអុណុណុ
๑ ទុននារុតគរវក្រកិ	ទារនុ ពេរិមេយ
គីទរកការម្រ	តូអំពី
កុដុកបុគ្គិនុមងករ	ករ្យីរាប រោយយេ
តុនុណុនុផ្ទះកុតុមវិរឹង	តាបិវិបាយពេរ
๑ កិតសុងខោរតាកោ	កំរុងឯកទុ
តុនឃុកដែងខាតិកិ	បុគ្គិនុ
តុកការយោកខោម្រួគិក	ពិមិត្តិតែ តីយេណ
តុងករាមគុរិយិធម្មិក	តេនីហ៊ុមុនុករាមណ

ห้องที่ ๑๔

๕๗

๑ ปางกระษัตริย์สัมมे�ศท้าว ทพราสู

ครองอยุทธยา	ยังไห
ราชบุคุณบรมหนด	นดิ คงคีเยย
สำมาตย์ราชภารี	ศุขดา เหตือเกษม

๑ พระทรงคำหรดวย

หงษ์จักเสกสัมมติ	ເຂາຣຕ
พระศัตกรุคพระพรค	ນອບດ້າວ
ควรแก่สัมบดีท้าว	ສົອງພ ນອັງນາ

๑ แทรบแดดกชนผู้

ควรยกอิฐทราย	ອນຫາ
ตัวเราเดาชรา	ນອມໃຫ
หงษ์ฝ่ากประยรี	หากහນ ບິນອ

๑ ตริเตี๊รๆขออาเรือนราช

สำมาตย์ราชวงษ์avar	บรรหาร ດາມເອຍ
จักษกิเสกรามการ	พรั้งพร้อม
ต่างก්เหลื่อนขอบนัม	ຝຶກຮອນ ໄດນາ

๔๔ โภตธรรมเกี่ยร์ต	
๑ ตุ่นเด็จบรมบทเมือง	บิดา
ครัวส์เรี้ยกพระรามดอน	ถังข้าว
จักเสกพ่อครองนคร	ดีบราช ประยูรเยย
จงฟ่อผุดค้า	เจคร์ ไห้กุตเกษม
๑ รามตับบับถังให้	ครองนคร
คริว่าไครจักรอยุ	ราพร้าย
โดยกิจพระบิตร	จำจิคร์ ตันลงนา
จงบุทูดยกย้าย	หย่อนกดอຍตามกระแส
๐ พระชนกพงบุตรเออ	โ่องการ ท่านนา
จังถังไหรคุณหาร	ฤกษ์คัน
ผิวเห็นขอบไนนวาร	ไมงทุ่น นาทยา
จงพิราณร์รับรัน	เร่งไห้ฤกษ์ແດง
๑ ชุนไหรรับถังคัน	คัมภีร์ พบເບຍ
ตดงເຫພຍตົດຕຍර້າຍ	ເນັດຊ້າ
ດັກມະນໍຈັນທຽວຍິມນີ້	ອສຸງราช ເດັກ
พระเคราะห์ເສີກພັກຍ້າ	ຍ່ອນຮ້າຍພິວາຄີເນື້ອງ

๑	บังเอินเทเวศร์เข้า	คดิจิร์
	ให้พระโหรเห็นผิด	พดาดพด়
	ภawayพะฤกษ์ ໂຄຍກິຈ	ກາຣຣາຊ ພົມເຢຍ
	ເດືອນຕີ່ວັນຈັນທຽງ	ບຸກໜ້າຂັນຕົວວາຮ
๑	ພວະກງສົດບໍາກຮາບຕື່ນ	ຕ້າງພຣຣານ
	ຕວັດສັງຄູມັນດັນ	ທີ່ເຜົ້າ
	ຈັງຈົກໃຈພົບສ່ວພ	ອກົກເສກ ວາມເຢຍ
	ພດາງຮັບສັ່ງໄດ້ເກດັ້	ອອກແຈ້ງຈ່າຍໝາຍ
๑	ເກັນຫົວແປດຕໍ່ກ່າວຈັດ	ມນາກປ ວຄມເຢຍ
	ຫ້າຍອດຍັດນາມຄຽນ	ເກຣອົງຄຣນ
	ເວັງນາຄົມນັ້ນພ	ເຖິ່ນທິພຍ ພິມານແຍ
	ພຣມດາດສ໌ອາຄພນ	ເພຣີ່ສພຣ້ອມພື້ຕົວກໍາ
๑	ໄພຄານດາເຮັດພວ້ອຍ	ພຣຍດີ
	ຫ້ອຍຄຸມາດຍົມາດີ	ສຸດົນ
	ກຣຄດັ່ງຂໍ້ແກ່ນນັ້ນ	ນາອເນກ ເກຣອງແຍ
	ເສົງຕຽດຕົວກ່າທຽບສູ້ພິ່ນ	ດາດດັວນວາງຄາ

๔๖ โคลงรามเกียรติ

๑ ทอกอัชฎากุศลกัน	สับสรพ
เครื่องราชก้าวภัณฑ์	พิศพรัตน
ราชตราชาร์เรืองกัน	รายรัก ยาเย่
ขอบเขตตนเวกนด้อม	บักดันคงไถ่
๑ ชุมอัคกรับลงแดด	เร็วจรา
บันดุไกยเกษนคร	นอบเพา
ทอนอังพระทรงศร	ต่องหารับ เดร์จนา
พอกหนงดูกวีเข้า	นบพรองต่องชฎิ
๑ ส่องนักลิขิตดับด้อย	เส้น นิมนต์เตย
ดึงป้าวคนะโยค	ท้วหน้า
ตางทรงเครองฤาษ	เดร์จราบ ใจเยย
ดุนครห่อนช้า	รับเข้าโรงพิช
๑ ฝ่ายกุจดัดด้อง	กะตุนแผลง
ขามาญพระรวมแหง	นกวาย
พอกการยกเกกเจง	จักพรัก พร้อมเยย
ค่อมคิดແດງรับฝ้าย	สู่เฝ้านพิช

๑. พิริวัพระแม่เจ้า	จอมไกย เกษเมย
รามจักรองเวียงไชย	เนิดหล้า
พระพรคยศหอย่อนใน	นึกอัป ยศเมย
พระแม่ทุตอย่าซ้ำ	เรืองท้าวสัตย์ทาน
๑ นางกระษตริยเห็นชอบด้วย กุญแจ	
จึงได้กดทำที่	เกตอบไกด
การตยาภัยย่างเกย	เตรินแซร์ง โคงนา
เสด็จลูกไถยาคน์ให้	หับห้องผนมครวญ
๑ ทรงสูธิราชให้	ภูบดี เสเด็จเมย
ออกศร้างคนารี	เรี้ยบເຜົ່າ
นางไกยเกย	ສູງກັກຕົວ ໄດນนา
พทางคริพทางยาตัวเข้า	ດູ້ห้องเห็นครวญ
๑ ครัวส้านวันมเนօ	นาดຜາງ
ໄຍດື່ງກරรແສງທຽງ	ໂຄກສ່ອນ
พทางครະໂມນວ່າໂມນຍັງ	ອຍ່າເທວສ ເຕຍແນ່
ຈັກປະຮັງກົດຝີພິນ	ກພັນຈົງແດຕງ

๔๙ โภดธรรมเกี่ยรค

๑ ได้ท่านงอนบันขัน เส้นอวบน พระເບຍ
ຂອພະພຣກຄຣອງນຄຣ ຕື່ບໍ່ໄຫ້
ເສີມພະຈັກກົງຄຸນຈາຣ ຍັງພັກ
ສົບສົບຈົງໃຫ້ ກດັບເຂົ້າຄວັດຍ່ເງິນ
๑ ພຣະຕົບປະປະໜົງທົ່ວໂລງ ອົ່ງນໍ້າ ບາຕເຢຍ
ນີ້ຫາກ໌ຫຼັງກະຣີ ໂດກດ້າ
ຈັກໄກວ່າຜ່າທຽວຊ້ ວິຄວແຮກະ ອູນາ
ເກຣງຈັກເສີຍຕົກຍົກດ້າ ກດັບເຂອນຍາວີ
๑ ນາງແສ່ງພົດປົວ ວິພວຣນ ຖູດເອຍ
ປາງປະຖຸພຣະທຽງຫຣວນ ໄດ້ຕ້າງ
ຂົມສູ້ດະຫົວນ ກຣປະກອນ ຮດນາ
ພຣະຫາກຕົກຍ້ອງ ແກ່ຈ້າຈົງຂອ
๑ ເຮັມເຕັ້ນຫຼຸ່ມຫຼຸດຫຼວຍ ດວງຊ້ ວາຕນໍ້ເຢຍ
ກວາມຫອນຫອບຄຸນນີ້ ນາກດັນ
ພຣກນັ້ນຈັກກຣອງນົ່ງ ວັດກ່ອນ ພົນາ
ຮານຫຼວງຈະຫຼຸດແກະກັນ ຂອດຂ້ອນກຣຫາ

๑ ถุงตามแต่เจ้า	จงใจ จัดเรย
ขออย่าตั่งรำนไป	ปักกว้าง
ผิวถูกจากวันได	เด็ดชี้พ พินา
จงเมตตาอย่ามถัง	พให้awayปราณ
๑ ข้าบทสตะช์พค้าย	ภักดี
หวังยกตั้ยส่วนนี้	เชิดไว
เพียงพระถูกจักดี	ดาศ์ พนัคนา
พระจากตามช์พโถ	คงฤทธิ์
๑ พระพึงดังกุชช้ำ	เดี่ยบหวง
กุมพระชารคพดันทวง	ไส่เงย
หวานคิดคิคดูวง	ถังตั้คย์ เดิมนา
หงพระแสงโศกเมօ	สู่ห้องส์ดับพดัน
๑ นางยดอชิราชเจ้า	กิสัญญ
แต่นตุคจะบปร์ค	ตะไก
พระนางรืบๆรต	มาประทับ ทavarเยย
ทวัตสั่งนางสาวไช	ช่วยเฝ้าระวังการ

๑ พodorun pi rojukwan	ทกนาย ไพร์เยย
ต่างประกวดแต่งกาย	ทั่วผู้
ผองพนกงานหมาย	มาพรั่ง พร้อมแซ
สาววัคเกณฑ์แห่ง	เรืองรัตนเครื่มคงอย
๑ ใจนฤกษ์ราเมศเข้า	สัรษด
ไขประทุมเทียมฝัน	ถังพ่า
เย็นทราบอาบตกลงช	ก้ายผ่อง ผิวแซ
ทรงศุกนธรรมคต้า	กิตินพึงจรงใจ
๑ พระทรงภูมิคช้อน	ต้นบัวเพดา
ตរวนดันอบชาวยแครงเพรา	เพรีศแพรัว
คำบทศักทับทรงเนดา	ฉัตุเดศ เพชร์แซ
ทรงประวิชนกนุ้ยแก้ว	เตี้ร์จพร้อมพดันจาร
๑ ถังเกยพระเต็คๆชัน	ทรงยาน มาศเยย
กระทั่งแครสังข์ประสาณ	แซ่ชั่ง
พระหลดวงหมนชุนกราน	ศิโกรกม์ กราบนา
เตียงประโคนคก็อกอং	สังไห้คินชบวน

๑ ทหารปดาษรุตาก	บันจร
ชุนแต่จะอ่องส์ดอน	ส์ดับผ้าย
ชาษาเหล่านิกร	กมลสาคร์ ตัวรพแม
ชุนหอกแห่งขวากซ้าย	ตัวรัวเรียงเดิน
๑ แบบกรรมตั้งราชาจกัน	ขาดกระ บีเยย
นายมหาดคนเข็อกราย	เรยบราอย
ค่าบีจากดองชนะ	ครึ่กครัน ประโภนแม
ตัวรพเครื่องตั้งพรั่งพร้อย	เพร์ศพรังพรายสุวรรณ
๑ คู่เคียงหากคู่เข้า	เคียงเดิน ร่วงเยย
แสงต้าครัวห่วงเกรวองเชญู	เชิดคง
บังตุริยพัชโนบกเหิน	หนโนบก สบัดฤา
พระกรุดวงมาศกง	เชิดคงบังโถง
๑ หดังเดินตัวรัวเรยบ	รายเตาย
ทนทหารในสพาย	กระบีง
พดตะพันอึกทนาຍ	เตือกหอก
กรมพระแสงกุณดง	ต้าครรคุนทองปดาษ

๓ เครื่องตั้งบังแทรกซัน	ในขบวน
หอกจ่ามเครื่องทองมณฑล	แหห้อน
แสงจ้าวหัววงศ์เครื่องควร	พยุหะ แตนา
โดยราชคำเนิรพร้อม	พรั่งด้วนหาดเชิง
๓ ศินชพต่องเกศแท้	ระว่างใน
ถัดคนดอนไชย	ดาบคง
ตามโดดหัวแบบอุไร	ดาบคู่ ถือเอย
บันใหญ่จารงคหง	กู้ด้อหลังขบวน
๓ ครบเดร็จเขบจรา	พยุหะ เดินเอย
งานหมู่ขบวนจังหวะ	พรั่งพร้อม
งานต้มเด็ดของคพระ	รามศรี
งานพระญาติวงษ์ด้อม	เน่องเข้าขบวนตาม
๓ ฝ่ายประชาราชฎร์ อ้อ	อิงอน
มุงขบวนพยุหยอด	ยาครรคា
เดงพระจักรกฤษณ์กด	อนเรศร์ จรา
ต่างปะรนตอนเกด้า	โอมสูรชื่ออนชนบุญ

๑ ตัมเปนตัมนคิที	เทวคา
ตัมເສ්වයຕ්වර්යາ	ත්වකාව
ตัมດේນວචත්වර්ມ	ປ්‍රභුඩ්‍ය ກ්‍රේය
ตัมພරະເກිරත්තියනගාව	ත්වහදාජාතේෂ්‍ය
๑ ຈົງພຣະເຊົກຮຣະເຄືອງທາດ	ແຄນອຍත් ຍາເຊේ
ຈົງພຣະເງິອງຖຸຫຼຽມ	ຢັງດັນ
ຈົງພຣະໂປ່ງຢານອຸດ	ຄມະເດີກ ແດນາ
ຈົງປຽບກ່າຍທຶດກພນ	ພ່າຍຄວ້ມບາຣົມ
๑ ພັນເອີນອາເພດຮ້ອນ	ທຸກໄທ ຮາມະອຍ
ທວງທັນຮະວັນໃນ	ອຸຮະເວຳ
ດີມເຕັງເຫດ່າພັດໄກຮ	ແຫນແຫ່ ປະໂຄນເຊේ
ຈຸນຈັກຈຸນເຊົກຮ້າເຂົ້າ	ແຫບໃກດັ່ ໂຮງພື້ນ
๑ ຄົງປະກົບເກຍມາສີແລວ	ນທງ
ນຫາດເຊີ່ງເຄຣອົງສົດອອນ	ສດັບහນ້
ໂຄຍເສັດໆຈພຣະສືກຣ	ເນື້ອງເນື້ອງ ອັນນັກແຍ່
ເດີດົງຮາຊອາສົນຈັ້າ	ຈົວັດແກ້ວແກມການກູ່ຈານ

๑๐๔	ໄກດงរາມເກෝරත්	
๓	พระทรงอกวิภาคແດວ	ບසි ຕුෂ්
	ดาบศพระอาทි	තින
	ที่ส่องพระล้านมีคร	ເකේງන් තුෂ්ය
	หงษ์วิදหตามดัน	ເහදාດ්වනබට්චර
๓	ส่องพระดาบศເගා	ຖෙෂ් ຮາමເසේ
	ทรงเครื่องงามเดกรพ	ຜ່ອງພາ
	ນັກຕີທົກສິ້ຍຸນ	ຈະນານන් ຂົມນາ
	ພຕາງເຄວ່າເຈົ້າອົມຫດ້າ	ຫດາກຂ້າພັນໄດ
๓	ງາຍຈົວນັກໄຕຖານ໌	ຖຸກນັງ ກດເຊຍ
	ນັກຕີທົກສິ້ອຳນາຄຍົງ	ຮັບເຟ້າ
	ກຣານທຸດທຽບສູງກ	ອົງຮາຊ ແຫອນුයේ
	ວ່າພຣະລືທ້າເຈົ້າ	ຄະນະໃຫ້ຫຼຸດເຕືອນ
๓	ຕຸ້ມັນຕົນຮັບສິ່ງແດວ	ເວົ້າຄົດ ກຕາສເຊຍ
	ມັນດຸພຣະທວາງ	ຈັກເຟ້າ
	ພອປະຈຸບຄ່ອມທາ	ສີ່ສົດຄົງ ຖວາຮຢ່າ
	ອນາຄຣົບອກຮຽນເຄົາ	ສິ່ງຄອຍທຸດພຣະນາງ

๑ ฝ่ายกุจค่อมแฉง	ชยิ่นใจ ใจเยย
สมทกคิกดิน	นักนัน
ถึงเช้ากราบอร์ไทย	ทดสอบ ตั้งนา
ว่าอามาตรย์มาชน	โปรดเกต้าทูตเตือน
๑ ไกยเกษส์กับรูป	กิตติราพ ถึงอย
คงกุจค์รพดัน	เดดเจ้า
บอกอามาตรย์ตุนนันดัน	ทดสอบ รามนา
บิดุเรค์ ให้ม้าเผ่า	ทิหองพระ โกรงใน
๑ นางค่อมรับสั่งแด้ว	จราด รีบแยก
คดอนมาตรฐาน	นอบไหัว
แตคง โดยพระเต่าวัน	ครัวตั่ง นานา
เชญพระจักรกุณ์ให้	เต็คๆเผาบศุรงค์
๑ ตุนันตันศักดิ์แฉง	瓦佳
กิตยิงกิตสังกา	กิจวัฒน
เยี้ยไคจิงจักหา	ໂօรส มาເຊຍ
พดางคิรพดางยาครยอัน	สูไกແຄດงพດัน

- ① ພຣິງໝໍທຽງທຣາບຄ້ອຍ ພາກ໌ ຖຸແຍ
ຕຣິວ່າເຫຼຸກນີ້ ແມ່ນໜັນ
- ຊຳດາພຣະມູນ໌ ມາຍຕູ້ ຂະການ
ມາຈາບພຣະນາກນ ທຸກຍິ່ງທວາຮ
- ② ພຣະນາງສາຍເນກຣເຍອງ ຍດອງກໍ ຮາມເຍ
ຕຣັສ່ວ່າພຣະບີຕຸຽງກໍ ສັ່ງໃຫ້
- ພ່ອໄປຜນວຍເນາດ ໂຄຍເພົ່າ ຂັບດີນາ
ສົບຕົບຈົງໄດ້ ກັບເຂົ້າຄຣອງກຽງ
- ③ ພຣະດັບກັດບຕຣົດຄ້ອຍ
ໄດນພຣະບີຄຣແດງ ນາງແດລງ
ຕຣັສ່ໄຄຄູພຣະແສ່ງ ພດາຄົກ
ທອນຕຣິວ່າເຕັກນ ຂ່າວຄົກ ຜາເຍ
ຊອບເກົ້າວວຄາຮ
- ④ ຖຸດຕອບພຣະໂປຣຄໃຫ້ ດວັດຍເວີຍ
ຈຳຈິກຮູ່ຄົດຄົດເຖິງ ທ່ອນໄດ້
ຄົງແກ່ພຣະແມ່ເພື່ອງ ເແຍໂອໜູ້ ສັ່ງນາ
ຂ້າກໍຍອນຮັບໄວ ຕຣັສແດ້ວາຈາຮ

๑ พระรามประนกน้อม	ชนน์
แต่งกิจไกยเกษ	สั่งให้
เดินป่าตีบตืบ	ผนวชสติตย์ ไพร压抑
คำสั่งบิคุเรศไค	ตรัสแด้วขอดา
๑ พะนางตคบถ้อยบุญวร	สุคกระตระ ห้ามเชย
แม่จักภานทรงธรรม	เที่ยบซ้ำ
ตรัสพดางพระนางผัน	ผายตู้ เมี้ยดย
ทุตว่าด្ឋាកผิดด่า	ภากว้ายแรงใจน
๑ ตูการาความแยกน้อย	ให้มี แม่เตย
เหคุเพราะไกยเกษ	ต่อคายัง
ถังตัดยร์ทพาก	กราวปทุก ทางยา
คุดุมารดาแยกดัง	กดำเนรงชีพเรียน
๑ ต่องกระษัตริย์ โถกต่างดัน	สมประดี
ตุ่นคิดไกยเกษ	คาดไว้
จัดเครื่องผนวชน์	คำสั่ง ค่อนยา
ค่อนประนครับใช้	ตู้ท้าวทุกถวาย

๑๐๙	โภดงรามเกี้ยร์ต	
๓ จักรกฤษณ์ศักดิบราhma ฤทธิ์ สถาณเอย		
หวานคริสต์ไฟร์	ราพวาย	
มนเบี้ยพราษฎร์ท่าชี้	เรอาอบ บราบนา	
พถางพระเปตองเครื่องย้าย	เพคเข้ามนาซพดัน	
๓ พระดักษณ์ทราบเหคุณ	แต่นเคคง	
พระพบ่ทุน	มุนศรรَا	
จับศรุทธิเรือง	นำมุ่ง พระนางยา	
พระกฤษณ์ทราบเด็คเจ้า	ยุดห้ามอนุชา	
๓ พระบดุงค์ทรงตั้คัย ไว	เดมน	
กับแม่ไกยเกช	ตั้งช้า	
แรมบ้าเติบตับ	จึงกดับ กรุ	
จำฟักผูกคุกค่า	ตัดยันนคงควร	
๓ พระดักษณ์คริครุ่นเฝ้า	เตี้ยพระไทย	
เรอาอยู่จะคุ้มครอง	สบหน้า	
โดยเต็คจพระพี่ไป	ตึกว่า ออยู่นา	
กดับตู้ปรงคบช้า	รับเข้ามนาซคำน	

๑	พระยิดอน្តុងនវជ្រោះ	ចក្ខវ ហាំមេយោ
	ក្រិរូយ្យដៀនបិទ្រ	មាតុគីយោ
	ព្រះព្រទកក្រករុងនគរ	ខោខ្សែ ធបិក្ខមេយោ
	ដំណឹងចក្ខាមកវាំនាយ	កំពុលបាទបងម៉ឺ
๑	ព្រះរាជុជន៍ទំនំតុប៉លីយ	អនុមា ឱ្យមេយោ
	ខែបុច្ចិទ្រខោះពេន្ធាតា	ពុំកោ ពុំពុំ
	ជាយិវរករាជទីគា	ទរាបហេតុ ករវិយេយោ
	នានាកើនុបិណ្ឌនវជ្រាតា	តួុំដោះឯនពាម
๑	ព្រះមិនានេងនវជ្រោះគោរៗ	តួកាត កាមេយោ
	ប្រាមានោះកុងីយា	ឃុំតុំ
	ន្តុងនោរិភ័យុទ្ធផល	គីរវា ទរយោ
	តិបសិបិប៊ែន	ពុំកោតុំ ពុំពុំ
๑	នាយិនរាមេគោរហាំន	តួកក់ ករវិយេយោ
	ព្រះបុតុបាទវារំនៅ	ឈុំកោរោង
	តាំងករម្យគិរិយរុណុំ	តារីតួុំ ដោះយោ
	នាយិនុមុុកុបុគ្គោរ៉ោ	ឯនវិទ្យាពាមកាម

๓ พระหริวงศ์อภิวัฒน์เดว	ทุดตันคง
ตามเหคุห่อนได้ครอง	กรอบหล้า
ศึกพระดักษณป่อง	ไปเพื่อน ถูกแซ
ดาพระแม่แม่ข้า	นาทท้าวโปรดกู
๓ นางสุมพิตาปเดว	ลอนพระดักษณ
ราพนัศจงพิทักษ์	พี่เจ้า
ศึกษาพ่อจงพิทักษ์	เดือนมาศ วงศ์แซ
พระประสาทเตื่อมเคร้า	ศักดิ์ไชคันคร
๓ ถ้ามกราชัคิริย์ประนกน้อม ตาจาร ไปเยย	
ฝ่ายข้ามอาทัยนกร	ไฟร์ฟ้า
บันภาทัวพระนคร	ถ้าราช ผนวชแซ
สองนักสิทธิ์ไม่ข้า	วังท่วงถานนราภัยน
๓ พระรามเด่าเหคุให้	สองมุนี สดับนา
พระแม่ไกยเกษ	สั่งชน
ให้ผนวชสิบสี่บ	ไปอยู่ พนัศแซ
พระดักษณ์ศึกานน	เพื่อนเด้าตามจาร

๑ ต่องนักดิทชทราบแต้ว	รีบนา เผ้าแซ
ถึงที่ในปรงค์ปรา	ส่าทท้าว
เห็นเกาตุริยา	ทธรฐ โศกເຍ
ภานวขับรวมว้าว	ເວັງຮ້າຍແຮງໄນ
๑ ทธรฐว่าเหគຸ	ໄກຍເກ ຜື້ນາ
ທວງຕັດຍົກດ່າວເກເຣ	ຈະຊູ່
ຂ້າຍາກແຂວະອກເທ	ວິເພັງ ຈີຄວນອ
ເກຮງຈັກເຕີ່ຍຕັຍ ອອ	ໂດກຫ້າຄໍານິນ
๑ ชົງດີຕອງຕັ້ງເຖິ່ງທ້າວ	ແສນກ່ຽວ
ຜົວໄກຍເກສື່ງ	ແນະເຈົ້າ
ດູກໄດ້ພະບວງ	ສົມຄົດ ແດ້ວຢ່າ
ຂອອຍ່າໃຫ້ພະວານເຂົ້າ	ປ້າຮ້າງແຮງເມືອງ
๑ ໄກຍເກສື່ງເຄີຍດແກນ	ຄໍາອາ ຈາວີຍຢ່າ
ກົຈໃຊກົດສິທຫາ	ພວ່າພວ້ອງ
ຊົງດີວ່າພະວາງວັດຄາ	ຄຸນຢື່ງ ນາງເຢ່ຍ
ໄຟນົມຄົດຫຽຍສົ່ງ	ຈັກໃຫ້ກາຍປຣະນ

๓ นางว่านักศิริน	โนหันธ์
ผิชชอบผัวเมียกัน	กิจครรัม
ทชรศุตคับโดยอัน	อุกอาจ คำนา
ทรงสัตย์แม่ถูกห้าม	อย่าให้หนี้เผา
๓ ถ่องนักศิริชรารอ	รำพวรรณ ปดอบເດຍ
เหตุขอจะทัดทานผัน	ผ่อนย้าย
ทุตดาวรบจราจรัต	มาจวบ รามແຍ
บอกว่าหญิงปากร้าย	ตุดงข้องอนเขา
๓ พระอวหารต์คับแจ้ง	ໂគກ්
กวนชนกชนน	ร่าเครว
พถางданักศิริด	ตามรัต ยาແຍ
ฝ่ายตุนันคันเร้า	อุร่วร้อนเกนฑ์พด
๓ เที่ยมราตรีไพร์พร้อม	ตามทัน
เชญเส็จทรงราศุวรรณ	รับรัก
ท้ายราศุมนัคัน	กำกับ ໄປແຍ
ฝูงวางแนวทางนก	นอบเกดา โดยรา

๓ เทพย์ดูเดือนจุลออกเบง ทักษิณ

หวังเพื่อปรารามอสุรินทร์ เหตุร้าย

ชุมชนขับรถดิน ดาศดุ ศวนยา
ศรียดับคดับด้าย เกตุอนเข้าพักพอด

๓ เทเวครีดูดเหตุให้ พหลหตับ
ถ่านกระซัคตริย์จากประทับ ทัดอม

เข้าดงด่วงค่านั่น เร้วรับ จรา耶

รุ่งสุนัณคนพร้อม มาตรรุ่งกระซัคตริย์หาย

๓ จงอุบายลังให้กับ กรุงพัฒนา ดุอย
ชาวประชาเกษมลันค์ แม่ช่อง

นางตุนทุกวัวดำคำญ ถ่านกระซัคตริย์ กดั้นยา
นางรับเด็กๆตุ้ห้อง แทนท้าวผอมใน

๓ ตุนันคนรับเข้า ถวายกร

ทชรรูออกบัญชา ศบพร้อง

ขัมมาศย์เบิกกิจฯ ถ่านกระซัคตริย์ แผนชาน
ท้าวศดับประหนึ่งท้อง สำคัญดั่นประไถยชนม์

๑๑๔	ໂຄດງວານເກີຍຮົດ
③	ປາງຈອນອຍຸທຣເຢັ້ງໄທ ທົງຄຕ
	ສົອນມິຫໍ່ກຳຕົກ
	ໂສກສື່ອນ
	ຈຶ່ງສົອນພຣະນັກພຣາດ
	ສູ່ນເກສົນ ວັນນາ
	ພຣົມໝໍ່ອໍານາຄຍົດຕິນ
	ດິນໜ້ານ້າງສົນນ
③	ຈຶ່ງບຽນນັກສື່ອໍາໃຫ້
	ພັກງານ
	ຍກພຣະຄົພດໍນານຫາວ
	ຜ່ອງແຜ້ວ
	ທຽງກູ່ມືຂອດງານ
	ເກວ່ອງກະະຫຼວຍ ເຊົ່ວຍແຍ
	ເຂີຍພຣະຄົພດ ໂກງົກກ້າ
	ສົດຍືນດຸພຣວນ່ວຍ
③	ເກວ່ອງສົງຮາຍຮອບດົມ ແດໄສ້ວ
	ອົກເສົາກວ່ານ້ຳໄຊ
	ເວີກກນ
	ຮຸກຂ້າຄອຸໄໄທ
	ຮຸມເວີນ ຮາຍນາ
	ກດອງຮະແກລັງຮັບ
	គັບທ່ານ້າງຄຣວູນ
③	ຝ່າຍພຣະວານພຣະຕົກໝົນທົງ ຕື່ຄາ ຈຣແຍ
	ດຸດະໂຕງນໍາສົາ
	ຄເກສີເຂົ້າ
	ປະກັບຮົມນິໂຄຮາ
	ຄຣິເຕົ່ງຈ ໄນດາ
	ນັດກຸ່ງໜ້າເຟ້າ
	ສົ່ງຂ້ານສ້າກ

๑ กุญแจเตี้ยๆ	ตามกระซัตรี ใจเย็น
กุญแจพระภารต์	ราชแด้ว
นักสิทธิ์ขบอกแนวพนัก	พิศณุ ดانا
พลาสติกกุญแจดัว	กดบเมอบรรดา
๑ ตั้งกองมองต์อคตุ่ม	รากษา ออยเยย
ระวังหมูอินทร์มา	มุ่งไก
ปางหรรษ์ชัตุอา	ศรันต์ระ ภังยะ
เชือจัดทพกให้	กฤษณ์ท้าวเจริญมาน
๑ พระว่าพระพรตแจ้ง	จักจรา.
มารับคืนเข้านคร	ไบ์แคดัว
ควัสดพลาสติกดีกร	ตาพระ สรภังค์ย
ไปส์ล็อกกูญแจร้า	จิตรลงภานา
๑ กดดาวตุ้นมาดุ	เดียงไกย เกษยะ
ทุดกิจส่องคไนย	ว่าท้าว
บิคุราชจักเกรมให้	สุริยะ
ให้พระรามครองค้าง	ถังข้ามมาเรียน

๓๑๖	โภลงรวมเกี่ยวกับ
๑	พระพรคัตติรุ่บເຟ້າ ໂອຍກາ
	ຕາເສື່ອງອາເຕັນາ ສັ່ງໃຫ້
	ເຕີ່ມພດອນມາຄາຍາ ຈົດເຕົວຈຸ ພທດແຍ່
	ສອງກະຮ້ອຍົບລົງຮາໄທ້ ເວັ່ງຜ້າຍພດພຸນກໍ
๑	ຄດອຸທະເຍົກຢາຕວເຂົາ ບຸຮີ
	ບັງກັກຄວ່າປວງເຕັນ ໂກກຳຕອນ
	ຕຽດຄາມກິຈກົດ ອຳນາຕົວ ປວງນາ
	ຈະນອບແຜ່ນໄມ້ກົ່ນ ພຶກຄູແດວໂດຍໄນນ
๑	ຄຸນັນຄັນນັນວາ ຕິນອົງທຸດ ທ່ານນາ
	ພຣະຊະກນອນໄວຕູ້ຮົມ ເຊ່່ງສູ້ໄທ້
	ແດວຄວ່າສັ່ງເຂອຍວ ຍາຕວພັນກໍ ຜນວຊແຍ່
	ດີບລື່ມື່ຈົ່ງໃຫ້ ກົດບໍເຫັນກວອງ
๑	ພຣະຊັນໄກຈົງ ເຊ່່ງສູ້ ຜນວຊແຍ່
	ພຣະຕັກໝານອົກສົ່ຕາ ເສົ່ດົ່ຈົວຍ
	ພຣະບົດຖາສົກວານຫາ ຈຸນ້ຳພ ມດາຍນອ
	ສອງກະຮ້ອຍົບລົງຮານມ້າຍ ເພຣະແກ້ນມາຮດວ

๓ ใจผู้นำสู่ทั้ง มีกรอบชุมชนเชื้อ	เก้าอี้ ยาเยี่ย ร่างกาย
สถานแหกชนน์	กิจก่อ ไนน่า
ภาครุ่งรัตน์ไทย	ลักบัลลังพดันแสดง
๓ ค่าวินดูราชาจักให้ เระแมเจ้าอาชวรรณ	ไอล์วารีย์ กูนนา คงแลรัง
วางแผนตัดแยกเชื้อชานธ์ รับเชื้อชูเดินพันศักกาลัง	มอบพ่อ พระยา กลับท้าวลงมดาล
๓ พระพรหมราบโคงล่อน กัวตุกบ่ทรายการ	ทดสอบ ท่านนา เกียวก้อง
ไนนหนอนแม่ดึงหานุ ตี้ชาติเกตเซาท่อง	หักพี่ พระເຊຍ ชัวชาต้านามญ
๓ ชัยภร์แต่เชื้อร์มกวน ถังทิพย์ไตรคริษชา	อยุทธยา เดยເຍ มอบให้
กัวข้าไม่ปราณนา ดาบทตามกฤษณ์ไทย	กรองก่อน เชชร์นອ ผิมแคลดวุบคืน

๑๑๙ โคลงรามเกี้ยรค	
๓ ต่องนางพังพาน	สั่น ลงไส้ย
ครัวสัวจะครุ่น	ศรพท้าว
ไกรจักดักการไป	งอกก่อน เทอยพ่อ
การเติร์จิ่งจากด้าว	เด็คคัวยชนนี่
๓ พระพนอังรับถ้อย	ดาพัน
ผู้พระศพอมภิวนท์	ร่าไห้
เมื่อพระพรคดีครุ่กกรรม	แต่งน่า พระ โกฎนา
ไกยเกาซ์ได	ช้าวดำคนึงคงย
๓ ใช้กุจด์ตีบ้าง	กิจชา
ว่าพระพรคเนาปรา	สาหแก้ว
นางทราบรับเด็คจมา	ทพระ โกฎเยย
ครัวสรงนั่นโศกถูกแล้ว	กต่ายถ้อยแตงพัน
๓ แม่ขอตัคบยชนกได	ตัมใจ แม่นา
ให้ถูกผ่านเกียงไชย	ลืบเชือ
พระพรคดีบันเนกไฟ	ฤทธิคิร พิโภ夷
พداعแก้วงพระขอรคเงอ	จักมดังมารคร

- ๑ พระตัค្រសុយុទ្ធគត់ដៃវ ុតុលុងក មេខ្សោនា
កវាមខ្សោកកិច្ច ហុកយ៉ា
ពរោរភតុដោះទរង ឱប៉ាន់ ទរាយ
កតុប តុកតុងបិគរក មេខ្សោនុងពនាន
- ๑ พរោសិត្សតាមិទ្ធិ នក្ខរន៍
ពូរុងត្សំពរោវងពណ៌ ទានវ៉ា
ីខុនតុមនគុណ វុប្បតុក មេរយៈ
ិមាតុកិរុបុណ្ណោះ បុតគងកោនទារគុម
- ๑ បង់គានរគនបត្វុកតុន គាមតា វរុបយ៉ែ
មេរុិលុយ្យិកវិវរបា តេវ៉ាដោវ
ពើយបរតសព្ទណា ឬកខណុត ផែរៀយ
មិិុ កុក្រុងនររាជក គេតុនកតុឲយកតាចុបណ
- ๑ តុពរោមេរុិមិុ កុក្រុង បេជ្ជាត ទុងយ៉ែ
តុន កុក្រុង ទុកទុក ទុបខ្សោ
ពរឹមខោរតុងម្ខាត ឬវគ្គេស ទាននា
កុក្រុង កុក្រុង ឬបត្វាកាយពេទិន

๑๖๐ โคลงรามเกียรติ	
๑ ถ่องนักธรรมร้องว่า นางไกย เกษชัย	
ขอตัดขับรามไป	จากค้าว
ยกดูก่อนแผ่นไฟท	พระบัวดี นางนา
งดแต่พิศณ์ท้าว	อย่าต้องเดินพนม
๓ นางไม่ยอมท้าวถัง กับเรา ชาดนา	
พระกับเจ้าอย่างเฝา	ศพไห
ไปเตี้ยอย่างเงา	นางรับ ใจเย
พระพรตโศกรำให้	ชวดดั่งครัวญ
๑ ถ่องมารตรดักกรุศหง	ฤาษี ตนมนา
มนูญมาค่ายถวายอัคค	เต็ร์จแฝ้ว
เต็ร์จศพก่อเจดีย	บันจุ ชาดเย
ถ่องนักดิทชักดาศแด้ว	ลู่คำภูดัง
๑ พระพรตคิดยิ่งแคน	มารดา
พระยิ่งทรงโศกฯ	รำพร้อง
เตี้ยชาตทเกคما	เป็นหน่อ กระษัตวิริเยย
คุคงหินชาตคอง	ถังห้านถวายเพดิ

- ๓ พระพารคคิชั่นแคน ชนนี ท่านนา
 ครรภุคร่า โคกແشنทวี เหวศีให
 ไปส้านกรินทร์ องคหอน ประดับแซ
 ทรงแต่ชนุเคยใช เต็จด้วยอนุชา
- ๓ ถ่องงองค์เต็จถูห้อง พระโรงคัด
 ประทับแท่นกาบตุวรรณ ตรัตใช
 มนามาคย์ถุนันตัน จังจัค พหลแซ
 ราพระชนน์ไก ประทับพร้อมແດสារ
- ๓ พระกน ชูรามีครอย่าง อิรรถการแสดง
 เรากักษยาครพนค์แขวง รับท้าว
 พระจักรกฤษณ์เต็จແpong อยู่ทิศ ใจพ่อ
 หวังพบเชิญสู่ค้าว เพื่อให้กรองนคร
- ๓ ถุนันตันรับลั่งແಡ้า คลาไกด มายา
 จากพระโรงจัคให เรศช้าง
 พดรูบทหารใน วันหนึ่ง เสร์จแซ
 ถิบหมู่ถือสาครคัวง ไขว่คว้าความชุน

ໂຄດງວານເກີຍຮົດ	
① ຈັດກາທນັ້ນໜຶ່ງ	ອາການ
ຮັບຊັນນິ້ນຄຣານ	ແຕ່ງໄວ
ຮັນຍະກະປະເທື່ນຂານ໌	ເຕົ່າຍົມເຕົ່າຈົດ
ທຸດແດ່ສອງທ່ານໄທ້	ວ່າພວ້ມຈັດຂົບວານ
② ຕ່ອງກະຮະຫຍ່າກວາບເຫຼົ່າ	ທີ່ຕ່າງ
ໄຊສຸ່ຫວ່າຍໂປຣຍະດັດ	ພຸ່ງພຸ່ງ
ສໍານາລົ່ງຈູ່ໄກຍອງກໍ	ທຽງເພົ່າ ພັນວິຊຍ່າ
ໜັງພັກໝໍກ່ຽວອິນໄປ້ສົ່ງ	ມຸ່ນເກົດ້າທຽງໜູ້າ
③ ທຽງເຄື່ອງຜົນວິຊເຕົ່າຈົດວ່າ ດັດ	ດັດ
ນາຄົ່າພະນາກົດ	ກຽບເຟ້າ
ທຸດເຫີ່ນເຕົ້າຈົຍາທວາ	ທຽງຮັດ ມນີ່ຢ່າ
ຕ່ອງພະໜັນເຈົ້າ	ເພັ່ນຄັດ້າຍອາການ
④ ພຣະກົມຜົນງົກໝໍທັນ	ອຸນ້ຫາ
ເນື້ອຈາກເມື່ອງຜູ້ກໜູ້າ	ຫ້ອເກົດ້າ
ເໜີ້ອນພະພົດທຽນນາ	ຫວານຄືດ ດົງຢ່າ
ກຽກອົດຕ່ອງອົງກໍເກົ່ວ້າ	ໄສກ້າວ້າພວຣນ໌

ห้องที่ ๑๙

๑๙๗

๑ สำง ໂສກສີກະຮ່າງຕວຍເວົາ ວົບດໍ ດາສນາ

ນາຄູ່ພະເຈົ້າ	ຂາດຖ້າວ
ບັນຄົມພະອຸ້ນຫົວ	ເທວັກໂສກ ດິງແຍ
ພດາງວ່າຄວາມຄຸງຈຳວັດ	ອຸປະວັນພຣະນາ
๓ ພາຍກຳສ່ວນຢືນໃຫ້	ເສັດຈາມາ
ທຽບພວ່ນໂຍ້າ	ແກ້ທ້ອນ
ເດືອນພັດພູ່ຫຍາຕ່າງ	ອອກຈາກ ນກຣແຍ
ໄກຍເກົ່າຍົດນິມ	ນັ່ງທ້າຍຮັດທຽງ
๓ ບັກທວຍຫາຍຸພຣັງພຣ້ອນ	ໂຄຍສັດ ມາຮກແຍ
ພອນ່າຍພະຕຸລີຍິນ	ດັບໄຟ
ເຂົ້າແດນອຸທ່າຍານຄົດ	ນຸ່ມາດຍໍ ຖູດເຍ
ກຽວເມື່ອສ້ານອີກຮ່າໄຫ້	ດຸດ້າວສ້ານຂວ້າງ
๓ ເວດາດັກພະຫດດັດ	ຫົນພົດ ໄປພ່ອ
ຫາໄມ່ກ່າວແໜ່ງໜ້າ	ພນັດຕິນ
ທຽບພັ້ງຂ່າງຜ່າວກມດ	ແສັນໂສກ ດິງແຍ
ກດັບວ່າເຊີ້ນສູ່ນັ້ນ	ເສັດຈຳດ້ວຍບາຫາ

๑๖๔ โภดงรามเกียรติ	
๓ เกราะไปรกน	นักหนอง ใจนา
เหมือนไม่เคารพดอยอง	นาทีห
ครั้ตเต้ากระษัตติยถ่อง	องค์จาก รถแซ
ยุรยาครชมนิ่งไน	หยุดยงพดพุณท
๓ พักษดอยท้าย	อุทยาน
จนด่วงราครวากัด	รุ่งเชา
ห้ากระษัตติยิกทหาร	แห่ให้ นานา
เดินรถกชແฉะร้า	ดุคำอาศรม
๓ กนวตสูตวามตรเชอ	ชีเพร
ลังเซครหยุดพลไกร	พกยง
ห้องคงกรรไโดย	ยังกุ นี้ย
สำนักคำบศท	อิศร์ไหเบญจางค
๓ อภิวานกพรตแต้ว	พาที
ถานกันพระจักร	ขึ้นอัง
กับภาคคื้น	ค่าเต็คค ใจนา
หมายจักพบเฝ้าพ้อง	ทราบแด้วจงแยก

ห้องที่ ๑๙

๑๖๕

๓ ต้องคำบก่าวครง	ตามนา เกี่ยงนา
กอบกิจพระศพเผา	จวบແສວ
ถ่านกระชัตวิริย์เต็คคุเทา	ทุรຈาก กรุงແຍ
บ่ประตบคาดด้ว	ໄງ່ແຈ້ງหนຈາර
๓ พระພຣດສັກຽດໄຫ້	ໂສກສັດຍ
ເຂອຄວ່າຄរວງຈາບດຍ	ບໍນເຄົ້າ
ต้องພະນາຕຽງກວັນ	ທດກອດ ປດອນເມຍ
ຈົງຄັບໂສກຄິດເຫຼາ	ຕື່ບີໃຫ້ບນາຮາຍນ
๓ ຈົງຂົ້ນວາອນທ່ານທຸງ	ດອງຊ
ນໍາພນັກແຄວວັດ	ອຍ່າຊາ
ດອງອົງຄດ້າງໂສກ	ຂວາງທານ ໄປເມຍ
ດາບຄວັບທຳໝັ້ນ	ເປີດອາໄນ້ນໍາທາງ
๓ ຫ້າກະໜ້າຕົງອົງກອກທຸງ	ດູອງຄາ ບສແຍ
ນາທີປະຮຸນໂຍ້ຫາ	ແກ່ງທຸງ
ໃຫ້ພະພຣດເນາງວາ	ຊຽດ ທຽງເອຍ
ພາເຖິງໃນໄພຣດັນ	ຕື່ບີໄທກວັງດັ່ງໆ

๑๖๖ โภดงรวมเกี้ยรติ.

๑ ข้ามหารเหวโขคข้าง เนินไก่สด

เห็นพุกษ์ทวีไกร ผึ้งนา

นานเรียกสั่งโคงใน แมวบ่า นันนา

รับเร่งพหดด่วงตา ดาศเข้าเชื้อรันท์

๑ ฝ่ายพรานมชืออาจ กุญแจ

ครัวพบพระทรงธรรม พิศณุไก

จากพระพ่ำหสุบรรณ นานด้วง มาแซะ

เกณฑ์บ่าวตระเวนให้ ค่านคงระวงศทาง

๑ ครุณอาบทดยเจ้มแจ้ง ค็อกนานต์

พาพวงเฝ่าบวิวาร ครัวจแคน

ยินเตี่ยงหมู่ทวยหาญ ให้ยก นานา

บ่นพุกษ์ดูเห็นแค้น คดแทกศครุ

๑ เห็นนายพดแห้งน้อย โถภา

ตะม้ายรูปพระจักรา บุชาท้าว

ชราอยพระพรคามนา เป็นขบด พระแซ

จับหลอดบัวเดี่ยงกร้าว เรือกพ้องบวิวาร

ห้องที่ ๑๙

๑๖๗

๑ พرانไพรไพร์ใหญ่น้อย มากอนันต์ ไม้ยี่

พังเบ้าหลอดคำคัญ	กีก ก้อง
เรียกพากเพ่อนในอวัณ	เร็วเร่ง ใจเยย
กิงที่ประชุมข้อง	อยากรู้ การนาย
๑ กุณจังตั้งใจ	เตรียมคน
ทางว่านา Yakongthon	กดัน กด้า
อาภูมิ เทิกมาดด	ทางทัพ ยกยี่
คาประดังขวางหน้า	กด่าวห้ารันรงค์
๑ พะพรคพงจงแจ้ง	ตามตั้กย์ ใจง่าย
เจ้ากามาเชิญชักดิ	พื้นอิ่ง
ถวายครองราชสมบัติ	ใช่เด้อ ดวงนา
พранเขือคำทำนพร้อง	นอบเฝ้า มาศุรุ่งค์
๑ ทุ่ดวับจักซ่วยช้าน	ลั่งเต็กๆ ไปยี่
เรือจั้นมาพร้อมเตร็จ	นับร้อย
ถวายของบ้าเบี้กเคลือด	หาดายอย่าง
เชิญสติย์นาภาคด้อย	ยาครรชานชาโตร

๓๒๙	โคลงรามเกียรติ
๑ ห้ากระษัตรย์เต็จด้าน เนี้ยรชด	
ถึงผังกับพวงพหด	คบแข้ง
ชนน์เต็จนานบัน	รารับ ยาตราย
ดุบริเงนชฎาดยง	หยุดพ้องผลพฤทธิ์
๑ ทพคงนอกเชตรด้าว	กูญ
พระพรคเขี่ยชนน	เต็จดีเดา
ถ่องคำบค่าน้ำกิ่ว	ล่ากระษัตรย์ จรา耶
ถังถนนภารทวชาเช้า	นบันอ้มนกธรรม
๑ นักพรคถานว่าที	ราชดาดย
ไอนผนวชดะขอปชันธ	เชครกวัง
พระพรคบอกตีนตัวรพ	เหคุกดับ ถานเย
ทราบถิน โปรดแมะบ้าง	ท่านเจ้งເຮອຄរณ
๑ ดำเนศ์เห็นพระศรีว	ตั่งส้าร
ทุดว่าจะพาหдан	ตุ้ไก
ชวนต่องพระอาจารย์	นำกระษัตริย์ ไปเยย
ถึงกูญชฎิต่างไหว	กฤษณ์ยังไหนาม

๓ ตุรังค์คำบศรัจง	จริงใจ
ถ้ามกราชติริย์นาเชตร์ไกด พวัสดิ์	พวัสดิ์
นามตั้กนูญไป	คาดัก นำเยย
นักพรตตื่นนำท้าว	เด็คเจ้าไฟรเขียว
๓ พากคำบศรอยเบอง	เชิงคร
เห็นหมู่พัดหวานหนึ่ง	วุ่นว่า
ส่วนพระลักษณ์เต็จดี	ดาศเลา ผดঃ
ยดพระพราทยกพยุหกด้า	คิดแก้นปถองศิดป
๓ ปางพระรามลีบันก้อง	โภดา หลวย
พระหนักคออนชา	รับเค้า
ตรัสรถามทรายกิจชา	ตามเหคุ ทุดয়
ปรามพระลักษณ์หยอกเช้า	กุழงตององค
๓ ตุรังค์คำบศรัจง	ถ้านมน
นำเส็จคดกูญ	กุழณ์ที
พากพลดรัมเมอคร	นอกเชตร
กราชติริย์เส็จไกด	พิกนูนด้าโสกศัลย

๓๓๐ โภดงรามเกี้ยรค

๑ พระรามยลดอนช์เคว้า กำสรค

เกรงกนิฐช์พจักปด กอดไว
ห้ากระษัติรย์ต่างรันทด คราญคร่ำ
กดายโศกภานถึงที่ ชนกเครัวฤกษา

๑ พระพรคฑตแต่น ใจบ ความเย

บิคุเรศโศกปวารภ เชชชูเจ้า
จากเดียงพระโศกส์ยบ ใจพ คับเย
ถานกระษัติรย์ทรายโศกเคว้า ขดัยหัวลัณญ

๑ ตุ้มนต้นเห็นรูปเฝ้า ชัน ทูดเยย
ทรายเหคุจิงเด็คจด ดาศเรว
ถังกดับโศกเทวศพ สายบอํก กำนัตเย
นักพรตามาทายหนอเข้า ช่วยแก๊พดันหาย

๑ พนองคงพงษ์ชดิยพรอม เห็นกัน

รามดักษณ์อวรคเรศอัญ ชดิคน้อม
มาครุงคทานวัพวรรณ เชิญเด็คฯ กาดบันนา
กฤษณุรักษ์รับสักดิยช้อน มั่นแด้วฤกศิน

- ๑ ไกยเกชากดาวอ่อน วอนขอ โภชนะ
 เชิญพิศณุกดับพารา อย่างดี
 พระครั้มนั่นต์คยา ห่อนรับ คำเชี้ย
 จักรกษาต์คย์ชี เช่นไห โอยกา
- ๑ พระภตสูตวามินคร์ ได ศดับครั้ง
 เท็นพระรามข้างต์คย์ มั่นก้อย
 ชักเรื่องขัดขิดตัวร์ ครองอยุทธ เพรงยะ
 พระพรคทุกขอกดดอย อยุควยของคานารายน
- ๑ พระจักรทฤษฎิน้อง โศกคัดย
 กอกกันสู่ชาบดย พรำพร้อง
 อย่าเทอกศักดับเชตยวนช ผดุงราชภูมิ เทอนุพ่อ
 พระพรคพั้งยังร้อง รำไห โหยครวญ
- ๑ ผ้ายรุกษาเทพศักดอย เชิญนารายน
 อมรหมุน์แต่งกาย เยี่ยมหน้า
 บังคับพระพรคคยา เกต่องทัพ กดับยะ
 คืนปกรครองไพรพ้า กำ旃นเอนตามอมร

๑๓๔ โคลงรามเกียรติ

๑. น้องนางรายน์ดับช้ำ โถกคั้ดย

คงถูกอาวุชพัน หม่นไหء
จึงทูดตนองพระบัญ ชาพระ พี่นา
ขอคุ่ดลงบทที เพื่อไว้แทนองค'

๑. ปางพระราเมศวรเออน อิรุณแมลัง

จำจักเดินพนัคแมง ปร้าบเลียน
ฉดลงบทคู่ประทานแด่คง ความรัก อนุชนา
ห้ากระษตรยต่าง โถกเพยน ผดุงอาศรัม

๑. ฝ่ายลั่นกสิทธิเจว เหดีอหาน ทัดนา

อยยส์ลัคดเดวคันดสถาน อยยยัง
ส่องกระษตรยตระพรอกภัย งานเคร่อง ทรงแซ
เดิกพกดับพร้อมทั้ง มาดย ให้ส้านองค'

๑. ครรนถงปดายเชื้อราดา อยทชยา นครເຢຍ

ให้หยุดลร้างพารา ทันน
พระพรคลังอนุชา เชิญชเนคิก ล้านເຢຍ
กดับบุเร็คเชอตติกยหน ພັກດ້າອວຄາຣ

๑ กตัญญูพิราพก้า	ฤทธิ์หันต์
เนาถินเข้าอักษรภรณ์	หมายบชา
นี่ส่วนปดูกพวากุวรรณ	พฤกษ์หนึ่ง ปลาดพะ
กำชับบ่าวอธุรลักษณ์	ลักษ์ต้าแคนกุน
๑ ถึงเดราราเหจแหหะชัน	คัคโนนค
แผนฤทธิ์บังสุริยฉาน	มีฟ่า
คลไครทศเทวสตาน	หยอกสุ รังคเยย
เห็นเครื่องประดับควา	ย่างโคกตับแม่น
๑ ปางพระรามกับด้วย	อนุชา ชิราชแซ
อรุคเรศร่องค์สักดา	พรคด้วง
หมู่ไทยชุนทรงยา	ไดยพะ ชนกເອຍ
จิงเต็คคำมายังข้าง	นักให้ด้าชฎิต
๑ ฝ่ายคาดบศใหญ่น้อย	พึงคำ ดาแซ
ในจิตร์อาไดยกำ	สรคุให้
อยพารเดร์จพระคำ	เนวราภ ໄก์แซ
ถึงกุญชิลต์ทษหนึ่งไท	ເຕັກເຫຼາວນກາ

๑๓๔ โภตกรรมเกี่ยร์ต	
๑ เห็นค่าบศร์อยู่ด้วย	นางชฎา
ภกตงคิตร์ภานมุนินท์	เฝ่าพัง
นักพรตอุบคามระบิน	สุทัศน์ชื่อ ภราษฎร์พ่อ
กตับซักพระพ่นลง	อีกหงอนงค์ไน
๑ พระพงถานจึงแจ้ง	เดร์ร์ความ หลังนา
นักลิทธชวนอยู่ตาม	รักท้าว
เรอคอบว่าไกด้คำ	เซคร์ร์ยุทธ ยาพ่อ
ขอกราบด้าไปค้าง	กันให้ ไก่นคร
๑ ค่าบศร์สุกข์ได	อวัยพร
คงปัจจามิตรหย่อน	พ่ายแพ้
นางชฎาบับบังอร	อวรรณเรศ เต่นห์เช
ศรรามสัวต์ดีทุกช่วงแท้	เดร์ร์ด้วเรือดา
๑ ถ่านภราษฎร์จากพ้น	อาศรัม สุทัศน์เย
ตุ้ฟังชุดพักชน	รั่วไม้
จักเข้ามานักภารมภ	เรือขัด ถันนา
รุกษาเพนนิตรเรือให้	เต็คเข้ามคงค่า

๑ องค์พระหริรักษ์เรือง ฤทธิา นุภาพเดย	
เด็คจุดั่งชตา	ดาศเท้า
ชายชนพนักพนา	มุกบัก ชื่นอ
จารจบประเวศเข้า	ตู้แคว้นส่วนขวัญ
๑ ไบทันประจักษ์แจ้ง	สำคัญ
ว่าอสูตรเกกตัวรร	ปดกตัวร้าง
ยุรยาครรประพากศพวรรณ	ผดดอก เเเมอน่า
พดัยกษ์กวังวิงกวัง	ไชวัดด้อมเกรี้ยวกรู
๑ ภูมินทร์วนารถน่อง	นรินทร
ทรงจับขอรคค์รวมอย	ราพร้าย
บ้างเจ็บม่ายบ้างมรณ	เหตดอบดาศ หลบแด
พระเต็คจยรยาครรผาย	ผาดเท้าตามทาง
๑ บัคคนพิราพร้าย	สีงฤทธิ
จวบเจ็คทิว่าคิด	ไกรผ้าย
ส่วนต่อครัตนพิจิตร	อ่าอาคม
จับขอกรยานย้าย	ยาครรเข้าไพรสัณฑ์

๑ ฉบับต์คากนอัมແດວ	คิ่งด็ค้า นานอ
ผกປາທກຊອນຄດາ	ຄດ້ຄດຂີຍ
ຕິ່ງສວນພົກພຸກມາ	ເຫັນຫັກ ຮທນເອຍ
ນ່ວາຈົບຕາຍກວ່ວຮ້ອຍ	ໂກຮັ້ງຄວາຄຖານ
๑ ລາກໝະບອກເທັດແຈ້ງ	ຈົບຄວານ
ພິຣາພ ໂກຮັ້ງ ໂດດຄານ	ຕິດຕົ້ນ
ເຫັນນຸ່ມບູ້ປັງນຳສຳນັກ	ຄນໄຕ້ ຖາງນາ
ນກຮັກນາງຮຸນຮົ້ນ	ຈົດເອືອນອານນັດ
๑ ອາກາສົມວົມດິມ	ດັນຮຍາ
ໂຄນຈັບພຣະຕັນນາ	ເຮັດວຽງ
ຕົອງແກ່ງສັບທີ່ດັກ	ເຕັດຈາເທຍວ ດັນແຍ່
ຫາກນິສູ່ທ່ອນພ້ອງ	ລາພວ້າຍພາຫຼຸດ
๑ ຈັກກົກກົງແກ້ວ	ເກາທັນທ່າ ແມດງເອຍ
ຫາຍນີ້ເຫັນມາຮັນ	ຜົກເຕົ້າ
ພຣະຕານລາພທັນພດັນ	ໂຄນແຍ່ງ ອຸນຫານ
ມາຮຸດພຣະທຍານເຂົ້າ	ຈົກເກົດ້າຄົກປະກາຍາ

- ๑ พิราพเจ็บพ่างตีน ช้าครร
นกง่วงห้ออกกดือกกาญบิด ต่อແย়ং
พระดักชนน් เหย়্যนເວກຄູ່ນ ເຫັນນໍ້າ រາພເຊຍ
ນາຮັບດັດທຸດແວງ ເຫວິງໄກ ໂຄມແທງ
- ๑ ພຣະສຶກຣາເໜີຍວນໜ້າວ ສ໏ຍຄ່າ
ພຣມນາຄມຸ່ງອຸບຣ ດັນນັດັງ
ຕັ້ງອກພິຣາພນອນ ອະນາຄົມ ຊື່ພແຍ
ທວຍເທພອອກໂອໝຽວ້າວ ຂະຍຄ້ອມເອິກຄວາຍ
- ๑ ກວານຮັດພານາມູນ້ອງ ຈົດ
ມາປະຕົບເສົາວົງ ໄດ້ເຕົາ
ພຣະການເຫັນເກົ່າ ທຸດເດຳ ດວຍແຍ
ຂ້າພົດເພຣະຂາດເມື່ງ ນາຖເບອງພຣະຄຸດ
- ๑ ພຣະກົ່ງກົວກົດສໍາປັບໃຫ້ ເພີດດາມ ບໍ່ານາ
ແດວຕ່າປ້າຄອຍຍານ ກູ່ມູນ ໄກ
ຂວາດເຮັດຈົ່ງປຣາມ ປຣາບໜໍ ອສົງແຍ
ເສີ່ງດັບອັກໍໄກ ກົດນູ້ນູ້ຄົນຄົວວັດ

ໂຄດງຮາມເກີຍຮົດ	
① ພຣະອວກຕາເສື້ອງເຫຼຳ	ຕາມອນງກໍ ນໍາແຍ້
ຄົງທດນົກຮຽງ	ຄວນຄວນ
ເປັນພິຣຸນວ່າງໄວຍຄູ	ຄາດຄັບ ເພີດິນາ
ນາງເຕົ່ງຈົ່າສົມຈົດວ່າ ຂອນ	ໄອມ້ຳເຊື້ອນກວາຍພວ
② ກົມສົກວຽກຈົ້າ	ອົນເກຣະໜໍ ນາງແຍ້
ນາງຊຸດຕາເທົາ	ຝາດຝ້າຍ
ຕົງກັກຕຽມມຸ່ງຈຳເກາະ	ໄກຮາສ
ດອຍດົວໄປກົດ້າຍ ຖ.	ດັບຫຼັງຫາວ່າຍ
③ ຕໍາມກະຮ່າຍຢູ່ຍາຕາຍອົງ	ກດາໄກດ
ຄົນດັດດັດເດື່ອບໍໄສດ	ປ້າກວ້າງ
ບັນດຸດຸນອາໄສຮຽຍ	ນັກສີຫົກ
ອວຣັກຕະຄາບສ໌ວ້າງ	ພຣັກຫ້ານຫິ່ງ
④ ເສົ້ຈູ້ສໍານັກນອມ	ວັນທນາ
ພຣະອວຣັກຕະຄືທຳ	ຫັກໄຫ້
ຮູ້ວ່າພຣະເທິພາ	ວຕາຮປ່ານ ຍັກໝໍແຍ້
ແຄດງເຫດຸກຮົງຄົງໃຫ້	ທ່ານຕັ້ງຄວບປຸງວ່າ

๑ เถ้าพทางหยิบเงาแก้ว สุรากานูจ	
ถวายแด่องค์ขอตัว	ท่านใช้
ชั้นอวยพรพระมาน	ไชยติทักษ์ พระเทโญ
แต่นสำอาศรัตน์ให้	พ่ายแพ้ฤทธิ์
๑ นรินทรามเนศเรือง	รังสรรค์
รับเกราะจากนักธรรม	ท่านแดด
แต่น โสมนัศหาร	ชาดบ ประสังค์เยีย
พทางพระ โภนนกัญแก้ว	นอบเกต้าดาจาร
๑ ภาเวศปประจำเช้า	ไพรหง
พอตุริยอัษฎางค์คง	ดับไม้
ชาไกรยพฤกษ์ โสกทรง	เส้ารค จรุ่งเยีย
ตนเนอยชื่นหญุไทยให้	ท่านยังบันทม
๑ ปางองค์มารเนศเจ้า	ไครคริงช
หาดากจิตร์คดรำพิง	เพ่งร
ว่าพระจักรกฤษณ์คนิ่ง	หาท เว้นแม
ให้สังคห่างคนผู้	จักคงคบะภาน

๑๔๐ โภคธรรมเกี่ยวก็

๑ นำเทพบริษัทห้อง	เหมะนา
บันดูนวนโคชา	ผังนา
น(TM)ิครวปะสีทร(xa)	ศรัมบท สามເຍ
ຈາຖຸກອັກໜ່າ	ບອກໄວ້ໃນນານ
๑ ພຣະພົງໝໍພົມເທິງ	ກູພດ
ຜົກຜົນຮຸກຮຸນນຳດ	ຈົບແຜ້
ແຕ່ງທອງດໍ່ອົງນຳດ	ອ່ານເວຼືອ ອ່ານເອຍ
ສົກຸນໄກ່ຂັ້ນເອື້ອຍແຈວ	ກີຫກຮ້ອງເວີງເຕື່ອງ
๑ ສຳາງແລ້ງພົນລ່ວ່າງ	ນິທາ
ພາພະຕັກໜົນນຳງຳດີ	ໄຕເຕົາ
ເດືອນທາງຫວ່າງກູພາ	ພນພຸກໜ່າ
ເຫັນກຸ້າດາງຄົງເຂົ້າ	ສົດຍີ ໄກດ້ກວາວາ
๑ ທຽງອ່ານອັກໜ່າແຈ້ງ	ສຳຄັນ
ທຽບວ່າດ້ວຍເນັດວ່າດ້ວຍ	ດ້ານໜີໄວ້
ເປັນທີປະພຸດມຽງ	ພົມກົມ
ກວາດສົດຍີທີ່ໄດ້	គຸ່າຂວຍພຣະມຈຣະຍ

- ๓ จั่งมึนชูพจน์เอือน โคงการ
แด่บนชันงพาด เพื่อนไร
อาศรนทิศบรรณศาสต ทั้ลลิตย์ น้ำ
อมเรศนฤณิค์ ให้ บัญชาไศรษ
- ๓ พทางชวนพระกนิษฐ์ เทพ
อออกจากทิพย์มนตร์ บ้ำ
- เต็จดงส์ตราชร์ ต้นน้ำโตรรา ต์กนธ์ย
คาดนประทุมห้า เหด้าพันชุดได้
- ๓ บ้างหมบานเบิกแยก เกษร
กดาคอบดดอยส์ดอน เกดอนน้ำ
ทรงเด็คปะทานอรา อิรรากเวก
คดายเมอยเห็นอยเห็นบช้า ต์ร่างร้อนรำคำญ
- ๓ ต์มเด็จภานารถเจ้า จักรพงษ์
เต็จดักบับบริเกนคง นิเวกน์ค้าว
อาไศรยกูณีทรง ประพุต พรคแซ
กบวนนิตน์อิงท้าว เพื่อนไก้ลลิตย์คง

๑๔๙ โภดงรามเกียรติ

๓ มารหนั่งกุณภากาศอ้าง ลัมญา

โหรสั่นนักชา ลับปีตี้

นานชนกชื่อชีวหา เจยทศ กวรรณเยย

จังคิตรคิดไคร้ดี ถ้าคร์ ไห้เทวัญ

๓ พันไกระเห็ดหอง เกห

ตุ้นกชนน์ตา รูปเทา

เหละชัมผั่งโภชา นามแม่ นาเยย

ถั่งแม่นคิตาเข้า ลงช้าเคกมนต์

๓ ดินพ้าอากาศกั้ง โภดา หลเยย

ตัวยเดษแห่งวิทยา เสี่ยวใช้

ภักคร์ต์แปคไส้คร์หา เหดุกราบ แต้วเยย

หงพระชารค์พย์ให้ เนภาะหน้าชุนมา

๓ หถานราพดมเนคร ชัน เห็นชารค

เกยค่าวพรหมอาธรรม ทอดให้

ถามาหมิ่นกุณภันฑ์ พงษ์ต์ ภักคร์เยย

ตั่งกับน้อบีไค ดงนแคตนเรว

- ๑ ทรงคุณวิศวกรรมแก้ว ใจคน
 กอกกงคน หนึ่งแท้
 เทพาดุชไบอด หักไบ หยินเยย
 จักษุบริกรรมแก้ว เกียงให้นำอ้อ
- ๑ ปางองค์พระถักษณ์ ภักดี
 ต่อมพระนาทบทเครื่อง เชษฐ์ไก
 อีกองค์พระถักษณ์ เต้มเชษฐ์ ตนนา
 คือชนกชนนเด เท่าแทหงต่อง
- ๑ จำรัสพะจุดพะอม คำนขอ
 แตรากคุห้าบกระหอ รับเค้า
 ผดไมเก็บเกอบพอ จวนกดับ
 เห็นพระชารคนนเข้า อยูช้างทางจรา
- ๑ หยิบชารคปดหابไก คงชารค ตองเอย
 วานวานปตานแตงฉัน โซคเมรัว
 กุมภาคำยินพดัน ตัมเนตร เห็นเยย
 ฉวยชักคชาแก้ว รับเข้าโจนค์

๗๔๔	ໂຄດງຣາມເກෝරຕ
๓. ພຣະດັກຊັນເຫັນຢົກຊ້ວຍ ແຮງທນ	
ກຣແກວງພຣະແສ່ງທຣງ	ເຕີ້ຈິງ
ຄອຍທ່ຽວວັງອົງກ	ດົມອາຈ ໄກສູແຍ
ກາຮັບຖາວອຮງ	ທ່າໄໝເສື່ອທ
③ ນາທຂວາເໜີຍນເຂົ້າຂ້າຍ ກຸ່ມກັນຖ	
ກດອອກດັບຈັບພັນດວນ	ກຸ່ນຄວ້າ
ນາທ້າຍເໜີຍນບໍາຍັນ	ນອນດຸ ກຣະບອນນາ
ພຣະຫວັດຄວຍຂວາງກົດດາ	ຂາດເກດຳນາມຮັນ
④ ເລື່ອງກາຣົມດາງວາພແດວ ເກີບຜົດ ໃນເສີຍ	
ເຄີມຫາບຫາບນາດດ	ກຸ່ນໄວ້
ທຸດເຫຼຸຍກັ້ມື່ຜົງ	ແດດາວ ຂວາງຄົ່ງເສີຍ
ແຄືພຣະພແດວໄຟ້ໃໝ່	ນອບເກດຳຄວາຍຂວາງ
⑤ ທຽງຮັບອາວຸຊເອີອນ	ໄອງກາຣ
ຮອຍກ່າວເທັກທິປະການ	ແນ້ນອອງ
ບຸນູພ່ອປະຈຸບພານ	ຈົງສົມຜົດ ພ່ອຢ່າ
ນອບພຣະຂວາງພດາງພວອງ	ພວ່າໄຫ້ສົວສົກ

๑ ปางทศกัค្រเจ้า	ป่าไม้
จักประพารคกุณ์ส้าน	บูรพา
毋บกิจอภิบาล	บูรพา
แก่ยักษ์ชีวหาให้	อยู่ร่วงดงกา
๓ ถั่งมารนชือช้าง	นห้อ
เตรียมครัวแด่นยากร	จุ่งพร้อม
ราชกัพเนจร	ชนบ่า
ชุนยักษ์ประนคพ้ม	รับร้อนฯคพด
๑ พวงเพชรพยุหพร้อม	เป็นชนบาน เต็ร์จเยย
ทูดกิจคำนคำนวน	เวียนร้อย
จอมยักษ์ชครตชวน	บรรคเวร์ เต็คจัย
ทรงราถังให้คดอย	เคลอนพร้อมพดากร
๑ ถึงป้าพนาญไห	ชนพฤกษ์
โดยถันชทงทก	รัมชอ
ๆบุทธิบนาทคก	จวนค่า
จอมยักษ์พกพดอธ	อุดคงพดบพดา

๓๔๒ โภດงรวมเกี่ยวก็

๑ ชีวามูรบัง	คงก้า
คงแต่ทศภักติคุณ	หักด้วย
เจ้าคนเจ้าทิวา	เดือนกราด เมืองแม่
จะหดบัฟต์กันอย	หนึ่งนนเป็น
๑ เจ็บนับประพากคำว่า	แคนไพร
เดิกหักดับกรุงไกร	ท้วหน้า
พบมฤคบ่อนใจ	กรุณาด ต้อมເບຍ
พทางเด่นพทางซักซ้ำ	ควรดันແຕ່ງຕົວຢ່າງ
๑ ภันนพนายกชื่ออาจ	ชีวหาย
แปลงรูปคือพระมหา	หัดบพัง
ดันແຕບบิดคงก้า	มดทก
หดบัฟนิกดังว่าทั้ง	ร่วงมัวยาดัญ
๑ ขอราชาได้มฤคดิ้ว	เร่งพด กดบเมย
ถึงบูร์มมน	มืดหด้า
ครั้งสั่งอศุรพด	เกรี้ยวก รېยกເມຍ
แค่ตึกคนญา	ໂອນຫຼື້ຮັ້ງວັນຂານ

๓ ท้าวราพพิโรชเกี้ยง ขบพัน

ย์ดีบกรกุณต์รรพ'	ถ้าครัววัน
คิดว่าศึกษาธรรม'	ทำให้
ค่าว่างจักรศักดินกัวน'	ยกษัณของเขยมตาย

๓ ชาวเมืองแทกตันกอง โภดา หาดใหญ่

ทศภักษตร์เร่งรถคด'	รับเท้า
ถิงพตามลับชีวหาย'	นอนขาด ชี้เพียบ
ท้าวกันกรรแสงเงศรร'	รุ่มร้อนแรงกัดย

๓ ผู้พระไทยเด็คใจชน ยังบรา ถากนา

แต่นโศกเดี้ยคธุรา'	เร่งร้อน
นางต้านนักฆา'	ทราบเหตุ นั้นเยียบ
รับสู่พระศพขอชน'	โศกชนกรรแสง

๓ สร่างโศกๆสร่างแก้น ทศกรรษ์

รับสู่ปราถากพัน'	ตัดพ้อ
ผัวชาผิดเช่นนั้น'	ไดพระ พี่นา
เร่งว่าอย่าค้องอ'	พูดช้ำถึงต้อง

๑๔๙ โคลงรามเกียรติ

- ๑ ทศภัคตร์ครั้งปถอบน้อง ว่ากรรม คดนา
ใช่พี่จักแต่งทำ ทุ่มให้
งค์ไทยเดิมแม่สำ มนัก ชาเย
นางสตับดับเดือดให้ ท่านแด้วดาจาร
- ๑ โคงการมาเรือนสั่ง ปavaNa สูรเชย
ขึ้กเหด่านาทยา เจี้ยวใช้
ทำเมรุเพื่อชีวห้า สำเร็จ
เชิญศพประทับໄค ที่แด้วประทานเพดิ่ง
- ๑ จำเนี่ยวนางยกษัณ្ឋาย แม่อัว
หยิบเรศดูกษายคัว ออกอย่าง
ดาวพะเมืองมัว หาคู่
ดุเชкор์ โคชาภกวัง แห่งชัมผังแล้ว
- ๑ ปางดำเนินกรงชัตวัยผู้ ทรงพรค
นางกูณบูรณทห ท่านให้
ครวณรุ่งพระรามบท ราศุ ท่าเยย
งานยาครรนาคกรที เดห์ท้าวทรงหลังชั้น

๑ สำมัคชากนิษฐ์ท้าว ทศกัลย์	ท่านา
ยศราชนักสิทธิ์เด็กยร	ใจขาด อัญชาต
แต่โภมประโภมเจียน	หดาภหัวไคน
พิศเร่งพิศวงด้า	จอมสุรา ไถโยย
๑ เถ็งทดสอบเจ้า	สุรค้าว
ฤาษกุณณชาดา	กูฎเดห์ ใจนา
ฤาษริยศศิบรา	ผนวยชักงเวียงส้าน
ฤาษจาจกรพรรคท้าว	วนฤค
๑ นัดกากเดงพิศณุเว้า	หม่นไหน
ริงรักปี่วนกาม	ตาตี กูฎเยย
จนพระเต็รๆต่วงด	ตีก้าว ก้าวบ้มมา
นางจงตุ่นประคโค	รำพวรรณ
๑ ถึงถ้าพิตาปรอ	เยี่ยมพ่า
ไม่เหตบ้จวบสุริยัน	ผายต้นน้ำบ อึกเอย
ปางพระสีกรผัน	บั่นเคราะชัมศัดย
นางด้อมแดเดหบ้า	

๑๕๐ โภดังรามเกียรติ

๑ ตริพัดางແປດງຮູບຄົດຕ້າຍ ນົກລາວ ເພີ່ເອຍ
ຄອຍພະຍົບຄົມຄາດະຫານ ທັກເຕົ້າ

ກູ້ພົງໝໍເຊົ່າຈົ່າຕ່ຽງດັນນານ ເສົ່າຈຸ່າ ກຸ້ມຢ່າ
ນາງຈົງເຢືອງກວາຍເຂົ້າ ນອບເກດ້າຂັ້ນຢູ່ຊົ່າ

๑ ຈັກກົມໝັນພ່ຽນ ຜົດໃຈ
ເຂະເທັກຸຜົ່າໄວ ພ່ອກເຍົ້າ
ຈົ່ງຄາມແໜ່ງກວານໄກ ມານ໌ ຖີມຖາ
ລົມເຢີເຈົ້າໄໂນເຈົ້າ ຕົກຕິຍົດກາງດັນໄດ

๑ ນັບອົງກອກນິ້ນຫຼູ້ທາວ ທັກກັກຕົວ
ຫົ່ງຜ່ານອານາຈັກ ເກາະແກ້ວ

ຫວັງໃຫ້ວຸນວະໝໍຍກ່າຍ
ຈົ່ງທົດກົມາບຸນຢຸດວ່າ ດັບໄກຫຼວຍຕົວ

๑ ພຣະພັງພຣະວ່າງວ້າ ອາຍໃຈ
ຜົດເພີ່ເອຍ ຕື່ອພວ້ອງ
ພຣະເອຍຕັດອາໄໄດຍ ທຳຕາກເຕັ້ນ ໄກນຖາ
ນັດກິນຮັງຕົວງ ອູ້ດ້ວຍຖານໍ້

ห้องที่ ๒๖

๑๕๗

๓ อนงนองวรรณภูมิเนื่อง กษัตริย์	
หวังจักฟากชี้รั่ว	แท้ที
พระว่าซ่างพาท	ไกรเด่นห์ เอองนา
ชาดกดยาให้	เจ็บน้ำคำคม
๓ พระบริราชาดถ้าตุ้ย	ถ่านกัน
นางศดับพระทรงจักษ์	ค่าเจก
จักษ์ช่องคำหนอก	หนอยไม่ เดยกษา
พองเหดอบเห็นพระแคดล้า	รับกอดอยคำไป
๓ ถึงถ้านถ่ายแต่รถเมือง	บดตี ดาเอบ
คุ้มเกพกินรี	สู้ค้าง
นจงพระจักษ์	แม่คุณวาด ภูเบย
จำฆ่าเมียชิงท้าว	ร่วมห้องถ่องถ้ม
๓ แปรรูปเป็นราพร้าย	ราว
ได้คบิกหยกตี	เข่นเรียด
นางกรีดเรี่ยกจักษ์	ช่วยชี้ฟ น้อมเบย
พระศดับจับศรเดยหา	ได้ดังนางมา

๑๕๙	โคลงรามเกียรติ
๓	ปางพระถักษณ์สกติยิ่ง ศรada
ยินดันนั้งชักขอรคคดา	สกัดหน้า
เห็นอนงค์แบบเชษฐา	บังราพ
พระนุชเฝ่นทายนว้า	ริงเข้าชิงไชย
๓ ราฟเห็นส่องราชที่ ริงความ สวาคเขย	สวาคเขย
พศถักษณ์ดมแตราม	ราคร้อน
แม้ต้องมาดสั่นทรมาน	สัวค็อก ดื่นนา
ยดนาฎส์คาดอ่อน	เข่นเข้าราก
๓ พระถักษณ์โโคคถบคอง ยักษ์	ยักษ์
เหยียบอกแก้วงขอรคคร	บ้ายค้าง
ด่าวเหวยอึกดี	จักฆ่า เสี้ยญา
เกรงโตกยจะยินข้าง	แต่ให้สาใจ
๓ ว่าพตามหทัยหทาย	ทอนบท
ปากจนกหุขัด	ขับช้ำ
จำใจจากภูวนารอด	ราเหตือบ หดังเขย
ไกตพระนองเนตรน้ำ	รับเข้าโนนคัด

๑ ปางชูนชารตติคพร้อม เสนา

ยอกนิชชูขาดแขขາ	จมกหัว
ห្សูกะเหลว่งសំកា	ចងគ្រត តាមເយ
នាយសំបុប់រំវង់ពេងតិន	កតាតោតាមគីតែន

๑ เดិមតាពស្តកទ្រខ្លា

តុបអុងនាយតែងទៀ	ឯកយោ
នំងរកបំឈីតិ	ម៉ោងក្រ
កាំទូទៅពើយោទោ	ឱកម្មយន្តនា

ឈរដែបុបិវិជ្ជរំង	ឱ្យការ មាតិយេបិ
រៀវរៀងចំកុហុយហាយ	អំណែង

ចាំមាតិយុប ឲុកការ	មាតរោ តេរិយមេយ
ផលរកមិនម៉ា	ធ្វើរដ្ឋុមដំបូង

ឈរដែបុបិវិជ្ជរំង	ឱ្យការ មាតិយេបិ
ឈរដែបុបិវិជ្ជរំង	រីបទោ

ទរសភាកំរុយទិ	ឱកកែវិក មាមេយ
សិងកុនិចបុបិវិជ្ជរំង	ឈើតុមគីបិ

๑๕๔ โภดงรามเกี้ยรต

๓ สำนองค์ยถราพรัช รุตราษ

รามฝากโนมเยา莫名 แค่น้อง

กุ่มศรผ่านโนนทيان ไดพิชัย ยักษ์เยย

ปวงยักษ์เช่นเชียร์ว่อง ตนนพร้อมดาภัน

๓ พระແಡຕงพรหมนาศคั่ง ไอยชี

ແດນໂກນູດົບຂາງ เกດອນຫດ້າ

ราພີໂຮງວ່າເຫວຍຊື່ ຖ່ຽນຫາດ

ເອງາຈກຳນົນອັງຂ້າ ໃບ່ຽນຮານາ

๓ ເສອກົນອອງທ່ານເຢາ ຍວນຫາຍ

ເຮາຄົງທຳພອອາຍ ແກ່ຜູ້

ນ້ອຍຄູາເໜ່ນແນນໝາຍ ໄຄຣທ່າ ໄຫນຖາ

ໜູ້ງຈະມາກະແຍ່ຍ່ັງຊື່ ພົມໃຫ້ໄຄຣເໜັນ

๓ ພູ້ພັດຕາແຜດັດສ້າກວກອົງ ເປັນໄຟ

ຈັກຮົກຖຸ່ນົມແຜດັດຄອມໄປ ແກິນ້າ

ດັບເພດົງແດກ່ຽຍ ຍັກຍັກໜັກແຫດກະຍົ

ราພີໂຮງຂ່າເນັ້ນຂ້າ ປັດ່ອຍດັກຍັກຈັກພາພ

๓ ต้องค้นศรีสุตรสัมน พากกา พระเอ oy

รวมເຂົ້າໃຈຈຶ່ງກອນ ແຫ່ງທ້າວ

ພຣະພິຣຸນກຣາບນໍາສົຮ ນາສົ່ງ ດວຍແຍ

ຮາມຮັບຈັບຮູນນ້ຳວ ປດ່ອຍທັ້ງຮາດ

๓ ສົາຮັດລື່ອ໌ຫຣາມນ້ຳຍ ຄົກສາ ທັກເຊຍ

ແຫຍພິໂຣທ ໂຄຄົດາ ແດ່ນເຂົ້າ

ດອນຮັງຝາດຈັກຮາ ຮາມຮັບ

ໜ້າຫວຽກພເຈັບເວົາ ພັດທາເຊັດ

๓ ຜດຸຄຸດຸໄໂຄ ໂກຄົງໆ ປຣາພົກ

ເຫັນທຸນພຣະທຽງຍົກ ສົາຄົບອອງ

ໄດ້ດຸດຸແຫຍກຮະຄົດ ດອຍຂ່ອນ ກຣເຍ

ໜ້າປດ່ອຍພັດຍວາດຕົ້ງ ຮາພວ້າຍວາຍປຣານ

๓ ປົງເຖິງຫົວໜ້າຫວັງ ດົກເລີຍ

ຂານຂັບສຳເນົ້າຢັງເພດີນ ເພື່ອກພ້າ

ເສົ່ງພັດຍຸມວຽກເຍີນ ຍັກນໍ້ຳພ ມດາຍແຍ

ຈຶ່ງພຣະກຸຜູນ໌ເຈົ້າຫດ້າ ເສົ່ງຈົ່າເຂົ້າອາສົນ

๑๕๖ โภดงรวมเกี้ยรต

๑ อสุรพดท่านไห	โรมคัต
ชีพมานาถัญ	ร์บเค้
ค่างคนค่างฝายผัน	จากพนัค นนนา
บันดุชนบทเช้า	สุท่องพระโรง
๑ จิงประนกท้าวทศ	ทุดคัต
ว่าเชษฐ์ยกโยธ	ต้อมรา
กัมนนุชย์เพศเป็นชี	แผงสาคร ภูษาเยย
เตียรากชพณ์ม้า	อิกหง เชอมวน
๑ ชันบทอศเรศเจ้า	จอมมาร
ทราบว่าพระพนมดาญ	ชีพเดชา
พระกำศรคพดังคาด	โกรธปาก
ภูจักยกพยุหแกดัว	ตัดเกดาชีไฟร
๑ เหวยอ่ำมาตรฐาน	เกณฑ์หาร
สินสมุทเดือกดีชากู	ฤทธิหัว
เส่นรับถอยคดาน	มาจัด พหดเยย
ผูกอัศวราชคอยท้าว	พรั่งพร้อมทุกขบวน

- ๑ สรงเสร์ฯทรงเครื่องแต้ จับแสง หอกเยย
 ทรงทั่งครุฑ์ทรง รับเด้า
 มากขบวนห้าหดังแขง ตัวหนู พดนา
 บันดุโคงาเวรَا รับให้บชร์
- ๑ พระพงษ์จกรพรคัญ ทรงชฎิ เพศเย
 ยดทัพพากอสุรินทร์ ให้ก่อง
 ทรงจับพระแสงศิรป์ รับจาก กุญชรเยย
 พระยาทุกประการศร้อย เร่งให้รันรงค์
- ๑ พระพิกนิวราษฎร์ แม่นค์
 เถียงสันนพนาคตน ครนคន
 บรรพตอสินธาร กำปนาท
 คัลยักษ์ cavity ตระคน เกตอกตงบกพ
- ๑ จอมยักษ์ดหมกนวย พฤทธาหาร
 จิตม้าดจักรอนราณ ไกรชเกรี้ยง
 ร้ายເວກແຕ່ງກາຍມາຮ หายบัด คดเยย
 กรณຍຫອກດອກແກວງເຕຍວ ແດນເຂົ້າວາວ

១៥៨

ໂຄດງរាមកើរគ័រ

- ៣ ពររាយសុងខែមិន ឯកម្មហាយ បីមេដី
ិនិមិត្តសិល្បៈម៉ាអាមេរ មេនិត្តវ
ឃកភាពិយវាគារការតាម ទរងដាច មេដងមេ
ត៉ូងខ័គ្នគុណវាគាត់ ឱកកោតាបរិតី
៤ រាយរាយកិរិយាភុន ធម្មុជា
កតុវិទ្យាពរវាមា កតុការកោតា
រោបិទិន្ទីវា គង់វិត វាយម៉ោយ
ឱកកិត្តកតុលុងកោ ម៉ាខាយិកុង
៥ ចុងរុបហេរទេទិន ិនិមិត្ត
ឬកិយកម្រវាងវរ ិនិមិត្ត
ខោយបកតុលុងមេការ កុនុហុក
ថាកុឡុកុទិនុវិវាគ រវកិទេកុនពរអន
៦ ចាន់វេកករបត់រៀតិន តាមវារ
មេនិកោតុនុកិតិស៊ាលាន បីវេន
ខោកុឡុកុទិនុការ វិនិមិត្ត
មេត្តបមុនុមិយ៍ខែមិន ិនិមិត្ត

๑ พระ wan yot hok gak	ชูนมา
ແສງໄສຄົງຕ່ຽຍພານ	ສ່ອງຄ້າວ
ແຜດພຣມນາກດັ່ງຫາວ	ໂຫຍກັ້ນ ຍັບແຍ່
ຕັດທັດປາທເກີ່ຍຫ້າວ	ຖົມວ່າຍທກດິນ
๑ ຜ້າຍຝູງເທັນບຸຕົວທາງ	ກັດຢາ
ຍດກຸ່ມນັມຕັງອຸ່ຽນ	ເລົ່ວຈຳດັວ
ຕ່າງເຍື່ນພິມານນາ	ຂວາຍຕົວຕິດ ພຣະເອຍ
ແຜກຮະມດຜ່ອງແຜ້	ແຊ່ໜ້ອງສ້າງກາຮ
๑ ພຣະກຸ່ມນຸ້ກັ້ນຜູ	ໄວຍກູດ ນາເຢຍ
ເສົ່ວ່າພິມາກູພວກອຸ່ຽນ	ນາກນັ້ນ
ພອງກຸນອຸ່ຽຍຍາ	ຢາຕວັດບັນ ໄກສແຍ່
ເປັນຈົກຮັດມືກໍາຮັງ	ເດັ່ນເຂົ້າກຸ້ມືເກີນ
๑ ພດຍດາມຍັກ	ਆຕັນ
ສະອອງເຄືອງຕ່າງພາກນ	ຮັບເຮົາ
ບັນດຸນຫ້ວາຮພດນ	ສູ່ພຣະ ໂຮງເຢຍ
ນ້ອມເກົ່າຫຼຸດກິຈເຈົ້າ	ອຸ່ຽນໄທ້ກວ່າເຄື່ຍວ

๑๖๐ โคงราี่เกี่ยรค

๑ ว่ามืนนชัยฤทธิ์	เดชา
รองบาทสำมั่นกษา	หักดิบ
พระยาธรรมทศไวยชา	ไประบ มนชัยเยย
ชีพมาภิเรือนมวย	อิกมตังพดหดาย
๑ ตรีเครื่องไคส์คับล้อย	พดทุด
ทรง โศกอาคุดย์ภูต	เทวศกเครว้า
ศิดถึงเหต้าบระยร	พงษ์เฝ่า ท่านเยบ
สาม โลเชรูสังฆาตรี้เว้า	ผกช้างจัคพัด
๑ อ่ำนาคยรับดั่งแคล้ว	รับครร ไถยเยย
จัดพวกพดกนภันฑ	พรั่งพรอม
ผูกพตายชือพหกตบ	ยนเทียบ เกยแซ
ครนเล็ร์วจกตับบอนบันธัม	นบไห้จอมอต្រ
๑ พะยานารค่วนเขาก	สรวงชด เสร์คเยย
ทรงเครื่องพิชัยรณ	ยุทธ์แมด้า
หกหัดดับล่าครรคด	เกยมาศ
ทรงคชเร่งพดแกด้า	ดุด้อมกุญช

๓ พระรวมเห็นยักษ์นั้นด้วย มีว่า ใจเยย

กับพระตักษณ์อนุชา	ท่านไก่
เราไวยกุดมา	สมเหตุ แต้วแสง
ร่วงพนังของยาtk	ยาครรดวยการณรงค์

๓ พระอุมาตรับสำคัญนั้นด้วย รับจาร มาเยย

ได้อุสรพนิกร	พ่ายดัน
ทรงตนพระแสงศร	สเกอนหัว พนังแสง
ถูกครุ่งคพหดคิน	ต่ำมนวยมตามชานน

๓ ตรีเครียรขับคชเข้า ราญรอน

พระหัวคงากญูชรา	ขาดตบัน
ตรีเครียรแยกงงๆกวนกร	กดบกกว่าง ไปเยย
จักรคคควังไชวกัน	รอดด้อมองค์ราน

๓ ราเมศคยดจักรเจ้า นัชวร เวียงแสง

ทรงตนอคณวากผาณุ	จักรแยก
จักรแยกดตวงพะคัวณุ	ครชนอค นวยเยย
ชุนยักษ์ทอกคินแต้ว	แผ่นเช้าราวี่

๑๗๔	ໂຄດງວານເກົຍກົດ	
๓	ຫວັງກ່າຍໂຮງເຈອ	ຄັນຄົງ
	ຕຸກກາຍກໍາຂຽ	ເຈັບຊາ
	ຕົ້ນເກື່ອນມຸ່ງໜາຍຮອນ	ຫີພດັນ ກິດປັບແຍ
	ດາດເຄີກສ່ຽນມາກຕ້າ	ແວດູນອົນອົງກ່ຽນ
๓	ພະບັງຄົມຍັກໝັດອົນ	ຮອບກາຍ ທ່ານເຢຍ
	ເນຄຣມຸ່ງພະໄທຍໜາຍ	ຈັກມັດ້າງ
	ຈັບພຣະນມາສີພາດສ້າຍ	ທຽງນາດ ແຜດແຍ
	ນັກອາຄົ່ງເກື່ອນຮ້າງ	ຫີພັດັນຕູ້ໝູນໜົນ
๓	ເທເວັກວ່າງພ້າຖາກ	ພິມານ ມາສີເຢຍ
	ຍົດພຣະຮາມເສີຜົດານູ	ຍັກໝັວຍ
	ຕ່າງໂປຣຍບຸ້ນບາບານ	ທຽງກົດິນ ຕດບັບແຍ
	ນິຈົກລົງ ໂດັນນັກດ້ວຍ	ທ່ານຕັ້ງອີ້ນຮູ້ຮູ້
๓	ອົງຄພຣະຫວັງກ່າຍໄກ	ທຽງຄົງ
	ຮັດວຽກພິມານູກໍາຂຽ	ນອດແດວ
	ຍົດທີພິຍົກາຊ່າງ	ໝາຍວິນ ຮັດຖາ
	ພຣະເປີກກະນະມັດແພ້ວ	ເຕົ້ງເຂົາກຸ້ມື້

๑ สำนักข้าท่องท้อง ทเดชรัถ

จากเชตร์ โรมคัลปัน ดุค้า
 ยดยักษ์แมกักษ์ครุดัน ร่องแต่น หนึ่นขอ
 นางสูทศรีษะรท้าว โอดโ้อ โสก

๑ ยักษ์สับกนิษฐ์ศร้า ตั่งต่าร
 น้อยขาดบทกุดผิดตาม เนาเนอ
 แสนพิโรธอุ่นษะงาน ตีหนาท
 แมลงเคชคักคาดเงย ต้าครรลองคำรนภาน

๑ นางทุตແຄดงเมื่อเมือ โคงชา หารเยย
 พิตาบร้ำทำมุชา เก็พ้อง
 ยขยะดื่อตืดด้า ดวงสัวด

ชوانยักษ์ตักพระน้อง นุชไก่ฉิดมิวัง

๑ ยินโนนเยาวเรศท้าว ทศภักษ์
 เสี่ยวช้านร่านราครวก เด๊หน้า
 ศรีราครคชาจักร หดุคจาก หัดก้ย
 พรำซักนางยักษ์ฯ โօษชูร้อขอนโนน

๑ ทศเกี่ยวโถมหาภหน้า นางยักษ์	
นางนิกว่ารามดักษณ์	ราคเว้า
ต่างคนต่างเห็นภัคร์	ผิดแยก โฉนดย
ราคพดุ่งเพดิงกามเก่าว้า	เต่นหัวอนฤทธิ์ไทยศัตย์
๓ พันธุ์อวราครเวร์เจิ้ง	ใจปอง
กิตแยกต์คำกรอง	คู่เกด้า
มนโภทก์ทุดตนอง	เด่นอเด็ห์ ร้ายยา
ทศภัคร์โภชเร้า	เรื่อกันนามาเนดย
๓ นาร์คียนขอ กอย่าง	อาวตาร
แม่ยงจิคิรคิชักชาน	เหตุเหยิน
ทศภัคร์พิมมาฎูผลตาม	หมกโคง งษ์ยา
คำรับอาชาเตียน	คึ่กแกล้งแปลงปลอม
๓ จอมนาร์สาร์ถังให้	เกรย์มพด
เดือกแต่ตะคนวน	ฤทธิกด้า
ปากนารับตั้งตน	ดานรื้บ นาเย
เที่ยบรักษาดพหดห้า	สีบลัวนมาตรฐานพิพ

ห้องที่ ๒๔

๑๖๕

๑ นารีศักดิ์วิตาปเปี้ย้า เกห่า	
กอคินิคร์กันช្យា	ถั่งฉ่าย
แกลงเหตุแก่เจษฎา	โคลิราพ ลังแซ
ต่างคร่าครวญหวนตะห้อ	ห้างช้าดาตาย
๑ พอยามข่ำรุ่งเยียง	สูรยง
ทศกักษัตรยาองคหง	เกรองพร้อม
ชวนมารีศุทธิรังค	ເຄີດຮາ ຮາພແຍ່
ຕພວັງພහດແຫ້ອນ	ເຫະຄດ້ອຍດອຍພໂຍນ
๑ ครอนถังฟังแม่น้ำ	ໂຄชา
ນາຮົກແປດັກຍາ	ເບຍິງເນອ
ຝັກຝູອົງດ່ອງເດືອາ	ເຂາເນົກ ມຸກຖາ
ງານເວັງງານຂະເຄອ	ຄອບຍເຍົອງກຣາຍສາຍ
๑ ຜ້າຍພັງພົກຄຸນຸທົງ	ອນຸຈາ
ພຣົມພຣະອຸນຸຫຼືດາ	ແນ່ງນ້ອຍ
ชวนชນພນມພນາ	ແດັນກູ້ ແກ່ມເຊຍ
ບັດຕື່ນຮແນ່ໜ້ອຍ	ເນຄຣພົອງຍອງກຳ

- ๓ สาวศวรรค์วิตาปีพ้อง ขอกราบ ทองเยย
 จักรกฤษณ์พิคกวางพดาว หาดกเนื้อ^๕
 ขัดมนรมเม่งวันระคาง ชุ่นเทวศ ทวี耶^๖
 จำจากฝ่ากตักษณ์เมือง นุ่งมังตั้งกวางแปลง
- ๓ มาร์ทโอดด์ด้อ นเรศวร
 เห็นพระห่างกวางหวาน หอกเดยก^๗
 เป็นโภนกระโจนฯวน จักคำ ถง耶^๘
 รวมราชพิมาฎูเขียว ขับข้ามตามกวาง
- ๓ ด้างผดานุนามฤคต้า แรงแต่ยง เศรเยย
 กดับภักตร์เป็นยักษ์แหง บាบ่อง^๙
 ภูวนารถพิมาฎูแปลง ศรเดี่ยบ มารา耶^{๑๐}
 ยักษ์ร้าวทำเตียงร้อง ตักษณ์อานามพดัน
- ๓ สาวศวรรค์บูรู้เด็ห์ ดวงยักษ์
 พอดคับขับพระลักษณ์ เว่งเค้า^{๑๑}
 อนุชากรราบทุดหัก นางเทวศ ทวี耶^{๑๒}
 บริการพญามานเว้า เว่งให้จารด

- ๓ พระดักชณ์จนจิตร์ไห้ว เทวัญ
 ฝากพ่นางพทางศัดย์ โศกรัง
 ปวงสูงอันศรสรารค หาวดพิด
 หวานเหตุราเมศมด้าง ราพรอระบอเกชน
- ๓ ทศภักดิรย์ดักชณ์หง เทพินทร์
 แปลงเพศเป็นชฎีติน ดาศเท้า
 โถนหดอกบอกโถนนิน ชื่อสุ ธรรมแม่
 ชักสื้อชวนสู่เหย้า ยกษะเบองเมืองมา
- ๓ ตั้งต้ารเยาภเรศร่อง ขับยักษ์
 ราพกตับเป็นสิบภักดิร์ ได้ด้าว
 อุ้มโอบขอรองค์อรอค เรศร่อง มาເອຍ
 เกดิงรถร่วงพหดหัว เหะชันเมชา
- ๓ บักษาศยาบุยง รังสรรค์
 กิตคุ่วเวศผัณ ไฝเฝ้า
 ผายแผ่นพะໂຍນຜັນ พບຍักษ์
 ชຮອຍຍຸພິບນເກດ້າ ກດບພາພາຜຍອງ

๑๗๙ โคลงรวมเกี่ยร์ต

๓ តំណាយរួងទាត់ខ្លា លុយអក	
ពិមាមូរុដុណីកម្រ	អុមគុយ
តុនតុប្រាក់កាក់គ្រ	ពិនាក់ដេក រាំយ៉ែ
ចាប់ចាត់រាគទុយ	តំវងតងកតាងគង
๓ ងង់ដុនខេនអុំ ឬរត់ គាហើ	
ឯកតុប្រាករត	ពុបុជាន
តំណាយធម្មួយធម្ម	មុខឈឹន ឃងឈី
ឲ្យឱិកិកតំខាន	ពហុយហូទិកិត្ត
๓ បកមុនបុនយ៉ាំឱី	ខាងកម្រ
ហេយុទក្រក្រក	នុគមុយ
កកតុក្រតំវិរកម្រ	ព្យារិ កំរបា
ខេននងវាងគុយ	រគននុណីដាម្បុ
๓ ូនមារខានយោះឈុំ ឃុំ	ឃុំ
ិងប្រវិចក្ចកម្មុំ	កវ៉ាងកវ៉ាង
ឯកឯកនកតំឱី	តាតាត់ន ឯងម៉ែ
ប្រាកាបខំរងគក់កាំ	គរ់ភាគិភាពរាយអេវង

๓ ทศคุณธรรมเรศรัอง อรหิ หาวยะ

เพรงเดชคุณราเอนญ	ราพต้า
พานมรร่อนลงเดิน	คงคุณ มาแซ
เยาวเรศเทวศรีว่า	วิตาปักษ์องกำลังราด
๓ ยตมานุมนยุเรศรัอง	ทูดร่า เมศเทอญ
จ่ายักชัดกตีค่า	ค่วนเก้า
สัมรมัยสบสัววา	ทึฝาก สไปเบย
ทุตว่าตีค่าศรีว่า	สั่งไหพัฒนถิ่น
๓ บหิงดุแห่งขัน	ชาดาตินธุ
ราพจักพาโฉมชน	ตู้ห้อง
เกรงเกดอกกดับภวต	ภรนพิ ชื่นนา
จึงโอบอนงค์อง	มุ่งแคนวันลวนขวัญ
๓ พดันวงวรรณนาเข้า	เกียงต์มาร
ร้อนยิงอัคนีศร	เตี้ยคต้อง
อสุรสั่งมอบบังขอร	กับสหัส กุมาวนา
งานคิครคคิชัคช้อง	Hague เข้าดงกา

๓๗๐	โภดงรวมเกี้ยวร์	
๑	ปางไห้เทวราชเจ้า	จักรกฤษณ์
	พิมายผุดาณมารอมิตร	มอดม้าย
	กอนกวางย่างเยยองคิด	กันงอรรค เรศเยย
	ต่วนผ่านตะหานหัวย	กดับห้องทิมวันต์
๑	ผันภักครพบดักษณ์เต้า	ตามองค์
	เต่นอเหตุเยาวเรศทรง	สั่งใช้
	ตัดบสารเร่งพิศวง	หวานเทวศ์ ถวิตເອຍ
	ต่วนทุ่มนฤคไท	รับดันคงเดิน
๑	เมิดพอยมพยบักข้อง	กกลางหน หาวย
	พรรณพฤกษชงอกออกผล	แยกเค้า
	พตายาตปถุดคด	หลุดจาก หัดด้วย
	พระเร่งเดึงตางเกร้า	ตู้เร่งวนนาครวม
๑	กรรมจิตรพศนยาตราเช้า	กูญ
	บพบภักครพดักษณ์	หนุ่มเหน้า
	กันรอบขอบต่วนคร	ฤาตัว ตนานເອຍ
	ແສນໂศกกำสรวณเกร้า	ตดบตັນສົມປະຕິ

๓ พระศรีอุชานารถวัน ฤทธิ์ภูดิ

กอดบาทพระทรงคิดป์ โศกเกร้า
 ให้หวนรำคราญริน ชาตเนตร นองยา
 กิเกกเจว่งอัคัวศรีร้า พิตาปัตม์สกบดง

๓ ร้อนอาทิตย์เทวราชเจ้า จอมสถาน ทิพย์ເຍ

ชวนเทพบุตรกวยหาญ เหาะกว้าง
 ໂປຢຄອອງທີພຍ່ຫວາງຊານ ช້າວຕັກ ໝນໍເຍ
 ຂົກໄສຍລິທີຮອງ ເຊົ່ວຈອນຄົນສົງວຽກ

๓ ນິກົມຕົ້ນຮາຊັດໜູນ ດອອງຫາຣ ທີພຍໍເຍ

ຜວາແວງວ້າຫົນທົງຫານ ຂ້າວນັ້ອງ

ກຳສ່ຽງໂສກສົງສ້າຣ ແຊັນເທກສ

ชວນພະອນໆຫຼຸ້ມ້ອງ ພັນຄ້າວຫຽດ

๓ ຈັກພຽບຄົນກາກຕຽບອັງ ພດມາຣ

ຕາຍຕາກພື້ນຫາດະຫານ ທາດຫັຍ

ບັດຍດົບກົກ່າຂານ ຂ້າວຕັກ ໝນໍເຍ

ດາຍປະວິຫາເຕົ່ງນ້າຍ ນອດເມື່ອເນື້ອງສົງວຽກ

ໂຄດງວານເກີ່ມຮັດ	
③ ນຽວັງສ່ວຽກດັ່ງເງື່ອງເກົ່ວ້າ	ທຽບງວດວິດ
ແຜນເຫວົ່າສະດີເນຕຣິນ	ວ່າໄໝ
ພດັນແພດພະແສ່ງຄືລົງ	ສຸຍະຄົມາສ ເມຣູເຢຍ
ເຕົ່ງຄົນນອັກນໍ້າໃໝ່	ສົມພັດວິວໂຮງ
④ ພະຊາວນອັນຂອດນີ້	ຄົງເດີນ
ຂ້າມເຫຼົກດັ່ງຂາຍເຂົ້າ	ໂອຳເຄົ້າ
ໄປສູນພນມເມີນ	ພනາເວິກ
ຄວາດບໍ່ວາຍຄຕາຍເກົ່ວ້າ	ໂສກ້າງຄົງຄົ່ນໆມາ
⑤ ກຸມກັນທົກນໂປຣຄເຈົ້າ	ໂດກຍີ່
ດອບຫຍອກນິມາດ	ທ່ານຮູ້
ຄວ່າງຈັກກ່ຽວກັບນາງ	ໜາກຕ່າງປ້າຍເສີ
ຕ່ອພບພາສູ່ເຫັກ	ກລັບໃໝ່ໄປສ່ວຽກ
⑥ ກຸມກັນທົກນຖືກເງົງ	ເຄື່ອງ
ແຕ່ຮັບຄວັງຄົນໄຕ	ເຕີບເຕັອງ
ຈັບຄົກມຸກໂຄ	ເຂົ້າເຫຼົກ ກິນແຍ້
ການຄົາປັດໜາປັບເນື້ອງ	ນັ່ນເກົ່ວ້າໂສກສົນອົງ

ຫົວໜ້າ ແລະ

ຄະຕ

① ອົດຫຼັກສອງຮາຊເຂົ້າ	ເຊກ່ານມາຮ
ຍັກໜັກຮ່າຍນໃຈທຍານ	ອຢາກເກີຍວ
ຂົຍບັນຈັບດັບບັນຄາດ	ແຄພວັນ
ນັງຈົກວົກຄເຂົ້າເຂົ້າ	ຂົຍບັນຍົນຍຸບດການ
② ພຣະນາມຄືດັກແຈ້ງ	ແກໍມາຮ
ຖູອວກາຮັດຕາງ	ເຜົ່າເຕື່ອນ
ຕາມນິ່ມມຫາສາດ	ໄປປຽນ ອົ່ວເຍ
ສູ່ກວົງກົງກາຍເຫັນ	ເຫດຸເກົ່າກັດໃນນ
③ ແກ່ຍົດໄຊກໝາດຕັ້ງ	ໄທໜາ ສົມແຍ
ກວາຍນິເວັ້ນດັງກາ	ເກາະແກ້ວ
ທສັກຕວດັກສືຕາ	ດ່ວນນົບ ໄປເຍ
ເສີມເສັ່ນຈົ່າຂົນແດ້ວ	ຈັກຮັກໄປ
④ ພຣະຈັກໄດ້ພານເຮັດວຽນ	ເຖິງຫວົ
ຖຸດເປັນໂຍຮືນ	ທາຜ່ວົວ
ຂນພແດ້ວື້ນ	ດອງນະ ກຣມ
ແຕ່ພຣະເອັນດູ້	ໂປຣກໃຫ້ໄປສວຣກ

๑๗๔ โภตกรรมกีรติ

๓ พระศรีกุวนารถไค ศดับตร

เตียงพระแสงแผงผาณ ตั่งพ้า

กุณภันฑ์ศดับปราณหาณ แหะกดับ ศวารค์เย
โหชิบศรีเกษหาด้า รับคนคงพนาณค

๓ นางมารานามอ้างอั้ก ลัมชី

เดบใหญี่ใจกระดี ราคกต้า

จับกัมนูกី គីឡាចេន ឈួយឃី

មិទព្រោតកម្មនិយកម្មបា បុគ្គលិកបងបង

๓ គាត់គរោចព្រោតកម្មនុន ហោរឲយាន

เตៀងសំណែកកម្មនាគខាង មិកកុំនុំ

រាមរាជធម្មិរិយាលុយ ແដងតិខី គោយៈ

សំងតាតរត់ឱងត់វាងកតុំ កតុំដ៉ែងពិនា

๓ ព្រោតកម្មនិកតិកូនុន ននករា

ឃកម្មិកមនគុណភាពា តាតុំ

ព្រោពិវិទិនិយនុវា មើយនតុំ តុំយៈ

មារូនុវាងនិយកម្មកុំ ករាបណ៍តាមានុំ

๑	ต่องค์รื่นราศรั่ง	แรมพัน
	ดูบ้ากทั่วัน	เทพไก่
	คงจิตรจักรพรคัณ	ผายอ่อน องค์ยา
	ชวนอนุชหยุคประทับไก่	ร่มหวานิทราณย์
๓	ดูกدمส้มเยศอาง	หนุนาน
	จากพชสู่สถาน	ถันไม้
	ประดับสองน้ำค่าด	โถภาคร พวรรณ์ยา
	อยากต้านมิตรไก่	ท่านท้าวทางกต
๑	กำแหงแปลงเพศเพยং	พานร น้อยเยี่ย
	บันป้ายต่ายพฤกษ์จรา	จุบหาด
	ແຜດງຖຽបດີໃບກຣ	ເກີບຫຸ່ນ ທັງແຍ້
	พระດັກພະນໍາຫັນລົງຫ້າວ	ໜໍ່ໄມ້ຄະດາຍທົ່ວ
๑	พระຕັກພະນັບຂັນເຫັນຍາວນ້າວ	ຍິງດິງ
	ດິງດັບຈັບຂັນຊົງ	ກໂສກເຢ້າ
	ນ້າວເດັ່ນເຜົ່ນໂພນຍິງ	ศຽດ່ອ ດັ່ນແຍ້
	พระຕັກພະນັບໂຮງເວົາ	ປຸດກີໄກທູດເດັ່ນອ

- ๑ พระเดอภาเพ่งพ้อง พานวินท์
 โตามรัตนกุณฑิดพิน บอกน้อง
 ผ่องแหือกเกตือกกรรมบินท์ มีเดช
 พระตักษณ์บงคอง คอบอ้อยถูดแดง
- ๑ ชุมกะบินทร์ยินครั้สแม้น คำมาร คำนา
 แปลงรูปเป็นหนุนาน กราบเก้า
 ภawayศิตป์กะบินทร์ขาน ขอโทษ แกล้งเย่
 โดยเหคุสวาหเฝ้า สังให้ภawayดัว
- ๑ อิยูหัวจักเส็จคำว่า แคนได
 จักรากฤษณ์ครั้สแกล้งใจ ช่างถอย
 คำแหงหนานนานใจ ภawayว่า พระเอย
 ขอแนะนำข้านอย หงส์เฝ้าผ้าขาด
- ๑ มีนามตุ่กวพนธง พาด
 พชบฯจากฐาน ต้ม
 เห็นดึงจักกักต์ คือบท บางชุดเยย
 พระกฤษณ์อวยไชยให้ แนะนำภaway

๓ ภาษาบุกร่วมบทไทย ทุกดتا

ตู้บุตรพระศรีฯ	กต้าวถ้อย
ขอเกียรติพระจักรฯ	เรืองฤทธิ์
บเนนนำนากด้อย	เกตุณเฝ้าบทบางชุ่

๓ ถึงภาษาอัญชลิดินอ้ม ประนคบาท

คงพระศรีภานารถ	ท่านพร่อง
----------------	-----------

ตกรบุตรภานมารศ	มี้เหตุ ใจๆ
----------------	-------------

คงตะนิเกศนกทอง	อยร้างแรมไฟ
----------------	-------------

๓ ศุกร์พหุแทดคง

กาจากับทรพ	รบรา
------------	------

ผิดนัดปากภานน	ชาผันก เตียนอ
---------------	---------------

พกดับขับได้เข้า	จากคำวณแพนนค
-----------------	--------------

๓ คาดหนังข้าบอาทิต

ความชอบพระอิศริรา	โปรดเกด้า
-------------------	-----------

ร่างวัดกิจเมี่ยรดา	เรศแก่ ข้านอ
--------------------	--------------

กาจากเกียรติกันเกต้า	คุ้ข้าเคียงถนน
----------------------	----------------

๑๗๙ โคลงรามเกียรติ	
๓ เที่ยศักดิ์ญาสานเบือง บทนาด้วย	
ควรพระจักประหาร	ชื่อพมด้าง
ควรสั่วจางกิตการ	ไปล่อ มาเทอนุ
เรวะจะล้อมคำอ้าง	เหคุดังเดินดู
๓ ถุกร่วงทดสอบให้	ขับดี
อันจะสั่ฟ้าดี	ยกดา
ได้พรพระอิศรน์	ฤทธิเดลง โลกาภัย
ไกรรบเตี้ยแรงก้า	กังฟะ ไภยตัว
๓ พระเห็นสุกรพทอ	ทางยุทธ นาภัย
ควรบัดพระทรงครุฑ	ท่านพร่อง
จักสรวงเทพอาวุธ	รันทด ให้ขอ
สำนรถบ่ำบั้งคง	บีตร้ายไภยบรา
๓ ควรสพดางแผนเดชคั้วย	ฤทธิรอน
สีกุษทรงแสงศร	เห็นยวน้ำก
แผนเปนสุรจันทร	ค่าเรศ รายเย'
ไฟโกรเจืองจารัสค้าว	เดชคั้วยคาดแต่ง

๑ หงส์วงพาเนร์ไค	เห็นกระหนัง นารายา
ภาษาบุตรทุตพะจักร	กฤษณ์แก้ว
ส่องน้ำจาม โหมหัก	หาญค่อ กันนา
ศุภคิดข้าทดดัว	หัดกดดาวร
๑ ศุภรพทุตท่านไห้	ชินดินทร์
เชิญลุ่บราชีขัน	เชื้อรักษา
พระชวนอนุชิน	ดาดาศ นานา
ศุภรพรับนำท้าว	มุ่งเมืองมาเมือง
๑ ถิ่นบรรทับยั่งรัม	โนโกรรา
ศุภรพบังคมตา	นาทไห้
พระทรงเทพถ้าครา	เตี้ร์จระ กะบีเย
ขออาโอมสูรวยพรไห้	ฤทธิราเรืองณรงค์
๑ ศุภรพตาเตือนขัน	เกหาศ เหรียะ
ดอยดิจทรงปราสาท	เรี่ยกร้อง
เหวย ๆ หนอยเทกวราช	เร่งขอ นาเยย
คำท่า�านวันนังค้อม	นมคอมวัฒมุกข

๓๙๐ โคลงรามเกียรติ

- ๑ พาดคำตีอคต๊ะ ยินอนุช เรี่ยกนา
คับพระขอราคากุ๊ช วังคัวง
หารากเขี้ยรอดุ๊ ชาก่อน พระเตย
เห็นจักมพากอ้าง คงกดاثานรงค
- ๑ พาดคอบนาแนวทาง นุ่มด พเตย
ญาบานขัยกรชน เช่น
ແດນໂກງໆລຸນທຄນ ຈັກຂ່າຍ ນັ້ນາ
ຈັກມ່ານໃຫ້ສ ຫຼັກພັນຄນຊຣຄ
- ๑ ຕຽດພຕາງໄມຜົນເຜົ່ນຂັ້ນ ຮັນຮັກ
ສອງຈັບຕັບຢູ່ທຮຍຶງ ຍວດແດດ
ຈະບພະກຄຸ່ນບັນປົງ ບັນດັດ ຕ້ັນາ
ຈັບຂັ້ນນ້າວແດວ ເນື່ອດເງືອງນັ້ນ
- ๑ ຕຸກຮົວພູຖີເພີດຍິງແພ ລຳບານູ
ກາກາຈາໂຄນທຍານ ຈັບໄດ້
ຈັກມ່າກີດສົງສາຣ ອຸນຊ່ວ່ານ ຄວວວ້ເຊ
ຂວ້າງຕູ້ຈັກຮາພໄຊວ້ ເສົ່ງແດວນາເນື້ອງ

- ๓ ສຸວິຍນຸຕຽກດັບໂກຮັພ້ອ ພະຣານ ໄນເອຂ
ດວງພ້ອເງາສັງຄຣາມ ເກອນນ້ວຍ
- ຈັກຮັຕັນທີ່ສັກອັບຕານ ແຄດງເຄດອັບ ທັນາ
ຕຸດທີ່ສັງເກຕັກຍ ພິ່ນໜຶ່ງດັກດັນ
- ๓ ດັວັດພາງນຶກຝັງກ ກຣະບິນກວ
ສຸກົ່ວົກມດາດິນ ຕາສີເຕົ້າ
- ຈະນັດບັນຊື່ຂົນ ຫັນຍົກ ບອງເອຍ
ກາກາຈິນອຸ່ນຊ່ວົງ ເວົ້າກົມໂຮງແຮງ
- ๓ ອອກຈາກປຣາສຳກັນ ອັນພຣ
ສອງຕ່ອຍຸທົງຮາມຢູ່ຮອນ ຖັນຫ້ວ
- ຈາບອັງຄົວທົງກ່ຽວ ຕົກພາດ ເພິ່ນາ
ນັກະບົດນັກວາ ເຫັນຍວ ໂນ້ມຂູ້ແຜດ
- ๓ ຕົກແຕ່ຄົງແຜດງເຄຂັກຍ ປຸກທີ່
ຈະຈາກອອກພາດ ຈັບໄກ
ໂດດດັງຕູ້ບັນພື້ນ ຮັງແຜດ ເລື່ອງແຍ
ເຫຍຊົງໃຫ້ໂຫດໄວ ຂ້າຂ້າສາຂາຣນ

๑๘๙ โภคธรรมเกี่ยวกับ

- ๑ ภาวนาราพนัง นิภกัน
ใช้กิจของนักธรรม ถือยัน
มาพดอยมาญชีวัน เราก็ ใจนา
บกษบอยบานปั๊ด ตอบดังเร้าน
- ๑ หริวงษ์ทรงตั้งสักເຂົ້າ ໂອງກາຣ ຕອນເຢຍ
ເຮານວາຍນອາຄາຣ ປຣາບຫດ້າ
ທ່ານເຕີຍຕັກຍົດບາດ ຕ່ອນທີ ສະວແຊ
ຂຽນບາດຫາທໍາ ໂກມທັນຈຳຕາຍ
- ๑ ເສົ່ວງແຕ່ຄອງງວເກີຍຮົດວ່າຍ ດຸທື່ວົງກ
ກຣີກຸນຕັ້ງຂ່າທຽງ ຈັກຮັກກວ
ພາດໍເຫດລົບເຫັນອົງກ ອອກໂອນສູ່ ພາເຍ
ຈຳດະຊື່ພຳຈຳແກດວ ຄດາສົກວ່າຍດ້າປ່ວມ
- ๑ ຂອກປາກຝາກອຸ້ນຊົງ ນັດຄາ
ອົນຄວິກຄາວາ ເພື່ອນໄວ
ຈົງພຣະໂປຣກຣູນາ ອຸນເກຣະຫີ່ ພຸດູແຊ
ທັງດີ່ຂອກວາຍໃຕ້ ບັທເບັງບາທຸນ

- ๑ พระทรงตั้งเวชເອັນ ດົກທັນທ່າ
ຂອດເຕືອດພອແມດງວັນ ອິນທຶນ
ບວງສ່ຽງເທັສຳຕົວພັດນ ຍກໂຫຍ້ ທ່ານນາ
ຈັກສົ່ງຄືນນີເກສັນບ້ອງ ປັກເກົດພົມເອີງ
- ๑ ພາດີ່ອັນຸຍຸຊົດິດແຕ້ວ ກູດດວຍ ແກ້ມ່ຍໍ
ຄົມສໍາຕົວພາດກາຍຍາຍ ເທັກໄທ້
ຄົ່ງກະຣມຫາກຈຳຕາຍ ດົກວ່າ ຄົງເຊຍ
ເຕື່ອງພູ້ຂອງໄວ ຂ່າວພາດີນໝານ
- ๑ ກູດເຕົວຈົ່ງໆອັນຊແດວ ໂກກາ
ໄອມຊູ້ລົອນຕົ້ອນອນໜ້າ ຂອບດ້ວຍ
ຕາມແນບວາງວັດວາ ນຸ້ວັດ ຕັນເຊຍ
ເຕົວຈົ່ງວາງສ່ຽນຍາຍ ຂົພເມອພົມານແມນ
- ๑ ສຸກົກ່ຽວຍົດຄົກພົກດັງ ແກ້ດີອາກູ້ ອານາດແຍ
ຂ່າວທຽບດາරາພູ້ ຮົບເຕົ້າ
ນິງຄົດຍົກໝານພູ້ ພານພວກ ຕົ່ນນານາ
ໄດຍຄ່ວນຕົ້ກພເກົວ້າ ໂກກແສ້ສັນນັ້ເຕື່ອງ

๑๘๔ โคลงรามเกียรติ

๑ ศุภว์พกดายไสก์ໄได សນฤทธิ์

จึงก่อตัววุฒิทรవาท เที่ยบข้าง

ตู้ล่องนัคดับบี้ ยราชนุคร พເຊຍ

บูรพเหตุจุบค์รตั้ง เต้าตื้นตุ่คความ

๑ ควรต้องกะบันอย ฉากໃเนຍ

ชั่งพถังกาดໄສມຍ ເນອກ

ເພວະਆຕີຕຍໍໄກຍ ພິສົນສາປ ສະແຍ

ຂວາງກາກນ ຈົງທົອງຈຳຕາຍ

๑ ล่องกะบันກ່ຽນອອກອາງ นาՐາຍນ

ຄວາມໂກຮກດັບເກຮງຫາຍ ແຂວດເຕົວ້າ

ສ້າງກາພຄອງອາງດວຍ ອົກວາທ

ศຸກ່ຽ່ພພາວົບເຜົາ ກຸມໜັນໄກຫຼຸດດອວງ

๑ ຂ້ານາທລວມົກຄົນອົມ ນໍ້າຫດານ ມາເຂຍ

ອົນຄອນພູພານ ພົນອົງ

ທັນສົມບຕົວຊັດານ ວິນປະເທິສ

ອົກກະບພດພຣົຄພ້ອງ ພຣີຍເກຕ້າທຸດດວຍ

① ຈັກພັງໜ້າທຽບຕົ້ນແຍ້ນ ຍົດກະບົນທີ່	
ສູງຂະບົນຄົດຄາອິນທີ່	ອາຈາກແດວ
ຕຽດຄົ່ງສົມພພານວິນທີ່	ກວຽວົນ ປລົງແຍ້
ສຸກົງພູດວ່າແດວ	ແຕ່ເບືອງບາທບັນຫຼຸ
② ຈັກຮົກຄຸ່ມນີ້ຄຣັສ໌ເຊົ່າຈຸນ ຄຣັສ໌ຄຸ່ມຄ	
ທຽບດັ່ນຈັນທາທິຖີ່	ໂດກຍົກທ້ານ
ເປັນເມຣູຕັນໜ້າດີດ	ເດອກາກຍ໌
ຈານສົງສູງສຸດຕ່ວ້ານ	ອາຈາຍເຢັ້ງເວົ້າຍັນຕໍ່
③ ເຊີ່ງໂກ່າຍສົກຄົມໝັ້ນ	ເຂົ້າທກາ
ການດັ່ນອັກນົກ	ສ້າກ່າວ້າ
ເປັນເພີດງວ່າເຮືອງຮອນ	ສົກກະ ບົນທີ່ແຍ້
ສຸກົງພແຕ່ນໂສົກດ້າ	ເດືອນການຕາຍຕາມ
④ ດ້ວຍກາງຄົດທັງ	
ກະບົນໝາດນາຄຍົງພູ	ອຳນູ ພານເຍຍ
ຕ່າງຄວາມພຣະເພີດພຽງ	ເຖວະໄທ້
ເພີດຖືກທິດສົກພິ່ນ	ພຣັກພວ່າງ ພຣົມນາ
	ໜົມຄັ້ນຕຸດຄວັນ

๓ พระจับพดายภาคน้าด นิกหมาย

ฝันตกดัมเพดิงหาย	พยุห์ห้อม
หอบอัชชูไปถาย	ต้มกรรเชียง ศพแข
บุครรภวคริเตี๊ร์จน้อม	นอนท้าวภaway เมือง

๓ ทูดเชญูเต็คเจ้าไก โทราช
บทจารดดาค เดียบค้าว

พทางนำเส็คเจยุราตร	ยังนัก เวศนา
ชันดู่ป่วร่วงคล่องท้าว	พิศแม้นเมืองสุวรรณ

๓ ลูกดยเห็นอิชาคันไก เดลาครนัค
หนูม่าคัยดันนขันด นอนน้อม
เกกาตุ่คร์ฟลีบขัค ดิบราก กะบินทร์แข
ส์มสินทカラพร้อม พรังพนสัมมนาง

๓ ตุคร์พเดดิงรัชไก โถยประตงค
มจตรกคัญญาจง ค่อมเจ้า
เชญูเต็คเจด้วนคง นครท่า พหลแข
จึงจักษุกพยุหเค้า ต่อคับดัชกร

๑ พังกะบินทร์ทูตให้ท้า ทวยหานุ

ครัวส์ว่าเราเนานาน	ใบได้
ที่ไดร์หอกาน	จักพัก คอยนา
ท่านรับจัดพหดให้	เตร์เจด้าตามเรา
๓ ถุกร์พทูดว่าแม้	เต็คคันช มาทนเย
แต่นกุชต์มกรบวร	ทับยัง
พระรับพจน์ผายผัน	พาอนช ใจเรอย
ออกจากนั่นกเรคคง	นุชเมอมรรคາ
๓ ยอดพระยามยุรช่อง	ทุดถาร
ข้าพบต์คำวาน	ตั่งไห
ว่าทศภักดิร์อตุรพาด	พาต์ ทวีปเยย
นางจะรอชี้ฟที	ท่าท้าวเร็วคำ
๓ ยินความหวานเทาศให้	ภวิตโดย
ต์อนอัคต่อครรโนบย	อกซ่า
ต่องเดรพน์ค์โโคบ	ปดาษลับ ลัวเย
ดิงบ้าหูดเหคุช่า	ล่งผ้าส์ไปกวาย

๑๙๙ โคลงรามเกียรติ	
๑ ทรงรับภชชิช้อน	ส้อมส่วน
ช่าวนกคำดึงทวน	ทบช้อน
ยิงคิดยิงรัญจวน	จากที่ นนนา
ทวยเทพทุกทิศช้อน	อกเครัวพดอยคัดยี
๓ อิมเรศทราบเหตุให้	วิศณุกรรม
นำทิพย์อภารณ์ตระพ	เดร็จพร้อม
ศักดิ์นรណานาเనรัน	มตรพดับ พดาเย
ไตร์มรังใหญ่ค้อม	เซตรดาภุมดี
๑ อักษรธิชไกว	ใบบาน แกดเย
ว่าพระคอมนัมวาน	เกอกสร้าง
ถวายองค์พระอวตาร	ปฐมพยหิ ทัพເອຍ
ไปขัดดักวบนาปด้าง	ราพเดรยนอตุรพาด
๑ วิศณุกรรม์ตระพ์เคกడ้า	เดอตัวรรค
พอบ่ายแสลงตุริยัน	รยอเยง
รามดักชนน์บจรบัน	ดุพดับ พดาเย
ทรงอ่านต่าตันเตร็จเปดอย	ผนกชแด้วดงต่าง

ห้องที่ ๒๗

๑๘๙

๑ เสร์เจตั้งทรงเครื่องด้าน ทิพยรัตน์

งามเด่นหุ่ยคันทร์รัตต์ ว่องไว
เนาคันธมานาทพนัค คำหนัก ไพรนา
ยามย่าสันธยาเส้า ตู้ห้องผกใน

๑ เอนองก์เห็นอ้อกนแก้ว กอดต์ใบ

โขพะนุชเปนไนน เช่นนี้
ไวยกต์ตับไสเมย ลัมราาก ควรๆ
ไปอกน้อมารัด ดับด้วญาเห็น

๑ พระตักษณ์เคียงอาศัน ให้ ทูดเต่นอ

ก่ออยผ่อนหุทัยบ่าเรอ ระเบี่ยบเด้
อันพระตักษณ์เดอ ไครโถกย์
ชารนชาตทองเนือกฯ เกยงคตากุาม

๑ พระทรงเสawanากฤคด้วย คดายภูด

คฤกปร้าบราฟไพริน เว่รัวน
ราชกอยทพชัคิน เกินเจ็ค วันนา
พ่อตักษณ์จงกดับย้อน รับเด้เตือนลัว

๑๕๐ โคลงรายเกี่ยรต	
๑ อนุชาติรัมรัขน	เร็วไกต
ดุ๊คชินกรุงไกร	ครั้สเจ้ง
แก๊ศรีพร トイยไนย	รับตั้ง หาเยช
กรวท่านทรงว่าแยกดัง	กดับช้าเชื่อนไน
๑ ศุภร์เกรงกราบນอง นารายณ	
ทุดว่าพวงพดหถาย	ระปาดต
คงรอราบรวมหมาย	พอครอบ หนวดนา
ผัดรุ่งวันพรุ่งน	ไฟร์พร้อมจักจรา
๑ พระดักษณ รับกดับเฝ้า ทรงลังชช	
คงคคคดพดหวัง	เที่ยบไว
ศุภร์พเหาะไปยัง	กทัด วันเยช
ตับบุตรมารุ่คได	ค่วนแจ้งการจริง
๑ ว่าองคพระกฤษณุเจ้า จอมจาร ໂດງເວຍ	
ประทับพดับพดาคัน	ชนาทน ໂພ้น
ควรเราจักจราผัน	พึ่งราช กิจพ่อ
ยังที่สำนักโน้น	เน็นช้าๆๆๆ

① ໜັນມານດຸກພິຂນ	ນກຄດ ລເທົ່າເຊຍ
ນຸ້ມຸ່ງພຣະກູພດ	ຮົບແສ້າ
ພບຖືທຶກນິພດ	ດາດາໝ ຫາວຍ
ວາຍຸບຸກໂຮຍານເຂົ້າ	ເຂົ່າໆເຊົ້າວູ້ດານ
② ເຫວຍອສຸວນ	ນາມໃດ
ອາຍິກພດໄປໄຟນ	ຜ່ານໜ້າ
ກູຖືທີເຮື່ອງຄດອຄໄຕຮ	ຈັກວົງນ ໂດຍ
ເຮັງຫດັກພົມໝ້າ	ຂົ່ຟເຈົ້າກວາຍ
③ ຖຸທຶກນິນຄ້ອຍທ	ດິນການ
ດາດໂກຮົບອກນາມຄານ	ກດັນແກດ້ວ
ໜ້າໜັກນ່ອງເກຮງໝານ	ຕໍ່ວາງໜ້ອ ໄຟເຍ
ວາຍຸບຸກວົບອກນາມແດ້ວ	ດ່ວຍດ້ວຍຫດອກນາຮ
④ ວາພົມໂຮງເວົ້າ	ພດຮນ ລົງຄເຍ
ທ່າງພຸ່ງສ້າຕົວຕັບຕົນ	ສົກັດໜ້າ
ນຸ້ມຸ່ງມາຮຸກໂຄນພາຍ	ກດາງເຕີກ ພູ້ຮ
ພົນທັບຕະຮັດບວ້າ	ຄົ້ນເທົ່າກດວງແທງ

๑ แก่วงคร์ໂດໄດ້ຕ້າງ	กຕາງහນ
ນຸກບັນຜ່າພັນພດ	ຝຳກ້າງ
ຫາຄແຍນຫາດຄອຄນ	ຕາຍຄາ ດົງເຢ່າ
ຍັກໝໍຍັບນັບໂກໜີ້ຊັງ	ກຕາດພັນບັດພ
๑ ຮາພວ້າຍຍິດມວະນູມຄົດ	ພດມາຮ
ແກວ່າງຄຂາທ້ອກທ່ານ	ໄດ້ຕ້າງ
ດູກດນໂດຄວໍາບານ	ນຸກຣົກ ຮາພາ
ທ່າງຕົບກົດພັດຈັງ	ງາ່ຈ້າດແທງ
๑ ບຸគ່ຽພະພາຍແຜນເຂົາ	ຝອນພັນ ແຫຍ່ນາ
ໂຄນບໍ່ນຸກຖືກັນ	ທ່າວດັນ
ຈົກເກະບາງຕົ່ນ	ເພິ່ນຈັກຮ
ແທງອຸຮະວາພສັນ	ຂໍພຄວາງກຕາງ ໂພນ
๑ ບຸគ່ອງກ້າທົກຍໍໄຟ	ຢດຫດານ
ພິມານູ້ມາຮັດຕານູ	ຂໍ້ພແດວ
ສ່ວນເລົງເຮັຍທັກການ	ກອປັສົວສົດີ ພດານເຢຍ
ສອນກະບັນຜ່ອນແມ້ວ	ຮ່າໆທ້ອງ ໂພຍນහນ

๑ จุบคดคันชามากน์ด้า คงบท ใจเยย

ส์พดับพดาปะระนต	อนุชิไห
จังสุริโยรต	ทดสอบ ราพนา
วายุบุครเดียวไได	พิมานวมวัยหมกมาร

๑ พระดักษณ์ต่ดับด้อย พานรินทร์ ทูดเยย
ปานเตเพย์อมฤตย์ตินธุ สร่างแผ่ว
นำส่องกะบินทร์ติน ดาศดุ พระนา
นบนาทหริรักษ์แด้ว กิจแจงบรรยายทูด

๑ ต่ดับพจนอนุชากา ตามพัณ
ไนน์ตุครีพพดันธุ ผัดไห
เจดเกรว์เป็นมาหัน ท่านกิต ไนน่า
จังสุร์แคส่องให้ แยกอ้ายคำเฉดย

๑ ตุกรีฟต์นองพจน์ไห แยกอ้าย
โดยเหตุเพราะพดต์ดาย หดบด
หงงชาพระนาทหมาย เกณฑ์หมด มา_na
เกรงแท้ชุมพูน เพื่อนท้าวบุคร อินทร์

๑ แม้วาทราบเชยร์ช้า บรรไดย
 จักโกรหกร์พดไกร รุกเร้า
 มากว่าดีประยรไป ขาดชีค ขันธ
 ขอพระเดชปักเกด้า กระหม่อมข้าพานร

๑ พระทรงต์คบถอย ขันจะบินทร
 เผยพจน์ชัมพดางผิน ถังนอง
 ลิกขิดตักษณ์วากัน เสร์จมอบ สาต์น์นา
 ถังกะบ์ถ่องไปพร่อง กิจหาวนพู

๑ บุตรร่วปะนวนคนอน อางาน
 รับราชต้าสันถอยกดาน ตับท้าว
 ส่องเฝ่นด้วโพยมหนา แหะร่วบ ไปแซ
 บันดุชนพด้าด ตู้ฟุนบดพ

๑ ถ่องกะบ์เชิญสาต์น ขัน ศ่าดา เกรเยย
 แจ้งกิจเต้นพา รับเฝ้า
 ชมพูอกอมาตยา ทุตเบิก ทุคนา
 ถ่องทุคค่างรื้นเร้า แหะรัตน์ช้านถวาย

๑ ราชสำนักศูนย์ใต้ ทรงสังฆ

เจ้าอุรุคเป็นบัดดังก์	อาศันท้าว
นี่พระภรัมดหนัง	ผกุงราษฎร์
ไวยกุดส์ด้าว	เม็ดชาเดียนศิเกอต្សูร

๑ ทรงนามรามศัญ

พระเดชเนกเงานัคร	รั่มเกด้า
เที่ยบพลดแทบเชาว์หัน	คันธมานห์
หาท่านเร่งไปเฝ้า	บกเบองเรนู

๑ เจ้าชนพดีกับดัน	เต็ร์จต้าตัน
เดอกอตุนฟ้าคปาน	ชพ่วง
เออนดีบแพทยกอย่าง	คินดี ท่านนา
ถามทุกดอยสำนอย่าง	พศนุนนเปนไน

๑ สุกรีพะดงดักชณ์ใต้ ทวากัร

นิดนิวี่ทรงศร	กากจำกด้า
ท้าวศรัวดเยาะพานร	พดางว่า ศรัวเยย
ผิวจักรภุชแด็ก	ห่อนไก้ชุนทรง

๑๕๖ โคลงรามเกียรติ

๑ ตีกรือจารแก้ว	ตรีคชา ตั้งชนอ
เกดิงกรุหเปนทิพย์พา	หนะไก
ปราบหมู่อสุรพาดา	ปวงลัคก์ เกษมยา
สาตันทุกดawanเท่าให้	เชื้อเจ้ากดิก
๑ ตุ่ครพงคงแคน	เคืองกรรณ
ร้องว่าท่านอย่าตัว	เกอกแซรัง
จักไปไม่ไปฉัน	ไคบอก เรนา
ท้าวโกรธไม่ครัวสักดัง	กอบขันคนต้าน
๑ นาหданรับผ้ายด	ทพก นางเยย
บุตรสว่างจำจัก	กอบพ่อง
ดูกนบออกเด็คตัก	นาตฤก ชอปนา
จรสุ่นมาศย์ตัวร้องพร้อง	คานขออนอน
๑ ขำมาคย์ทูดท้าวตั้ง	เกณฑ์ทหหาร เถร์เจย
ไครครัวจรอبراชฐาน	หัวหน้า
พอด่วงมัณมิกาด	จันทร์บ่าย โพยมยา
ภาษาบุตรสั่งนา	เตี้ร์ดี้ตัวอ่านมนต์

- ① ເຂົ້າເວັກເໜຸທຸກພຸ່ງ ວາຍພັດ ຕົ້ນແຍ່ .
 ປົງກະບືໍ່ຫດັບສັງດັບ ເງິນພວອນ
 ໜັນມານຄອດຍອດຮັດນີ້ ປຣາສາທ
 ກຸດຸດ່ວັງພຶຄານຄົ້ນ ຈົບທ້າວເຂືອຜານ
 ② ຂ້ອນແກ່ນພານເຮົາຮ່ານ ຕົກນານຕໍ່ໄຮ່ຈາ
 ຕົກລົງເຫະຄານຫດານ ດັວພາ
 ຂ້າວນວດັດຕຸຕານ ຄັນຂມາກນ໌
 ດັງຈາກໂພຍນີ້ຫດ້າ ຈົວດົ່ວໃຈໆແສ່ງຈັນທີ່
 ③ ດູກຕົມວາງແກ່ນແດ້ວ ບຸກງຽງ ຈົບເຢຍ
 ເນັກຖຸ່ນທຸດຄົກ ແດ້ທ້າວ
 ກ່າງໂດຣນນັກນີ້ ພົມນາຄດ
 ຄວັດໜ້າຂົມພູທ້າວ ອົກແທກຮັນຕະ
- ④ ກອບປັດຍມານະນັ້ນ ນໍາຈົດ
 ກໍາເວັບຄົມຄຸນທີ່ ເຕັອງຫດ້າ
 ໄກສອງທ່ານຊາດຄົກ ກາງເດັກ ດື່ນາ
 ໄດ້ງໍາຍໄຫວຍໍ່ຫ້າ ຍກເຂົ້າມາດູ້

- ๑ หนูมานยกแท่นท้าว ดึงผก ภายในเย่
หริรักษ์เห็นครัวซัน ใช่น้อย
พระศูบศิริฉุดุม	กดอยคดดุ ทางเยี่ย
คำพระอุมาลร้อย	สำปันนพดันสุญ
- ๑ ถังให้วยุบคราก วิทยา มันดเยย
คระบัดชุมพ瓜 ตนพน
บางพคณ์นนั่วจารพา	นเรศร์ยิ่ง ด้วยองเยย
ชบส์ดบพดันกฤษณ์ อน	ถังไกอุชเชอ
- ๑ จงสรวงพรหมมาศให้ พานวนทร์ เรือนา
พระดักชนน์รับทรงศิดป์ เถร็จແքວ
นำอุทก โลศดีรังกะบินทร์	คนตีคิ พดันเย
สีว่าจากแท่นรัตนแตดาว	นบนาหดแยกดง
- ๑ ชาชครับตั้งน โภษนหันค
ประทานช์พคุณทรงธรรม เที่ยบค้าว
ขอภายม์ให้ตัวราย	กับกงม์ พดเย
รองบทายคดท้าว	หมดหงษ์มพ

ห้องที่ ๒๙

๑๕๔

๑ พระว่าเราบี๊ด กົດປະສົງກໍ ນກຮເຢ່
ຂອແຕ່ພດໄປຣານຮົງກໍ ວາພວ້າຍ
ຊາມພູສຸກວິພຈົງ ກົດຈັກ ພຫດແຍ
ພຣະສັງກະບີເສົ່ງຜ້າຍ ຕຸ້ທັ້ງຜກນໃນ

๑ ກຳດ້າວໝາມພູນີເວັນທ່າວ ສ້ວນາຍ ໄພວ່ເຢ່
ທຽບເຫດພານວິນທ່າຍ ດ່າງເຄົ້ວ
ອນງກໍ ໃນວັນຜົນຜ້າຍ ຖຸດນາວູ ມຸດວາ
ນາງສົກັບພັນຈະເໜ້າ ຕຸ້ທັ້ງສ້ວນ

๑ ບົດພົດດາດທາຍກົດອອກທອງ ຍອດປຣາ ຄ່າທະ
ຫວຼອຍຫຼຸດຕັກທ້າວນີທຣາ ແມ່ນແຫ້
ນາງຂ້ອນອຸ່ໂກກາ ຮາຖາຍເຫວັດ
ພັນສົດບໍ່ເຫດອນງກໍ ອົບໝື້ອື້ນດີ

๑ ເຄົາວັນຄົ່ງໃຫ້ເວົາກ ນິດພັກ
ກະງົງທຽບກົງນັດ ວັນເຜົ້າ
ນາງນົກເຫດຖຸສົ່ງວາຂັດ ເຄື່ອງທົດ ຍິ່ງແຍ
ປຣະນົດຕາພຕາງເວົາ ວິບຂົນໂພຍນົດານ

๒๐๐ โคลงรามเกียรติ

- ๑ ดุคันธมาทนเพ่งพ้อง ชัมพู
กับทุกหมอบมนุษย์ หาอกอน
ข่านເວກດັບກາຍຕູ ເປນມຕັກ ຂີກາແຍ
ບິນເກະຮັງໜາຊັນ ກະຈົບຄ້ອຍການກວານ
- ๑ พระມາಹອນບອຍຸນ ຄົດໄດນ
ຈົງໄປຢູ່ທຳຖາໄຈ ຍ່ານແກດວ
ໝາພບອກກາຄືນຍຸ ວ່າທ່ານ ນາງຮຽນນອ
ນິດພັກກວາບພຈນີດວ ບອກໃຫ້ດໍາວາຍ
- ๑ ປາງອນຊ່ອງກໍຍ່ວົາ ພານວິນທີ ຕອງເຢຍ
ສຸກ່ຽວພືນ ກັກຕຽນວົມ
ກວາຍງບໍ່ຂອງບົນກະວິນທີ ທ້າສົນ ສຸນທະຍ່
ຢືນເຈົ້າຄົນພວ່ອນ ກະບເບອງໝາພູ
- ๑ ຕອງນັກເຮົາຮວບຄ້ານ ພດນຽງຄົ
ເຈົ້າສົນເຈົ້າຄົນທະຍ່ ຍຸ່ຫຼັກດ້າ
ກັບສົນແປດມກຸງອົງ ອາຈເອກ ທ້າຮາຣແຍ
ນິດພັກຫດານຄານໜ້າ ຕຸແກ້ວຂອດວາຍ

- ๓ น้องนางรายน์นเท่ห์ท้าว ถานชน พูyle
 บดีเรี้ยกหตุนบังคນ นาทไช
 พระแตดักชณส์น โถมเดื่อม คำนา
 นำสีพานรให้ รับเฝ้านวินทร
- ๓ ประนองกรทุกจิทง ถawayพด
 หริรักษ์ทราบอนุตันธ ตั่งท้าด
 ชานพชราคน จงอยู่ นครแม่
 ทงพทกษชุดขันดาว ออย่าให้อันตราย
- ๓ นิดพทผ้ายกับ พดศภา
 บันจุบบุครรวิกด้า อย่าแยกตัว
 ตองนกรยาครพหตม ไนเจ็ด วันเยย
 ถานกะบีรับตั่งแಡด รับเมือคนเมือง
- ๓ บุครรวตุนิเวศน์ ให้ เศรีมพด
 จำนาคยรูปจัคพหต เที่มกต้า
 ห้าลีบตมุทหายผจญ เจนคิก เสร์จyle
 พระตุริยต่องหาด้า สุกรีพผ้ายพตากว

๒๐๒	โคลงรามเกียรติ
๑	จวนดุทางร่วมยัง พดขันช์
	กอยหพนดพักผัน คั่งเต้า
	ชนพดดุวงศ์ พดดเย
	บាหมายเครยมเต็วๆ เข้า นบันห์วทุดฉลอง
๑	ท้าวสั่งนิตพทันอ่อน ประนคตฯ
	ยาตรพยุหแต่นยา กดนแกดว
	จวบพทสุครพนา บันจบ ใจเย
	ไกด้ ใจคันธมานน์ด้ว ตั้งยังพดพฤณท
๑	ชนพพานสุครพหง องคต
	นิตพหอัษฎาทศ มากุพรัตน
	บุตรนารคหน้าปرانต ถวายกะบ พดเย
	พิศณุสั่งตุ่ครพช้อน พบุหตงคกรุษนาม
๑	ตุริโยรต์รีบเร้า คั้พหด
	พยุหครุชเคียรบีก์ก์ก์ กะบาน
	ก่องเตือบ้ำแซงปน ดำเนหอก เจ็คย่า
	ตามหมวดกองควรogenด้วน พิกษ์ “ไห” ชับคินทร

ห้องที่ ๒๕

- ๑ กด้าวปโขนทพุฒิถ้า ภาณฑ์
เนาโขคยุคุนธรรมทิชช ยึดกด้า
เทพทานพนักดิชช ถ่ายองเดช เอาเนอ
ออกจากทไปช้า แหะเมอพนนชน
- ๑ ตัดคันธามาทันเพ่งพอง พดพา นรเยย
พดันสู่พตุชาสวา ตักดีไก
พอนด้วนชัมนา ภานช้อ
ปโขนทพับอกกิจให้ ค่างก็ยิท์แผลง
- ๑ กะบินทร์นำบปโขนทพเฝ้า นารายน์
ทกิจพระพดันผาย โอมร์พรอঁ
สรารเสรญุที่ม่งหมาย ศวานิภักดี นานา
พดางเลือค์จันคนงนอง จุบแจ้งแสงไถง
- ๑ เด็ค์จขอกครัติกิจว้า ขวินทร์มา
ปวงมาศยาทุดสาร ขจัดแม้ว
ขอให้กะบินทร์หาดาน ไบสีบ ผดุนา
เยือนพระดักษณ์แท้ๆ คิงผ้ายพหตระน

๒๐๔ โภตกรรมเกียรติ

- ๑ ทรงชอปสั่งศุครพ์ให้ จัตุกรา ใจเย็น
ทุดว่าชุมพาน กดันกดา
ขอกองคหณามน ถ่านฉดาด เนดี้วนอ
พระศักดิ์พทางหิบผ้า ถลักษ์หงเหหนพชู
- ๑ ภายบุตรรับเร้า ถวายอนงค์ นาฎนา
ทุดว่าเรอาจัณรงค์ ราพร้าย
เมอกดับเครื่องไคหวง เรอาจัก ให้เย
ถ่านกะบงผ้าย กับด้วยพดพุนท
- ๑ ถูกدمประนคดด้วย รับสีบ แหวนเย
ทุดว่าแม่นอไรไทย กรังถอย
ว่าข้าบทเก็บไป ทุดประจบ ความนา
เป็นตุคคีข้านขย จักแกหุตแดดง
- ๑ ภูวไนยกระซิบช้อน พานร
ความดับแรยกกร เศกอ้าง
นางเนาแอบบัญชา ชาญเนตร ดปรา
ถ่องคิครักถูรำง เด็ห นทุตอนงค์

- ๑ ห dane อินทร์วายุบุตรผู้ ใจหาย
 กับกะบีชุมพาน แก้วนแกกด้า
 ดาศองพระภูบาท บัดเร่ง พฤกษา^ย
 จราจลคันธามาศน์แกตัว บ่ายหน้าหรือ^{ที่}
- ๑ ด่วงทางสาม โยชน์ล้วน แกร้ววิถี
 บังคุ่โนกชรัน ให้ญี่กกวัง
 กอบเม็ญจะประทุมครร ต์ สรรมัค ยาเย^ย
 รุกชชาติรายรอมส์ด้าง ต์ตบพนผังทราย
- ๑ พอพระตุริยะศเตยก ตับไก่ด
 จังหยุดแรมพดไกร ครัวพร้อม
 ปวงกะบีต่างกองไฟ รายรอม วงศ์เยย
 นายเน่งนิทร์ไพร์ดอม หลังกตุ่มกดາดเน็นย
- ๑ บดีกษบกุดนเหยม เหินหาย
 ขินทร์สาบเปี้าสระสنان เน็นชَا
 ไกร ๆ ตุ่เช่กรามาร นารจับ กินເວຍ
 ถงเทยงคันธุรากด้า ผุดพนส์ระຜຍອງ

៣ ពេទ្យរបខុបត្រសក៍ និង ត្រវយៈ

ហតាយហតាមការអតិថិជន ចិប្ប័ន

មិត្តធម៌សិទ្ធិភាព និង ត្រវយៈ

ក្នុងការអតិថិជន ដើម្បី ក្រុងការអតិថិជន

៤ គិតពាណាគារយំង់ខ្លា ការពាណាគារ

បងកំប្រើប្រាយខ្លាំង ការពាណាគារ

ការពាណាគារ ក្នុងការពាណាគារ

ដែលគិតពាណាគារ ក្នុងការពាណាគារ

៥ ឯកតាមធម្មតាក្នុង នៅក្នុង

ពិវិធីការពាណាគារ និង តាមធម្មតាក្នុង

បងកំប្រើប្រាយខ្លាំង និង តាមធម្មតាក្នុង

ការពាណាគារ និង តាមធម្មតាក្នុង

៦ ការពាណាគារ និង តាមធម្មតាក្នុង

ត្រូវមានការពាណាគារ និង តាមធម្មតាក្នុង

បងកំប្រើប្រាយខ្លាំង និង តាមធម្មតាក្នុង

ខ្លួនក្នុងការពាណាគារ និង តាមធម្មតាក្នុង

① ທ່ານຕົມເຍກ້ອັງ ໄກຂານ ໄນໝອຍຫາ

ພາພວກພດດູຕືດານ	ເຊຕຽ້າ
ເງົາຄອຫທ່າຮ່າງ	ອິນຄົກກ່ຽວກົມ່າຍ
ເອງຊົ່ວໄດຈຶ່ງກຳດ້າ	ດອບເຂົ້າວາງ
② ຍົກໜີຕອບນັກດັນນັບ	ຄອນານ ຫ້າເຢຍ
ເຄີນວັກດັນນັກ	ເງອນຫຼູ້
ນື່ອງບົດນົມຄວາມ	ພຣາຍແພວ່ ອອກນາ
ອິນຄອນນົມທີ່	ສ້າປ້າເປັນມາຮ
③ ຫ້າສ້ານໃຫ້ຍື່ແຜ່	ຕະຮະກ່ຽວ
ຕ່ອພບທ່າຮຈັກ	ເທືກຄ້າ
ດູບກາຍຄວບດຳນັກ	ສູນໂທ່າຍ ສາປ່າເຢ
ຂອທ່ານຈົງໂປຣຄ້າ	ຂ່າຍໃຫ້ຄົນສ່ວຽກ
④ ຂຸນກະບົນທົ່ວຍືນຍັກໜ້າພວ້ອງ ດຳວັນ	
ນໍ້າຮະນົດເອນອາຮ	ຜ່ອງແຜ້ວ
ດູບຫັດແຫ່ງກໍາຫວາ	ກດາຍໂທ່າຍ ສາປ່າເຢ
ກດາຍກດັບເປັນເທັກແກດ້ວ	ເກລືອນກດ້ອຍຫຼູ້ສ່ວຽງ

๒๐๙	ໂຄສະນາເກີ່ຽວຕົກ
① ຂົມພວຍບຸກຮອງ	ໄຍທິນ
ຫວາດຕັບຄຸງແຜ່ນດິນ	ດັ່ງກອງ
ຕ່າງທີ່ຕົກໃຈຜົນ	ຜົນແຊ່່ງເສັງເຢຍ
ວາຍຸບຸກຮອງ	ເຮັ່ງໃຫ້ສົງບາດື່ອງ
② ພອດວບອອງຄົກແກດ້ວ	ກົດບົດ ດິນເຂຍ
ແດດງເຮັອງບັກຕົນຈານ	ຈົບຄົ້ອຍ
ສ່ອງທ່າຮາກຮາບນຸ່ມ	ໄສມນັກ ນັກນາ
ຈາວວັງຍົກພົດຄົດອຍ	ຄໍາຍັງມາຍັນ
③ ພໍຍຄພດຍຕເງິນຝູ	ກົນຈົວດຳ
ສ້າມກະບັນປຸກໜາກັນ	ເຊົ່ວ່າແດ້ວ
ວາຍຸບຸກຮະບັດຝັນ	ພາຍສູ່ ວັງເຂຍ
ເຢອັງຍາງຂົນປ່ຽງຄົກວາ	ພົກແມ່ນເມືອງອິນກວາ
④ ບດອອງຄ່ອງແນ່ງນອຍ	ນາດນົວ
ເຂົ້າສົດຕາງພາກ	ເກົ່າ ຂະ
ອ້າໂຄມແມ່ນໝານນີ້	ໄຟນອູ່ ເຕີ່ວແນ່
ເຫຼິນຍຸນດອຍໆເບີຍກ	ເບີຍງເຂອນອາຍເຮີ່ນ

- ๑ บุษมาต์เหตื่อบกอบล้อย พจนาน
 ใจคั่งหายนสู่ปรา สาทแก้ว
 ไม่เกรงปันสุชา ไถด้วง ตามแม่
 เชิญท่านเร่งคตас์แคลด้ว อย่าเข้าซักถาม
- ๑ ภานนิจขับพ่โถ ดวงมาตย์ พ่โอย
 เรียนใช่ดึงเดวดาญ ดอบน้อง
 ช้าบทพระอวตาร นามหนุ นานแม่
 แม่ทุกชั้นสูงโคพร่อง จักเกอกอกตั่มร
- ๑ ไม่อาจนาแอบน้อง ขาดฤทธ
 ว่าทหารจักรกฤษณ์ เกริกก้อง^{ชั้น}
 แต่ขออยากทราบกิจ จับออก ให้เยย
 พทางเดาเรื่องแต่ต้อง ดำเนินให้ดึงพัง
- ๑ ยินดูบดับหักดักเย้ ยวนโนม
 นางตับดึงคระโนม ไข่กัว
 นางว่าอย่าตามโนม ดอบเด่น ฉนหนอง
 แม้นทหารจงอ้า โอมสูรเจংจันทร์ควน

๒๗๐	ໂຄດງຮານເກේරົກ	
①	ພັ້ນງາງແຜດງເຂົ້າຂຶ້ນ	ເທິວຫາວ
	ສີໂອຝສູ້ອອກເຕືອນຄາວ	ເດິນຈ້າ
	ແສ່ງວັບຈັບເນັດຕົວສ້າງ	ສົວຮັກປົດ ແນຕະເຊຍ
	ຮ້ອງກະທົ່ວທຳກວາດວ້າ	ຕຸນເຕັນທຽວງເຕື່ອຍາ
②	ຫຼຸນມານຄືນປລອບນັ້ນອັງ	ນວດອອນກ
	ກຣໄອບສເລວອອງກ	ແຂນເກດ້າ
	ສຸອງເສັນສິຖຈ	ໃຈເຕັນໜີ້ ກັນນາ
	ນາງຫີກດິງຫຍອກເຢ້າ	ຢ່າວປັດມດມຫດັງ
③	ດູກດົມແກດງກົງເດົ້າ	ຕາດ໌ນວ
	ເສົາວິນີກແນະກາງຈາກ	ຈິກຮເວົ້າ
	ໂສກກະຮັກຄຸ້ມອາວະນ	ວານລົ່ງ ຕ່ວງເຢຍ
	ວາຍຸນຸກຮັບໂສກເກົ່ວ	ຕິ່ງຄດ້ອຍດອຍໂພຍນ
④	ບັດຕິ່ງນາງເດືອງຈຳເດົ້າ	ຈາກສົດານ
	ດັງທີ່ພັກຕິ່ງທ່ອງທ່າຮ	ເຂົ້າແກດັບ
	ແດດງໄຂກົດ໌ສ້າງ	ເສົ່ງຈຳເງົ່າ ເຈົ່າວໍາ
	ພອດຈົບຈານຈົງແກດັວ	ຄດາກີ່ພັນນາຍັນ

ห้องที่ ๓๐

๑ แรมร้อนนอนเรือนห้อง หินวา

เก้าโอยชัน ໂຄຍຄົນນາ   ຕ່າງໄດ້
ບັດນາງວຸງສຸງຮຽນມາ   ຕົກ ສົມຫຼັກເຊີຍ
ງານກັກຕຽບເພື່ອທອງໄດ້   ສົດຍິບປົງຫັດລົງ

๑ ບຸດຸກພະພາຍແຜຍໂອໝູ້ເຂົອນ ພຈານ

ອ້າເທັກດ້າຍາ   ອີຕົກຈົ້ອຍ
ທາງຈົກດົນດັກກາ   ໄຫນແນະ ແນ້ອຍແນ່
ພົຈກົກປົກຕາສົກດົກຍ   ຕູ້ເຟັດກໍາໝົນ

๑ ຕຽບຕ້າງໜານຄອບນີ້ ມຽກາ

ໄພ້ນຳກຳນົດຖາ   ທີ່
ໄປຄົ່ງຈົງແວ່ຫາ   ດາມເຫດຸ ທ່ານເຢີ
ແດດັງກົງຕາມຂ້ອເຄົ້າ   ຄົບແດວດັບຫ້າຍ

๑ ແນຸ້ມານຄະຮະໜັກດົກຍ ປົກໍາ

ວ່າຍເວທກດັບກາຍາ   ໄກຢູ່ງຈ້າ
ຫາງຂົງຫອຄ້ານຳ   ຄເຮັດວັບ ກະນົມແຢ່
ດົກພເຕົວຈົ່ງໜັນນຳ   ນັບຄັນກະບວນຄຣ

๒๗๔	ໂຄສງຮາມເກີຍຮົດ	
.....		.....
③ ວາຍບຸກຄຸມເຂົ້າ	ຂາຍຫາຍ	
ອັນຄອນພູພານ	ຖືກທີເວົ້າ	
ເຖືອນທັນທຳນູ່ທຸວຍທາຣ	ວັດເວັ່ງ ຈົວດເຢຍ	
ຫ້າໂຢືນຈຸນປ່າຍເຂົ້າ	ເຂດຮະກວັນຈິນ	
④ ຕໍາມນາຍຫຍຸດທັພແດວ	ບທງ	
ຄົ່ນກັບພຣຍອກ	ນອມເກົດ້າ	
ອັນຄົງລົດດັບພານນ	ແປດກຈົກການແຍ່	
ດົກການຕໍາມສ່ວາເຈົ້າ	ອູ່ຕ້າວແຄນໄຫນ	
⑤ ດູກຕມແກດງຂອ້ອທງ	ດໍານທກຫາຣ	
ຂ້າບາທພຣະວາຕາຣ	ແກ່ນຫຼັດ້າ	
ຕຽບໃຫ້ສືບຂ່າວສ່າງ	ອວຣຄເຮັກ ພຣະເອຍ	
ຫນເກະດັງກາຂ້າ	ດຸກຮູ້ທ່າງຈາຣ	
⑥ ອັນຄົງລົດຍິນຈົບແຈ້ງ	ປ່ຽນຄາ	
ສົນອັນພອນບອກນວຽກ	ບັດຊີ	
ສຸດໂພັນໂນ່ນກ່າທາ	ເໜີມ ວັນເຊຍ	
ດັນທ່າກົງຄານ	ທ່ານເມື່ອນມາຮ	

ห้องที่ ๓๓

- ๑ สำนายนายพงศ์รุจันอัม เน่านอน พกเออ
พ่อรุ่งยกพดฯ ภาคีแฉด
คัดค้นพนาคร หาสหัส เส้นยา
บันดุเหมืองรัตน์เดว ตามชื่นเนินเข้า
- ๑ พอดับสุริเยศักดิ์นัม โพยมหน นี้ดอย
ไค้แต่แต่งกนนท ไค่เดา
ตุ่ถายอกเย็นสกนธ กาญดั่น
ปงกะบดค่างร่วบเรวา ตัดไม้สูมเพลิง
- ๑ ภายนบุตรกด่าวกออยแก ต่องนาย
เรารับถังนารายณ ครัวตี้ใช้
นักดังบักษาถวาย แห้วพระ เทอนุพ
ชายคุณต์สายไค ขอแทกคัญญู
- ๑ สำพาทต์ถกยถก พรรณวย
ไสสกต์ดับเลี้ยงภิป่วย ไค่เจ้า
ว่าส์ค่ายชูพมดาย หาดากจิตร กนึงเด
จริงเท็จคำจำกัดัก ถือบถ้อยดองถาม

- ① ພັນຮັບຢ່າງເຫົ້າເຫີ່ຍືນ ສີຕາ
 ເຕື່ອງສົນນັດນຸ້າຫາ ກົກກົງ
 ພົດຈິງທາໃຈພາ ທະວາຄົງ ມັນນາ
 ຂຸນກະບໍ່ປົມນາຍຈົ່ວັງ ຕ້າຕຽງເອຍນທຍານ
- ② ນັກໝາຄົງປາກຄ້າ ແຕໄປ
 ຖາທ່ອນຈະເຫັນໄຄຣ ຄຕາສົກດ້ວຍ
 ຜິນກັກຄຽວຕ່ື່ເນີນໄຄຕ ບັນກະນີ້ ຕ້າມແຍ້
 ໂດຍມັນສີພດັນກຳດ່າວຄ້ອຍ ທັກແດ້ວັດການຄວາມ
- ③ ອູວາສ້າມທ່ານຜູ້ ໄຊຍ້າງ
 ຂຶ້ງວ່າລົດຍຸດາງ ຊົ່ວພແດວ
 ກ້ອໄຄຣດົງຕ້າງພດາງ ຖາວອດ ເບັນນາ
 ເຮັງທ່ານເປັດອິນສົດຄັດວ່າ ແໜ່ງຂ້າຫາຍອງນ
- ④ ວາຍຸນົມຕຣເດົາແຕ່ຄົນ ຈຸນຈາ ມາເຢີ
 ເພາສີພ້ານນັກໝາ ເຕົ້ວຈົດ້ວຍ
 ນັດນິພະທຽນນາ ດ້າຕຽັ້ງ ໄຊ້ແຍ້
 ຄືບ້າງວ່າວຽກຍອດຕ່ວ້ອຍ ກັບພັດທະນາ

๑ พึงจบชบภักติฯ เศร้า ฤทธิไทย กราณเยย
 คุณที่ถูกดูงใจ พึ่งวาย
 เจ้าเรื่องฤทธิเกรียงไกร ไตรโถกย์ ชาระย์
 มาสุคตันชีพตัวย เดชาข้ายหมิพมาร

๑ วายบุครอกด้วดอยปดอบ บักษา พดันເມ
 ท่านอย่าก่นได้กາ รั่วรอง

ความเกิดแฉมวน ไกรห่อน พันเย
 เมรุมาศเจียวยังต้อง พินาศน์คุยเพดิงประ

๑ เวลาสังไถยกิริจั่ง เหตุผล ท่านนา
 ผู้ขอได้คุณงน หลากแท
 อันทริยไม่มีขัน หอดคุณ ใจนๆ
 หวานท่านขานไขแก้ ทข้าไถ่ถาน

๑ บักษาดี่างโศกแด้ว ศโภบคดี พดันเยย
 เวลาซือสำพาท แพรพร้อง
 อย่างยังยกครร นามอรอรค กรรน.
 ด้วยผู้เป็นน้อง กอนนนบังเยาว

ໂຄດງຮາມເກົ່າຮັກ

- ① ຍຕຣວິວ່າດູກໄນ້ ທໝາຍກິນ
 ວອນເວັ່ງໃຫ້ເຮົາມີນ ເຄືດບ້ອນ
 ຕູ້ທໍານາກດັບໂກຮັພິນ ໂພນສູ່ ຮດເຂຍ
 ພຣະພິໂວຮທຽງແສ້ງວັນ ຈົວັດແມ້ນເພຶດົງກັດປົກ
- ② ເຮາທຍານກາງນໍາກັນນົ່ອງ ກົນສູ້ ໄກເຂຍ
 ຂະຫຸດ ໂດຍແສ່ງອາ ກົດຍ໌ ໄກນ໌
 ເຂອງຈົງພິໂວຮດ໏າ ທັກຕ່າປ ເຮາເຍ່ຍ
 ຕ່ອພບທ່າຮາກຄຸ່ມະນີໄກ້ ໂທ່າພວ້ນສ້າມໜ່າ
- ③ ຂະເວາຈົງຈະຂັ້ນທຸກ ອິນກວ່ຍ
 ຂອທ່ານຈົງປຽນນີ້ ອົບຢ້າຂ້ອງ
 ວາຍຸ່ນທຸກເວີຍກໂຍ້ນ ພັດນັ້ນ ໂທ່າແຍ
 ນວນໜູ້ດົງໂທກ້ອງ ດັນທົ່ວໄພວສ້າມທີ່
- ④ ບັກໜີນຍິນ ໂທ່າຄ້ວນ ສ້າມໜ່າ
 ຂັນອົກອົກເຕັມຄົນ ຕັດບັນພົວ້ວ
 ໂພນເຜົ່ນໂພຍນບນ ຕອນປົກ ຖຍານແຍ
 ໄກດດັບກັດນັ້ນແກດ້ວ ຕູ້ສູ້ອໍາພນ

๑ ภาษาบุคคลชั้นเรียนพจน์ พาท คุณชนกุณี ศันสน์สถาปัตยศิริค์ เชิญช่วยแนะนำค้าว	เชชห้าว ชานงอก เตมโน เชคราภันเมืองมาร
๑ บักษาว่าເກາະນັ້ນ ອຍໆທ່ານກາຕາງຫຼາໄດຍ ມັນຫາກວ່າຈະໄກດ ເຮືອງທ່ານຫົ່ວໜັງຂ້າ	ເຫດ້ໄກດ ແຫຕ່ງຫດ້າ ຄຕາຍາກ ນັກນອ ຈັກສ່າງຈາກ
๑ ສໍານະຍຸກ່າງສົກບົກຍີ ຂັນດູ່ຫັດສົກຸນນິກ ນັກພາກະບົນທຽບ ປັກກະລົພພາແຄດ້າ	ຕຸກຍິນ ດີເບຍ ເຕົວຈຳແດວ ຜົນຮົບ ທຍານຢ່າ ເກດອິນຄດ້ອຍດອຍໂພ
๑ ຕຸກັນສຶກເຮັດແກ້ວ ໄນ່ເກາະຕົງກາປຣາ ເຫານນອນິດກາ ເປັນຫັດດົງກາອ້າງ	ນັກໝາ ບອກເບຍ ກົງກວັງ ດາເຍັນ ໂພຍນແຍ ແຕ່ຄວັງອັ້ນງາ

๒๗๔ โภดังรามเกียรติ

๑ ถ้ามนายพิศเพ่งค้าว แคนนาร

ถังเกดงกาส์ถนน แม่นแด้ว
เห็นแจ้งทุกประการ บอกมัก ชาเยย
เชิญท่านกดับคตากั๊ด้า แห่งห้องคุหา

๑ ดำเนินที่ต้มแม้ว เรือน กดับเบย

บันดุเหมดิวน ร่อนกดอย
ไมลงน่าเข้าพدن กบินทร์จาก หลังเมย
วายุบควรจงกต่าวล้อย กับควยล่องทหาร

๑ เราถ้านพอยเหะชาม คงค่า

แต่พวงพุดินตา หอนได
เราเดี้ยงจักดอบคต้า แผนบท นางเยย
สองท่านคุณ ไฟร์ให้ ทึ่ก
สองท่านคุณ ไฟร์ให้ ทึ่ก กอยเรา

๑ ตั้งเดร็จฝ่ากพากพอจ พดชนช'

แก่บักชินเตร์พดัน ราหร์เต้า
บ่ายภัครมุ่งผายผัน หมายเขต์ นารเยย
ดิบตัวจวนจวนเช้า ค่านหองชดช'

๑ อดุรຸພເສືອດ່ານ	ຕົມທັສິງ
ກາຍໃຫຍ່ກໍາຍ່າໝົງ	ແກ່ນເກວ້ຍ
ຫ້ານທີ່ຂົວທິງໝ່າ	ສາຫັກ
ຄວາມວັດທະນາຂາວເຊົາ	ຖຸໂຄັງເຄີຍຄາ
๑ ກຣອບໜ້າຈົມນາສັກົ້າ	ແກມກັນ
ປະຄັບອາການນັ່ວຍ	ເຄື່ອງພວ່ອນ
ກຫາບົດເກດໍຍາພັນ	ສຳຫວັບ ກຣເຢ
ທັນທຶນກົດຍາຂົນອົບນັອນ	ແຕກາວທັກກຣຽງ
๑ ກໍາເວັບຖືຂໍຈອຮ່າຍມ	ເໜີ່ຢັກ
ຫາຍໃຫຍ່ໃຈນັ່ນບັກ	ບ່ອງ
ນກຮຽດກາຈາຈ້າຫາຢູ່ຄົກ	ຕັກຫຍານ ຊ້າແຍ
ຂານຸພາພປ່າປັກ	ດັນທອນຕົມທຸໄທຍ
๑ ຖົກກັກຕົວລຸດຍົກຕົງ	ນາງມາຮ
ຕຳແໜ່ງນາຍດ່ານຫາວ	ທຸກຄ້າ
ນອບຫາດພັກງານ	ຕຽວຈ່ານ໌ ອົນເຢຍ
ຫວັງພະໄທຍັກໜ້າທ່າວ	ເພື່ອກັນດັກກົງ

ໂຄດງຮາມເກີຍຮົກ	
๑ ວັນຈັກນີ້ເຫຼຸ່ມວ້າຍ	ວັນສົກນີ້ ນາງເບຍ
ໃຫ້ເຂົ້າມ່ນກົມດຽນ	ວ່ານວ້າວ
ຈັກໄປຄະເງົນວັດ	ຄຸນຸກຄ່ານ ອູແຍ
ຂາເພີດເຫຼຸ່ມທ່າກນ້າວ	ແນະນາຈີຕຽນາງ
๑ ຄົກກັດໄປມັນຈຳອົງ	ຈີຕຽນວັດ ອຣີເບຍ
ຂັດຄົກຮາມຸດສິນຫຼຸ	ເປົ່ງທົງ
ຕຽວຈຸບຸຮັກທັກຊືນຜົນ	ກັກຕຽບໆຈ ອິນແຍ
ຂຶ້ກອຸຄຣີກໍທັງ	ທິສັນຂໍຢານາງແສ່ວາງ
๑ ນາງຕະວະເງົນຄ່ານຄ້າວ	ຄູຈົບ
ຈາເຕົວຂ່າວນາຄຸດບ	ຜູ້ຂ້າຍ
ທຸກທີ່ທຸກທາງທຸນ	ແຫຕຍເທິຍວ
ຈີຕຽນກັດຄຸງຢ້າຍ	ມັນດັງຍກດັ່ງໝູນ
๑ ຍັດສົວເຜື່ອກຜູ້	ໂຄຍໜ້ນ ທ້າວແຍ່
ສົອງເນດຽນາງກົດເພີດ	ພດຸ່ງເຮົາ
ນິກກະບໍ່ເນັດຄົດ	ແຄນຄ່ານ ນາງເບຍ
ຖາວີປູປັບອົງເຂົ້າ	ເຊົາຕະເລີນອາຈານຫານ

๑ พระพงษ์กมเดศให้ ภูกัน แคนยา
ด่านสุนทุมสำคัญ เขตราช
ไกร ฯ แปดกปดอมจารัญ จักรปตดอย ไนนา
ชัยน่องชาจด ตอบเข้าเชคราเคน

๑ แกกว่งชาดุชคว้าง โภนประจัญ
แปดฤทธิรับโนนรัน แมคร้อง
ติง โถดทะกอกชัน คำนาก
เดียงดันดันหอง ตุ่นทอขอตวง

๑ พตางรับเหินเหาะดอง จกบปราชบ ติงนา
ใจนกตันอวรรณพ แผ่นเก็บ
แยกเชียวนดุจจะฉบ พิชาน ติงเยย
หมนคีร์ดับกะบีเค็น เข่นใหเปนๆน

๑ หนองนานถึงด้านไห ยดยกช
โโคดเด่นชวางทางกัก ก็หน้า
ทำที่จักหาญหัก เหินยทช ภูนา
ภูกชាតิชายกด้า ย่อท้อมันไน

ໂຄດງຮາມເກີຍຮົດ	
① ບຸກຄະນາຄຸມທີ່ຕ້າ	ດຳທັດ ເຂັ້ມແຂ
ຄົດັ່ງເນັດສັກວັບດີ	ເຕີກຄວ
ພົມກັກຕ່ຽວຂວານດັກ	ກຣຍຫຸ ນາເຢ່ຍ
ຄນອນວ່າເກາຄາງນິວ	ໜັງຈີກຄວນາງ
② ດູກດມດນຫດອກຄອ	ອົດໆ
ອົງອາຈັດັ່ງວາຊື່ຕໍ່ຫໍ	ວາຄວ້າ
ບໍບ່ອນຈັກເກຮັງຜູ້	ນອຍກົມ
ໄຕຄດ່ອທດວັງກຳດ້າ	ກດັນແກດວາກາຮັນຮັງຄ່າ
③ ນາຮ່າໜີ່ເຜັນດູ້ໄກດ້	ໃຈນຶກ ບິນເຊີນ
ຂບເຂັ້ນທັນທຳນັດ່ອັກ	ອາຈເວົ້າ
ໄຈນດູ້ຈູ້ເຈັນຄືກ	ສ໏າມາຮັດ
ດັງທຍານຕຽງເຊົາ	ຈົ່ວຈົງຕະບອນງວັນ
④ ບຸກປະພາຍປັດປອງ	ຕົວຮັບ ຄຂາເຊີນ
ຄົນຕ່ອມຄົນຂັ້ນຂັ້ນ	ເກົ່າງຈັນ
ໂຮມຮູ່ຄວາດຕະບົງສັນປັບ	ຢູ່ຂໍແຍ້ງ ແບ້ນາ
ດັວງທ່ອດ່ອງຮູກຄ້ານ	ເຄື່ອງກົນນາງ

① ອົກະເປົ້າບໍ່ອັນເບີ່ງ ຄຫາໄຣນ

ໜາຍພິມາງາດໄລມ
ກລັບຂວາວ່າຫຼັກໂນມ
ັນກັກຕ່າງໆ
ດີນຢ່າຍ

② ຍັກໝົດໄດ້ຫົນນ້ອງ ປົອງຜານູ

ດີນຢ່າງເດກມັນສ້າງ
ຍັກໝົດຈົງປະຈຸບານ
ດີນຢ່າງຄຕຸນບອນກຳດ້າ

③ ຍັກໝົວນັດງຽບ
ຍັກໝົດເດືອງດົງຕ່ວນລັບ
ຍັກໝົດຝາດກະບໍ່ຫດບົກັນ
ຍັກໝົດເພື່ອຍັງດົງພັດຄົວດາ

④ ຮັນຍຸທົ່ວໂມໝກອັງ ໄຫວ່າດ
ຕື່ຕຸນຸກຮະນໍອນນາດ
ໄຕຮາພົບກຳປະາທ
ຍັກໝົດຄວັດຕິງຮູ້

๑	ผู้ซึ่งหักล้า คุจอาวคหบดยอก	โอมสูรขอ กงบเคียด
	เนตรแรมตุริยกตอก	กัดบมุง
	โอดผ่นสำคารเดียด	แต่นควัววนร
๓	หนนมานห่ายแผ่นผ้าย ครงโอมสูมารเช้าเหมาะ	หนายเนภาะ มุ่งดัง
	ออกกรณยักษ์ขัวเหاه	หันกดบ
	รับรุคประเวศช้าง	ช่องช้ายโสกมาร
๓	ถงเดียวดงดงต้า ถงประเทศอุระยะ	ดำค้อ ยกษัย ถ้าครเนน
	ครร Hague เชือดไม้รอ	เรวรับ
	เป็นช่องทดุไม่เง้น	ทวทองนางมาร
๓	อุทรยกษ์เดือดัน	ถงกดบ
	กวัตบัคกวักปอคหบ	ดากรีด
	หทัยกะเพาะต่ครบ	ออกจาก นารเยย
	ศรรพต์คุวขากษกตินไก	รอดบังรืบเจร

ห้องที่ ๓๒ ๒๒๕

๑ งานราชการชั้น ชายราย	
บันทึกนักราชการ	ขาดชั้น
นักอภิสูติ เดือดการชาญ	ยกเว้นคุณพี่แม่
โภนศพดงเด่นทั้น	ตุ้นห้องนักยา
๑ มังกรวัวพกสะโพก	เหรา
ชนากฉลามโถม่า	เงือกนา
พยุนครพรนปดา	ราชเผือก วายเชย
ลีเดียคย์ตันช่า	จุบห้องมันมาร
๑ เพย์นกองหมอกุญแจน ทบด	
จันดเม肯นทรัฟ	วายเกดา
ทางไก่ตามดาวรุต	กากาด
จุดกระเบนบกเบ่า	แบงเนือนางชนิล
๑ เสร็จมาบศากสัน	ศพมาร
วายบุตรลำแสงหัญ	อีกห้าว
แก้วครรคุณเพดิงกาด	แตงก้า
เหลาผุ่งดงกาด้าว	รับข้านที่

๒๒๒	ໂຄສນຣາມເກຍຣຕ	
③	ດັກດົມເຫັນເທົ່າດ້ວຍ	ດັກດົມເຫັນເທົ່າດ້ວຍ
	ເຫັນກຸ້ວິນັກສີທີ່ຈົງ	ຈົກປະແກ້ວ
	ຫຍຸດປັດຈຸດິງຄົງ	ກາຍເດັກ
	ດອບຄູ່ສືກ່າແດວ	ຍອບເກົດ້າຂົວໜ້າ
④	ດາບຄົນຮາກນູ່ອັງ	ກັກທຽກຄານ
	ດັ່ງດັນແດວງໜ້ານຳ	ເຫັນພາຍ
	ວາຍຸນົມຮົບອົກເສີກວານ	ຈຳເງື່ອນ ເສີ່ຍາ
	ແຕ່ງຮັງກດໍາວເລີມແຕ່ຫ້າຍ	ທົກຄອງກາງກົດ
⑤	ບິນຂ່າວງາມເຫຼືອກອງ	ໄກດາ ຫດພົດ
	ເມືອງພິຊຍືດົງກາ	ບັດກ
	ແດນຄຸນກຸນເນັກດຸງວາ	ໄດຍເດີກ ນັກນອ
	ຂອພະຮຸມເຫົ່ນຢູ່	ທີ່ຂ້າວ້າຍາກເຫັນ
⑥	ພຣະນຸ້ນຂັບອກດ້າວ	ໂດຍພດັນ
	ກວງຍັກໝໍ້ອູ່ເຂົາຄວັນ	ຕກໃຕ້
	ດິງວາຄ່ານນັນ	ຂອພັກ ອ້າງນອ
	ນັກພຣະນະກຸ້ວິໄທ້	ກະບົ່ນເຂົ້າເນາຄນິ່ງ

- ๑ ស្តាករិនកតិទិកីកដំ ក្រុងយកម៉ែ ឃួល
 ចង់ដោះ ឱ្យប្រជាកម្ម ឯករាជៈ
 ដណ្ឌរាយវេពសិទ្ធិក៏ គាត់
 កាយកប្បាយិតិយកដំ ធម៌ហ៊ុងរំលែង
- ๑ ព្រះគាបគោត្រកៅតំ កាតាតា តេកនា
 ពេនឃុំកាយករខ្លា កុំគុំ
 ធម្មីរវាស្តាមា ធម៌
 ធានកូត្រាអូ ធម្មីរិកុំនិងអីន័រ
- ๑ ឥងិយំតិកាទានកំង តាមនិមិត្ត កុំឃួល
 កាយវានកតិទិកុំ ធម៌
 ចាកកិកំបែងធមុំ រំលែង
 អុនកដបំខោយំ ធម៌
- ๑ ខ្សោមានពេងគិតរាយវា បិតិទិក
 គាតព្រុនគរុត្រ កំបរ៉ែង
 ខាងនាន់កុំ គាន់
 កាយយុបគ្រារពាតាងពរ៉ែង ទានិភិដិង

๒๖๙	ໂຄດງວາມເກີຍຮົກ	
①	ຝຶນຫຍຸດສົງຫຼັບແດວ ນາງທ	
ຕູ້ສະຫະກອງຈາກ	ເຖິງຂອງວັງ	
ເປັນປົດື່ງກໍາທັນດ	ເຊົ່ວຈັກຕົມ ກຸ້ມືນາ	
ສ່ວາດີນໄປສະຮັບ	ກັກຕຽກນອນຫຼດ	
② ຂາງກຣະຊັດຖຸເຂົາ	ເກະເກາງ ດິນຢ່າ	
ຕ່ອງທັດຄວງປົດື່ງພາຕາງ	ວຸ່ນວ້າ	
ນາຄົນກຸ້ມືກະບໍລິກາງ	ດາບສ ຄ່ວາດຢ່າ	
ທ່ານປົດປົດຂໍ້ທຳ	ນີ້ມີຮາກກຣ	
③ ດິນທັດບໍລິການພົນ ວັບຜົດ		
ກຣານກຣາບຕານກສີທີ່	ດິວພາ	
ຕູ້ຫວັກທີ່	ເຄືກກະເຊີອິນ	
ເຊື່ອງຕົນໜັດນຫຼາ	ນຸ່ງເນອນດີໄສດ	
④ ອາກາສ ໄກສຍເສື່ອ	ເນັ້ນນາງ	
ສິ່ງນີ້ມີມີເຖິງກາງ	ຮອບດີ້ດ	
ສີ່ກັກຕຽກແປດກທ່ານ	ອາວຸ່ນ ຄຽບຢ່າ	
ໜຽວຄົງກົກຂາງໜ້າງ	ຫວັກຄົນຄົງຄວ	

③ ເຫັນສ່ວະກະເໜີຄວ້າງ ຂວາງກັກຕົວ

ນາຮັ່ງເພື່ອພຽກກັບ	ກດໍາວັກດ້າ
ຄາມນານອົກລ້ານກັນ	ເອັນເຝຟ້າ ໄດ້ເສຍ
ຄົມຕ່ວຍມາດື່ງໆ	ຄົບແຄັນຢາຫວາ

④ ກະບົບອົກຄອກເກັນ ຄຳຄຸ

ຕູກຈັກວິນຈັກ	ຮາຊທ້າວ
ຫດານກາກາຈາຈາດ	ດຸຍຍານ໌ ແກກຍ້ອ
ຄົ່ງທົກກຣຽງຈົມຄ້າ	ຫ່ອນພັ້ນກຣຽງ

⑤ ຍັກຂົ່ງປົກສາໃຫ້

ພົດກູດພຣາຍວຸດປັບ	ໄຊວ່າຄວ້າງ
ຫນຸ້ມານຈັບຄົວສັນ	ປີຄ່າຈໜັກ ນ້ຳຍແຍ
ແກຕຍທັບພັນແທງຂວ້າງ	ພົດາດໜ້າດຳດຳດາ

⑥ ກະບົບຈັບຈັງ

ຄວັດຄັດຄົກທັກຄົກ	ດີກຄົກ ນາຮເຢຍ
ໄອນເຄີ່ງວຸ່ງຄູ່ອທກ	ເຕືດຕິນ
ເສົ່ວຈຳ່າເສື້ອເມື່ອງຄືນ	ດີບດຳ
	ຂຶ້ມພະລັງເຫະຈາກ

① ຈົວປໍາຈັນທຽບດໍອງພນ ນກາງຄ້າ

ສ່ວາເພັ່ງແສ່ງພບປຽງຄ້າ ຍອດຫ້າ

ດັງໄຟແບບຄຖາງ ພົບແທກຍ້າ ຕະຣະເວນເຢີຍ

ຂໍ້ອັນເກຣະເຕື່ອງເກຣິກຄົດ້າ ຕຽບຈົບອົມທວາຮເວີ່ງ

② ດົງນົມຕຽວຮັງແມ້ນ ຮູປມາຮ

ໂດຍຍັກໜ້າເຕີນຍັງພດານ ແຫຼຸດຕົ້ມ

ດັບຮາພອ່ານເວົາຫາຍຸ ສົກຄລັງຄັດ ວັ້ງແຍ່

ທົງນາງຸມນີ ໂທພຣົມ ສົດຍົດວຍທັກເຄື່ອງ

③ ໄහນມານຄດາຍເວທຍຂອນ ເປັນດີງ

ອົງອາຈາມາດດັ່ງດົງທີ່ ເຜົ່ນເຊົ້າ

ປຽງຄ້າທີ່ຍັກໜ້າເອັນອີງ ເຊັນພົນຈ ສົມດູແຍ່

ທັດຄົບດົນລວມເກົ້າ ເຊົາກຳງການໂຫຣ

④ ສ່ວາພົກພົດແຜນຂຶ້ນ ປຽງຄຄັດ ດັ່ນເຢີຍ

ຍດຍັກໜ້າທຳກ່າຽກຕົນ ແກ້ວມ້າງ

ກັບໜາງຍັກໜ້າວຸມປັ້ງ ສູງຮັນເທັນ

ສົນມໜູນໜ່າມຂອນບ້າງ ເບີຍດເກົດຕົກສູບໃບຂໍ້າຍ

๑ ผิดของคดังแต่นกน ปfragrant หนังนา

พูบแหกอยู่หนุ่มเขี้ยวสี เนกย้อม
 นางร่วมแท่นเดคดิว วรรณผ่อง ภักตร์เยีย
 สามเด่นศิลป์ ไชยพร้อม ท่านแกด้วการณรงค์

๑ กดับตุ่นปfragrant ถัก้าว เห็นองค์
 ทศภักตร์วนอนแนบอนงค์ ถินทเนอ
 ครัวตัดกษัมปดง จิตรเส้นห์ นาราเยีย
 โกรยักษ์ขักคริเงอ ปจุบังจุกเลี้ยง

๑ ดึงธงนกดันให้ นางมณ ใจแซ
 ออกหมูพระตั่นเมยต เพยบพน
 ภัคคต้อย์ใจดาน จิตรคิด ใจนนา
 ตรยิงคันใจดัน เทรคันต์ดาดต้าน

๑ สรวงราชนห้องห่อน ป่ดบส์ คانا

กตับกัญพบมุน นบพร่อง
 ชาเทียวนบูร รวมย์เดศ ใจริงโน
 คงคพระคุณเกียวย้อง ยกษัคคุนเคย์ใจน

๒๗๙		โภดงรวมเกียรติ
๑ นักธรรมเต่ายักษ์ด้วน ทรชน		
ถิงว่าโกดาหต	ยักษ์ได	
สีดาแค่ไฟร์สันท	ว่าไถยดักชนน์ เดิศเย	
มารส่วนคุณๆ ไว้	ไคร่แจ้งแห่งโน้ม	
๑ สิทธิราว่ากงบกอ	เกินภายใน	
อย่างก่อเจ้าชั้นชัย	เช่นเจ้า	
พระพูนคุณราียน	ทศภักดิ์ ดักເຢຍ	
ไวยส่วนนางเคร้า	ชุนแคนเมืองมาว	
๑ กะบินกรรประจักษ์แจง จุงชาน คำ耶		
ข้าแม่นข้าอวหาร	ครัวสีใช	
สึบข้าวดักชนน์มา	มันดัก นานา	
นารททราบชักให้	อิมคั้ยเดชนาราียน	
๑ จึงเคกตัวตื้นให้	แฟลัง ณุามาเนย	
ยักษ์พากลงกาพะ	พ้ายเจ้า	
อาชาเต็ร์คต์มพระ	จกรกฤษณ์ ลั่งเย	
ถิงรับพรขออนเกด้า	เหทางผ้ายส่วนอสูร	

ห้องที่ ๓๔

๒๓๓

๑ ถึงถิ่นส่วนยักษ์แมว จำแหง คณยา

เป็นกะบีไฟรแฟง ไส้กาม

เห็นนางหนึ่งกรรยตง น้ำฝน พระนางนา

คือข้าสั่งบคน ให้ คือเข้าทุกความ

๑ ทศภักดิรต์ตักให้ นางตี คำเยย

มาอยู่ในสวนทวี เทวศิริรา

จวนๆ กับชุมชนที่ พานพน ภักดิรน

รุ่มระอุอกเร้า รากร้อนคนงดัง

๑ จำจักเสญูนชน้อง ดวงเด่น

มาร่วมทิพย์บรรฐาน แท่นแก้ว

เศกเป็นบันบังอรา อารคเกรศ แฉนา

ร่วมเต่งครัตตระผ้า ผ่องน้ำใจเกษม

๑ คริเดร์เจเด็คชุดออกເຂອນ ໂອງກາງ

ลั่งพฤษณินางชานุ ช่วงใช้

กุจักตุ่นอยาน ยามคำ

คงบอกระเษนาให้ จัคพร้อมพดพุนท์

① ເຄົາແກ່ຈັບສັງຂ້າງ ໂອງການ

ບອກທຸນເຕັນາມາຮ	ພຽງພວ່ອນ
ເລື້ອງຈົດງອຸທະກຄຸນານ	ທຽງເກົ່າອິນ ເຊົ່ວງຈາ
ເຄີດງວມກັນນຳມາຮ້ອນ	ແຫ້ດວນຂບວນເດີນ

② ອອກຈາກນິເວັດນີ້ເຕົ້າ ຕາມນຽວ ກາເຢຍ

ຄົງປະກູດສຸວນຂວັງ	ຫຍຸຂົງ
ຍູ້ຮຍາດປົດບັນພົດພັດນ	ພົດທະນຸ່ມ ດິນາ
ສົບກັກຕົວເຢາວເຮັດກົງ	ຈົຕຣຈົ້ອງຂົນ ໂອນ

③ ການດັກໜົນວຳດາສົດ້າ ເດົາ

ຄຸ້ມັນໝວກັນໝາ	ເຢັນຍິນ
ດົມສົນມນາງູ້ດືອງນາ	ວອຣົກ ເຮັດເຢຍ
ດຳຖຸໜົນປົກປານງົມ	ດົມດັ່ງຕາງທຽວງ

④ ຊົມນາງພົດງເວັ່ງຮົ້ອນ ໄຈດີ່ ດາສົນາ

ເຄີດົງທັນທອງມນີ່	ເພື່ອຮົ້ອຍ
ນັ່ງແຫບພະດັກໜົນ່	ເຄົາວກາຍ
ເຫດອົບເນຄຣ່າເລົອງຂໍ້ອຍ	ຂົ້ນຍິນທຍານໃຈ

ห้องที่ ๓๔

๒๗๕

- ๑ พระยามารพตางกุดอกอ้อย ถุนหรา
รามดักษณ์กนลัญชร บ้าไโร^๔
เกียงถอนแม่บังบอร ควรคู่ ใจนา
โฉมแม่กวรเชิคไว หัวงเกด้าสาวสุรังค์
- ๑ แม่นตั่นแม่เมบดี๔ ดงกา
พจະเกกตั่นมา มองด้วย
เชญสัมรมแม่มาต้า ทรรวง เรียมเยีย
รามซังคำนนฤกม้าย แม่นด้วหงส์ใน
- ๑ นางตัดบับโน๔ ประจาน เปรี้ยบนา
มนงประทุชูจันหาด ทวดา๔
ประมาทพระมาผดใหญ อตุรตัดว นาปเยีย
เทเกศชุมเชิญห้าว ท่านให้ไวยก
- ๑ ภันดักกุดอบดี๔ ชากระ ดาเยีย
หากพระตามมฤคคดา คลา๔
ถ้าพระเด็จกุดบ้มมา ทันพบ ภักครรเย่
เกี่ยวดินคงขาดกติง เกดอนด้วยศรทวง

๒๓๖ โคลงรายเกียรติ

- ๑ ทศกรรส์ศักดิ์พจน์พร้อม พะนาง เปรี้ยบนา
พงยงเพระเพดินพดาง กระบีหัว
ดึงกต้าวนชูรศทาง วอนว่า แม่เอย
จงชูปชู่เพรยมให้ ยดข้าวนชุม
- ๑ นางพงแต่นเจ็บชา คำมาร
ผินภักครพดางประจาน เหม่ไม่
ເອງอย่าหมั่นอวคำรา ทรงจักร ท่านเย
พดางถั่นເວະให้ ราพແດນັ້ນອອງ
- ๑ หนนมานຍດยกษิชา พาก นางนา
คิดไคร่ມดาญชัว ဂอกມາຍ
เกรงเกินพระຈักร ครั้ตตั่ง นานา
เห็นบ่อปดงใจด้วย ราพແດນັ້ນເກชນ
- ๑ ทศเคียรแต่นเล้งนา ดำเนียง นางนา
คิดไคร่ເອນອองຄເອຍ ແບນອອງ
ศริพดางຂັບເຮືຍ ຮມຍົງວມ นางເຍ
ຮອນຍິງເປົດວພົດົງຕ້ອງ ເທົ່າຫວາໄດ້ອທນ

๑ จึงเตือนจากแท่นแก้ว อลงกรณ์

ชากขี้นางงามสดอน	อยู่ใช้
ผึ่งมีวอนสมร	ล้มคั่ว กุน่า
จักประหารมิ่งให้	สันข์พสุญปราราม

๑ ครัวส์พดางทางชนราษฎร์ รถทอง

กตับนิเวศน์วังหมอง	ภักดิร์ศรีวรา
เต็คเจหనีอแท่นผกมครอง	ก่นโกรก ฉวิตยะ
ไนนจะสัมสัมเรเจ้า	แนะนำอนดาลวนอม

๑ ฝูงกำนัດໂගรชแคน ลีดา

ต่างกด่าวปริภากษา	หักถ้อย
-------------------	---------

นางพังอค้อรา	กตืนเทวศรี ใจเย็น
--------------	-------------------

แต่นสตคະหอย	ไกรริหั้ว! ไร้ดัยชนม์
-------------	--------------------------

๑ เงี่ยໄສคเงี่ยบแซ่ช่อง เลียงนาง กำนัດนา

ลงจากพดับพดาง	รับรัน
---------------	--------

ฯรโดยสตดทาง	รันทด ระหวายເອຍ
-------------	-----------------

ถึงประทับสถานคົນ	ໂສກໄນ້ໃນສຸກ
------------------	-------------

๒๓๙	ໄຄດົງຮາມເກົ່າງວັດ	
① ພັດທະນາຄົນຄົນບາທເບອງ ຂວາງ		
ເນື້ອຈັກທຳມາຍຕາມ	ຊື່ພແດວ	
ຖາພະຈັກທຽບຕ່າງ	ແສນໂຄກ ທຽວງນາ	
ໂຂ້ວາກຮົມຈຳແຄດວັດ	ຄດາສີເນຍໃໝ່ອງຕ່ຽງ	
② ວ່າພັດທະນາທຸກໆທີ່		
ຫຼຸກະບັບກໍາຍາ	ຍອນເຜົ່າ	
ນາງຈັບພະກູມາ	ສ່ວນກົງ ໂຄກເອຍ	
ຮັບກະຕັນຄ່ອເຫຼາ	ທອດທັງອົງຄົດ	
③ ດ້ວຍບຸກຄະດີເຈິ່ງອັນໄກ		
ວາງພຣະນາງພັດທະນູ	ຊົດຕະໂນມ	
ນາງເພຍຜຣຸດິດັນນັນ	ໄດ້ໂມຄ ເຄາເຫັຍ	
ເອັນໃຊ້ກາຮ່າງຢູ່ອົນ	ຄອດແກ້ກູ້ໄຟນ	
④ ຂຸນຄົວຫຼາຍ		
ທຫາຣພຣະຈອນຈັກ	ຕຽດໄຟ	
ເຫັນຍັນກະບັບກໍາຍາ	ດື່ມເຫດ ພຣະນາ	
ທຽບພອບຂໍ້ມູນຮັກ	ກັບຜັນກາກວາຍ	

ห้องที่ ๓๔

๒๓๖

๑ นางยตแหวนพัตรร้อน รั้นกรวง

ชูกิตติครุราชวงศ์
ออกโอมสูร์ว่าดิงดาว
ของตกกลางไฟแยกดัง
ยกษัตริย์

๑ ชุนกะบุทธถถอย
ยามยกศิลป์เนคราจ
นางพงเขื่อนนางรับ
ช้าโศกตั้งถารให้

๑ สาววอนเชิญเต็คท้าว อรหไทย

เดิงหัตถ์จักพาไกด
นางตอบว่าคิดไน
ยกษัตริย์ลิงพาเด้า

๑ หลุนนานลศบันกอัย
พระแม่อยาอาคร
นางพงพจน์ดงยร
ชนตถศัยบราสูรนชื่อน

- ๑ ถูกตามเตี๊ยงด้า เดียวหาย
ตามากองคั่งคราญ นกทีด
เรามาตีอสีบสาร เสร์จตับ นางนา
จำประดองฤทธิ์ให้ หากรั้งมาร
- ๑ ตรีเสร์จระเห็จชัน รุกษา
หักกงจนัพนจำป่า บบแก้ว
ม่วงดุมพุกรา စล็อกหตัน ลงเยย
ทงมุกหลุดรากรด้วย แก้วงกว้างพดาง โยน
- ๑ เก็บผลพุกษ์ปอกปล้อน เปิดอกคน
ປะรศโไอซาม โอมชูเชี่ยว
ผลไดคิบชื่นชัม กายต้าด เตี้ยนา
ผลที่เผยแพร่คเบรียว ปร่าวดินโนรยดง
- ๑ พดางแผลงศุราเดชตา โิดโภน
ยังยอดพุกษา ใจน จวบพน
หันหกครเมน โนหน หัวกดับ กดอกเยษ
กระทบกระเทียนครน ครนคาวดิน ไหว

๑ บัดมารานายหมากเฝ้า ศรavnava
 ค่างต้นแฉดิงฉกรรจ์ เก่งร้าย
 ถอนหักพุกษาสวรรพ์ ศวนย์อย ยันนา
 ร่องเรือกเพื่อนเรือผ้าย ช่วยกดอังดิคง

๑ เหต่ายักษยนรีกรอง รับมา
 ถือปั่งตะบองدا อุชพรอุ่น
 แม่นสำอางสุรา ตามนับ หนึ่นเยีย
 เกรยว่าตระพรั่งพรุตอม ไดเดียวคับถัง
 ๑ ชูนดงเด็กวุ้น หดุบกรรณ
 ยกช์โกรช โอดคำบพั่น หอกห้า
 ดึงหดออกอกตอกกดับผัน โผลกัด ยกษัณนา
 มอคบคนเคะชา ชบซ้อนนอนตาย

๑ พดยกษัยงเนองเชา โภมยุทธ
 พุ่งชักต้าคราดุช ว่องจ้อง
 ตอกดมหดกหดบดุด ชิงต้าคร ยกษัณนา
 ฟากพคดด้หนวยงค้อง ราพร้ายกายเปลือย

- ① ເຫດອຕາຍຕ່າງໆ ນັບແນ້າ ພັນກຸມາຮ
ຖຸດວ່າດິງຈົນທາດ ແລ້ວ
ເຂົ້າສົວທັກພຸກຜູ້ຮາຍ ວອນຮາພ ແຕ່ເຢຍ
ຂ້າບາທອອກຕ່ອດ້າວີ່ ຕຸດຄຳນາການຜູ້ຮາຍ
- ② ບັດພັນບັດຕ່າງໆ ສົບກຣ
ສົດບັນເຕືອບດັກມົນຄຣ ເຊິ່ງໃສ
ຕ່າງກະຮະທັບປະບຽນ ສເກືອນດັນ ສົນ້ນແຍ
ພດາງດັ່ງເດືອນໄທ ຈົດພວ້ອນພດໜັນຮ
- ③ ເຄື່ອງປະນັກພົນ ຄຳນັບ
ຈັດສົດທັກພົດຮຽພ ເຊິ່ງໃຈ
ເກົ່າຍົກຮັດນັບປະທັບ ເກຍມາສ
ກອຍພະໄວຮັສໃຫ້ ທ່ານທົງພນອນຄ
- ④ ພັນຍົງຄົດຮັງໂສງຄັ້ນ ວາກ
ທຽງເກົ່າງເກົ່າງນັ້ນ ນພພວ້ອຍ
ກຸມຄຣຄົກດາດີ ດາກສູ່ ວານາ
ໃຫ້ຍົກຈຸດໜັງຄົດອີຍ ເຄດວິນຮາກວິວພດ

๑ ราชรถสีหัศราพทรง พันธรง ศรีกษะ

เที่ยมพยัคฆ์สีราชชอง อาชาห้าว

โถทันแต่ตะคนยง ทายานขับ รถนา

กงเดือนกำตันดาว ภารคพนคินกะเทือน

๑ เสียงอธิกพันภากซึ้ง กาหาด

บังแทรกบังตุริยน กาตอกดง

เป็นชนดแนวตับตัน บลตุรเอิก อิงนา

ทิวชวัชนัครนานพรวงศ์ เพริศพร้อมภารมย์

๑ มหาญหมู่พยุหพ่อง พดชนัช

เหมินอีกกำแหงหารช์ หันห้าว

ศรีคัวต่างศรีพรรณ ภักครแยก กันนา

เตโถห์โตามรจ้ำง ครบถ้วนขบวนพด

๑ ถึงส่วนรับถังให้ พดมา

เรียงรออบรายอุทายน แยกต้ม

เสนารับบัญหาร รับแบด วงนา

ทุกหมู่พดยกษัพร้อม พรังหน้าค่าประคั้ง

- ๑ ไօรสทศภกตทวง พันทรง ศรษษ
 เกดิงรถทรุนงอง อาจแยกด้ว
 ครัวส์ถานว่าดึงคง เนาถิน ใจนา
 มาดักหักส่วนແດ้ว ได้ดังมารใน
- ๑ ดิงวากอญชย์ค้าว แคนไพร พั้นເຍ
 เหนพฤกษาสำคัญใจ ป้ากว้าง
 เที่ยวมาพักอาไศราย เสพยพฤกษ์ ผดนา
 นาราได้กอกมดัง ยกษรรยาวยชนม
- ๑ พันองคงทรงตืดบัณอย นกมา นะເຍ
 กูชัยดวงชา ชาติแยกด้ว
 ไป่คกรรบกับสัว หินชาติ
 พันราพคำรหัสແಡ้ว ตอบถ้อยพานร
- ๑ ส่วนนบคุราษเจ้า ใจมาร
 ทรงນอบกูอภิบาล ปกบ้อง
 เองอาจօหังการ ຈັກຈັບ ถวายนา
 ผิว่างด้าวตายค้อง นบນ້ອມຍອມຕັງ

ห้องที่ ๓๔

๒๕๔

- ๑ ดึงคอพบนราพด้วย คำผู้รัก^๑
กับเบียงเดชยุทธ์^๒ ยกษัตริย์
ถ้าสหศกุมารสุค^๓ แสนโกรธ ติงนา
สั่งหมู่พดนามารย้าย แยกเข้ารออกถิ่น
- ๑ พดนามารหาญยื่นเข้า โรมดิบ
ดึงกระซากยกษัตริย์^๔ ฉุดข้อ^๕
หดครกรก่ายกนพิง^๖ ทบเพือน กันนา^๗
ดึงรากดูกดกต้อม^๘ โคงดันพนمار^๙
- ๑ พดอัญชลีหนนหนองเข้า ราน^{๑๐}
กวักแก้วงค kraat^{๑๑} ไข่คว้าง^{๑๒}
ด่างโนนพุ่งจร^{๑๓} ราญรับ ติงนา^{๑๔}
ดึงแข็งแทงพนดัง^{๑๕} ชุมน้ำยมารพด^{๑๖}
- ๑ พันวาพค้าง โกรชน้ำ^{๑๗} แผดงศร^{๑๘}
หมายพิมายพานร^{๑๙} เต็ดเกด้า^{๒๐}
วายบุครายกนาหกร^{๒๑} โคงดับ ครนา^{๒๒}
หักค่วงพดาง โถมเข้า^{๒๓} ค่อด้วยพดนามาร^{๒๔}

๑ พากพัคตรารักนั้น สักว่าสัก

ยักษ์ทกดาวขาว กอดเว้น

องค์ห้ากุนารมี่ งามมุ่น มุเยย

ต่างกระโโคดกเด็น ได้ค่อนคดง

๑ หนามานหาญยิ่กหัว เหินฤทธิ์

หมายขัคครีประชิด ฉบับผ้าย

โภดงแหงแย่งยุทธศึก ตามมา ยักษ์เยย

องค์ห้ากุราพราย วินาศมัวยหนคพัน

๑ พนมราหทดบเร็น ราชมนรัน

ผังสุ่มใหกร ถ่องถ้อย

โดยเหตุแห่งพาณร เพือกหัก ต้วนนา

พระกุนารสีบร้อย รับตัวเสียชนน

๑ ใหกรสักบสัน อนุสันธ

ร้อนจิตรคุกเพดิงตน ดาวกุ่ใหม

รับทูดพระจุนพด จอมภพ นารนา

ต้นแต่ดึงหักไม้ จวบสันอาสา

- ๑ ทศศีรษทรงศักดิ์บล้อย น.ใหหรา^๔
 แก้นยงแส่นคมศร เตี้ยบไส้
 พdagangสั่งพนังงานจาร ยังนิเวศน์ บุตรนา^๕
 บอกເเอกสารໂອຣຕີໃຫ້ รົ່ມເຂົ້າມາຈັງ
- ๑ ถາວສຽງຄໍອນຍຸດືດແດ້ວ ວິບຄດາ ໄກດເຢຍ
 ຕຸນິເວັດນີ້ປະເວັດປ່າມ ສ້າທແກ້ວ
 ກູດວ່າບັນດົງກາ ກຣັດສັ່ງ ຫາຍ໌
 ອິນກຣັດສັດົບແດ້ວ ດ່ວນເຜົ້າພະຍານາຮ
- ๑ ພຣະຍາບໍາຊຍດັບຕຽບເຫຼົາ ນາບຮະນຄ
 ຕວັດສ່ວ່າດີງທຽດ ເຜືອກຜູ້
 ເຫຼັສ່າວນໜ່າງກາຍ໌ ທັກພຸກ ຊາເຢຍ
 ພັນກຸມາຮອອກຖູ້
- ๑ ໂອຮ່ວນສັ່ງແດ້ວ ກູດອາ ຫາຍ໌
 ຈະຈັບດົງເຜືອກນາ ນັດໄກ
 ກູດພdagangວິບທຸດດາ ຕຸນິເວັດນີ້ ວັ້ນ່າ
 ຕວັດສັ່ງເສົ່ານາໃຫ້ ຈັດພວ້ມພົດພຸນທີ່

๒๔๙ โคลงรามเกียรติ

- ๑ เสนารับสั่งแด้ว เร้วพดัน
จัดทัพเที่ยมพดชนช แกว่งกذا
ส่วนเกราะล้าคราส์รร พยุทธครบ มือเย
เที่ยมรถเที่ยบเกยถ้า บครห้าวทศเคี่ยร
๑ อินทรชิตเจริญเข้าท ลรังถุคนช ชารแซ
ทรงเครื่องพิชัยรณ ยกพรอม
กุนกรนาคบำเพ็ດ เติงราช รดนา
มาตรฐานพดมารห้อม แหหห้าคากาดัง
๑ ราชราถานเพริศแพวว พราวยแสง
ลีหรاشเที่ยมรถแรง เร่งเร้า
ชนด้วยเครื่องถุงแขง ทิว河西 ไดวเยี่ย
ออกจากนั้นเครศเข้า เชครแควนแคนล้วน
๑ ยดศพถ่ายกษัท พัณกนาร
ถังเกซและตั้งส์รา ศพนั่ง
ผินภักดิรพบดึงพาด เปือกผ่อง
ไกรชัยคงศรเดี่ยบค้อง อกห้าวความถamina

๑ ว่าเหวยส์วาเสวตนຊ นามกร ไกนา

มาหักพฤกษ์ส่วนร้อย ราพนั้ย
 คุทรงสิทธิแต่งศร ต้านโตกย ภาเชย
 อาเจจักผดตามมั่งด้วย เดชให้วยชนนร

๑ กะบินทร์ยินคงบโถ อสุรา

เองอวดศรคักดา เดชอาจ
 ตุ่นแทคคนนา มือเปปต้า ॥๓๙
 อาเจพิมายเข่นมด้าง ยกษิให้วยปราน

๑ องคือนทรชิกไค ตับคาด เด้อดแซ

ปานอตุนบាតผลาย อกร้าว
 ขับพากทศทวยหนา รุกไต่ ดิงนา
 พอกดอกหอกดับงัว ໂគគัง ໂຈມพັນ

๑ ดูกอนໂຄນດົ່ມບົກວ້າ គຫາວູ

บຸກບັນພນທງຍຸທະ ຍຸງແຍັງ
 พດມารต่างหานູຽດ ຮຸກຮບ ດິນາ
 ດີນກັດວັດເຫວີຍແວ້ງ ຮາພວ້າຍວາຍชนນร

๒๕๐ โคลงรามเกียรติ

๑ อตุนทร์คงชั่น ศรแผลง ถ้าตรเยย

ดึงคับศรคำแหง หักทง

อินทรชิตฤทธิ์เรือง แผลงนาค นาศัย

เป็นนาคมดึงกัง ภบพนบัดพ

๑ ฉุดมนาคราชร้าย รัตถกันธ แน่นเยย

ดูลงชัยบันนาคบ่ทุน เศวตี

ทำนั่งไบคิงคน คันงนก อยู่นา

ยกษัตรากทำไนให้ หากรดด

๑ อินทรชิตตั่งให้มัค ติงประจาน ไปเยย

เดิกหพกดับกรุงบาน จิตรແພ້

ชั่นເຟາງราบหุตต่าร บົດວາຫ

ทศกัคครชุมดูกແຕ္ဌ ตັງນັດງົງພດນ

๑ ยกษัตรนดึงดาកເຕ္ဌ ถึงแตดง แกงนา

รุ่มເງງວນພနທง หุ่นทง

ดึงต์ดัคໂຫວ່າຂາດແຕ္ဌ គົຊມໍາ ยกษัตรเยย

ดายกดาดหັງชาດกัง ເກດອນຄາວກຸາດ

๑ เพ็ชร์มาภูร์มหัมรัค ติงคำ โซร์นา

ดับยักษ์ดงครกค่า ไจว์คิวัง

ดูกลม โถดุหุดุกกำ หนัดชา ชิงนา

ไถสากดาภิไถ์ดัง แทคย์มัวยมดายชนน'

๑ พดัยกษ์ด่างกรันครราน ศรียองชัน

ด่างยักษ์ขอหาญผุดญ คับไว

ด่างยักษ์รับจารดต ทูดทศ เศรียวนา

ทรงตคบ โกรธครั้งตี้ให้ ผูกช้างมันแหง

๑ หมอดช้างรับถังแต้ว ร้าวพดัน

ผูกเชนทร์ขับมัน อึกหัว

ชันราวงต์พัคบราร ไถยจักร วาพเย

หมอดชักมูของก้า ง่างอคภาณุเคือน

๑ ถังดงยักษ์มันคิว ถูกชิง ทนเย

คภาณุขับค เชนทร์ถิง หดุคปดัน

หักคอค เชนทร์ชิง ซอฟ่าด คงนา

ถูกยักษ์หมอดภาณุตัน รีพมัวยถูกหลอด

๒๕๖	โคลงรามเกียรติ
๑	เพ็ชราภูร์บคตас์เฝ้า จอมมาร
ทุดยบดกจถาร	เติร์จถอข
ทศเกียรติคับເຫືອດຄາດ	ສັນເທິ່ງ ພຣະໄທຍນາ
ເຂະແຕ່ດີງກະຈ້ອຍ	ຮ່ວຍນຸທົກໃນ
๑	ຄຣິພຕາງໄກວ່ພົກໜ້າ ເລົວຄຣົວາ
ຕຣັສັດັ່ງພາດິນມາ	ທີ່ເຝົ້າ
ພລຍັກໜ້ວບດັ່ງຄຕາ	ໄປຈັບ ຕິງແຍ້
ນຸດກວ່າວານຮ່າ	ຜົ່ນພດານຸເຂີຍ
๑	ຈອນຍົກໝໍຍດກະບວາຍ ແຮງໜ້າຢູ່
ປະຮຸຈອງຄພຣະກາພ	ກາຈແກດວ
ພດາງຕຽວຕ້ວ່າສັງດ້າຣ	ດັ່ງເວົ້າ ມິ່ງນາ
ຍອນອູ້ກົນກູແດວ	ຈົກເດັ່ນເພິ່ນທ່າວ
๑	ຫຼັນມານພຳນັກຕ້າວດັບຂີຍ ມາຮ່າ
ຫຼັດວ່າເຈັບກາຍາ	ຍິ່ງດັນ
ອຍູ້ໄປໃຊ້ສ້າວາ	ຈັກຮອດ ພຣະເຢ່ຍ
ໂປຣພິມານູໃຫ້ພັນ	ຖຸກຂົ້ມທ່ານານ

๑ ทศภัคตร์เมยพจน์เรือน โ้องการ ถามแซ

ในนักผ่าเองตาญ	ชีฟไก้
สิ่งไครซึ่งประหาร	ชีวคร ဂอคนา
ตู้เร่งบอกเหตุให้	แท็ตัวนใจจริง

๑ ดิงหดอกบอกเหตุท้าว	ยกษา
เพดิงคดอกเผาภาษา	มอดมวย
ทศภัคตร์สิ่งเด่นฯ	มารจัน ดิงแซ
ผู้กรัดพันพัตรคด้วย	นุ่นเคด้านามันขิดม
๑ เส้นรับสิ่งท้าว	ทศกรรฐ์
ทำเสร็จคุจทรงธรรม	ตรัสใช้
พระยาขี้กษากหอกพัน	กวดแก้ว
เบลลงวันจ่อๆให้	นุ่นชื่อเพดิงโพลง

๑ ถูกدمโดยแต่ดีด้วย	อตวน
ๆดูกุนมูไซน์ด	ไบยัง
เบลลงเพดิงพดุงคิกนณ	เที่ยวราช ถามแซ
คำหนักนอกในหง	นิเวศน์ให้ไฟเผา

๒๕๔	ໂຄດຮາມເກຍຣຕ
①	ເສື່ອງເພີດຄົກກັ້ງ ໄກຕາ ອດເຢຍ
	ພູພັດຫຸມານາ ມັດຄຸ້ມ
	ເປົດວເພີດພຸດ່າ ໂພດອາ ກາສ່ວນ ວານແຍ່
	ທິດມູຂໍປຽງຄໍມາສ້ຳ ທຸດໝັ້ນທາຍດ
③	ທັກເຕີຍຣຄດັງເດໜ້ນ ມະຍັນນີ້
	ເວີກຢາຕີໂຍຫາພດ ສິນນັກອິງ
	ກາຍຄຸນຄາງມານ ໂທອັກ ຄິນາ
	ວົນເຕີ້ຈອວກຈາກຫ້ອງ ກັບທົງສົນນີ້
④	ກຸມກວຽງສູບປ່ວາຫ້າວ ທັກກັດວ
	ກວກຮະດົ່ມໂນກຊັກົດ ພອກແກ້ວ
	ຊູ່ງຈັນທວດີອັກ ເຮົ່ວມ ໄປແຍ່
	ສິນພັນກັງຈານແກຕົວ ກດາກເທົກດາຄາມ
⑤	ບັດອົງກີເກີກທ້າວ ຍັກຂາ
	ឧວຍສົນນຸດທໍາວາ ບຸກຂະ ເກ
	ຊູ່ງບຸກຮຸດກົງໝົງວາ ເດີນຄ່ວນ
	ເຊັງແຊວ່າເສື່ອງສ້າງໃຊ້ ສິນນັ້ນເຕົກດາມຫັດ

๑ เอกองค์ ไออร์สเด้า ถงกາ

จูงสุกวรรณกันยุมา	รีบผ้าย
นวยศรุทธิวรา	อุชคู่ หัตถ์ยะ
ขออกราเวรศทัย	นิเเวศน์ท้าวทศกรรฐ์

๑ บังดองค์ กษภัตตร์เจ้า ฉอมมาร

พาหมุน่างในส์คราญ	ค่อมค้อม
ขอจากพระราชทาน	ถึงน่า พدانยะ
พระญาติวงชัยักษ์ห้อม	แห่ชัยผ้ายขาว

๑ ทศกรรฐ์พุดนถังให้	จัดบุษ บกยะ
สำมาดายวงอุตตุค	แต่นเดา
ไบโรงรถร์บราค	นำราก นานา
ถึงประทับกับเกยเข้า	นาบไหทศเกี้ยร

๑ เด็คจทรงบุษบกแก้ว ออดงกู

พระประยูรตันนประนค	นั่งด้อม
ดอยเดอนถุบราพร	นามตั้ค นานา
ถึงประทับถ์ถานพร้อม	พรั่งหน้าพดานมาร

๒๕๖	โภตธรรมเกียรติ	
๑	โขดุนค่าวิเศษตัวน ชาจัง	
	ตากตะดึงตงตัง	ตั่นเต้น
	ชนช่องวิ่งไปยัง	ศิรีเรศ
	บ้างขอ กนอ กวัง เชมนัน	ตู้ค้าวต์คนา
๑	แสงสำอางรุ่งพากพน พุดมาร	
	ท้อญูประคำการ	ช่วงใช้
	ต่างคนวิงตนดาน	รวมคับ เพดิงแซ
	ไฟบ่ดับกัดบ่ไหม	หมอดงวงอสุร
๑	เพดิงไห้มนเกกนแม้ว เดยตาม	
	ตูมกระพือซ้อมวาม	วะบฟ่า
	เปดกเพดิงพดุ่งคิดตาม	เวื่องราษ ภูรแซ
	เพดิงพดุ่งรุ่งโรจ้า	คับพัน โพยมนาน
๑	ราชฎูรพดยกษทาง หัญชาย	
	ต่างคั่นเตี้ยงเกยวยาย	วุ่นว้า
	หมอดช้างตัดเชือกสาย	ปตอกคช สารแซ
	นายอั้วตัดแห่งต์ม้า	ตั่นเต้นความสูด

๑ ถางคนขันภาระเข้า เชิงกราน

บังแบก โถะขันพาน เครื่องใช้

ถางอุ้มถูกเหตุนหดาน ตีนเก็บ ช่องนา

ปดอยปดะตะเรือนใหม่ หมกสันติ์ของ

๑ ทศรากทรัวเต็วๆ ปะทับเบง ศิรร

ทอดพระเนตรคุณครัว เชคราที

เดี้ยคายนิเวศน์ถอน ใจดีดด

ลังเวชพดเมืองไถ่ เดือดร้อนธรรมาน

๑ ถอกนมสัมจิตรแก่น เพานคร ไไดเยย

เห็นยกษัตริย์พดเมืองจรา ชาดผ้าย

ไไดทุกษาภราษฎร แก่นราพ ร้อนนา

ตัมกับภักตร์ยักษ์ราย หมายข้าอาชวรรณ

๑ ตรีพถางทางแห้งชน เวหา

เนวี่ยรนวัดกถางนภา ก้าศพรัชย

စดดี้เพดิงทัดกกา ยาดับ หมดแซ

บังทปถายหางน้อย หนังนัมฤกษ์ญ

๒๕๙ โคลงรามเกียรติ

- ๑ เพด็งพิศน์ฤทธิ์หอกแก้ว พระยามาร
รัตนยิงเพด็งอินผาณุ ตากไหม
- ภายุบคุรตุคทันหาน ทุขเทวศร ร้อนๆ
จะบับบัดบัด ตุครุทุกตัน
- ๑ บุตรมาวรุ่มนรรอน รำคำญ
เหล่มุ่งมายังชาร ตมุกกว้าง
ถังผึ้งนททيان โคงโడด ถงเย
คำเกตอกเต็อกตัวควัง แต่นเดียดอตวน
- ๑ มหาส้มุกุบักดัน คดฟ่อง
เป็นระดอกดันให้ดอนอง น่านฟัง
เอินอาบดาบดักดอง โกรนคดัน
ปตานคตากใจตั้ง โคงคนเจวัญหาย
- ๑ ต่างๆ บางແດນເດຍາ หลกหน
ว่าຍແກກແກກວາ รีบวัน
ໄປตູ້ອ່າງສະຫຼື ชາວກ ແດນາ
ຜຸດໂພດິໂພຄຳດັນ ດົງດັນຜັນຜາຍ

- ๑ หนูมานบดับไก่ โดยหวัง
เพดิงที่ป้ายทางยัง รุ่นรา
จนจิตรสุดฤทธิ์ผัง ผายสู่
ถ่านกันนาราทเจ้า หงอมงอ้มจอมชรรน
- ๑ พดั้นเข้าพดางนอปน้อม ประนาม
ดาบศรีเหลนพานร นั่งใจตั้ง
ถิงกราบทกตัวคำวอน หวานดับ เพดิงนา
แล้วเล่าเหตุคืนให้ ทราบดีนทุกประการ
- ๑ นางชื่อรากเยะพ้อ ถิงพดาง
ถัพยกพานรทาง ถ่องถ้อย
เพดิงนิกติปถายทาง ดับเมื่อ ไห้นา
นาทในบ่อน้อย จกไก่ไข่หวา
- ๑ หนูมานพดั่นคิดไก่ โดยไก่
หางคุ่นโอลซ้อมไฟ ขัดอัน
ตามধานประลักษณ์ใน นาดิก ตนเยี่ย
เพดิงที่ป้ายทางนั้น ดับไก่ดังปะรังค์

๒๖๐ โคลงรามเกียรติ

๑ ถูกตามอย่างทัน som นักพรต ได้ด้าน

ตาจากพระนาราท รับรัน

เหล่ามุ่งสู่บราบค เหมคิ รั้ยเส

ข้ามมหาสมุทร ดังเข้าแคนพนม

๑ ถูงหพังพอง พดหาร

คงคงชุมภพาน ออย เช้า

ภายในบครรถถุงการ ไปตีบ ข่าวนา

จนพบพระนางเจ้า จวน ไก้วยหยวน

๑ ถ่องนายศักดิ์ด้อย หอยมาน

มีจิตรโถสรมนักบาน เปิกແນ້ວ

สรรเดิญว่ายอดหหาร พระຈັກ วัตనนา

เด้มอกบัขุนพดแก้ว นก ไกคังประสังค

๑ ถ่านนายค่างกต้าวถ้อย ตันหนา กันເຂຍ

จนพระสุริยคดา ค้ำคดถ้อย

ถ่านกะบด่างໄຊ เອນอาคัน

ทุกท่วงพดใหญ่น้อย หดันตันทุกคน

ห้องที่ ๓๙

๒๖๑

- ๑ ปางทศกัตการพร้อม นพิชัย ต้นมเยย
ประทับสักนาครี พักยัง
เตงประเทศธานี เพลิงชุด โขนแม
เชอคุกเหคุกราภรัง นิเวศน์สวัสดิ์ปางบรรพ
๑ เด็มดงกาบุเรศัน พราหมณ
รังประสาทไอยก้า ชิราชไก
งานถือหาดโวغا กพเทพ ถิ่นๆ
จำจักเชิญเทพให้ นิมตรรัมณ์เมืองพรหม
๑ ศรีเสร์ราพห้าวสั่ง เสนา ใจเยย
จงส่องก้อนทราย ชิราชพร้อม
ชักหวยเทพเชิญมา นาญหมด
เร้วรบราหีซ่อง ถินอยานาน
๑ เป่ากวนานุรับบัดดอย คตาสวรรค์ เกี้ยงเยย
ทูดสหัสส์ไนพตัน เว่งเว้า
พາผองเทพอนันต์ รับราหี นาแม
ถังตัคนาครีเต้า ศรีไกค์เคียร

๒๖๖ โคลงรามเกียรติ

๓ จอมมารเมดเทพท้าว พจนานุฯ

ເອຫານບຣຄາມາ ທ້າວໄຫ

ຈົງເລັ່ງກພດັກ ເກີພິບຕີ ໄໝໜແຍ່

ເຂົ້າຍຸ່ນມາເພື່ອໃຫ້ ຂ່ວຍຕ່ວັງນគຮກນ

๓ ຈຶ່ງອົງຄອມເຮັດເຈົ້າ ຈອນດຸນນວ

ເວົວບັບອຸ່ນຕຸ່ນທວ ຮາພທາດ

ກາຜອງເທິພຣເໜົ້ຈຈຣ ຈາກທີ່

ເສັ້ນຈຸ່ນລັກຄ້າດ້າວ ນິເວສນ໌ໄໝໜໍໄຟໂທຣນ

๓ ດັບຄົງເທວຣາຊທ້າວ ເຂອພດນ

ດັ່ງພະພົກຄົນກຽວມໍ ແຫວຍໜ້າ

ຈົງຮັງຮາພນກຮອນ ພະກັນ ດັນອ

ເປັນບັນນຸມເຮັດຕ້າ ເດັກຂົນຄົງເຄີມ

๓ ຊ້າລັ່ງພຣະນເທັພແສ່ວັງ ດາດຫາວ ຕກເອຍ

ດັ່ນໜົມວູມກັ້ມານ ນອດເຊົອ

ພາຍພັດເທົ່າຊຸດພານ ພາຊີ່ ດິນຮົມແຍ່

ກົມຮາບເຕັມອຳເຄີມເນອ ນາພນເກວ

- ๑ ภูมิภาคใหม่ ใหม่พุ่ง ผืนดิน ห้อมเย
มาตรฐาน
มาตรฐาน
มาตรฐาน
- ๑ รัฐบดี ราชานครบ อมเรศ รังนอ
เดิ่งประหาดักหักตัว พิลักษ์พร้อมคามเพรง
- ๑ รังสฤษดิ์กัง โภช่า หารเอย
ความเชื่อราพคุณ ให้ญี่น้อย
- ภูดเพิ่มเพียบบันครับรา กษาก้า เหนืออนเย
ภอเต็ร์วจทวยเทพย์คุณย กดับคำวัดคงช
- ๑ พงษ์พรหมเนศพร้อมมั่ง นพชร ถ่องเอย
กับพระตนมหาริ รุ่งหน้า
เกดิงบุษบกนัน นกนกตาร เกียงเย
บุษบกคาด朵่ร์ฟ้า มงเมื่องเมืองมา
- ๑ นามาคายแห่แห่ห้อม เห็นค่า ตามเอย
เหลือดเตี้ยงอึงอา ก้าศก็อง
บุษบกร่วอนรัว เดี่ยบราบ บุวินทร์เย
มวลมนต์เมิดเมืองช่อง ทวหන้ำสาขุการ

๒๖๔ โคลงรายเกี้ยรตี

๑ ชนเมืองป่างคำศัมพัน พิมาน พรหเมอย
งามสักดิ้นโขพาร ตัวพ้า

ๆ คุรุนุชประกอบกาญ จนพ มน๊ะนอ
ตุ้งหยัดให้ย่ดห้า ขอดเออ้มอัมพร

๑ คำหนักดันนาญาท้าว นางใน เนนานา
ไพบิตรพิศภาใจ ชั้นช้อย

พระโรงรัตนเรืองอุไร ภูวิเรก อร่วม压抑
ทันงเย็นเพียงย้อย ยาครพั่นามาติน

๑ ปราการกอปปักษ์เนอง เนวารัตน เรือง压抑
คงบักเชิงเทินนัคร เชิดกัง

หอรับเรียบเรียงชันด เศิกน่า ต่ยบ压抑
สองฟากถนนศิกตง ทดสอบด่วนแตงนาม

๑ ชนพทางท้าวไกรให้ พาอิง กดับเมอย
บุษบกดอยเวียนดง เดือนดง
เทียบเกยอกนกพงษ์ พระหมเมศ เสือคัย
พามเหี้ด่องทัง สำลีร้อยตุรังคคูร

๑ ยังบปรายกภาคพน	ปรังคตุวรรณ
เดิงอาทั่มนั่น	เพรศแพรัว
งานเทียบทัดจันทร์ครร	ไดเมษ มาเยย
เรียนมาตย์มารนาแต้	ชิราชช้าสั่งการ
๑ จักตุ่มโภชบูเรศเกื้อ	มงคล กิจยา
สูร์เง่งกอยปการยด	อย่าคร้าน
จักฉดองเต่นการจน	จุบเจ็ต วารนา
เร้วรับหมายทุกด้าน	เร่งเร้าคมกัน
๑ เปาวนานั้นรูรับ	ဂ่องการ พดันເຍ
นบค່อยຄອຍດົດຄດານ	ຄດາສເຕາ
รັບหมายນາຄນບ່ອງงาน	ເກນະເຕັງຈຸ
ตามสั่งຈອມរາພເຈົ້າ	ອສຸຮເຂອນໂອງກາຣ
๑ ถึงวันกำหนດພວຂມ	ໄຂນດກຣ
ชนເກຮອງແນาໂຮງນອນ	ແນ່ນເຜົ້າ
ພວກວິເຕີ່ຫາບໍາຫານຈຣ	ຕຳແໜ່ງ ກາຣຢ່າ
ຕຽວຈະເຕັງຈຸນສົ່ງເຂົ້າ	ທຽງໂຮງຄວກ

๒๖๒ โคลงรามเกียรติ

๑ การสัมภาษณ์โอมชื่อ อดิós

โขนหุ่นศรีเพด়^ช ชาปตা
มօญรำระบ়ারে়ে়^ช ອົກເຫັນ ທອນນາ
ໂມນຄৰ່ມກৰມক়া^ช ການ່ຳພ້ອງກດອງຮັນ

๑ หากชิเมনถ้ามี^ช เมิดร้าง

ເຕີນດວກທাঙ^ช ຈັກເຍືອງ
ບາງເດັ່ນຕອດບ່າງບັງ^ช ເພີ່ເຕີ່^ช ເສອຍພ່ວ
ແພນວ່າ^ช ໂມຄ^ช ໂໄຍນເຢັນ

๑ บางพอกทรหടกห้าว^ช ໃຈຫາງ^ช ນັກເຢຍ

ชຳກັດເຖິງ^ช ເກັ່ງຕາ
ນອນດາບຫອກເຫັນປານ^ช ນຸ່ນ່າມ^ช ນອນນາ
ນະອົກຄຽກວາງ^ช ໄດ້ໜ້ອມສໍາກຽມ

๑ ຈົງງວງ^ช ຈົບ^ช ຈົ້ອງ^ช ຈັກ

ພດໄດ່^ช ဟັງກາຍ^ช ແຮວດ^ช
ບາງເຫດ^ช ເດັ່ນກດວາ^ช ຖູ້ແຂວະ
ພຸງທດ^ช ເດືອດສຳຄ^ช ໄສ^ช ທັກຍ້ອຍຍຸດສົຍອົງ

- ๑ พดบหังเชิดเก้นเด่น เนดินการ
 รเรืองตามเบาารณ รดพรัอง
 ทศภักครกภานงพาด อุปยันนา
 กับล้ำเส้นสันมชร็อง จุดพร้อมบุบพาเพดิ่ง
- ๑ มีครบพุ่มพร้อมครัวด ตะไไดเพนี่ยง
 ไปงบบงกบินเตี้ยง ตันน้ออ
 พดควงช่วง โซคเพยง ดาวคេន
 รดมุกคราคนมาตօ จุดช่องเตี้ยงขាន
- ๑ วิเทษจดของดেยงท้า ชานนຫ្ហ
 ราพนิกรามากิน หែនងូ
 นកเดงเต่าเมរិន อុរាគំ
 ហេមគុីបៀកុនអូ គុបណែវារណតួង
- ๑ មหาร័ពគ្របត៉នជ័ំ ទិវា ការខោយ
 ทศภักครទុមចងកាត ហេមចាកោ
 តេពគុស្សស្សកស្សរយា ឃុក ឃុក ឃុងមេ
 กับម៉ែងមនុទុកកាត ឃុក ឃុក ឃុក

๒๖๙ โคลงรามเกียรติ

๑ กต้าวกดับเจ็บเรืองเบอง บท瓦 ยุบตร์ເອຍ

ภาอุ่งແສງคุริยา ยาคร์ເຕ້
ยังสำนักน์สำวາ ทີສັງ ດັກນະຢ
ພດັນຂເບື່ອນໂຍຫາເຫົ້າ ເຂດຣໍໄນມາພດັນ

๑ ຈັບຄວາມຄາມເວັ້ນຂ້າງ ອົງຄົງ ມາຮາເອຍ

ແຮກທໍໂປຣຄສານພາ ນເຮກໃຫ້
ໄປເຍື່ອນຂ່າວພຣະຍຸພາ ຍັງກຟ ຮາພແຍ່
ຈານກຳຫັນດີມືໄດ້ ເວົ່ອງຮູ້ຮາວຄວາມ

๑ ຄອຍບ່ອນພຣະໃກ້
ໂສົກສົດກ່ຽວງວນ ສົວັດເກົວ້າ
ເຮອຫວດເຫັນພູຖານ ທຸກໜ້າເກວສ
ຍານຄໍພຣະວຸນເງົາ ຂຸວັນວາວຸນລົດ

๑ ຜົນຄົນຈາວບຸງແຈ້ງ ແລ້ງໄສງ
ຫວານພຣະດັກໝານ໌ເສັ່ດົກໄກດ ກດາສ່ເຍອິ
ສົວາດໍາຮາຈແກງໃນ ນໍາແກ່ ສົອງເຫຍ
ກົງທ່າຫຼາກທຽບເປັດອິ ພັດັກແດ້ວດັງສ່ຽງ

- ๑ คงคดความบุตรทรง ชนก พานເຂຍ
 พາພວກພຫດຍ ရາຍຕົວເຕົາ
 ດິນແທບພະພາດຖາ ຕົວໜູ້
 ທຽນວ່າຈັກກອງຄູ່ມັນເຈົ້າ ຕັກໝັນນອນດັງສົ່ງສັນນາ
- ๑ ສໍານາຍຄອຍເຜົ້າພຣະ ຈັກຮາ ຂີວາຊເຂຍ
 ຈັກກອງຄູ່ມັນທອດທັນາ ເນຄວພອງ
 ສັບສໍານກະບົນາ ເສັ່ນອໝອນ ເຜົ້າແຍ
 ເປັນຈີຕົວຈາກຫາກທອງ ປະເທດກ້າວສົ່ງສົດ
- ๑ ປະທັບເພື່ອງກາຄພນ ພດທດານ
 ໄນອບຄາຍກຕາກຕາດຕາງສົ່ນານ ແນ່ນໜຶ່ງ
 ຕວ້ອກກະບົນາ ດິນພົນຕ
 ສູ້ສໍາຍສໍາວັດນອງ ນາງເກົ່າງເກະຍນ
- ๑ ທັນທາງທະເຂາ ເຂດວອດ້ວ ນ້ານາ
 ຈຽຍກອງຍັງຍູ້ ຍາຕົວໄດ້
 ບັດຂຸນກະນູ້ດ ໄທີວາຊ
 ທາງຕູ້ດັກໄໃຊ ຖຸເວັດຊ້າແສນກັນດາຮ

๒๗๐ โภดงรามเกี่ยรต

๑ ทูตแกรกจราจุบเจ้า จอมพนิค

เห็นผูกสือช่วงปิดค ปิดตีด
ชั่มรองคักบกชิค ภawayนาฎ แม้วันอ
ม่าราพเมโนงไห้ จวบดันเดรจกaway

๑ ทรงทราบมาราพมวย เมืองมาล เผาเอย

เกรงกริงไกยพัวพาด พากน้อง

เพราะกะบ่ำท่าการ เกินสั่ง

พระชัตเดืองฤทธิ์อย่าง เคยดเคนชันกะบินทร

๑ ตรัสรัวภูถิริช ตามพชร เยือนเอย

เพียงแต่แห่งกับภู ชิคให้

ม่ายักษ์จุดเมองดู หมื่นเตมิค กษ

เอองซิกหมายห่อนไค ศุกหน้าครองหลัง

๑ อิราครเรศท์เราตกเมอ มารต้าน

มนเคยดเอองพดอยเผยแพร นาฎช้า

เราคิดค่อการรวม รอนราพ

ชนยมอดเชฟจักช้า อุระเตร้าทรวงศัดย

- ๑ กะบค่านบบนาที ทูลสาร ภาพโดย
บกส. เนื้อความมาราณย์ ผิดดัน
เมื่อครูบนาที ตวงราพ
ว่าดูดังคงดัน ป้าดันนาเดียว
- ๑ ผิวราพเคี้ยดว่าช้า ทำลาย พดโดย
มันฟ้าพชรแท่นภัย ชพด
จงพิฆาตคุต้าย ตามเด็กๆ
โดยกูพกตช ให้ห้องไวยกการ
- ๑ พระพังทุดเดร็จເຊີນ ໂອງກາຮ
กับบุตรตุริยฉาน นบນອນ
ดูกademด่วงบรรหาร ก່ອເຫດ
ผ่องห่านຈັກເຫນພວມ ໂຫຍນນພຍິງໄນ
- ๑ กะบສ่องนគเรศนອນ ส่องสาร
บกส. พระคำวิหกຈັກရາຍ ราพຄ່ອ ໄປນາ
ควรที่ภาคทันทีໄວ չ້ວຍເກອກາຮນງກ

๒๗๔ **โภตกรรมกีรติ**

๑ ทูลภาคโทษกับท้าว ยินทันท์ ภาคยา
ภูษิกต่องเรืองพดัน ผุดตี้
ดูดนมรับโพกพันธ์ เศียรเทวศ ถวิตເອຍ
หมายขอບกตบช้าได้ ผิดชាករນາງ

๑ พระເສດ්ຈයາຕຣເຍອງຕູ້ พระພດາ
ປະກັບເສົ່ງຈເສົ່າ ແມ່ນເຟ້າ
ຮ່າດັງເຫດຖຸດໍາຍາ ອີກຣຈາກ ນານເຂຍ
ຈຳຈະຍົກພົດເຕົາ ຕົດຕົມເນື້ອງມາຮ

๑ ຮອງຢາພວັນພົນຕເຈົ້າ ຈອມພູ້
ຄືນກັດບໍລິໂຍທຍາຍ ຮາຍາຕຣເດາ
ພອດກໂອມຊູ້ໜົມງູ້ ພານນນ ຄົນອອງແຍ້
ເຂາຫັນຄົງທເຂົ້າ ທ່າຂ້ານເຂດມາຮ

๑ ເນາເນີນຄົມຖ້ອຂອ້າງ ດັນຮກາ ດາເອຍ
ໝານໄໂຄແහນຫາດປຣາ ກົງກນ
ເຊີງພຣະພັກໂຍ່າ ສົດິຍໍ່ຄືນ ນັນໂອ
ເນີດຂອບໃຮຍກນໍ້າ ແນາະຕູ້ເຄີກມາຮ

- ๑ พังทุดแผนที่ท้าว ตัมหลีไทย ภวิตເຢຍ
 ตรัสตั้งเครื่องมพดไทร ตรากເວົາ
 เราชักເກດ້ອນກັບໄກດ ຄດາເຂົກຕາ ເຂາເຢຍ
 ສຸກວິພວນສົ່ງເທົ່າ ແຕ່ງພວ້ມພດາກຣ
- ๑ นิดนทເປັນກັບໜ້າ ນຳພະດ
 ກຸມໄພວ່ສົບສຸມຖອນ ເຄບຕວນ
 ຂຸນອົງຄຄຄຸມພຕ ສົບສຸມຖ ມູນນອ
 ກາຍເກົ່າກົບສົບສຸມທນ້ວນ ມອບໃຫ້ຮຸນມານ
- ๑ ທັພຫດວະຍສົບກວນ ສົມຖຕ່ຽວພ ພດເອຍ
 ນິດພັກສົບສຸມທນັບ ໄພວ່ໄດ້
 ເປັນຍກະວະນັກຮັບກັບ ພດພວກ ຄຸມແຍ່
 ນິດຮາຊສົບສຸມຖໃກ້ ວ່າດືນກອງຂັ້ນທີ່
- ๑ ກອງຫດັນນິດເອກໄໂດ ພດປຽມ ປຣາບເອຍ
 ເຈັດສຸມຖພຫດຕານ ຈົກກວນ
 ເຈັດສົບເຈັດສຸມຖກວານ ກວັນກຽບ ແກນຫຼັ້ມ
 ພດແຕພນພຂວານ ຊາງຫັ້ງຂອກຫານ

๑ หริวังษ์องค์ดักษณน้อง ต้นนาตีรง เสร์จaye
 ทรงเกี้ยวองคันธนวนวงศ์ ฤกษ์ได้
 กุมศิดปั้สุพหดอง อามาดส่ง งามเยย
 พดโลหะภูช่องให้ คุดคุดยกตามระบวน

๑ กองนำอเนกแหน่งเหยม เหินธงค์
 เดียรคาชาดากองคงยง ยุทธกดา
 ตะคนดะคนคง แขวงแข้ง ฤทธิ์
 เพย়งจะดุยแหน่งหต้า เทือยคพุงผุ่นปดิว
 ๑ เดินรับแรมร้อนคั้ค มารราค ไปเมอย
 ถึงเขหารกันรากาดา อยคยง
 เขอนขันธ์คายพระพدا สคร์พจัค เสร์จaye
 พระเด็คคุประทับทรง พนองส่ององค์

๑ ใจนิดเอกสารให้ ตราจระวัง บรรเจย
 ทบทพนดันธพง เหตค้อม
 พดเรยงเยยงไชยมัง กรเกยว เดินเยย
 ผลดีเปดยนເວຍນาคาด้อม รอปรังระງາງไกย

ຫັງທີ ៤០

ໜ້າ

③ ພາງທສກັກຕຣເຟຟ້ອງ ພົງຍໍພຣານ ເນສແຍ
ກັບນິ່ງນັນໄອພອນ ແກ່ນແກ້ວ
ທຮງດົດີຍແຕ່ປະມ ຍານຢໍາ
ຂນ່ອຍຫດບັດນິກແດ້ວ ດ່ວງພັນຍານປະຈົນ

④ ທັນທຈະຄົງຊີ່ພໄທ ຖສກຣະ
ເກີນນິຕຣນທໍ່ຈຣຍ ດີຕຣວ
ທກໃຈຕັນຕຣອງຝັນ ເຊ ເພອນເພອນ ໄຈແຍ
ພວດຸວິຍັດແຈ່ນພ້າ ຜ້າຍທ້າວເສັ້ນສ່ຽງ

⑤ ທຮງເຄຣຍລົງເລົ່າເລື້ອ່າຈ້ອງ ໂຮງຮາຣ ທ່ານແດ
ປະກັບອາຄົນອຳນາຕຍນຳຣ ໄມອອນເພົ່າ
ອັງຄອດູ່ໂອງກາຣ ບອກກິຈ ພິເກາກເອຍ
ເຮັນທຽບຄັນເຈົາ ພໍ່ຕັມທດບັຜັນ

⑥ ແහນຄື່ອນຫາວເຂດວເບອງ ບຽບທີ່
ທາງປະຈົນຄື່ອນກຸບໆ ເຄວົກຕ້າ
ເຈອກັນປະຈັບຖູກທີ່ ດີ່ຈົນໜົກ ພ່າຍຖາ
ທກພ່າງກຸມີ້ຫ້າ ຂຶ່ພື້ນເປັນອຸ້ນ

๒๗๒ โภตธรรมเกี่ยรค

- ๑ ยังเชื้อผันค่อหนี อัศจรรย์ ใจนอ
ผันว่าถือกตาอัน หนึ่งไว
ภายในได้นัมัน ยางเบี้ยม ปากนา
ในท่านกตามนี้ ได้แท้เที่ยมตะเกียง
- ๑ มีหูยิ่งหนงๆคืชื้อ เพดิจกัด
ไส้กับนามันต์มาน หมกแห้ง
กตาใหม่อกนี้ห่าย ติดหัด พวย
ร้อนทั่วองค์คงแย้ง ใจร้ายต์ดิน
- ๑ พิภากยนยิ่งท้อ ทุกข์วิต หวานเยี้ย
ทราบแน่เดียชนนท์ หนงเดา
จึงทดลองว่าทรงต์บิน ถอยซัง กดาบฯ
คงยก่งลงกาแยกว่า ก่อขอเกิกเชืู้ญ
- ๑ ได้เชื้อคือคู่ไก่ เชื�ช่า
เคดะคือวงชา เม่าพ้อง
ไฟไก่แก่ด้า เดียวเด่น ดวงแสง
หูยิงคู่ต์มนกชั้นทอง คุกเชื้อเพดิจเริง

๓ ราชคีษม์ข้าวผ่องนน รามา

กันหกชิณ์กอยเชษฐ์	ดุจถ้อย
จักประดิรพอัปรา	ชัฟดับ มตายย
องค์อุตรทราบบตัวร้อย	โภกชั่งปูกษา

๓ จักคิดคับເຕ់គារកើយ ទីគារ

ដំណុបាតវង់ចំខាយ	ហេងទី
ពិភោករាជ្យាយ	លេរឡឹង រ៉ួយតែ
លេនមេយុទ្ធរនា	ហេងកំងកាហងផាត

๓ សំបុរន៍តំបៀកថាតា	ពេយបស្រវង
នេងកនោមុប្បង	បេយនអតា
ម៉ោគតេកិយគគា	ស្វាគរាម រាមទា
ធម្មាគនានាខ្មោ	គិតិំតិកិកិកិមិយ

๓ ដំណុបាតហេរនក្នុករ៉ុន	ឲឃរ៉ា
ិតិបរោនគរោះ	ជ័គ្រា
លេនមេយុទ្ធរកិយ	ជ័តុង នាយកា
គូអុនុងមុខរហ័ត្ត	កត់វាឌី តិកិតិ

๒๗๔ โคลงรามเกียรติ

- ๑ กิตกั่นงค์พ้อง ควรภา
ทุกชั้นหังปักษา ร่วมไว้
กดับยอยกบี้ชา มีครรช์ กวย
เอิงอกตัญญูได เด็คงพองพงษ์พันธุ
- ๑ พิเกกยินครั้งกริว กราบกราน
ทดลองว่าทายทัดทาน ห่านไห
หังกอปเกียรติยศนาน ไนยติ ธรรมยา
ซึ่งจะสอดเป็นได ศักนนอย่างหนง
- ๑ ทศกีรยินยงกรัด ครัวส์พดัน
มังกับกูขาดกัน พนอง
ยกรามเชิดนกพันธุ พงษ์เฝ่า พรหมฤา
เห็นว่ากุมพ้อง เร่งพนมองมาร
- ๑ ชับพดันกอดพดุงแคน ชากวรรณ
โถมไถ่พิเกกถัน แผ่นแกด้ว
แหลบกมภกันสูทัน เหตุที่ กด้ววย
เตียงถันอันชุดกดด้า หดบร่องขอชนน

๑ กรณีเห็นเชื้อได้ไกด้ จะทัน

เข้าแบบฉบับธิคพัณ หدبได้
 ทศเกี้ยรบพันพันชุ่ ภักตร์เเพอน
 แมดสั่งเปาวน่าให้ เว่งคันริบช่อง

๑ รับสารพั่งสั่น เถร็จสารพ

มันอยู่หนักครชับ อาย่าไช
 อัตร์ชฎาจับ ตัวล่าง ส่วนเออย
 เป็นทายช์ค้าใช้ เช่นถ้อยกุ้งแดง

๑ เปาวนานอ้มเกด้ารับ โถงการ

พาพิเกอกขุนมาาร มุงเท้า
 อัตต์เรนคาด เทวศักดิ์ว แดดนเย
 ถังทสต์ถิตย์เข้า กอดแก้วคร์ชฎา

๑ ออกโอชูตอกสตื่น ชาดูร

พดางเด่าແດลงมูต เဟคุ้ไป
 ผนร้ายพทายทัด คำนต์คบ จริงนา
 ห่วงจะผ่อนผันให้ ห่างพันท์ไภยไกษย

ໂຄດរាមកៅះរត្រ

- ១ ទាំងខេះកុំពូក គ្រីសុំ ធម៌
 ឲ្យរួបងងិនទរីយ៍ កែប់កែតួយំ
កែវជោះប្រាមានកប័ណ្ណ	រារ៉ែតុក្រម នឹង
កែវឃើញនេនកតួយំ	ចុកចាយគុងតុនរ
- ១ គ្រីសុំរារ៉ែតុក្រម ឃើញ
 ឯនតុងគ្រីសុំរកគ្រីយោ ដើរកុតា
សាមករម្រោចិរីយ៍ គិកបុរាយ	តើយំតុង តារ៉ែយ
ទរងតេករនាយោងខ្លា	ហេបតុងតុនប្រគល់
- ១ ប៉ែកឱ្យយុទ្ធស្តី ឱ្យបុត្រ
 ិបេត៊ីវីតុបុប្បាយី ក្រោចុងឱ្យ
ប៉ែកឱ្យមាតុគ្រី	ខ្សោយី តាមឃើញ
បោរានាពុទិភោកិខោ	ឱ្យបុត្រាងរ
- ១ ឯនុបុគ្គលិករកខោ ឱ្យឈរ ពេរកោះយោ
ឯករាងគ្រីសុំបុគ្គលិក	តុកកណ្ត
ឲ្យដាក់ចាកប្រាយកក់រោះ	ឲ្យកក់តុង តាមឃើញ
ឯករាងនុករុន	ឯករាងគ្រីសុំ

- ๑ คำเนินนักอนาคตโยว อาทوا
 กวิตว่ากายเอกสาร เกียงไว้
 คิดพึงพระพงษา ตูญที่ เหนเยย
 มีแต่เกเรงทันที ไก แทคยกผู้ผ่านภัตย
- ๑ จำจารัดถิ่งผึ้งน้ำ ออยดพก
 คุ้งจับยามประจักษ์ จศรแดก
 ครุฑประจำตักษณ์ เดงที่ จันทร์นา
 แวงโทษรังสินแคลด
 ๑ จูกไก พงนัน คือนารายน
 ออยอุดครกภรณ์ ชีฟไว
 ตรีเดร็จแหะชัมสาย ตุ่นกริบ เร็วนา
 ลงตุ่นเนินทรัย ไค ศักกาลคืนเจร
- ๑ ไศกพdagพดันว่าไก เทพา รากษ์ເອຍ
 เชญช่วยคดมนค้า ตั่งให้
 สบพระลี่หัตถा ยังที่ ສติคัยเย
 พdagว่าพdagรับไกด แก่งมากวัคคันขกاد

๒๘๙

ໂຄດງຮາມເກົ່າຍົກ

① ຂໍ້ຜົນວານກັບທັນນ້ຳ ຕຽວຈຸພານຕໍ່ ທາງນາ

ເຫັນອ່ອງຕູ້ເດືອນວິວຄາດ	ເຫວົ່າໄໝ
ອອກນານພຣະວະຄາຣ	ເດີນບ່ນໍ ມາແຍ່
ການເຮັດຕົ້ມດາກໄວ້	ຖຸນວັພດຕ່ວັນ
② ພິເສດຖະກິນ	ເຊົ່າຍົວສົບອນ ຂໍາຍົດແຍ່
ຄາມວ່າພັດພານວ	ພວກນ
ນັງອາຈາດກຸດກົກ	ນົກຈ ດັງທາ
ຝຶດຂອບບນ ໂດ ຊາ	ຊ່ອງໃຫ້ຮາເຫນ

ນິດເອົກວ່າອາຄມແທ້	ໄຍຫາ ຫ້າງແຍ່
ພດພະຈອນຈັກກາ	ຖຸກຂອກອົງ
ຈະເດືອ້າຈາກເຄາະຄົງກາ	ຝົດຫຼັງກາພ ວ້າຍແຍ່
ເອັນພວກອ່ອງຕູ້ຕ້ອງ	ຈັບເຈົ້າໄປໆກວາຍ
④ ພິເສດຖະກິນ	ແກດງນານ ອຣິຖາ
ບອກວ່າຄົນລືບຕານ	ເຕົ່າງເຕົ້າ
ໃຊ້ເປັນວິປຸກວານ	ຄົດຫຼືອ ຕຽງແຍ່
ຂອທ່ານພາເຮົາເຝົ້າ	ຝ່າໄກທີກວາຍຕົວ

ห้องที่ ๔๑

๒๘๓

๑ นิตເຕັກຍິນພຈນແດວ ພາກນ ພຶກເກຍເຢຍ

ໄປທປະຊຸມພດ ພັກພຣ້ອມ

ຄຳນັບນຸ່ງຄວສຸວິນ ເຕົວຈຳເຕົ່າ ແລດງແຜ່

ຕາມທພບອດຸ່ງດັ່ນ ຈົບໄດ້ຕົວນາ

๑ ຕຸ່ງຮົ່ງພຍດຽວພແດວ ດວກຄານ ແກຍີເຢຍ

ໄດ້ເຂົ້ອຫາດີພົງໝໍຄານ ບອກຫຼຸ

ເຂອເອງອອກພຣະນານ ກິຈເວັ້ນ ໄດ້າ

ຈິງປ່ເກຮັງທັນທົ່ວ ໂທ່າດັ່ງບຣ໌ໄຕຍ

๑ ອຸ່ຽນກວາບຊັກພຣ້ອງ ບອກພດັນ

ເງາຊີ່ພົມເກັພັນຫຼຸ ເພົ່າພ້ອງ

ເປັນຂີ່ສູ່ທີ່ກຣະວູ ເກີວ່ານ ຄຣະແຍ

ອຸ່ຍ່ເກະະດັກຕ້ອງ ຈັບເຂົ້າໄພຮ່າຍກ

๑ ເຄີມທີ່ຜົນອຸປາທວ່າ ໃຫ້ ເວາຫາຍ

ໂກຮ້ອບຂັ້ນບັກດົນກຕາຍ ເກີດຍົກດ້າ

ເງານກັ່ງແສ່ງນາຍ ນັກທ່ອນ ເຫັນເຢຍ

ຈິງຄົມນາເປັນຫ້າ ບາກໄທຈົກຮ່າ

- ๑ ศุกร์พชักราบแต้ว รับรุด เรือง
 กับดีบแปคอมกุญ เติร์จเฝ้า
 บังคมพระทรงครุฑ ถวายเร่อง ทุ่ดเยໍ
 กองครัวดพบยักษ์เจ้า คุบ ไดคุนา
- ๑ มีนามพิเกgn อิง หักกรรชີ
 พชับจากเมืองมน คดาศแมດ
 จากรองบาทพระทรงธรรม เส้าะเทยว มาณา
 แม้นมไปรอดเดียงแต ชีพน้อมยอมถวาย
- ๑ จักรพงษ์ทรงทราบดีน เติร์จถาร
 ขออพระ ไอสู โองการ ตรัสให
 นิตเอกรืบพามาร พิเกก มาเยย
 ตราบักนิดเอกไหວ ทราบแต้วครรได
- ๑ ถงแททยแผลดงว่าไห จกรา
 มีรับถึงไหห้า แห้งเจ้า
 พdagang หักຄือสุรมา ถงที่ เฟ้วย
 พิเกก โอนศิรเกด้า ทราบน้อมอภิวันท

ห้องที่ ๔๑

๖๙๕

๓ จักรภูษณ์ครัวกรังภัย ครัวส่วน

ดูกรพิเกากความ	เท่านั้น
ควรถูกเพื่อเงยหายน	หมายได้ เงยเอย
ญาต่อตีบศึกชัน	ขอนซ้อนกណนา

๑ พิเกากทูลใช่ช้อน	กดความ
ทศภักครัตนร้ายถาน	บอกให้
คือจักขาดชี้พคำน	คำหารับ ให้ร้าย
จงส่งช์คำที	แทบเบองบทมาตบ

๑ กดบ่โกรชร์บ่ได้ช้า	บทมา
ทพงแตฤทธา	เป็ดapeดอง
แค่คำหารับ ให้รา	เรียนทราบ เสร์จแอฟ
หมายมุ่งมาพงเบอง	บทไทยดีเขียว

๑ จักรภูษณ์จึงครัวศักดิ์ย	มนตร์
พิเกากมาฝากชี้	พคไว
รับกรรมมิกรรมตี	เดบอก เวอาอย
ญาณฤกษ์ควรเตยงใจ	แค่เชือทศกรรษ์

ໂຄດງຮານເກີຍຮົດ

- ① ຕຸກວົງພທດວ່າທ້ອງ ທົດອົງ
ໃຫ້ກະທຳສັດຍືສນອງ ບາທໄກ
ໃຈຄຽງຈຶ່ງຄວບປອງ ໂປຣຄູນ ເຕັງແຍ
ຜົວພູຮູຈັກໄດ້ ເຜົ່ນຂໍ້ມູນເຄີຍຮ
- ② ອຣິວໝ່າທຽງສັດຍືດີນ ນັດນີ
ຕັ້ງສຸກວົງພາຍພດ ເຮັງໄກ
ເສີ່ງພຣໍາຮນນາສ໌ສຽງຊັດ ເປັນປະ ຂ້ານເຢຍ
ໃຫ້ທະຍົກທຳສັດຍືໄວ້ ດ້ວຍຫັນພາກຮ
- ③ ຕຸກວົງພົມນັນພອນ ບາທນູດ
ຄ່ຽດເພົາເສີ່ງຖູກ ຄີໄກ
ພາພົກເພັນຍົງ ຍາຄຣົດ ປະຮູນແຍ
ສ້ຽງຊັງຄຣເສົ່ງຈີ້ໃຫ້ ຍົກຂະຄົງສັດຍາ
- ④ ພິເກາກທຳສັດຍືຊົ່ອງ ດັວບາດ
ປວງເທັພເປັນທີພພຍານ ອຍໍາແກດວັ
ຜົວບໍ່ອໜ້ອຄຣົດພາຍ ຂົ່ພແກ່ງ ຂ້າແຍ
ກວາບຮັບຮັດພົມນັນແດວ ດົມດ້ວຍຍົນກີ

- ๑ บุคราทธิศรีขอບถอย แต่งสรร
เจ้ากับราชการ ร่วมเด้า
ท่านพงษ์เพ่พรหมนาร เกรวิ วงศ์เย^ช
สมศักดิ์กรจักเข้า กบข้าคือสหาย
- ๑ พิเกตขอว่าช้า ใจ
ยอมกระทำศรีใน ที่ร้อน
เราสองร่วมด้วยไทย ศุขทุกช ที่ยมเย^ช
ต่างรับคำนับน้อม จิตรไช ใจกัน
- ๑ ฝ่ายพิเกตถูกกดดั้ง จักรกฤษณ
ศิบแปคนงกูรพิศ เครื่องกวน
พานรแน่นอกนิรุ^ช ตนต่าง แต่งเย^ช
เพชรมาธกุนทดด้าน เตศทงยศถว
- ๑ ภานดุริพว่าไห^ช ใจผิด มารญา^ช
ทศภักดิ์ภักดิ์ภารณ ทวดดาว
พดพาณระบุคด บทเดิศ ใจหนอน
เห็นแต่หนุนราห้าว เมื่อเมืองกา

ແລ້ວ	ໂຄດງວາມເກົ່າງຕີ
① ຄຸກວົງວ່າດຸທັນນີ້	ຫຼຸມາຮ່າມ ນາກແຍ້
ດຸທັນພ້າຍຂົມກູພານ	ກາຈຳກົດວ່າ
ອັນຄອື່ອປະການ	ພຣເພີມ ພູດເຢຍ
ໄກຮັກຄິມມາແຕ້ວ	ຫອນດັ່ນສູງຂັນນີ້
② ພານວິນດູທີເດັ່ນນີ້	ເຫດອນນີ້
ຊື່ພລວງຖຸກດົມກົດບໍ	ຊື່ພິດວ່າ
ເຜົ່ນໂມນຝາງຫຼັກຫັກ	ສໍາຫຍວຍ່າ ແໜ່ງເຢຍ
ເຕົ່າງໆພຈຸນພາກນູກດວ	ຄດາສີເຜົ້າອວຕາຮ
③ ທຽງຈາກຮັກແຫຍ້ຂອນ	ເຕົ່າວ່ານາ
ພດທ່າໄຄດັກ	ເກາະນີ້
ເຮົາຈະເວັ່ງພານວາ	ຮູກໄດ້ ຮົບເຢຍ
ໄຄນີ້ໄດ້ຈົງໜີ້	ຂ່ອງໃຫ້ຫຍຸ້ນງນ
④ ພິເກົກຫຼູດວ່າພ້ອງ	ພດຂັບ ຂັ້ນແຍ້
ແຫຍ້ທດງການນີ້	ໄນ້ຄວ້ານ
ການເຮັດວຽກຫຼົບຫັກ	ຍັງທ່ອນ ເຫັນເຢຍ
ເຫດອີປະມານປະມາດນັ້ນ	ນອບດູຍຫຼຸດນັດອົງ

- ๑ พระยาศรีนฤกษา หาญฤทธิ์
ศดับพิภากฤตคิด คงนั้น
พระเปรมภารมณ์คิด ปราโมทย์
จึงเปิดดีหนาทชัน สั่งนั่งพาด
- ๑ จงพาพานเรศร์ถวัน ทวยหาญ
ยังฝังซื้อได้หาร ท่านฯ
แมลงฤทธิ์ขอคุณชามาร หมายเบรี้ยบ กันขอ
จุ่งประจักษ์ฤทธิ์ก้า ใจจ้านการณรงค์
- ๑ เอาร์สตูริเย่ค์ได้ ครัวบ้านสาร
คำนับรับโถงการ ไถ่เกต้า
ถ้ามความกราบศรีกราน บัวบท
ตาบ่นเชร์เจ้า จากท้องโรงกัด
- ๑ ขออภิมาเตรย์มครัวพน พดพา นเรศร์เยย
ครบเดร์เจส่องนครา ฤทธิ์หัว
เชิญชวนอนชรา ทศภักตร์
นำนิกรคุ่มค้าว แห่งพนพนต์ณฑ์

๒๕๐ ໂຄດງຮາມເກົ່າຍົກ

- ① ໂຍຊ້ກະບົດວັນ ເສີ່ງຫາຜູ ຮະເບຍ
ຈາກແນ່ນແພ່ນຄືນຄາດ ດາຈະກຄຸນ
ຫຼຸດຕະຫຼາດບານ ພາລຸນາມາສ ນິດເຢຍ
ແຂ່ງຮອ່າພໍາກຄຸນ ເຕັກຕ້າອໜ້ວງກ
- ② ພຶ້ງພຶ້ງພຣະກພວກພັນ ພດກະວົນທີ
ພົມປູປາງຍິນ ຍັ້ນເກົດ້າ
ເພີ່ມຜັດກົບວິນທຣີ່ອນທີ ເອນດົ່ມ ດັງພົມ
ທົກກັກຕົວຈຸາກເວົ້າ ຮັບໂຕ້ອກາ
- ③ ຄວະບັດດຳທ່ານາ ແນວດໝຸກ
ພວ້ມພະດີພດຍົກ ໃຫຍຸ່ນ້ອຍ
ຈົ່ງດູກວົງວົງ ໄກວ່ອງ
ເພີ່ມຈານຄຸນທຣາດ້ອຍ ຊົ່ວ່ອຍແກດງຄວາມ
- ④ ແນະນາຍການເຮັດວຽກ ທວຍພອງ
ຜູ້ຮັມຕົວເຕີ່ມປອງ ນັກເສີຍນ
ຈົງແມດງພດະປ່ວະດອງ ດູເຄີ່ມ ກັນແຍ່
ໃຫ້ຖຸກປະເທດເທຍຮ ອອກອອນບອນານ

ห้องที่ ๔๖

๒๕๑

๑ ยินสำราญคร์พชั้น เติร์จัตราวร์
ประโนมายถุไทยครัน ครันกรัน
ต่างแผดงฤทธิโรมรัน หมายหาดาก เดศแซ
กะกุกกะครันดันพน พังพ้าชาญพัง

๑ ถูกตามโภนกับชั้น อัมพว
ช้อนเช็คคงทินกร ก้าพ้า
หданอินทร์เหยี่ยบยุคุนชาร ถืบโยก โภยเนย
กรใจว่ากระหัวดักว้า เหนี่ยวนั่นเมรุไกร

๑ ถูกพระทรงแม่กด้า ถูกชี
เทือควินานร์ เสิร์คิย়়
นิดนนท์แซกบัดพ ผังผ่า ไปเยย
เก็บเพ็ชรอก่อณอคง เดหดามเมรุเกด

๑ นิดเอกสารชั่นรา กฟันไกท
มุคพะสุเมรุไกเด หตักหด้า
นิตชันร์คุทธิชาญไชย บดูกເວກ
กายกระหดับตีหน้า เช็คพนງວาคด

๒๕๒ โคลงรามเกียรติ

๑ พินดพานเรศร์วัย ฤทธา

บันต์เอวหันทิมา มอดมน้ำย

เกษรทนาตา ภาเดช

นวยฉึกหัสดินทร์ดวย เศษกดักตากดางต์มร

๑ อุคุภสตร์ราเมศร์เหียน เหินหาย

บัดແນกເຂາຈັກວາພ แหะວ້າ

ญาณวงศ์สุกนรชَاญ ເຮິງເດືອ

รวมເມີນເຕົກໄຟພໍາ ດັນເທິງເຫຼົວນ

๑ ชุมภาพันຜູ້ເສຍວ ชาญຍົກ

ແຜ່ຫັດຄົດມາຮຸດ ຄຣົນຄຣົນ

ชານງຸງວາຊ້ວົມ ໄກຮ່າຍ ມນຫຼາ

ຕາຮາກຕົກສ່ຽນ ເຄີນທັງດາງວັນ

๑ ກຸມນິຄັນຂັນເຊັນເຄັນ ສອດີ້ຫ

ສີຫບໍ່ທານຖື້ຫ ພ້າຍວອງ

ວິສັນຕະຮາວ໌ ແພດເຄີ

ຮັດວະບອກສີ່ຫ່ອງ ຈັບຄົນຄອງຂໍາ

ห้องที่ ๔๖

๒๕๓

- ๑ ศูรเส่นເຝັ້ນຜາດວ້າ ວະຮັງຄ່າ
ນຶກອຸປະກະທິງຄົງ ແກ່ວດັນ
ຫຼັກາຕຸຖ້າງຄົງ ອາວຸຫ້າ
ໄກນຄົນກາຂຽສັນ ຂີ່ພດນົມມາຍຊັນ
- ๑ ເກຍູ້ໂຈນຈັບໄດ້ ກຸງຫຼາ ຂະແຍ້
ຫັດຄົນປະຫັດງາງອນ ທັງໆ
ນາຍູ້ແທກສໍາຄັນ ຈັບແຕ່ ສິນຫຼຸ່ມ
ດາບນະຫວ່ານມາເມຍນ ນອດນ້າຍມາຍປ່ວານ
- ๑ ດັດຕະພົດນແດ່ນເຫຼົ້າ ຈັບພຍັນ
ເສື່ອຕົບລົງຕ່ອຍດັກ ເທະກ່ອງ
ໂຄມຸຂ່າວຍລົບອັກ ມູກອັກ ເລື່ອຢ່າ
ເສື່ອເຈັບເສື່ອອຸກວ່ອງ ຖຸ້າ ໄດ້ຫຼາເສື່ອໜ່າ
- ๑ ນິດຮາຊັມເຝັ້ນຄວ້າ ມັກຮ
ຈັບເດັກກະແຕນກະຈອນ ໂດ້ງພໍາ
ໄວຍູ້ຕຽບຖ້າງວ່າຍຮອນ ແລ້ວເຊື່ອ
ຫັດຄວບເຫຼົກຕ້າ ພັດພັນພັກທຽງ

๒๖๔ โภคธรรมเกี้ยร์ต

๑ วาหุโรมโจนจุ่ส្ត កុមភិត សំងមេយ
កុមក្បុរុមាមិនិ នេរការា
មេហ៍ទិវិកនិន រាកគរពុប ធនាគមេយ
ឯនដំនិនដងបតា បិតិបណ្តុនិបតា

๑ បឹងគតាលិតិកដំនើលោ លលងខត
ទិវិកុមុខវង់វត ទំនី ទំ
ចុប្រុជុជុខាននិ ចុប្រុជុ មានា
ខ្លិកុមុខុប្រុគុគុ ករុបតាការ ពិយន

๑ និតបានឱងកុនុងកាត់ ការនរងក
នូមហកុខុបុលុមុក ធមុងផា
មាតុនដំរុយុងគរ កុប្រុក ឲកុតម៉ែ
ឲកុតបំរុនុគុកាត់ កុកុនុមុទិយនុតុប

๑ និតបានឱងអីម៉ែ ហាយសុមរ
ហោងហកុខុតិងុខរ កុមកំ
ឲកុយាមុរានរ កុកុតុហកុ ិនមេយ
កោកដំនិកុកាតុង កុកុតុនិនុរុកុត

๑ นิตเกษฐบริรักษ์ เรืองแสง

แซ่เซาส์เตาแตง	ค่าว่างพ้า
มากันจิกแผลดง	ฤทธิรับ เรืองฤา
รุครวบติงชูห้า	ยอคหังถั่มนทดาย
๑ กรน ๆ พนพวากช้าง	ช็อกชิน เมืองยา
ณ ๆ บันคีชิน	แบบร่อง
ต่าง ๆ ค่าว่างหอบหิน	ทายทุ่ม กันเย'
หดด ๆ บัดบีดบึ่ง	ต่างบ่องบีดกัน
๑ อดวนพหดเดชพน	ชุมพ พดเยย
งั้งงั้งดังผ้าชู	เพยบพน
ต่างเคาะต่างไยนค	ดุจจักร ผันเย'
ต่างค่าว่างต่างเท็งครน	กรนกรนพงพนาณค
๑ อุ โฉษบราพรคร้าว	เราะกัน
เป็นประกายเปตควัน	กุดบพ้า
หินหักกระชาญผัน	บินทัว ทิศเยย
พยุพยันบอ้มหด้า	เด่ห พน โพยนพัง

- ๑ ทศศีร์ยรตุรักษ์ดีเจ้า จอมเมือง มารเขย
เกดิ่งอาศนรัตนเรือง นาศกได้
มหาญมหากษัตริยาน้อง นบบนา พระนา
คงยรับรับสั่งที่ ชจะเออน โองการ
- ๑ บัดยินยุโไมชาคัม ศักดานาค
หินส์เก็ตอกหนานาน เนี่ยคิกต์
คระดิ่งกระมตมาร ฉงนนก ฉงายแซ
ตรั้สั่งสุกรถารให้ รุดเท้าตามดู
- ๑ ดุกรถารรับสั่งคดอย คดามา
เห็นเหตุผ้ายบุรา พากนั้น
สำรวมร่ายค่าถา สำามคاب
กายกดับเป็นเหยียดคน เมฆผ้ายผันผยอง
- ๑ ร่องพ้ามาแกด์ไกต์ คันขากา ดาเยย
ยอดพากดิง โยixa ต้นครวน
บ้างทายทุ่มหินผา แทกษาจัก ชชาຍแซ
ต้องบกมารคกพน พ่างมวยช่วัน

- ๑ จวนตัวกัดวับพัน ไวยพาด
ข่านເວກຂອງພຣມນາຣ ນອບໃຫ້
ກດັບເປັນກະບົດຫາຍຸ ໄຊຍວ່ອງ ໄວພ່ອ ^{*}
ເດືອດອົບປັນພດໄທ ໂຄດເຕັ້ນຄາມກັນ
- ๑ ພິເກາພີສພວກພິນ พານຮ
ແມນຄົກສັກແສນຮອນ ວິນເຕົາ
- ຂັນພອງຕືຍອີງຕືຍອນ ແຕ່ຍັງເຄື່ອງ ພຣະນາ
ແສນຄູ່ຈົ່ວໜົມໂສກເກົວ້າ ດ້ວຍລັ້ນກິນແໜ່ງ
- ๑ ຫຸນຮາພບັນບອກນັອງ ພາດ
ອຸ່ນເຮັດແປດງອິນທຣີ່ ດອບເວັນ
ປັດອມເປັນພຍໍ້ໂຍ້່ ມາຍດື່ນ ດ້ວຍແຍ່
ແຄດງເຕົ່ວຈົດຕາຄ່າເຂັນນັ້ນ ນຸ່ງໜ້າມາຖຸດ
- ๑ ດົງຄວາຍອກວາກນົມ ເກົ່າ ຕົນອອງເຢຍ
ຂອເຄື່ອງພຣະນາທາ ປົກເກດ້າ
ນີ້ຍົກສຸງວາ ນາດອນ
ອຸກອາຈປັດອມທັງເຂົ້າ ສົ່ງວ້າຍດີເຮົາ

- ๑ พระทรงครุฑพานะผู้ เพ็ญยศ
จึงผาดเผยศุภพจน ตอบถ้อย
เร้วรีบจับราชชนช แปลงอาคม ปดอมເຍ
หมายมั่นสำคัญน้อย หนึ่งໄດ້ນິດ
- ๑ เวสสุญาณอัญชุติกແລ້ວ ทูดພດັນ
ขันເພີສພວກຄຸມການທ ทວາມ
ເຈນັນບໍ່ມັນ ນິພຣີບ ຕາຢາ
ແນ້ນພົກຈົກພງຮ ແນ້ໄໂຄຕົງປະສົງກ
- ๑ ພຣະອົງຄທຽງຕືດບັດຂອຍ ຖຸດສ້າງ
ຕວັດຕັ້ງຫຼຸມານຫານ ເທິ່ນກຳດໍາ
ຈົງຈັບອ່າຽວພູ້ພາດ ນາດອົບ ປລອມແຍ
ກູດກູດນາຫຬ້າ ຜາດອ້າຍມາຮສຸດ
- ๑ ແລັນນານວບຍາຕຽນ ເວຫາ ຮັນເອຍ
ດຶງທັກດັບກາຍາ ໃຫຍ່ງໆ
ທັດທັນຮັງຄຣອບໂຍ້ຫາ ທັງໜັດ
ຕັ້ນຂອກທົດຄນ້າ ອີກຈັງຈັບມາຮ

ห้องที่ ๔๗

๒๕๘

๑ ศุกร์สารคกประหม่าหน้า ชีคเตตด ลงนอ

ดับต่อรอด้วยจด ศุคท้าย

คิดจะหนื้นตื้น ศุคยากรักเยย

สุคคิดที่ใจผ้าย ย่องพึงการ

๑ วายบุตรเห็นกะบันน จักหนี ไปนอน

พิศเพ่งสำคัญน หมุดลิน

โคงจับจิกเกษ ตัดด้วบ ตัวเยย

ดิงกดับเป็นยักษ์ดิน ดาวร่องขอทันที

๑ ไยรัพโภชทาง ทพชัน

เชือกรัตน์มณฑัน ผู้ร่วง

อุดมคุณดุจราด คุณรับ ถวายเยย

แตงเหคุเสร์เจตติรพอง แทคณจนปถาย

๑ พระทรงครศกคดา ภาณุทธิ

ถังถูกพะอาทิตย์ เดชร้าย

จงกามราพไฉนคิด ตอบต่อค แหนเย

ต้นคิดไกรใช้อ่าย ยักษ์นำปดอม

- ๑ ศุกร์พรับสั่งแด้ง ชักสาม นามนา
 ใจนบคิดเกรงขาม เดชาที
 ใจใช้เร่งบอกความ โดยสั่ง จริงเยย
 ออยู่ใจจึงได คอมค้อมปดอนพด
- ๑ กุณภันฑ์สารภาพตัน เถว์จัาร
 ข้ออยู่ดงกาลีกาน ถันค้า
 นามข้าศุกร์คำมาร คอมดยท์ การสูฟ่อ
 หินตกตรงภักตรหาว ตั่งข้ามดู
- ๑ จังปดอนเป็นเหยยขาม นายด
 หินกระทบปีกหน บ์ได
 แปลงเป็นกระบิดปน ปดอนพอก ดิงแซ
 แสนผิดความแท้ที โปรดข้าอสุร
- ๑ ชากไซ ถินถ่วงขอ คำชาน
 เส้นยันจุดคำชานมาร มนัสต์
 ศุกร์พรับเร็วคดาน เดียวฉบับ
 ทูตแค่พระจักรแก้ว ทราบสั่นทุกประการ

- ๑ ยินสารสุคหัตตี้แคน เค่องนัก โนพ่อ
เรื่องร่วงวางแผนทักษ์ ออย่าช้า
ไหชนันจกมีศัก พึงอย่าง ใจ。
หาญนักคิดหักด้า บ่ให้เกรงชาน
- ๑ รับสั่งวางแผนทัง ขัยการ ศึกเยย
แม้นอวิปดอมพดหมาย ดับไค
แมต่องม่าหนึ่งประจาน จงประจักษ์
ผู้หนึ่งทำไทยให้ บอกແด้วปดอยมัน
- ๑ ถูกสารสารสามารถผู้ เดียวตี้ ตามา
ปดอมทพจับไพร ราฟไค
ผัวตังช์พยักช์ กีรคเงยน เสียนอ
เขียนหนักตักหน้าให้ กตับเจ้งนายมัน
- ๑ รามค์เรืองเดชเจา อยทธยา
ยินปฤกษาเตือน คง
ต้องในหทัยมรา ราภวิ ใจเยย
พระจังเผยแพรณช์ ช่องเอืออยตาม

- ① ລາຊະນັ້ນອຸດຸດເຫຼົ້າ ບັກທັດກ
ຄາໃສ່ນັດພື້ອຊັກ ເຫຼືອກຕົວ
ຜົກເຂົ້າຜົກເທົ່າຍົກຊ໌ ພົບແນ່ນ
ບັນຂົນບົດຕິໄນ້ ເມື່ຍນໜ້າສົ່ງທ່າຍ
- ② ຄຣົນເຕົ່ວໆຈຳລັກຫັນ້າຜາກ ເປັນກາ ກະນາທເຊຍ
ເພື່ອມາງູງຮາມນັ້ນພາ ພາດຜ້າຍ
ຕົ້ນອົງຕະຮະເວນມາ ໂດຍຮອບ ກົມແຍ່
ດິນດຳອຸ່ສເຮັດວຽກ ເວົາອອດວານ
- ③ ບັດບຸຕະວາງນຸມາຄ່ວາຍ ອຸທຶນ
ເສົ່ວໆຈຳປະຈານອຸ່ສ ວອບແດງ
ຈົ່ງຕັ້ງກອດຍົກຊ໌ ປັດເກວອງ ຈຳນາ
ໄດ້ຂັບຂຸນວາພັກດັວ ກົດບັນເມອນມາຮ
- ④ ສຸກຮ່າງແສນເຈັບໜ້າ ກາຍາ
ດິນປັດເກວອງພັນຂາ ອອກໃຫ້
ແສນດຸກທຸກຫຼາຍາ ໄສົມນັກ
ແພດງຖຸທຸກວົບໄດ້ ເຫະໝໍານົມທ່າງ

ห้องที่ ๔๔

๓๐๓

๑ ศุกร์สารแหงข้ามสู่ เกี้ยงขอสูร เข้านบพศกรรสู่ทูต ถือวัน	
ชยมเป็นเหยี่ยวเหินยร ยดทัพ รามนา	
ติงประดองฤทธิ์ตัวน เดิคต้าเหด็อห่าญ	
๑ ติงยกหินทุ่มเท้ง กระทะบผา	
กระทะทางถูกปีกคลา หตุนกตัง	
ศุกฤทธิ์คดแปลงกา ยาเบลยน	
เปนรูปพานรทัง เพศปัลนปดอนพด	
๑ พิเกากไปพึงท่าว รามพาด	
เหคุหนุมนمانทยาน ยุคโค้	
ตัวต่อชันศรัด ศุกร์พ ซักนา	
เปนตัวยท่าโภษให้ ถักหน้ามาเมือง	
๑ ทศเกี้ยรสคับเดือดเกรว ไสกหา กดแซ จังกดับเพศเป็นดา บศพรน	
เหี้ชาเหินยังพดับพดา รามร่าย มนต์แซ	
ผูกปากพิเกากบ้ม ปากใบบับสันดง	

- ③ ຍືນຈຳເກະະກັກຕຽພວນ ພຣະລາມ
ຍັນນິນຕົ້ນຕົທຍັນ ຕິ່ງຄົ້ອຍ
ຕາບກົບອາກຄວາມ ບົດຕົກ ພຣະເບຍ
ຮູປ້ອກພົດທີ່ກົດອີຍ ເກດອນເຍືອນມາເວື້ອນ
- ④ ບົດຕົກນາຄົງທັນ ທຳໄດນ
ພຣະພົດນຸ່ມສົນອົງໄຊ ຈະແຈ້ງ
ຫວັງຜັດຍຸທສັກຕົວໄຈ ຫິນໂຫດ
ນັ້ນດັກຊັ້ນຕາມກົດັງ ແລ້ວຂ້າກວາງສົນອົງ
- ⑤ ໄປ່ງກວບພົດຕົກຂ້າ ຂອເຕືອນ ຕົກນາ
ເນື່ອດັກນີ້ມາຮ່າມເໜີອິນ ມ່ວັງ
ຄ້ອງຕັ້ງນົກຕົກພົດທາວ ໄຟຟ້າ
ໄດ້ກເຕີຍຕົກດັກທາວ ທົວທັດກາງານີນ
- ⑥ ສື່ເຂຍສົນມານໍ້ມັນ ພຣະດັກນີ້ ເຮົາຖາ
ປະຮຸງຈຸນຄາມນີ້ ນາງໝາກ
ຖາງຈະວະຄາຍຕົ້ນ ຕັກຫຍາດ
ໄຟນ້ອນກົດທີ່ຕົ້ນອົກແກດ້ວ ຜັກເຄີດນີ້ໂຄດເຂົາ

- ๑ ຖາชีสุคคิดเดียว ตกถอน
ยกษักบดึงต่องงาม ตั่งเฝ้า
เนาหนแห่งไกดาน เต็จคิด นานา
องคพระจักรกรรเจ้า ดึงพร่องต่นอยู่สาร
- ๑ พิเกากนิษฐ์ท้าว ทศศรี
ศุกร์พอนุพอดี เติศดา
เชษฐ์อุเทกหัน นาพง เเรนา
บุตรพระอินทร์เดียน่า ลักษณ์ตันเดียชนน
- ๑ บพิตรมนพวงพ้อง ศักดิ์
มพศ์มคงพศ์มนุ ปรียบไช
เตียงมนน่ายคต ขับต่ง เดียน่า
นางก์เห็นเป็นไถ ศึกษาเตียการ
- ๑ พะรวมบูรบถอย นักธรรม แทดยนา
พิเกากเผยแพรนดัน อกเต้น
ศุกร์พูยบัขรรค คิคจะดะ ชื่นนา
เกรงจะม์ผิดเง้น ໂທະໄກ ໃນทรวง

ໂຄດງວານເກົ່າຮັກ

- ③ ພົດດິງຊີ້ງແຂ່ງຫ້າງ ຂັ້ນໂາ ຊາເມຍ
ຕາງຈະຈັບຢັກຊາ	ສັບຮັກ
ຕາງຈະຍົກດັງກາ	ເກະທົ່ວປີ ດວຍແຍ່
ຕາງດັກເດືອກວັດ	ຫດອກຄົ້ນແຕໜັນ
④ ຂຶ້ຍັກໝົດຢ່ານແດວ	ດາເດາະ ເດື່ອນາ
ດັບເນັດຮັບເປັນຢັກໝົດ	ດັບ
ພິເກາດສ່າງມັນຕໍ່ເໜາະ	ເມື່ອງບາທ ທູດນາ
ໃຊ້ມຸນໆເສັ້ນ	ແກ່ນທ້າວທີ່ກຣຽ
⑤ ຂ້າພື້ນປົກລົງໄຕ	ບາທບັງໝູ້
ນັ້ນຜູກໂລສູງຖາວອງ	ອາຈພວ່ອງ
ພະກຸມຸນໂປຣຄໂໂທໝກຮງ	ເດື່ອພຣະ ໄກຍນາ
ເຕັ້ງຈຳດໍ່ຝາກຫຼັກ	ຫຸ້ນແກ້ນຂັນອຸ່ນອຸ່ນ
⑥ ໄທແທດຍົດກົນແດວ	ດຳເຄີຍ
ດຳກຸກດຳກິ່ດເຫັນ	ເຫດຸນ້ອຍ
ຕວັດໜ້າພະຮະຫານເບີຍ	ກາຍບອກ ເຫຸ່ນແຍ່
ໃຫ້ຕັດຕິກິ່ນາງຂໍ້ຍ	ອົ່ງອົ່ອນວວອນວົງ

- ๑ ແພຄົມພົບເຈົ້າ ຈົ່ງແປຣ ຈາກແຍ່
 ດຸງຮກເຫດອັດ ຕັກຕີຍ
 ເປັນເຄວາຮ່າເກະວະແນວ ວັກພົງ ຮາມນາ
 ສຸດທຸກຄາມເກີດຍ ກຳຕໍ່ມເກີດຍຈົດນັ້ນເມື່ອງ
- ๑ ພົງທະນາວານອຍ່ານ້ອຍ ກນດ່ານາ ແຫວູມແນ່
 ເສີມຂ່າຍອອກອາຫານ ຕັກດ້ວຍ
 ແປດໄໂນມເກີນໜ້າ ຕົດຫາດ ຖຣາຍເຢ່ຍ
 ຕັກອົດຫາຮ່າກໍານວຍ ມອດແລກວດອຍໄປ
- ๑ ຮາມດັບປົກເກົ່ວ້າ ຕົດທຽວ
 ແນວ່າໝໍ່ຄຳຄວງ ດັບແດວ
 ຈະເຖິກຕ່າກພທຽວ ທົດກົດບໍ່ໄປເຢ່ຍ
 ພົກກະຈົ່ງແພ້ວ ຜົອງໜ້ານ້າມເນື້ອງ
- ๑ ເບຍງາຍເຈົ່ນຈົກຮອນ ຈຳອາ ຊາເຢ່ຍ
 ຕັນອົງວ່າໝໍ່ຄຳ ຈົ່ງໄຫ້
 ພົກເຕີຍຮັດງເສັນາ ນໍ່ວັດ ເກື່ອນແຍ່
 ຂອຍພຣະຫານເກົດໃຫ້ ແກ້່ນ້ອງໄປສົກນ

๒๐๔ โภดงรวมเกียรติ

๑ นางถังคงเจ้านาฎ ชนนี นางนา
แม่ไศกานางค์ดยด ดาศัยอน
ยาตรเยี่ยนเยี่ยมของคษ คำไตร นามแซ
พทางโศกชบภักต์เรือน ไอสุแต่วังแฉลงสาร

๑ ข้าบตรพิภากผู้ ภักดี รามนา
ตรีชญาชนน กอเกอ
มาหวังจะฝ่าฟ้า วิครแม่ นาแม่
พทางเพ่งองคอกอ เกอ ชีคใช้ชุมโฉม

๑ จำเตี้รๆคุณดักษณ์ดา เดชา
สมคิดบังคมดา หลีกเดา
ถึงสติคัญมิตรกา ยาเนิด โฉมแซ
งานเงอนซ์ค่าเข้า นบีทึกศรีเยร

๑ ทศภักต์พรศรีปั้น หยาดโพยน
หดงว่าช์ค่าโฉม โถกช์ส
แซ้มไอสุอ้อมอราโฉม เชิญแม่ ชีแม่
นามแม่นามาเปดชง ชดิครัวนเรียมการศัดย

- ๑ เมญการายข่ายอับค้อน ขาวกระมด
 ต้นของว่าจอมยักษ์พด ออย่าเกด้ม^๔
 คือหดานกรดบัณฑุ^๕ ตามดัง สารนา^๖
 ชูนยักษ์บินเร็ว ริการรับขาวัญ^๗
- ๑ เรียนແສ็นศุกส์วากศรร้อย ໄສก์ พີເຂຍ^๘
 ຈະເກປ່ນມື້ສັບຫຼວງ^๙
 ສົມບຄມົງເມືອນໆ ໜ້າຍນອນ ແມ່ນາ^{๑๐}
 ພດານັງແຂບແນບແນວ[໧] ສິນທິນອົມແນນດອນ
- ๑ ອິນັງຄໍ່หດານເຫດອົກແກ້ນ ເວີນຂານາງ[໪]
 ກດາຍເພີ່ຕີເປັນຍັກໜາງ ນັ້ນບັງ[໫]
 ທົກກັກຕຽບພົກແດ່ມໍາງ ໜ້າອົງໜ້ານ[໬]
 ທຳກະຮັກກະແອມ[໭] ໂອສູແລ້ວເດັກເສັອງ[໮]
- ๑ ຄຸງໝາຕາເຜົອນແຕ້ວ ອດານຂວັງ[໨]
 ຂ່າງໝາດາຄແປດັງທຽງຕ່າງ ເຕົ້ງພວ້ອນ[໩]
 ເຊິ່ງເທິ່ງເວັ່ງໄປກັນ ອຽບນຽ່ງ ລາແມ່[໪]
 ນາງວັນຈີສົມຈຸນນັ້ນ ປະຣະນັກແດ້ວຕາງ[໪]

๓๑๐ โคลงรามเกี่ยรท

- ๑ เมฆกายเหลาดิวต้า วิตาศหงษ์ เหินเสย
เห็นอทพนารายน์ราลง แหดงหด้า
ยังเนนยนนิมตรองค์ อารอี้ยน
พ่างภักดีหน้า หนุ่มเหน้าเนดาเนดิน
- ๑ ถงหารดอยทกแด็ก ทำมตาม ชีฟเย
วนอยุ้แทบคนวนชาย หาดขอิง
แสงทองส่องถางปากาย พฤกพร่าง พร่างเยย
เดียงสุโนกเด่นะร็อง สันนเร้าราก็ร
- ๑ ปางพระหริรักษ์พน ผชมทรง
โคกแต่เม็ดค่าหดง เด็หกคุ้ม
พถางชวงอนุชต์รัง ต้านน้ำ เนนยนนา
พร้อมกะบกระบวนหั่น แหด้มดงคนวน
- ๑ พระเดงค์พยักช์แสร้ง เกอกตัว
เห็นอันดักช์นร์กัณ พ่างต้ม
ช้อนเคี่ยรพาดเพตาพดัน พถางทุ่ม ทรงเยย
ไหกรทครทวยกัม กอดแก้วกรแรตง

ห้องที่ ๔๔

๓๗๗

- ๑ ช้าโฉนดหรແນ່ງນ້ອຍ ນງរາມ ພ່ເບຍ
ເຮັນອຸດໍາຫົພາຍານ ຍາກຄວຍ
ໂຄຍອນງຄະຈະສົງກຣາມ ຂ້າງໂຄຕຣ ມາຮນາ
ໄຍແນ່ມາຊີ້ງນ້ວຍ ມິນແກ້ນເກົ່າງໄຟນ
- ๑ ທ້າໄໝຈະໄກດຸຈ ພື້ນ ພ່ເບຍ
ດູ້ຕົດຄາມເຮັນມາ ຕກໄຣ
ວາຍເຊື່ພັ່ນຍັງພາ ຄົກຜາກ ພ່ແນ
ເຮັນຈະທຳໄຟນໃຫ້ ນຸ້ໜີພົນຄົນເປັນ
- ๑ ພຣະຕັກຂົນເບຍອຣສັນ ຜັນມານ ແດ້ວພ່ອ^๒
ພຣະຕັກຂົນນັດແດດາດ ອຸດຸດິນ
ສົອງກຣະຕົມຍົມສົງສາර ແສັນເກວກ ວາຍຖາ
ທ່າງໂຄກຂັບດູບຕັ້ນ ດູ້ຂ່າວັ້ນສຸງເສື່ອງ
- ๑ ພົດຕັງແດຕ່ຕົດກອງ ທັພໄຊຍ
ຄົກວ່າສົອງໃກ່ໄກຍ ຊຸ້ນ
ເສື່ອງໂຄກແຊ່ໜ້ອງໄກ ຕ່ເທື່ອນສົກ ກຽວງນາ
ແວ່ງພຣະໂສຕຣສົມພື້ນ ສ່ວ່າງໄກສົມຄຸ້ມ

ໂຄດງຮາມເກົ່າຮັກ

① ພຣະພິໂරສເວີຍກເຊີຍ ໜຸ້ມານ
ເອງເຕີມໄປເທດຜົດຍ ຮາພ ໂພ້
ຈົ່ງຂຸນສົບກັກຕົວໝາດ ພິມາງ ນາງນາ
ຖູ້ຕື່ສັນຍາ ໂນ້ນ ອົບຢ່າງນິ້ນຍັງໄດນ

② ບຸກຕົກພະພາຍກາຍທ້າວ ຖຸດແກດງ
ຫຼາຍວາກດອດ່ຽວແຜງ ເກດີອົບໄກຕັ້ງ
ຫາຫາໜຸ້ມານແໜ່ງ ດັກໝັນນາງູ້ ໄຟ້ນນາ
ກົມືກຫຳນໍາຮັກ ຕີ່ໄດ້
③ ສອບແດຕຂ່າບາກ ບັນເທດໂອ ຮັດການ
ກົດົດຄຸດອີຍເມືອ ແນ້ນາ
ຫັນ້ນກຸນພະພາດເໜີອ ນົກຮູຕົວ ນາຮເບຍ
ຍັງຈະທວນກະຮັດໜ້າ ຕິ່ງນິ້ນດຸດແໜ່ງ

④ ຂ້າຂອພິດຕົກຄ້າຍ ອົກຄົ້ນ ດອັນນາ
ອົດ່ຽວດັກຈະໜີນ ທົດກເທົ່າ
ຜົບເປັນສົກຈອນຄົວ ເນື້ອງນອດ ໄກເນັຍ
ຈັງພຣະອົງຄົກົນເກດ້າ ກະຮ່ານ໌ອມນ້ຳຍ່າຍເໜືອນສົມຮ

ห้องที่ ๔๙

๓๓๓

๑ พราหนารายน์เห็นชอบด้วย ชุมเชิง ศกรเย^ช
กับแบบกศพเดิม แห่งเดือน
เมษายนักษ์รุ่นเดิม ผดานพดุลเย^ช
เหล่าโถงโดยควันคน คือคนคนหนึ่ง

๑ หนองน้ำทรายน้ำดี คงสมร นารา
พางตุ่นพระตีก แก่นไก^ช
พระครัวคครัวต์ร ประสาทตุ่ ครรภเย^ช
สัชกจริงจังได้ เส็คตุชันพดับพดา

๑ ศุครพมดยักษ์ตัว ยาตรตาม เส็คตนา
ถึงพระสถานชักภาน ได้กหุ^ช
เมษายนักษ์บอกนาม สันคงเคลื่อบ แฟงนา
เป็นบุตรพิเกาผู้ แม่นครชูว่า

๑ มาหังพังช่างด้วย บิดา นอดเย^ช
ใช่จะขับกพระรา เมศร์ไก^ช
เกรงฤทธิ์คิดแปลงมา หมายรอด เมืองเยย^ช
ศุครพเขี้ยนคำได้ คดชันทุกด้าย

๑ พระศัดมีกัณฑ์กัลวบุตร ศุริยเป็น เหตุเช^ช
 สูเพื่อพิเกาเหน แก่น้ำ^น
 ถูกควรเชื้อคำเบญ ภายใต้ตัว เท็จเช^ช
 ศุกร์พญาณคานตด้า หัดกชั่นมาศ้าด

๑ ให้ดึงคำราภรร้าย ราชมัน^น
 ผู้กบบ้มิยรันพตัน ชากใช^ช
 นางแทคัยแทบทอาดัญ ตารภาพ ไทยเอย
 หยุดพ่อขอเฝอไถ สดิจั่งคามจริง

๑ ข้อยคำแดงหดอกเจ้า จอมมนุษย์^ช
 จอมยกษัตริย์เด็จจุทธ อยุคยง^ช
 บังคับขัคจะปะทุช^ช ไทยเช็ค เข้าพ่อ^ช
 คบอกรยกไทยครวง หนึ่งท้าวเตาบุญ

๑ ศุกร์พรีบฯราชน^ช กตถวาย คำเอย
 ทูดเสร่ร้าตนเด็จนารายน^ช ราชรั้ว^ช
 ครั้กามแนะนำพนาย พิเกา^ช
 บุตรท่านทำผิดผู้^ช ไทยนั้นต้านให้^ช

- ๑ พิเกกทุดトイชนดัง ชีพมัน เหนาะเย
พระก์โปรดยกหันท์ トイแด้ว
เรี้ยกวายบุครพดัน พทางครั้ส สั่งนา
ถวีร่วงพามันแคด้า ตั่งพันพอดิง
- ๑ ชุนกะบินท์กวางบากาทแด้ว ตาจาร
มาบอกเมญการ กอดเกย
เหหะเดดิงแทบตุนคร เอครราพ
เอบอ้มอุร่องเนอ อุนเนอนกกระศูบ
- ๑ พาอนงคดงแท่นเงอມ เงาเข้า
พทางประโภม โขมเนดา ตุบต้อง^๕
บุญปางก่อนต่องเรา รักร่วม กันแม
เผยแพร่พระองค์อยน้อง พนพานาง
- ๑ เมญการอาษาบพด้า ผดักไส
หยิกหัดก์สบคเมื่อนไนย เนครค้อน
ชั่นเหงบ่เกรงไนน แหนเหนบ ฉันนา
ข้าแม่ເอยເรີມຮອນ รักเจ้าจำเป็น

- ๑ ໄایเหనໍຍມເວີຍນໄດ້ແບນ ດົງກ ໂດນ ແດ້ວແນ່
 ໄກຮຈະຄວ່າໂດນ ຊ່ວ່າ
 ພດາງອິງແບນຕະໂບນ ບັນາສ
 ສອງປ່ວນກວນກາມຄວ້າ ໄຂວ່າໃຊ້ໃນເສີງ
- ๑ ສອງຕົ່ນຕົ່ອງຄູ່ແດວ ສອງຫດັງ ດັດຶງແຍ່
 ກະບຸຕະໂບນໂດນຍັງ ຍ່ວເຢາ
 ຈຳເວີຍມາຈັກໄປໝຽງກໍ ກາຣາຊ ກ່ອນຮາ
 ເສົ່ງຄືກຈະຕົ່ມເຈ້າ ແກ້ນອົງກຣອງກາຍ
- ๑ ນາງຄົມບັນປະກາຄຂອງ ຄົມອກ
 ທຳຊັ້ນຜົນຝາກຊັນກ ແນ່ນແພັນ
 ເຕີຍຄົນດຸ່ງສົດຄກ ເຕີມຕົດ ດາເອຍ
 ຜັນກັກຄວທງຮັກແຄນ ວິບເຂັ້ນຄຣນາຣ
- ๑ ຄົ່ງປ່ຽງນາງນົມທ້າວ ທູດສ້າງ ເສົ່ງແຍ່
 ຕຸງໄສກເພຣະຄິດກາຣ ຄຕາສີແກດ້ວ
 ໃຫຍົມສ້າຍເພື່ອຮັດວາດຍ ບໍາເຫັ້ນຈ ອດານນາ
 ວາຍນຸ່ມຄວສ່ົງນາງແດວ ກຄົມເຟ້າອວຄາຣ

หน้าที่ ๔๖

୩୮୭

๑	พระครูภูวนารถเจ้า	อาจมพด
๒	เต็คตีศิริกิติ์พนมบัน	แท่นแก้ว
๓	เรืองเรือพระศรีรัตน์	รับเบี้ยน โพยมເຂຍ
๔	เดี่ยงไก่การเก่าเจ้า	ຈົງໄທຄົດຜນ
๕	เต็ร์เจตั้งวงศ์วงเกร็งແຕ້ວ	ຈາກ
๖	เกดิงอาคันธ์ออกเต้น	ນອນນ້ອນ
๗	คำรัสปฤกษาวดี	ໂຄຍິຈ ຂຽນກໍເຍຍ
๘	ราชกัชชามสมุทรวัฒ	ທັພໄຄດັນໄດ
๙	บางกะบินทร์ดูริราชให้	ทรงศร
๑๐	จักหอยศ์เนวูร	ค่างຄຳນ
๑๑	บางคิดวิคถ้าคร	ເຊີຮົ່ວຕົມຖ ເດີແຍ
๑๒	คิดผูกทางขึ้นข้าน	ຝຶ່ງໂພນແກນຕະພານ
๑๓	ชานภูวนารถเจ้า	ຖູພດັນ
๑๔	ขอบจักกัณณบวร	ຈຸບສ້ວງ
๑๕	ชูพระเกี้ยร์ศรีจวนจัน	ກວາທິກິຍໍ ໄກສຍແຍ
๑๖	ทรงศดับชุมสิงหัง	ອັດດັບອັງຫຼຸງໄທຍ

- ① ຕຣັດຕັ້ງສຸກົກົມໃຫ້ ເກັນທັນກາ ກະບົນທວເຢຍ
 ຄົມກ່ອງວິຖີ່ຈາກ ອູ້ຍໍາຊ້າ
 ບັດບຸກໂຮງງວກ ຮັບຮັບ ມາແຍ່
 ເກັນທັບຖຸຕຽພະກາພົດຕ້າ ກດັນກົງຫຼຸມານ
- ② ສົອງສັນຍາຮັບທັງ ພັດຕັນ ຜານາ
 ວາຍຸນຸຕັກຊື່ອີນພົດ ກຽວຈີ້
 ນິດພັກຈັດຄຸນພົດ ດິງເຫດ່າ ຊົມກູ່ແຍ່
 ຍື້ລົບເຈັດສົນທ່າ ຮັບເຂົາກຕາຍເຂົາ
- ③ ນິດພັກຄຸນເກີຍດແຄນ ວາຍຸນຸບົກ ນານນາ
 ຕຣະບັດແຜດຖາທີ່ຮຸກ ເທົ່າວົງ
 ຄດຍັງຍອດໄກຕະຍຸດ ໂຍກໂຄ່ນ ດັງແຍ່
 ສົອງທັດຄົດສົອງບາທໜ້ວ ສີກອນຈາກ ໂພຍນ
- ④ ດິງເວົ້າກວາຍຸນຸບົກໃຫ້ ເວົ້ວບ
 ມອງນຸ່ງໂຍນເຂົາກບ້າ ທຸ່ມ້າ
 ດູກດົມໂດຄດຍົບ ເຂົາເຫວົ່າງ ໄກນາ
 ຄົກຈັກແກ້ ທຸ່ມ້າ ຈົກໂຕກອບສຸນອົງ

ห้องที่ ๔๒

๓๗๕

๑ พดันพาawanเรกตัวน ชีดชิน

ถิ่งหักยอกคริณ	รับค้อน
แท่วยุบุตรภะบินทร์	แมลงเดช
เข้าขอคโไมตะก้อน	กວศกเกียวตอกนชีด
๑ นิดพักว่าหึงแต่	กราดตะต่อง คู่เนอ
ภาษาบุตรไปป่องคง	ว่าชา
ตัดเข้าจากชนมอย	หมายมุ่ง
นิตพักเหตือหัดคลว่า	รับทงบำทางค
๑ ภาษาบุตรบังบัดแคน	ตีหะต่า
ไยคงเอาบทา	รับเยี้ย
Jarvis เองต่อติงดา	มากชาติ เชดยะ
นิตพักคอมเพ็คเพี้ย	ว่าอ้ายเชดยะเอย
๑ ถูกตนโจมจับได้	ชุนนิต พักเยี้ย
พัดฟ้าดกับแม่นคิน	ค่ว่างคัวง
ต้อมเข้าจักรวาพภินท์	ประกายหวาน เพดิงนา
ก้ายม่เจ็บกดมีจะต้าง	ชีฟ โต้หันมาน

๓๖๐ โภດรามเกียรติ

๑ โภนจันวายบุตรได้	ทันที
เห็นยาฟาดกับบัวพี้	ตันน์หาด้า
ประเต็ห์คัมหอتنน	นาดเบรื่อง เปรี้ยงแซ
ตันหดุกดายานกต้า	กต้มเข้ารันรงค์
๑ ศุกร์พรบวงเข้า	ยันกัน กตามเยย
ยุคหัดดส่องนายพดัน	ชูหาม
พระกาฤษณ์ตดับคับทบวร	ภาภพ ไนนา
ฉงนว่ายกชุดขอข้าม	ต้มทตพดเรอา
๑ ครัวตั้งพระอนุชาให้	เรือยอด ถึบแซ
พระดักชนนรับจราจด	บชรา
บงบุตรศรียศน	ยันท่าน กตามเยย
สองกะบงบมนา	บวางรอดทيان
๑ ครัวตัวไวยะบัน	ยุทธนา กันนอ
บมิเกรงอาญา	อยู่เกดา
ต้านนายศอกใจถดา	ตงฟบ กรอบแซ
ศุกร์พหุดตามเก้า	เรืองอังขวดทวง

- ① ເຂົ້ານໍາສ້າມກະບິເຜົ້າ ຖຸດຊາຍ ແຫຼ້າ
ຫົວໜາກຫາບເຄື່ອງຮະຄາຍ ຕຣັກກົວ
ສຸກົກ່ຽວເວັ່ງອົບປາຍ ວາງໂທ໌ ສອງເຫຼວຍ
ຂໍຣມເທິງອ່າພຶດຍິງພົດວ ຂອບໃຈສົ່ງໄດນ
- ② ສຸກົກ່ຽວຫົວໜາກໄກ້ ໂດຍຄວິດ
ນິດພັກວຽກຂັ້ນ ກົດບຽງ
ຝດຖຸກ່ຽວທຸກນາຄົນດີ ພັກລັ່ງ ນານາ
ວາຍຸນຸດຕະເກມນາກພດກັງ ທັກໄທ້ທ່ານນ
- ③ ພຣະພົມນຸກຂ່າດາ ໂດກາ
ພົງບຸດຕະພະສຸວິຍາ ແຊ
ກວຽບເປັນອຣັກເສັ່ນາ ນຸກດົກຈີ
ກຳພິພາກໝານ ອຸກແທກກາງຂຽວນ
- ④ ໄຍິນກຸນໆທດຽນກັງ ດັ່ງວາດຍ ຍັນແຍ
ສຸກົກ່ຽວບ່ານຫານ ກວາບໄທ້
ດຳວັດຕື່ມໍ່ຫນຸມານ ນິດພັກ
ຄາມພິພາກໝາໄວ ອູ່ຢ່າຂ້າງຈາກ

ໂຄດງວານເກີຍຮຕ

๑	นิตพัทธนาทหน้า	หนองชต เนตรเยย
๒	สอนถั่งนิดนท์พด	โภคเกร้า
๓	ถ่างโภคร์บจารด	เดียวเปดี้ยง ไปเยย
๔	บัดแหะมุ่งภักครร เช้า	เขตรแควนั่นดิขิน
๕	ฝ่ายชานภูวราชร์ รวมความ เดิมເອຍ	
๖	พดันกราบทพพระราม	เรือง
๗	กะบหงมนาง	นิดราษ
๘	เนแทบถนชฎีดช	ชืออ้างคำวิด
๙	ນອชันດักซ์อนไม	ชารกร ท่านนา
๑๐	ชื่อนถอกริมถ้าคร	หدبชา
๑๑	กวิดนกสีทึ้งๆ	พบจับ ดำเนีย
๑๒	สูทุ่มโคลโยนน	ถึงนนขอยาดอย
๑๓	ปางให้ครับหัง	ปาสาณ ภนเยย
๑๔	ทางเด็จพระอวตาร	ตรัสดใจ
๑๕	ทำทราบเต็ร์จุมธาร	ถันนคดอด ผึ้งนา
๑๖	เดียวแต่คนจึงได้	ผ่องพันล้านปักษิด

ห้องที่ ๔๖

๓๙๗

- ๑ ทราบข้อครั้สั่งใช้ บุตรฯ ทิพย์เชย
นิตรากับชุมวา ยุบุตรแกด้ว
จงรับเรียนมารดา ในเดือนมีนาคม
ถ้ามีภรรยาแต่ง รับของยังเดือนมีนาคม
- ๑ ถูกตามได้ไปรื้อต้อน ดินนาย รามเมย
จังหวัดคัตเข้าหาดใหญ่ ถนนหาดใหญ่
ต่างขันต่างก่อนต่อฟาย ผาแมก บ้างน้อย
หามแร่งหกกระกว้า หานบึงกือขัน
- ๑ ไคผ้าพายบุตรเร้า เรือง
กองแทบทเดนยันตะบง บะยัง
เตียงพดເອົກອົງຄົນ คับຫຼັນ gapay
ชนเนื่องเน่องรับทรง ถังทรงกองພູ
- ๑ เดียวแต่นตราชาเข้า ชันตัน
บำบัดตนคงจน เรียบร้อย
ปันແນວວົງຂາ ทางເສົ້າ ຕ່ອກແຍ
ພູມກາປົ່ມຕໍ່າຫຍ່ គຸພັນບັດພູ

- ๑ คดอยเหตุเห็นเหตุร้าย เร็วผัน ผายເຍ
ดຸນເວັກນົກມັກນົກ ວິບແພ້
ທສກັກຕວ່າພຶກສ້າຮັນ ຕວັດທັກ ດາມແຊ
ຮາສັກຈົກໄດ້ເຈ້າ ເຮື່ອງຮົວນຽນໄນ
- ๑ ຂ້າບາທພບຕົກດວນ ດິງອຸດ ຕດຸດເຢ່ຍ
ຮວມຮະຄມຄມດຸນ ນາກດາ
ຄອນຈານຈາບຜົງສຸດ ດັກໂຍໝນ ມັນໜ້າ
ຜາເພີມພົດພັນນໍາ ເພື່ອຂ້ານໂຍ້ຫຼື
- ๑ ທຽງທຽບສົກຈຳຂ້ານ ດັກລ ມາເຢ່ຍ
ຫາເຕັກກັນຄັ້ງກາຣ ຕົວໂທ
ຕວັດສັງນ ໂທກ ຈົດຄືນ ທເດແຍ
ບອກບຸກຮ່າໃຫ້ ວິບຮັນເວົ້າມາ
- ๑ ນ ໂທກຮັບສົ່ງແດວ ເວົ້າດ ດາເຢ່ຍ
ແຜດັກເຂົ້າແກວກວາ ວິບເວົ້າ
ດິງຫຼຸດພະບຸຕົວ ອຸດເວັກ
ເຮື່ອງເຕື່ອຈົດວັນແພ້ ຊັນດັບຍກາຮເວົ້າ

ห้องที่ ๔๙

๓๒๕

๑ พังคำอ่ำมานาคยกด้วย กิจจา

นางรับแต่งกายฯ	รับแพรวา
จากที่สักดิษฐ์ป่า	ถ่านตุ้ง วรรณเยี้ย
บันดุนเครื่องแต่ง	ด่วงเข้าเมืองมาร

๑ ถึงปรงค์น่างรับผ้า บิดร

ทศภักษร์วัดชัชกร	ฉากชาด้า
มันเกณฑ์เหด้าหวาน	คัดโคน เข้าเยี้ย
ชนทุ่มถมน่านนา	เน่องทางทำวัด

๑ มุ่งฯตรคิดฯกชัม นาพราญ พ่อนา

ดูกช่วงบอกปดาชัน	คบบารอ
พามาเหวียงทกหิน	หากอ่าด แม่องเยี้ย
จงรับเร่งเย่อขอ	อย่าให้เป็นทาง

๑ นางทูลว่าฯก็ ชาชา พระเชย

เพียงแต่พงกนนณา	เท่าน
-----------------	-------

จักหนบากฝูงปตา	คำนแบยง ได้ๆา
----------------	---------------

ทุติบัวชาชี	เร่องเด้วดาจาร
-------------	----------------

๓๒๖	ໂຄດງຮານເກົ່ຽກ
	③ ດິຈິສະຄຸຍແຫ່ນໜ້າຄາ ກຕາງຊດ
	ໃຫ້ປ້າວນສັບພັດ ທກດ້ວກ
	ປະລາຍືນຈາກວັງວັດ ໄກວ່າຍ ນານາ
	ຕາດີນຄົກຮາດກວ້າວ ເກຣິກທັອງສ໌ໄດ້ຮາ
	④ ບົມຕົກລົງຄູ່ຮາຊເຈົ້າ ດັກ
	ບັດສັ່ງສຳນັກໜໍາ ແຢຶ່ງຕ້າງ
	ຄົນທິກະບໍມາ ດັນທຸ່ນ ທາງແຍ້
	ຈົງຄານຜາວົງວັງ ເພີກໃຫ້ພັງຂ່າຍ
	⑤ ວາງສົງລັບດັ່ງແດວ ຈວດ
	ຕ່າງຄານບ່ອນອໜານ ມຸດນາ
	ໄປວາງທຸກອ່າງວັດ ວັງກັດ
	ດິງທຸ່ນຜາປັດໜ້າ ຄະບັບທັງທດາຍພັງ
	⑥ ຝ່າຍບຸກຄູ່ຮົມຢູ່ ຕຽວຈາກ
	ເກີ້ນຫດາກຜາໃນຫາກ ທີ່ກ່າວ
	ປົກມືດກດັບຫຼຸດປານ ທດາຍຄດ່ນ ສົງເໝຍ
	ທັງນົມຈົດາກດັງ ເກດອນເຂົ້າຄອນພາ

๑ บัคบอกร้ายบุครด้วย คาดแผลง เหดเชย

ไบร์ต์มารูตระແງ ເຮືອງວ້າຍ

ຫ້າເຕີ່ຍຈັກດອບແສ່ງ ຕົ້ນເຫຼຸ

ສຸກວິພວ່າຈົງຝ້າຍ ພຶກຄັນສັກຄຣ

๑ ດູກດົມດົງເຖິງກັນ ຄົງກາ

ພບໜູນື່ນພາພາ ກົດານາ

ເຫຼືດອະກະເນຄນານາ ນັບນູກ ແດ້ນເຢຍ

ພດນັກຕົກຕົກປັດ ມວກຫ້າຍແທງຂວາ

๑ ພັນນັ້ນນາກທັງ ແທງກທງ ວາພເຢຍ

ຈົບພຍນູນອົກກະພົງ ຕົ່ວະຫຼວງ

ຟາດຕຳບັນຄົນດານປັດ ອົ່ວເກດອນ ກເຕຍ

ວາງໝໍເວົວກົບນ້ຳ ແລະ ດັບທິນກວະເຈີງ

๑ ດູກດົມໄດ້ກະຊົນ ພັນປັດ

ຈະບຸດູພຣະນົມຈັນ ເນີດຫຼືຍ

ນະດັກໜົນເຕີ່ຫຼາ ຫໍາຜ່ອງ ພົວແຍ

ທາງອຍ່າງປັດແນ່ງນ້ອຍ ນາງໝໍແນ້ນໂຄນສົງກຣາກ

๓๙ โภคธรรมเกี้ยรติ

๑ ชื่อชนานั้น ^{ຊี} เป็นนาย ปดาเยย
ผันແພກແຫວກສິນຫຼຸດຕາຍ ^{ໄຂວ່າກວ້າ}
นางບົງບູຕຽພະພາຍ ^{ໄຟໄດ່ ມາແຍ}
ນາງທະນາໃຈວ່າ ^{ຫວັນເຊີຍຫດບແປງ}

๑ ດັດນົມກົມຫັດເຫວັນ ^{ໂອບອນກ}
ການຂໍອອຮອນນຳພົງໝໍ ^{ເຜົາພົອງ}
ໃຫນພາມຈັດຈາງ ^{ໃຈດັກ ທິນເຢຍ}
ແນ້ນມືບອກຈັກຄ່ອງ ^{ພິມາງູຄົ້ນຄມຕົ້ນ}

๑ นางຂອງພົກພວອງ ^{ສົມບູາ}
ເງົາສູພຣະນົມຈັດ ^{ບູຕຽໄທ໌}
ທີ່ເກີຍວາຊັບຄົາ ^{ຄໍາວັດ ດັ່ງແຍ}
ເກົນຫຼໍ່ໜຸ່ມສົ່ງຍາໃຫ້ ^{ຄາບຮອພາດນັນ}

๑ พັ້ນງາງເສົ່ານະດາ ^{ເດືອງເລື່ອງ ສົວາດີເຍ}
ຄດາຍໂກຮັກນົດເນັດຍາ ^{ພວ່າພວອງ}
ຂ່າຍທີ່ເຫັນຈຳນາເຈົ້າ ^{ຈົ່ງຈົວ ຕົນຮັນ}
ຈົງຂໍ່າຫວັດໃຈນັ້ນ ^{ພົ້ນຫວັງດັນອນ}

- ๑ อารເຍໂດນບໍ່ເພີ້ນ ພິມພົກ
ຢັດຍິງແສນເດັ່ນໜໍ່ກຳ ເຮັດວຽນ
ຫວັງຮ່ວມຫຼຸທັກຈຳ ເກະກົນສູ່ ເຈົ້າວົມ
ກຣໂອບອຣອງຄ້ອນ ຕູ້ກໍາປັບປຸງ
- ๑ ກົມງາຫຍົກຂ່າວນພື້ນ ພັດຖິ່ນ
ຄນໄທໝກວຽນຮ່າໄດຍ ອູ້ແດ້ວ
ຖຸດົກຕຽກຈັ້ນໃຈ ມຸດຮັນ ແຕນອ
ຂູຍບໍ່ຍາຕຽກອາຄົນນັກວາ ກະນິ້ວຄວັງປະກອງອົງກ
- ๑ ໂອດວົງໄຟຍແນຄຣພົງ ເພຣາໂນ
ຜົວເຈື່ອນຈາກປະໂໄມ ເດ່ອຍ
ນາງພັງກ່ອຍວາຍໂໂກຣມ ນັກຊື່ນ ແໜ່ນແຍ
ສ່ອງດົກຕົກຮະມດຕໍ່ ຍ້ວເຍ້າຍໍາຍານ
- ๑ ວານຮວອນນາງູ້ໃໝ່ ມາງນັກ. ຍາເຍຍ
ຄືນຄາບຄືຕາຈັດ ອ່າງກັບ
ນາງຍືນຍົງຍາຕຽນບັດ ບອກໜູ້ ມິນແຍ
ປັດຖາກຕາບຝາດ ກດັບທັນວາພາກີນ

ໂຄສະນາເກີຍຮັກ

- ③ ວາຍນຸ້ມຕຽບທັດໝໍໃຫ້ ນາງເນາ ອາຄົນເຂຍ
 ກຣະຊິກກຣະໜີບເປາເບາ ເບີ່ຍົດໜ້າ
 ຈຳພົດກາກເຢາວ ມາດຍົມື່ງ ມີກຣັມ
 ນາງດັບນັບວັບຈົກຮວ້າ ແຫວ່າດໍາເກු
- ④ ນາງວ່າງກໍາຕ່ວຽວຂອງ ວິພວະນາ
 ຕົຍບນຸ້ມແນບເພດດັນ ສະຮອນ
 ດົງຫັບອຸ່ນຫຼາຍວັນ ກະຮມດຕ່າງ ແຫວູມແມ
 ຍິນຍິງຕັນໄຈຄົນ ອຸປະເຕັ້ນຕະນະທະຍ
- ⑤ ກາຣວາຊຈຳເຄົງຮັງ ຈັກງາ ແມ່ເຂຍ
 ຕົວຈາກໃຈຈອຄຕ່ານາ ອູ່ເຄົ້າ
 ນາງວ່າດີທີ່ກ່ອມຮອນ ເງົ່າເຂົ້າ ແລ້ວພ່ອ
 ອູ່ພັກອ້າງກາຣເຈ້າ ປ້າຍຫ້າເຫຼຸງກຣໍາໄດ
- ⑥ ປັດອນປັດຕາຈາກດ້າ ດັ່ງຕຸ້ມ ຄວັພເຢຍ
 ບັດບອກຍຸນດະບຸ ດໍາລົງດ້ອບ
 ຕຸ້ມກວົງຫຼືນໝາດ ຕົ່ມຄົດ ແລ້ວນາ
 ຊັນດັ່ງດີງໃໝ່ນ້ອຍ ແນ່ນເຂົ້າມຄົນ

- ๑ ปางมัดโภนเนคเช้อ พรมินทร์
แม่รักร่วมวงศ์บันทร์ ชื่นชู
ทรงครรภ์หวั่นหวาดถูกตี ทุกชั้นเทวศิ ใจเย็น
เกรงเรืองจักเรือง ทดสอบให้บันครุงค์
- ๑ จำจักสำราญรัง ฯจากครรภ์
หวังบันครุ่นเป็นทัน ทราบให้
คริเด็ร์คสุคุดวัด เนินล่มทั่วนา
นางประณมกรให้ เทพยเชือเชิญตนออม
- ๑ ปวงเทพยทัพนงนา ทราบกิจ
หวานเรศกับนมจันจะคิด ชื่นเกดา
นางทรงครรภ์คิด สำราญ
บุตรจักเป็นทหารเจ้า จักรแก้วอุดาร
- ๑ คิดผดุงพดันม้าวร้อง กันมา
ถูหาดทรายชายชดา พร่องพร้อม
ศรุ่ว่างค์ต่างองค์คดา ไก่蹲ง ถนนเยะ
โภนมิ่งมจดาน้อม ศิรีไห้วังษ์

- ๑ พดันสำราอุกบุตรพัน ครรภा
 เพศบุตรมารดา กอบกี๊
 เทเวศร์ค่างหลวงช่า คิดสุขดี นามแซ
 ชื่นมัจฉานุเชื้อ เทพย์ไหพะพาย
- ๑ ต่างเทพย์อยส์ต์คัฟว์ พรภิปราย
 สุขดีเดร์จันผันผาย ต์พา
 มัจฉากอคบตรต่าย ศิวากลัง ต่อนเอย
 เจ้าอย่หัดทรยถ้า พนผ บครองค
- ๑ นกนพตชนเพชรเจ้า จำเตอน ใจนา
 เกยวนน์มาไดยเหมือน แม่พรอঁ
 ใจสุหกอกเปนเดอน ดาวเด่น เห็นแซ
 คือวามครตัง ด้อมน้อมนับถือ
- ๑ ถังเดร์จัตัน โคกเคร์ร้า โคก
 พดางร่วงอ่อนเทว ฝากไก
 ไม่หายห่วงมัจฉา ณตุ รักເอย
 ผนจิตรจากผั่งไกด์ ตู้ห้องชุดขอร

๑ ปางไก่ไมยราพเจ้า บ่าดาด

เตือนญาติ้ดี โอพาร เดลงห้าก
 ยามເມື່ອຢ່າຕຸງຄານ ຕົດິກຍີທິ່ນ ພຣນແຍ່
 ຈະນຈວບຈະວັງທ້າວ ທ່ານເຄື່ອນຫລັບຜູ້ນ

๑ เห็นໄທເທເກສ່ຽນ ຄອມນີ້

ນາລຶ່ງອົງຄອດຸ້ວ ວັບແຕວ
 ເກວັນດ່ວນເຫະດີ ດາສີ້ ຕ່າງຮົກໜາ
 ໄມຍາພ່ານແກວແພວ້ວ ພົດິສີ້ ຜົນພົນພຣນ

๑ ເຊົ່ວຈົ່ງທຽງເກຣອົງແດ້ວ ຈົງຈຽດ

ອອກພຣະໂຮງກນົມກຳນົມທີ່ ພວ່ນພຣອມ
 ດຣເຫດຸເຕົ່າຝັ້ນພດັນ ບອກແກ່ ໂຫວຍ
 ໂຫວາຊີ່ຄໍານັນອືນ ນອບເກົດ້າຖຸດທາຍ

๑ ດວງແກວທ່ເຫພຍນ ລໍານາ ລວາຍຖາ

ຄືຈະໄດ້ນຸ້ມາ ເດີສີ້ນ
 ແສົງສ່ວັງວ່າເດືອນ ຈັກຍິ່ງ ຍັງເຫຼຍ
 ໄມຍາພິນຄືພັນ ກັກຕຽ່ແພວເພິ່ງຈັນທຽ່

๑ ເຫວັນຄົດຈິຕຣເຈົ້າ ຈອນໄຂ ສ່ວຽບເຍຍ
 ກົດຈະໄປເຕັ້ນໄພຣ ພົງເຊົ້າ
 ສັ່ງໃຫ້ຈັດພົດໄກຣ ກາຣປະພາສ ບໍ່ແຍ້
 ຂໍາມາຕຍົບນອມເກົດ້າ ຈາກທົ່ວໂລງກັດ

๑ ຈັດພົດພັນທ່ຽນພວ່ອນ ອຸ່ຽວ ຮ່າງເຢັນ
 ພດຽບພົດອາຫາ ໜູ້ຈ້າງ
 ພົດເຫັນແນ່ນວັດຍາ ກຸມຄ່າຕ ຕວາຍ
 ຄູປະປະຄຸມໄດ້ມັດ້າງ ໂດຍ ສັ່ນຕຸກສ່ວຽກ

๑ ປາງນັ້ນເຈົ້າກົມໄຕ ນັ້ນພິນ
 ຈາກແທ່ນເສັດືອດັ່ງສິນຫຼຸ້ມ ກຳນົມພຸ່ງ

ສິນນັບເພດາວັນນາຄິນ ກະຊືດ ທຽງເຍຍ
 ແກ້ວກັນກໜາຍແຄດງຮູ້ ຮົກຮອຍໜ້າຍໄກ

๑ ວັດນັພົດທຽງເກຣະມັກ ປຸດອອງອົງຄ
 ຕາບທີ່ທັນທຽງທຽງ ສົວດັກຮ້ອຍ
 ທອງກວ່າກໍ່ກໍ່ນໍ່ມັງຮົງ ພາຫຼັກ
 ນຸ້ມຸງກວ່າຮັນເຈົ້າກົມພວ່ອຍ ຈັບພວ່ອນຄວາມ

๑ ครุณเติร์ดเต็คชัน ราษฎร์

ให้ยกเหต่าจัตุรังค์^๔ จากต้าว
โดยทันขับรถกง^๕ กำตัน เตือนเย^๖
ผลให้ยึดแห่ห้าว^๗ แผ่นทางทางหลวง

๑ ดุไฟร์ให้อุบดยัง^๘ โยชา หาญเยย^๙
วินที่ช้ายเชิงพนา^{๑๐} ย่านกวาง^{๑๑}
ไม่ยราพจากรถ^{๑๒} เที่ยวนประพาศ พฤกษ์เย^{๑๓}
คนจับแรดควายเข้าง^{๑๔} เชือดชันกินนัน

๑ บันอุรชุมมิ่งไน^{๑๕} ไฟรัน^{๑๖}
ผุดอกอกอกแกนกัน^{๑๗} ช่อช้อย^{๑๘}
บักชาร์ร่าเริงผัน^{๑๙} โผดับ จิกເອຍ^{๒๐}
บางหมูบินบัวร้อย^{๒๑} ร่าวังซุงเดียง^{๒๒}

๑ ส្តำหัดชนกรกดแก้ว^{๒๓} แกนทรวย^{๒๔}
ลีดคเขียวขาวพราย^{๒๕} พร่างนา^{๒๖}

ทแตงคงเพทาย^{๒๗} หัดเที่ยบ ไดเยย^{๒๘}
คำเปรี้ยบดุจนิดคต้า^{๒๙} แทบท์ ไก้รไดชນ

ໂຄດງຮາມເກົ່ຽວຕັ້ງ

๓๓๖

- ๑ ແດໄປໄທທ້າວຕົນ ກຸມາຮາ
ດວງວັກຕົວເພີ່ມເປັນພາ ນະເກຳນ້ອຍ
ແຕ່ອັງຄອຍຢ່າງນັກຍາ ຂາວຜ່ອງ ພຸດແຍ
ເຕືບຫຼາດເດີນຄົ້ນຄ້ອຍຫຼື້ອຍ ທ່ານໄທເຂົ້າ
๑ ຕຽບຕໍ່ຄາມນາມທ່ານນ ມໍໃຊນ
ພົງໝໍເຫົາເຈົ້າຄອງໄກຣ ໄກຮ່ແຈ້ງ
ມາຮາບົບຄູຮັກໄປ ໃຫນບໍ ຍັດເອຍ
ໄຍ່ຈຶ່ງຂອຍຫັດແຫ່ງ ແກ່ງດ້ວກັນດາຮ
๑ ບຸກຄະບິນທົມຍິນແກຕຍໄທ ບັນ້າ ດາມເອຍ
ຖຸດແຕ່ໂຄຍເຄີນນາ ໄນພົດ
ນາມຂ້າຂໍ້ອນຈົດາ ຜຸດແພຍ ສຸ່ຈະກົມ
ຈົງທຽບໂຄຍເຫດຸກ ດັກຍົນອນທຸດເດັ່ນອ
๑ ຈອນມາຮັກໄສ່ຮັນນັກດ້ວຍ ດົມນິມີຕຣ
ຕຽບຕໍ່ວ່າເງວ້າວັກຕົນທ ແນກອຍ
ຈົງເປັນນີ້ຍັນຕົກຄົດ ກວດສົມັກ ໄຈນາ
ພດັ່ນວັບກຸມາຮນ້ອຍ ສົດຕະຍົບເປັນຮັດທຽງ

๑ บีนอสูตรตั้งตั้งให้	ทัพกัปบ
เดินด่วนชูบวนต์รรพ	เน่องน้อม
กุณมารคิดเหตุตับ	ภักคาด การยา
พทางตั้งพดอยุคพร้อม	ทท่องทางหดวัง
๑ อันกุนารชาตเชื้อ	มัจฉา
เกยต์นายกายะ	อย่าง
ไปเมืองจะไม่ผ้า	ศักษา เช่น ชดเชย
คุณจักเป็น ไทยชา	คงคงทรงมาน
๑ จึงให้ทำสรวงแก้ว	เดร็จการ
ปดูกประทุมในชาร	ร่วมกัง
อตุรวมอบต์ระตนา	ในกัน นนนา
ให้บุตรเดยงอย่าง	ค่านดาวซัล
๑ ครรนเดร็จสร้างค้านกัน	ชันใน
บานเบิกราชใหญ่ไทย	ท่านท้าว
ให้เดิกเหล่าพดไกร	จากที่ นันยา
เต็คดุนเครศด้าว	gapเบ่องมาคาด

๓๓๙		โภคธรรมเกยรติ
๑	ราเมศวร์วัฒน์ Narat Jea	อวตาร
	คำรัสตั้งหันมาน	รูปเดียว
	เชญพระสีทชาจารย์	อมรเนศวร์ นามนา
	จากสีบส่วนส่องเค้า	ทางนักธรรม
๑	รับบัญหารแล้วรับ	ใจดี
	บันดยังกุณี	นบเกด้า
	แต่งว่าพระรามนี่	รับถึง นิมนต์นา
	นักศิษย์ทรายรับเข้า	กุณิคภาคการอย่าง
๑	มาครองเดร็จแฉล้ม	พัชาร์ การแซ่
	รับไหว้โดยคัณนาต	ตุ๊เก๊
	ตำร่วมจิตประถาน	หัดดตรับ พงเยย
	พระจังควรสัชญา	ทขอกังชา
๑	สิทธาทูตฤกคด้วย	งานรุ ทูดแซ่
	เปรนคิคระภูษาร	อครัวด
	นักศิษย์พร่างถวายพร	ตาดับ
	รับไหว้เหินต์ค้าง	ทคงเดิมต์ถาน

ห้องที่ ๔๕

๓๓๙

- ๑ โองการดั้งนาราณ์ อัง ราพนา ศรีเสีย^ช
ชั่วะฤกษ์เจต้า เติร์จเดว
คั่งหดพระกรุณา เชิญยาตร พยุห์แซ
ศรีสุวัตต์ฤกษ์แพ้ว ผ่องพนไวยพาด
- ๑ ศุภการฤกโขกเจ้า ชรัน
คำหารบว่าจกม ดาภัน
โดยทางนภางคด ดาศ พระเสีย
ในพรุ่งนภาพน แนะนำอย่างน
- ๑ เติร์ยมพดพานเรศชาม โยชน
ศุครพครุจเหตากะบิน เพรยกพรอม
กอยเต็คคพะทวงคิตบ ศรีราช ต่องนา
ศพรังสพร์บพดห้อม แห่ดวนพานวน
- ๑ จึงปืนเทเดศรท้าว มัมวาน
มเทพยโองการ ครั้ลไช
พระมาศดษัญ ชาเยค
นำรถมาถวายไทย ท่านศรีศิกษาศร

๓๔๐	โคลงรามเกียรติ	
๑ พระกูดเพ็มฯตรເຍອນ	ວາທ	
ເງົາຂອບໃຈໂກໜ້ຍ	ຢັງດາ	
ຈິ່ງຂວານພະຕັກໝັດ	ດາສີ່ງ ວາແຍ	
ເດີກພຫດຂ້າມນໍາ	ສໍ່ດ້ວຍດັກ	
๑ ຍັກໝາຄອຍເຫດຖຽນ	ເຫັນປະຈັກ	
ວ່າທັພພວກຮາມຕັກໝັດ	ສູ່ແດວ	
ຕ່າງຈັບສຳຄວາຊັກ	ຊ່າວເພືອນ ກດາແຍ	
ຮັບກດົນຍັງງັງແກ້ວ	ກວາບເກົດຕັດຄວາມ	
๑ ປົກນຣານຕັກໝັດຜູ້	ປັ້ງຈາມຄວ	
ຍັກທັພມາສົກຫຍໍ	ເກາະແລ້ວ	
ຕົງພກອຍໍຍັງຄົດ	ຫ້າທ ຕົກຍິນາ	
ຂາງຈັງຮັບຄດາສີ່ກົດວັດ	ສູ່ເມບອົງບໍ່ກາດໄຍ	
๑ ພັງສ້າງເດືອຍທຽບຕື່ນ	ອນທຽບ	
ຈອນນຸ່ງອຸ່ຽນ	ຫວາດສົ່ງ	
ຈິ່ງຕວັດຕື່ນເດື່ນ	ພານຸ່ງວາສ	
ເງົວເວັ່ງສູ່ເຂດຄົງ	ນໍ້າທ້າຍດັກ	

๑ กิตาภูมิที่ให้	ขอบเขต
เบงเร่งนิมตรคน	เชี่ยวชาญ
ชั่วแรกแผ่นดินดด	แบบอยู่
ค่ายพอกพาณรักษา	ปักกังทพไชย
๑ จงยกไปทุ่มทั้ง	เดี้ยใน ทเดอเยย
อย่าตะให้ ติงไพร	รอกโค้ด
เข้าดาวบุบคดาไกด	ทำคุณ สั่งนา
ค่ายหมู่พอดึงให้	ล่วงเข้าบ้ำกต
๑ จอมพดพาณเรศให้	อาจการ
ถึงปะ โคนชราพชานุ	ฤทธิ์หัว
ห้าภูมิทคระการ	ทันฤกษ์ พร้อมเย
รับซึ้งแต้วดาท้าว	รับเข้าบ้ำหา
๑ มาเห็นที่ยักษ์แกดัง	นิมตร ไก้เย
แตประหดาคหดาภิคร	คืนเห็น
รับกุดบกราบทดสอบ	คำมท พบนา
ห่อนทราบบกถยักษ์เว้น	หดอกไไว้ให้ลง

๓๔๙		โคลงรามเกียรติ
๑	ยินดูบดึงตรัสรัชนา	ส้อมบาน
	พิเกากทุดดความ	เครือไถ่
	จึงตั้งหอนามาตาม	ปะโคนชราพร ไปยา
	ตรุษฯอักษนหงให้	หมกข้อกังข่า
๑	พานเรศ์เห็นจบแจ้ง	ในกด ยกษะเอย
	จงแทรกพสุชาตด	คัคคิน
	เห็นยกษะนีตรคณ	แอบอย
	จงแกว่งตรีกระชน	จัจ่วง โจนประคัญ
๑	ยกษะผนเชชขาดชา	เดียท
	ดึงจับไถ่ถามคด	เตี้ยวแต้ว
	จิกเกษดดเกดาด	ตากดัน นานา
	เต็นอเหตุพระจักกราก	กบทางถวายเคี่ยร.
๑	ธรรมเนยนเคียรยักษ์กรา	ปะโคนชราพร
	คงโภษโปรดไถ่ชับ	ถ่ด้าว
	ตรัสรถามพิเการับ	หาท ถวายนา
	เชญูบพิครท่านท้าว	อยุคคงทพ ไชย

ห้องที่ ๔๔

๓๕๓

๑ ในแขวงบารพตแก้ว	มราภู
ชื่อพระองค์ทรงยศ	ครัวตีเช้
หนานานต่ำบารพต	ปราบหนั อัตราชัย
ชั่งพักษอยู่ให้	แยกแพพายหนั
๑ พระนพจนาดาให้	หนานาน
กับพหดทวยหาญ	พระพรอม
วายบุตรรับโองการ	ถูก นนนา
เห็นยกชัยนอยดอน	เชาว์แควนกร
๑ กะบรมรับดอน	ประชีค
กุมภอัตราชัยดงฤทธิ์	รูเบรา
วายบุตรชัยกิตติ	ตตดอบ กันยา
ดงดบยกชัมเข้า	ตตดเกต้ากดับถวาย
๑ พระชัยพยหนาครดัง	เชิงพนม
เป็นที่ผ้าคุกบรม	ราชเจ้า
พานเรศค่างชนชัม	ทุกหมวด หมู่เยย
ค่างคิดจะคงอยเข้า	ดมดังลงกา

๓๔๔ โคลงรามเกียรติ

๑ ฝ่ายศรัณดทุตเจ้า	ลงกา
ภานุราชกุมภารถ	ชาดเกต้า
อกใจจับครา	ชราดับ กรุงเยย
ถึงราชนิเวศน์เข้า	กราบกัมทุตสาร
๑ ชุมนารยิงคงแคน	คบปีจ
ถังแก่เตนาใน	ทวหัน
เร่งเกณฑ์หมู่พตไกร	รายรอม นครเยย
คงยระงงพากษา	ศิกปดันพระนคร
๑ ภารชิราชเจ้า	อยุทธยา
ครั้ปบุกษาเตนา	ใหญ่น้อย
คงรกรอบภารา	ผาณูราพ แตญา
มานช่วยคริแยกดงถ้อย	หนังให้เห็นกด
๑ ชุมพดสุครพเย่อง	พาท
ว่าบ่คุวรรณ	ก่อนได้
คงส่งราชสำนักริ	ไปตื้อ เขานา
ให้ส่งบวรครรคให้	ก่อนแต้วจิ่งกว

๑ มหิศวรคำรัศต์ให้ ปฤกษา

พานเรศร์เตนา	ทุกผู้
คือไกรจักรภรา	ชาติอ สาส์นเย
สุครพครวณศดับร	แห่งเบองบัญหาร
๑ ทุดถารแกท่านไทย	จักรกิริ
กະบองคตม	ฉะ
กະรเชญราชสาส์นศร	เป็นทศ ไปเมย
ชพระเกยรดเจ้าหาดา	สคากา ใจ โภยภด
๑ พระบันภูษเรศตให้	แต่งต้า ราเย
ศัตพะด์ตมญา	นบไทย
รับดูขิดเดษา	คงแผ่น ทองเยย
เชญสติตย์พานต์ให้	บุตรท้าวพาด
๑ ชูนกະบربันແಡງ	เหลาะครง ไปเมย
ถังนเงศน่อส្តรดง	อยดยง
นายทavarawangkaung	มาบีด ทavaray
ตนເຂອນດັງສັດກັງ	ห่อนให้ ดິງຈາ

๓๔๗ โคตงรามเกียรติ

๑ พานรองคตพร่อง	พจนานุสรณ์
ราชกุศลลือสาสัณมา	ตุ่นไทย
ไยจึงหันทวารา	ไวยเหตุ ไคณเยย
เองคุ่งพดันเบ็คให้	สุทั่วแตดงการ
๑ นายทวารร้องให้หูก ออยคพัก ก่อนเยย	
ค่างรับทุดทรงค์กติ	ราพราย
แตดงเหตุว่ารามดักชน	แต่งทุด มانا
องคตนามผ่าย	พกชูมทกวารวง
๑ อัลรพงทุดเหตุแดก	ห์ไทยวับ
เหงอตกช้านชัมชับ	เร่าวอน
ฤทธิมนกเปรี่ยบกับ	บคุเรศ มันนา
จำจะเตาดคืน	ค่อให้หายพาด
๑ คงชานดังหมูเจา	พระกำนัด
ตุ่ร่วงตุ่ร่องชัวัญ	อย่าช้า
ให้แต่งโภชนอัน	เอนโอม
เดยงดุกนางเห็นอยด้า	อยุถاثทวารวง

ຫົວໜ້າ
ຂອງທີ ៥〇

๓๔๗

① ມະໂຫຼພັ້ນຂ່າວແຈ້ງ	ເຈັບຊຸ່ ວາເສຍ
ມາຍິນນັນມຸກດຸ	ໃຫ້ນອຍ
ຈົງເຖິງບໍລິສັດ	ພວຣະກາຊັນ
ເດືອກອນ໌ຮັບແຜ່ນຫຼອຍ	ຈັດໃຫ້ເຮັງໄປ
① ຈົງໄຫ້ພົນເອອນ	ເຄົາວັນ ຕິ່ງນາ
ເກຣອັງແມ່ແຕ່ງອຍ່າງດີ	ຈັດໃຫ້
ເຂົາດາວີບຈົດ	ນາທີ່ ຖວະນາ
ທົງເກຣອັງເສົ່າງກວາບໄກ້	ກະບັດລັກທຸດວອນ
① ວານວ່າ ໂກສິນກົດວັ	ຢາພົນ
ຕົ້ນນານູ້ຕົບອຍຕົບ	ພວ່າພວ່ອງ
ອັນຄຸງຫຸ້ນເຄື່ອງຈົກ	ຈັບສ້າງ ແກ່ວ່າງເສຍ
ກົດກວດຫວັດວຽງ	ຮັບເຂົາວັນສ້າານ
① ໄດ້ານອິນທີ່ແຜດັງເດືອນເຂົາ	ພັ້ງປະ ຕິ່ນາ
ໜູ່ມູ່ກົມ່ຫອນນວອພະ	ກັກທີ່ໄດ້
ອັນຄົກວີບສູ່ພວະ	ໂຮງຮາສ
ແດ່ນໂດຍ ໂດຍືນໄກດີ	ແກ່ນທ້າວທັກສາກວຽ່ງ

๑๔๙ โคลงรามเกียรติ

๓ พดันขาดหางขันนง ทำทรง

สูงแทบเห็นช่ององค์ ราพร้าย

เราเป็นทูตพระพงษ์ พิศณุ ท่านเย'

พระปோรคให้ราฝ่าย สูท้าวแตงสาสัน

๓ ชุมมารไปบนท้าว เสี้ยด คิน

ท่านจักรอุดชาก แม่นหมน

ท่านจังต่งองค์ช์ DAGDAM คืนเย'

จากเดกพอกนกง เกษกะต้าอยทธยา

๓ ราพนาสูตรกัลวีโกรช ก่อไฟ

จงว่าเข้ายจรวิร อยาบช้า

มั่งมาแทบทวังใน ไyiห่อน ประนคเยย

เทเวศรทุกชนพำ ย้อมน้อมนบก

๓ ศุภอาสายักษรราย เจรจา

กุณใช่ภาษา มีให้ว

จงโอนเกษกวันหนา นบราช สำตันเย'

คงคงอ่านดักษณให้ ยกษ์ตันศุคต้าตัน

๑ ขอคารวราเนศรเจ้า	อยุทธยา
ถึงทศกรรช์สูรดงกา	ผ่านเฝ้า
คงตั่งอนุชัชค่า	คืนตั้งเรนา
แม้นไม่ถังจักเข้า	รับราภูมิร้อน
๑ ดังศรีเตี่ยบโถศรชื่น	สดคิน ทรงเยย
ตอบว่า นางอยู่ไฟร	ป้ากวาง
กุ่ไปเที่ยวชนไก่ด	นางร่า ใจน้ำ
นางบ่ได้ออกห้าง	บอกผู้สาวน
๑ ขอศรีคุกๆให	คงประ ตั่งค์เยย
นกตบพุดเกะกะ	อาวอดดา
กุกเก็คามานะ	บห่อน ให้นา
กุจักเทรย์มคอຍว้า	รับอย่างเดียวดาน
๑ พวงพาดยกย่องด่วน	แทบด
เที่ยวหดบหนพระพรต	ชื่องเร้น
เชญูองค์พระทรงยศ	ไปรน น้องนา
แต่วงจังกตบมมาเด็น	คือค้ายมืมหาร

๓๕๐ โคลงรามเกียรติ	
๑ พังศารจึงตอบกล้อย	พาก
อันทศรัตรีเคี่ยร	พวกนน
นันดายไม่เพราผื่	หัดราช ตอบฤา
เอี้ยวอย่าคิดหมายหมน	จักได้ ใชยก
๑ คอมงซังขวากบ้าง	อกประาย
อนยักษามานนาย	นนนน
เป็นผู้อย่าแพปดาษ	ขอเบศรา
เงิงคดอาดันดัน	อย่างนุดใจน
๑ ช่างกะไว้มายกหง	ด่องมนชย
เข้าม่าพ่อนมิงสตุ	ชพแมดว
ยังมาช่วยกันอุด	หนุนรับ ใช้เยย
ชั่นรับคงไม่แคนดู	ชั่พนวยปดปดง
๑ องคตโคตตอบด้วย	ไกรชา
อันทศรากากะนา	นนไช
ตรีเคี่ยรใช้วงษา	เงงคอก หรือพ่อ
เทเกศรรมนุชย์ได	ทราบทางโถกา

- ๑ พอกนิ่งว่านน พระองค์
ผลานูชพให้ปัดปดง ย้อมแจ้ง
- แต่หากพระบิตรคงค บอยากอย่าง
นิ่งหากนามว่าแกดัง กดันให้ได้อย
- ๑ จักขยายเตาเด่นบ้าง จงติดบ ทิญนา
บดุเรศกนนจับ ยกษัตริย์
- ตีบศรีรอกหคณบ ได้ย ตีบเชย
ชาดากรเด่นแต้วให้ โภชนบันกันตาย
- ๑ แสนอายคำก้าวเยี้ย ไช่พ
จังถังเตนาใน ตีกวน
- ให้เข้าจับลงไพร เช่นช่า เสียเชย
ค้างจับต้าคราส่วน ชุ ชุ เงอดเงอรุณรงค
- ๑ ยงคคบัพงต เตนา
- ม่านอุดมภัยชัว หมดแต้ว
รับกดบพดับพดา นบบาท ตนองเชย
- พระติดบหฤทธิ์ไทยแผ่ว ครัวซ์ชร้องตัวเดิม

๓๕๒	โคลงรามเกียรติ
๑	พงษ์พรหมกุจาราดเจ้า จอมมาร
	โกรหกระบินแดกดاد
	เดือครั้น
	กวิดจักหักดาญบาน
	ปรบกษ์
	ผดุงพิพาเช็คช้อน
	เกียรติไกวังษ์แผน
๑	นิ่กุ่กุ้นต์ตุรทักษ์
	ชาดา ศุษค์เย'
	มนหทขิมหนา
	เดชดา
	บักปักบีดพิพา
	กรมด มดดา
	แต่งทพ โภมทุ่มค่า
	ฉ่าสีนศักดิ์ขัน
๑	พดันเผยแพร่ต์หนาทเออน
	โคงการ
	เหวยม ใหกรชาญ
	ฉบับร
	กุจกมดายดาญ
	ธิรนทรวราก นนา
	ควยเคชณ์ครพรมก
	กอบไว์เนดมเกียง
๑	ตั้งเวยวรนัตต์เรือง
	จักสรราฟ สิงนา
	เทียนธูปทาหรัญ
	มาศย้อน
	ผกากระยาบัน
	เจดชาต ผจงแซ'
	เทียนภาชนพพชพรอุ่น
	พร่องคงคงวาย

ห้องที่ ๕๓

๑๕๗

๑ เร่งหมายรายรับเร้า	รดมnar
ยกพิใช้คดีตราภญจน์	ก่องแก้ว
ไปยังท่านก大臣ต้าน	นัคเเร์
ถอนรุ่งรังษ์แต้ว	รับคงบังสูร
๑ เร่งตั้รรค์ราชษัชกด้า	ก大臣รณ วงศ์เช
เคยศึกครว่าการกต	ศึกพร้อม
ผิวงดครรบคสุริยยต	พยับมีด มีดนา
ให้กระหน่ำกระหนาบตอม	ตั่มดังอิวนทรพาด
๑ มนตร์เตรียมตราจตอง	ตามสำคัญ ตั้งเช
รุ่งฤกษ์เชิดคดีตราภญจน์	ก่ำแก้ว
เคซะฉัตรพรหมนาน	ตุณฑ์
ภาคพิภพกำชรแฟก	มดคานคชกร
๑ เท็นฉบือกาศชยา	บันชาร
สมคคิจตรชุนmar	ชั่นช้อย
ชกนคณะรุ่งคราญ	ยุรยาคร
โดยราชภัคดอย	คดาศเคด้า คดาจรัญ

๓๕๔	โคลงรามเกียรติ
๑	บัดเดดองชนนศราก กังศ์วารค
	ส์รพุบส์รพวงต้าวต์รารค แซ่ช่อง
	ต่างคพวงพดชนนซ เอครคิก
	ตีบภักต์รภักต์รผ่องพร้อง พร่างช พร่องขออุดบุญ
๑	มนໂໂສภาคยดา เดชา
	ยดพระจักรภูษา นเรศเฝ้า
	เคยรัพท์ไกรวา นรก่อน กາດයේ
	เห็นภจะส์ญเสร ตุ๊ดหอห่วงถวัด
๑	ผันภากตรทุดแทคยกหาด ทศศร
	พระคุ่งครรจงด จังศร
	พังนางกรรมตปว ตตอป นางนา
	ไชยฉัครสุรเชฐ gapແຕ้กัด้าย
๑	ฝ่ายพดพานเรศล้วน ทงทพ ไชยนา
	เห็นบ่รภาวะราวดับ นศคคุณ
	หอนรัรบินดับ ตันวุ่น วายයේ
	บ้างวงบ้างวนกดັນ เกດอนดົນຮົງນກັນ

๑ พระพิณูราษฎร์เจ้า	จอมสุวา
เดืออาศันมาตยกدا	ดาษเฝ่า
เท่นเหตุพบดิਆ	กาศแบดก เป็น压抑
ถานพีเกกແກກເກົ້າ	ເຫັນເປັນໄດນ
๑ ບັນອັງສືບກັກຕົກນ	ເກົ່າ ດັນອອນຢ່າ
ຝຕະຍົກໜີບກົບຄວດ	ມືຖຸ
ທັກຕົກຕຽກດອນບົດ	ທິພຣາຊ
ເຮັບອ່ເຫັນເຂົາໄດ	ແມູນຂ້າງເຂົາເຫັນ
๑ ຂອບຸດບານບາທໃຫ້	ຂຸນຫາຍ ໄນເຢຍ
ຮັບປະຫຼັດຄໍດ້ມາຮາ	ຈົ່ງໄດ
ພະທຽງດີນສ໌າຮ	ພົດນົກວັດ ດານນາ
ໄກວ່ຈັກອາຈ້າກໃຫ້	ຝຕະຍົນພົງທະຍ
๑ ຕຸກພະສຸງອາຮັບ	ບາກບັງ ກົມຢ່າ
ຮັບດັ່ງອາຫານຮັງຄ	ໄປ້ໜ້າ
ເຫະຂັນກາງຄ່ອງ	ທົກລັກ ນາຮເຢຍ
ເນັງຍິນຄວດດັ່ພໍາ	ດັດນົກເຄີຍດູລົງ

๑ บ่อหิงเห็นดักรกน	กดาังภา รา耶
แต่นสำก้าชรหนา	ແນ່ນດັ່ນ
ພດນວຍອີທິມຫາ	ມນຕເປົດຍິນ ກາຍນອ
ກາຍໃຫຍ່ເຢີງພຣະມພຣັມ	ຮັບກັງເຈາຫາຍ
๑ ຝ້າຍອສູ່ຮັບສາງເລືອ	ເມອງນາຮ
ເຫັນກະບົນເຕີບປານ	ບັດພາ
ຕຽນກາຫຼຸໄທຍຕານ	ດນວຸນ ວາຍແຍ
ຂານຄູທົບວອວາ	ຮັບເຫັນເວັ້ນ
๑ ກະບົນດັ່ງກັບເຕົາ	ຕານສົດ ມານາ
ຄົ້ນດັ່ງກັບກົດ	ເລີ່ມ ເກີດກົງ
ຄດາຍເວທເຫດບັງຫດ	ຂັນຂໍ ວາພແຍ
ເຫັນເໜັນທັກຄວຕັງ	ຝຕຽນເຍີຍໄດນ
๑ ກດັບໃໝຍອີສ່ວරາຊທິງ	ແສ່ງຕົວ ພຣະຖາ
ຖາຮຍ່ອດູທີພານວ	ເດືອນຫ້າກ
ຖາໂກຮ່ານໍຍກາຍກາ	ກຸມນັ້ນ ໄວ້າ
ຈົ່ງນຸ່ດັ່ງສຶກທ້າວ	ດອບຄົງຄົດກົດ

- ① ເໜີ່ຂາດອຸປະກວ່າຍ ກຽດກັບມືນ ດິງແຍ
ຜົວໜັນເກີຍຈັກ ເຫຼືດແຄນ
- ນຶ່ງອໍາພັກຊີ້ພັກ ອົງດຖທີ່ ນາຍນາ
ບອນໜ່າກໍໄຕແມ້ນ ເຊັ່ນອ້າຍພາດ
- ② ອີ່ຢາເອີມຍິງຍົກຍົດຍ ຖຽງສົກຄົກ
ກູຈະມ່າຊຸ່ນຍັກໝັ້ນ ຈົ່ງນ້ຳຍ
ພົດນໜັນນັດຕວ່າໃຊຍໝວກ ໄກວ່າໄດ້ ມາຮແຍ
ແສ່ຄອງເຄືອງເຄືອງຄວ່າຍ ເຄືອງທ້າວທີ່ເກີຍຮ
- ③ ຊຸ່ນຮາພຣະນຸຖົກຕານ ຊຸ່ນກະບົນ
ແຂນຕືບເກົກໂຄດຍພົນ ກາດຸນກາດຸນ
ກຣເດືອງວັບອຽນທົກ ບໍ່ອັນປົດ
ດິງບຸກຽກຮົມ
- ④ ວົງກວບ່ຽນນັກ
ນັດຕວບອທານຖົກຕວບຕົກ ໄກວ່າ
- ຮາພວ່າງຕຽບ ໃງ ພົດຕົກ
ພົດນໜັນຈົກຕູ້ຮົມຈ້າ ແຈນພັນເມທົນ

๓๕	ໂຄດງວນເກົ່າງວິ
①	ຂຸນກະບົນໂຄມຄົບທ້າວ ທັກກັດຕົວ
ຄັນດອງລາວພອກ	ບົກເຂົຍດ
ນ້ຳວຸດກະຈາກຮັກ	ຊ້າວົດ ໄປແຍ
ເສີ່ມຫຼາຍກະເຊຍວ	ຢັກຄວດອກອົງ
②	ເຮົາຈັກບັນຄືຮາພູ
ເກຮັງເກດອົກເກີນກຳໜັດ	ເພື່ອຍົກ ຍິງຫ່າ
ເຂົາມງຸ້ມແກນທັກ	ກັກຕົວແທຍໝາຍແຍ
ຂອຳຜ່າກດີນເຄີຍຮູໄວ	ວ່າແຕ່ວຄນເນອງ
③	ຄົງສັກນັດທ້າວ
ຄວາຍຊ້າວົດຕ	ເຮືອຄົດຕະ ເສັດຍຽນ
ທຸດນູດເຫດຖຸກຸນທັກ	ຊື່
ໂຄຍບາທບັງກອງເກອ	ອົເຄວ
④	ພັ້ງຮົບນິປາ ໂມທເຂືອນ
ໄຕຮັກພິຄຣເຫັນທານ	ໂອງການ
ສົມເປັນບຸກຄົງຮູຍໝານ	ທ່ານໄດ້
ພດນັພະໜວນຂັ້ນສູ່ໄທ	ຮູຍໝານ ເຄີນອາ
	ຕໍ່ຫັບປະຈຸບັນ

ห้องที่ ๕๒ ๓๕๙

๑ ทศเกี้ยรเดี่ยมครอง	เตี่ยมกูญ ครั้ตเตย
เพราะพีເກາແນ່ມນຸ່ຍ	ເຊື້ອໃຫ້
ໄຄຮ່ອຈັກປຄອນຍຸທີ	ພິມາງູດັກໜົນ ຮາມແຍ
ເປາດະນາສູງໄກວ້	ບາທແດວຖຸດແຄຕງ
๑ ເຫັນແຕ່ໄມຍຣາພເຈົ້າ	ບາຄາດ
ທຽງສົດບັດສົງສົອງຫດານ	ກົບເຕົາ
ເຊີ່ງໄມຍຣາພນາຜັດານູ	ອົຣາຊ ນນອີ
ກາຄືໄນຍນອບເກດ້າ	ກວາບແດວດາຈາວ
๑ ນັງກັກວາຍເວກໜົນ	ນາກວົງ ພຶສີເຢຍ
ໄກຍະໄກຮ່ອຍ	ຢືນນຳ
ນິດພາຫຼຸງຄໍ	ອົດິເວົກ ເວົກແຍ
ຄຣມ່ງບາດຫດ້າ	ດວງດົນຄືນດົດ
๑ ເດັນນຳສູງໄກ	ແທຍຄານ ແຫຼເຢຍ
ນັງວົກຖຸດສົກຕານ	ດວງດ້າງ
ທຽບມນຸ່ຍດັກໜົນຮານ	ຮາພໂກຮັບ ຄຣັສແຍ
ສົອງເວົງກດັບຖຸດທ້າງ	ພວັງແຈ້ງເຮາຈາວ

๑ စ่องกตัญญูไมยราพท้าก ถາມຄົກ ເຄີມເຊຍ

ຈົກຮູງຈົກໄພວິ	ກວາບເກດ້າ
ຂ້າອາຍຸໂກງິນີ	ຍັງໃນໆ ຕຣາບນາ
ເຫື່ອພະນາທເສັດໆເຟ້າ	ມາຕຸກ ທີ່ທຸດຄາມ
๑ ດວັດໍາງດວັພທເຂົ້າ	ເວົຈັດ ພະດເຍ
ເຖິ່ນຮັດລຶງທີ່ຫຼັກ	ເຖິ່ນປວ້ອນ
ໄມຍາພຈາກປຽງຄົນດ	ບັນດຸ ວັງແຍ່
ຮັບຜູ້ຂັນນິກັນອົນ	ນອບເກດ້າກດ້າວຄວາມ
๑ ທັກເກົ່າຮັບເຫື່ອຫຼຸດຕັ້ງ	ຫດານອ້ຳ ບາດເຍ
ຖາກກອນຕ່າງຂ່າຍຈັດ	ກຶກນ້ຳ
ນາງຫວາດຫວັງໜ້ອດ	ບົດໂສຕາ ຕ່ອງແຍ່
ໄມຍາພທວນຄາມອ້າງ	ອຣຣານເຍ່ຍໄດນ
๑ ພັງບຕຽດຕໍ່ເວັງແດວ	ນາງຈັນທີ ປະກາເຍ
ເດົາເວັງດົກດຳບວກ	ບັດຫ້ານ
ແນ້ໄປເຫຼືອຈັກອັນ	ຕຽບຢືນ ກະຮັນພ່ອ
ໄມຍາພໃຈໄປ່ກໍວຳນ	ຂອດຄົກເຄືອງຜາຍ

ห้องที่ ๕๒ ๓๖๑

๑ อศ្សูรบุตรยุคราชชา	พากประชุด แม่รา
ราดแหกตึงห์คายหมด	ติบอ้าย
กดบังลั่งมาตรฐานต	จักทพ เสร์เจ
เต็คจรบหรงรถกต้อย	กดาศค้าวโดยทาง
๑ ดุลงกาสู่ท้าว	ด่องครัวต ผจญเย
ไนราพอาชาตด	ศึกร้าย
ทศภักดิรตั่งยักษ์จด	กระยาโภชน แต้วเยย
คงเครองเนองกนຍຍ	แซ แยกเดยงมารพด
๑ ต่องพระแผนเฝ	ห้องที่ ๕๒ ย บานนา
ขออนคงนางใน	เน่องพ่อน
บាเรօราชօสุร ไทย	บดยั่ว เสวยเขย
กร่าวัยชาญเนครชนอ้อน	ก่อนพดวเพดงระบำ
๑ เสร์เจเสวยไมยราฟ	ให้ ทกดา ไปเยย
ลงตุรกาญจนภูษา	ตุ้งชัน
จิตรการเร่งปดกมา	พกพ ชินอ
รำนติบเก้าห้องชน	แทนคงคาดแคง

๑ เต่ากงໂຫດກໂຂນຄທງ	ร่องกะทะ
ເພດາ ໂຄງກ ໂຫຮາຄະ	ເຫັດຫວັນ
ບຣຣນ ວິນທຣາປຣະ	ຈມເຈັດ ສິ່ງແຍ້
ຝາບຄມຣກຢູກວານ	ຂູປັກເທິນເພຍຍ
๑ ທຽງແຄງແຍັງພັດຊ່ວອງ	ດໍລິດອຸ່ວ່າ
ຮັງຮັດ ໂກບິນໍາ	ມຸນເກົດາ
ສ່ຽວມຳສ່ຽວປະກຳດຳ	ຫຮັບເຂັ້ນ ຂົງືດເຢຍ
ເຈີນເຕົ່ວຈົບກດອງເຫຼາ	ກຸ່ຂະລຸກ
๑ ໃນຍາພູ້ນໍາທີ່ໃຫ້	ໄໂໜກນູ້
ນັງຕົ້ມາຊີ່ອ້ານນັ້ນທຸນດູ	ນາກໜ້າ
ເນຕຣ໌ຫດບັນບັນດົມຄອນ	ພັນຄານ
ເທົ່າເວັນວ່າເມືອນຄົດ	ອຸ້ໂໜ່ຍກວນດິນດີ່ເທືອນ
๑ ເກີດສ່ອງຂອງແນ່ງນ້ອຍ	ໄກກຕາງ ກຸ່ມທີ່ເຢຍ
ຂຸນຍັກໝໍ້ຫນ່າຍດ່ອງນາງ	ຫວັດນວຍ
ເກີດຄໍຄໍຫຼື້໌ຫົກຕາງ	ພດຖປະ ກັນແຍ້
ກວົງກວະຫວາດຝາດດ້ວຍ	ພະກັດອັງສູງກາຍ

ห้องที่ ๕๒

๓๖๓

๑ เกิดต้องดีหรือฝ่าย	ฝ่ายที่ กันนอ
ไม่ราบรื่นตั้งหนัก	ผ่าท้อง
พอกควงห์ไทยอุด	ตามฤกษ์
ผสานบดโอลล์ต้อง	เศกอนพันปีราน
๑ เตรียมบดโอลล์ต้องด้วย	ถ่องทาง ยาเยี่ย
ขวากาดเกิดพยัคฆา	แบบเชี่ยว
นาทชัยเกิดควร	ดายเดือน ชนยา
เดวี่ยงหัดดีเป็นนาคเกี้ยง	ครุชยงค์ไดต์ค่า
๑ บังเศกโอลล์ต้อง	ถูกากย ทวน
ไม่ยราพรบเงาหาย	เช่นเร็น
สำมารถไฟดับพดหมาย	เดงแท่น เปดดำเน
โดยฤทธิพทยามเนน	หม่นคต้าย่างต์รัย
๑ บอเห็นราชไฟรขอ	บดวน
เมตตามาถยไฟรพดวน	ราชยืน
บังต่องต์ชุดมนต์	ยาต่าง
ทรงเครื่องกระหยิมพริม	พรังพร้อมพดเห็น

๑ เสร์จพิทักษ์ห่านได้	โอลล์ล แมลล์ເຊຍ
เตรี่นพครวจพหดรู	ເວັງເຮົ້າ
ຈວນຈວບອໜູງຄດ	ເລົງວົບ ນາຢາ
ຄດເຂກນເວກ່ານເຫົ້າ	ສົດຕິຍໍ່ຫົວປ່າງຜຣນ
๑ ຍານຸ່ງໄມ່ຢາພເຄດນ ວ່າພະຈັນທຽດອຍລົດຕຍ	ຫຼັບນົມຕຣ ຜັນເຊຍ ດືນພາ
ຕາກເດອນດອຍບົດ	ສົກເສື່ອນ ສູງແຍ່
ຕາງດົງແຕ່ງຕ່ຽຍຈາ	ປະຈັກຫາງຕົນຜຣນ
๑ ເຕົວຕ່ຽງທຽງເຄຣອົງແມນ້ ພັນຜົງ	
ດັງເວີສູງວຽນອອງຄ	ອາຈັກຕ໏າ
ອສຸງຮາຊຍາຄຣາຕຣງ	ນາປະກັບ ແທ່ນເຊຍ
ນວຍໜຸ່ມໜຳຄຍາຂ້າ	ບາທເຝັກວາຍກຣ
๑ ຖຣັດເວີກໂຫຣໃໝ່ໃຫ້ ທໍານາຍ	
ທຽງເຫດ່າຕຸນຂໍຍາຍ	ດັກວນ
ໂຫຣຕຽງຈພະເຄຣະໜໍ້ຫຼາຍ	ຄາບກຣາບ ຖຸດແຍ່
ວ່າພະກວ່າຜູນອຍ	ຈົກຂົນແທນອອງຄ

- ๑ ไนยราพทរານเรืองร้อน วิญญา
 กรัสตั้งชุน โหรฯ รับเข้า
 จงสอนบทกชาตฯ คงญาติ เรานฯ
 ให้ทราบความตามเก้า อ่ายช้างประชุน
- ๑ กรม โหรนายไพร์พร้อม ยังศ่า ดาเอย
 รับดอกดวงชากา ญาติไทย
 สอนปมครรจเทวา กำเนิด จรา耶
 เห็นกว่าไวยวิกได้ โยคทงเกณฑอุคม
- ๑ นำดวงไวยวิกฝ้า โหรบดี ทูดเย
 กุณดักษณคือพญาหศ เดศดา
 ราหอยุเมศคัต เป็นเอก
 ศศลิบเบอชา ปลดรูส์แทลงเกณฑ
- ๑ พังโหรไนยราพใช้ เถนา เร็วเยย
 อศุรันนทศรคตฯ จับได้
 ไวยวิกกับพิรา ภานกร จำ噎
 กิจเสร์จกราบทุดไทย อศุรเขากันปรางค

① ບຣນຮາເມສ්ຈේ	ຈອນຕ්ກດ ກພເຍ
ສົດຍື່ນກຣາບນ	ແກນໄທ
ຈວນຈັກອູ້ໄທຍຄດ	ແຄນທີ່ ບຽບແຍ
ເຫັນທາກສັ່ງຮຣນ໌ໄຫ້	ເຫດຸແຈັງແຈ້ນຕຸບນ
② ດ່ວຍະດີທຽບກຣົດແຜ່ວ	ເພຍງເພີ່ມ
ອຸ່ຽນຄາບສົວຢັນກວ	ຕ່ວນຄນ
ພຣະບາທທ່ານປຣເວນ	ກພກ ຂັງຄແຍ່
ຍິນທົດທຶນທຳມົວຂັນ	ໂດກຍທ້າວພຣະມານ
③ ເງອອຣນອວ່າມພ່ອຍ	ພຣາຍຄ່ວ
ດຸເຫວ່າຕົນເລື່ອງໄກຕ	ນັກກອງ
ພຣະຄັດຜົນດີ	ຕາສຈາກ ອາສັນເອຍ
ຊາວນພຣະດັກໝັນຕໍ່ຫອງ	ແຫ່ງນໍາຕໍ່ນານຊັດ
④ ຕົອງອອກທຽບເກວ່ອງແມນ ອິນຄອນນາ	
ປະທັບອາສັນນາມຕາຍພານວ	ອັນດີເຟ້າ
ຕົມເດືອນພຣະຕື່ກຣ	ຕວັດຕຸ ບິນແຍ່
ພິເກາກພິເຄຣະທໍ່ເຫົາ	ເຊກວ່າຍກວົດ

๑ ทูดว่าอาทัยพ้อง	ไกยรา หุ่ย
ไนราพจักถักคภา	ถักคภา
ชื่อ นัดคนตรายบนา	คภาพ นนทิา
ยกษากแหกดเกยรคทาว	เกริกพ้าดาบاد
๑ แต่เคราะห์ห่วงเรยนร้าย	แรงก
เต้าร์เทริดจุบันทราก	เพดยงพอง
ราห์บลังถักชัน	เด็งโภษ ใหญ์แฉ
เพยงอุไวยามยง	ตั่งแฉดส์ตั่งตั่ง
๑ กฤษณลังถุครพให	เกนทตัว รังเยย
วายบตรทดอาชา	ส่วนบชิ่ง
น้ำหданเร่งเกนทพ	นรากวจ ชันแซ
ก่องนงก่องคราจกคง	ต่อต้มรังไก
๑ ถูกدمแผลงเพศคต้าย	จักรวภาพ เข้าเยย
ถุงครดพรหมหยังชาร	โถกชิง
กรวมกุดนพดับพดาส้าน	ส์ติตย์อก ดิงแซ
ตนปากเป็นบานกง	นอกห้อมหางวง

๑	พระดักษณ์พิเกาເງົ້າ	ບາທີຫຼື ແກ່ນເຢຍ
	ນອກໂອໜ້ວບຄຣາທິກຍໍ	ຕຣວຈ້າຫນ້າ
	ເຕີຍວເພື່ອຄຣະເດນຄົດ	ຄອຍຈັບ ນາຮແຍ່
	ເກວາເກວນຈັງເກີຍງກດ້າ	ແຊ່ໝັ້ນເດື່ອຍຂານ
๑	ສົບແປດມງກຸ້ມໍເຫຍນ	ເຫີນຖົກ
	ສົບທັກນາຍແປດທົກ	ຫົວດ້ານ
	ຕົນໜັງປະຈອນຖົກ	ຮເທົ່າເຕົວ ຕຣວຈຢ່າ
	ນາຍໜັງມູ່ໜ້າຍຕານ	ຕ່ອດັນປະຈາດີນ
๑	ຈາວຖຸກໆໄມຍພາວົງ	ຮັບສ່ວງ ເຕົ່ວຈານາ
	ກົມຍົດກຳທ່ຽງ	ຜ່ອນແກ້ງ
	ບາກຣັນພົມຕຽມ	ກຸ້ມາສ ສ່ວນແຍ
	ຫຼັດກະຮົ່ງດັ່ງກັດໜຶ່ງແກ້ງ	ກົດໜຶ່ງເມັນຍາສົມ
๑	ອັນຫຼວງຄອດ່ວຍທຽກພົນ	ບຸດຟ ຂັນນາ
	ດຸ້ຝັ້ງສົມຖົດ	ຕາສເທົ່າ
	ດັ່ງນຽກຫຼູກ	ຮາພເພັ່ງ ເສີກແຕ
	ຕ່າຍພົບພາເຊົ່າຕ່າ	ຍົກໝ່າຍຢູ່ເພົອນ

① ຈົບດິນນິຕຣແມ້ນ	ກໍາພາງ ເຂາເຍ
ໜໍາຍໜັດແທຣກດິນແທວງ	ເສົາະຄົນ
ຕຸ້ພັນພັນແຜດ	ເຊື້ອິຜົດ ເຫະແຍ່
ຈົບກັບພຣໜທຸກໜ້ນ	ຮູ່ປ້າຍຍັງນັງ
① ໂນຍາພາກຕັບຄອດຄົ້ນ	ເນື່ອຍັນນອງ
ຈາງຈານຈັງເກີຍກອງ	ຕວາຈົກຕ້າ
ແປດັບປລອນກະຮະບປ່ອງ	ຕື່ບ່ຽນ ເຫັນແຍ່
ເຕັກວ່າກາດັງຍ້າ	ໂອໜ້າຫຼາວຫ່າຍເປັນ
① ວັບເຫັນດຸຍອດຍັງ	ໄສດາສ ເຂາເຍ
ວ່າຍເຖິກເບື້ດອາກາສ	ຜ່ອນແກ້ວ
ຄວາກດັ່ງນັບທໍ່ນໍາຮາຊ	ວາງສວ່າງ
ເບື່ອຍັນປະກາຍພຸຖືກໜ້າພວ່າງ	ພວ່າງພ້າດິນພວຍ
① ດິງພັດກຕົບ່ອແຈ້ງ	ໃຈສົບາຍ
ດູວ່າຄວາກປະກາຍ	ກ່ອນເຂົ້າ
ບອກກັນວຸ່ນເວຍກາຍ	ກົງຫຍ່ອນ ດັງແຍ່
ຍັກໜ້າເຫັນອຕນເຂົ້າ	ເປົ້າຫ້າສົກຄົງ

๑ นานพหลกรครอกด้วย ขอนทับ กันขอ บ้างนั่งนอนพิงหัวบ ไนยราพกระชากระดับ เห็นหัวบตันทึ่ง	เกดอนกังดัง กาญจน์ ด่องแซ สั่งทางกระบินทร์
๑ บงบตรตุริยยง ยกษัตรีโอตตคุ น้ำหданหตับมารย เข้าปากดงแฉดวน	ยังประคุ โอมชูเยย มอยมวุน ราดาวย่อง เหยาแซ คายบอมปานเมือง
๑ ชุนราพด้วงค่ายเข้า ตามงุ่งเงยโอตตรตคบ ตัดหดักกระหอมดับ บัดสกคหมดเตียงอ้อม	ເອຕរພດບ พดาເຍ គຸມຄອນ ຕິໄພວ ແອນເຂາດທກາວ
๑ ยกษัตรีตนฤณารถน พເກົກເກົງວຽບາຫ พระดักชณนงຈະວັງຮາຊ เห็นຄົນຄົຕຽບຕິ	ເນາດາສົນ ທ່ານຖີ່ ລົມແທນ ຜອນເຍ ຂ່ອງເຂົາເນ້າຢາ

ห้องที่ ๕๓ ๓๗๑

๑ ทวีวรรณคดี	มนต์คณ ทดสอบ
พากผอยอามณ	เรื่องรัก
ไมราพยองยดต์ม	จควรหยุด คั่งแฉ
พรนพระเดชคานกรา	กดับเข้าเคียงของค
๑ บังโพธิเบศรพรัง	เพราผอน
ไนนพะชนนชัม	ฤทธิราย
พิรบตาบ่อกรือคณ	ตามช่า
คำรีหบดุขบยาย	ชยมช่อนองค์รวม
๑ ไมราพแบกพิศณุเจ้า จากใจสูตร ถึงเอีย	
ช้าแรกดลคเข้าใจค	เอครเข้า
วางแผนแทบป่าโคนค	ตรัสดลัง นาราย
กรงเหตุกจำจุงเฝ่า	ค่านริโภรัง
๑ พราภวนรับเบตอง	ปตดปต มนโน
ให้คอกทกเต้มกะทะ	เทบปไว
พร่วร่วงคิงกฤษ	มตคนษย
กับบุตรนันทัมให	พนาศพร้อมกราบเดียว

๑ ไมยราพสั่งเตี้ร์เจ้า ในปรางค์

ภรนาภูอนงค์นาง	เน่องนัม
ประทับประชุมพทาง	เรี่ยกอยู่ งานแซ
พัคนวคบ่าเรอชร้อน	แซร์ชร้องคุริยางค์

๑ นครบำดมาเรหญ์ให้ เกรค่า ถาเบย

ເບົກເຫດຕົກຄັ້ງໃນຂວາ	ກັບໄນ
ຍັກໜ້າງຕ່ອງຄມນາ	ทำເລື່ອງ ກຽງແຍ
ທຳໄດ່ນຸ່ມໝຍໍໄວ	ຖົກຄົງຄາດ

๑ พศดนายຕຽງຈີ້

ຂຸ່ນໜູນໄພວ່າງຄວບ	ດີບດ້ານ
------------------	---------

ດົມຮວງນັງຊຸດຄົມ	ເພຶດິສ່ວ່າງ
-----------------	-------------

ເສື່ອງເກຣະເກຣົກຕະຫຼັນ	ແຫຕຍເຫຍນຢືກໂຫນ
-----------------------	----------------

๑ ຊົງຄຣັກຂວາໜ້າຍຄານ

ນໍາຫາຕຣາຍງານແຈງ	ຈົດຄວນ
ກອງຕຣະເວຣອບກຣົງແຂວງ	ຜູ້ເດືອນ ຕິນແຍ
ພຸດຍັກໜ້າພທກໜຸດວນ	ໂດຈັງຫດາວດອ

ຫົວໜີ ๔๔

๓๗๓

① ໂຮງມານເມອນຂອຍດົອງ ດນພັດ ຕິນແຍ່	
ປດກສູ່ຄວບອກຮັກ	ເຫດເກົ້າ
ເມອກງວງໄໂກອັກ	ຈະລາຍຈົກ ນ້າເອຍ
ເສີມສູ່ພດັບພຕາແຜ່	ຂະຫົມນັ້ນຈຸກໄກນ
② ຕຸກຄົວພັດຖຸນວັງມືດ	ຕາກໃຈ
ເຂົ້າປາກທຸນມານໄປ	ໜົມອນນັ້ນເງື່ອ
ເຕັ້ງບ່ອເຈອງອົມໄກຮ	ກາພແທ່ນ ເປົດໆແດ
ວິນກົບກຣະບໍ່ກເມືອ	ບອກພັ້ນພດອິ່ງ
③ ດູກຄມດ່ວ່າງເຖິງພວ້ອນ	ພານວິນທວ່າ ພັດເຢຍ
ພົກພະວະຕັກຊັນ ພນ	ກັກຄວ່າພນ
ໜວາມໜວາຄອນນາຄຄວດ	ກວ່າເກວສ
ພົກໂສກດົງສົ່ວນ	ອນ້ຳທ້າວເຊີນນຽນ
④ ພົກທດຈ່າວເຈົ້າ	ນາຄາດ
ມາດັກພະອົງດາວ	ຕູ້ດ້າວ
ຮອງຍຸບຸດວ່າງ	ໂຄຍເສັ່ດົກ ດ່ວນເຢຍ
ກວາຮອນ້ຳທ້າວ	ສົດັບແດວບັນຍຸ່ງສາຄານ

① ຂູ້ກະບົນຍືນກໍລວນ	ທວນສານ ມາຮເຊຍ
ແຜນທິກໍສຳກາງຕານ	ດ້ານດັນ
ທຣາບເຕີ່ງຈຸບອເຂົ້າຂານ	ຕາວັນ ຮະເໜີແຍ່
ດຸຕ່ະໂກນດັນ	ມວກຍິງຫຍຸດລວດ
② ບັງບັດບານແບະແນ້ນ	ກົງຮັດ
ວາຍຸບຕຽບຈັບດອກປັດ	ບັດສັບນ
ເກີ່ຽມນຸ່ດປັດຕິອັກກຳນໍາ	ຫາງຕົດອຸດ ໄປແຍ່
ຝັດໂພດຈົວບໍາດາກນ	ກົດຕັນພາແຕງ
③ ແනນມານ ໂກມດົບບ້ອນ	ພັ້ງປະຕູກ ທັກເຊຍ
ພົດຍົກ່າຍ ອົກຄັກກ່າ	ຈັບປັດ
ດົງຮັບຈັບຕົວ	ຈັບຟາດ ມາຮແຍ່
ດ້ານປົກກ່າຍກໍາດົນຂວາ	ກະບົດຕາງເວງຈາກ
④ ພົບຄອງທຣ ໂທດເຫັນ	ເຫັນມັນ
ກະບົດຈຸໄຈນປະຈັບ	ຈັບຫ້າງ
ອົກອົກກ່າຍແທງດັນ	ດົງຮັບ ຈາເຊຍ
ພົດນໍເຫັນຢັບຄອກຂັງ	ພຸດຸກດົມຕາມູຕ່າວ

ห้องที่ ๔๔ ๓๗๕

๑ เสร์จดัมกษิตานเดว	บพก ผ่อนเยย
รับนุ่งหมายเมืองยกช	เหย่าก้าว
ถึงตานแพรากทางจะงก	ฉันคิด คั่งเยย
ผันพบขุนเขากวัด	ปรบกั้งปกายพราย
๑ ตอกดมโตกดเดนชิน	หดงเข้า
พังโขคดับก้าวเอา	ตวนดอย
ผากดาดเกดอนเพดงเพดา	พัณมอด หมอดอื้อ
เสร์จรับสูงดอย	วงเตาตามแผน
๑ ใจจุบยุงเท้าคง	คาดอโโซ
บินกุดนุ่มน้ำโด	เนกผง
ปากจกระบ์โถ	หคคด คัมแม
ติงตับบคบคบง	บบตางๆาหดอ
๑ ประหารต้นยุงใหญ่เย่อง ใจกด	
ดุไบกชรนัยต	เปย์นนา
เก็ดาเดอมดายปน	ประคับ ขอบ้าย
ตีเหดยนแดหากด้า	เดศพนเพย์มณ

๓๙๖ โคลงรามเกียรติ

๑	น้ําดาณุกระบันอ้าย	เนาต์ระ บัวนขอ
	ยามคืนก่อนยกใจ	เที่ยวเด้า
	ผันผุดจากบ่อนปะ	ชุนกับ พ่อเยย
	ແຜດວ່າไایดอบเด้า	เต๊ห นดัง ใหม
๑	ดูกดมເຄີຍຄົກພ້າ	ໄຟອືອ
	ໂຄນຈັບປະຈັນນົມ	ນູ້ຕາງ
	ຫດານດນວ່ອງໄວກີ່ອ	ຈັກຜົດ ພັນແຍ
	ຕ່າງເຮືອດຕ່ອແຮງງາງ	ຫຼິດ ຍອອຸດມຸນ
๑	ຫຼຸມານໂຄນກົບທອງ	ອກບົກ
	ບັກປ່ວນຫຼວນເຫຼຸດ	ເຕືອກຂວາ
	ຈັບນາທຳດ້ວຍຫຼຸດ	ນອໂດດ ທດກງແຍ
	ໃຍນ່ອເຈັບຈັກປັດ້າ	ພດາສຳແດ້ວເລັ່ງອັນ
๑	ກາມວ່າດູເຝັ້ມພັງ	ພົງໝໍ ໄດ
	ຫາງຈົງເປັນປາໄຈ	ເກັງກດາ
	ນ້ຳດາณຸພດັນໄຊ	ຮາງເຮັງ ເຄີມແຍ
	អວນນັ້ນ້າແນ້າ	ພອນນ້ອນນານ

ห้องที่ ๔๔

๓๗๗

๑ ภาษาบุตรรูเรອງແດວ	ເທະໜາ
ເປັນຮະກເຄອນຄາວ	ຕາດພ້າ
ນັ້ນານຸ່ມືດວາດ	ວານສ່ວ່າງ
ກរາບນາທົມແຜດໜ້າ	ເນຕຽນານອງສ່າຍ
๑ ບົດການບຸຕຽບເອັນ	ອໍາທາງ
ໄນຍຣາມີຄຸນປາງ	ກ່ອນໄວ
ທ່ານນາຍຢ່າງໄຣວາງ	ແບບຕ່ອນ ດິນນາ
ແນ້ນບອກໄປບອກໃຫ້	ຝົດເຄົກະຄົງລູ
๑ ภาษาบุตรພົງບຸຕຽຈັງ	ຈົຕປະຈັກ໌
ນັກປະຖຸນເກີບທັກ	ຊາດກ້ານ
ຕັດປົດອົງດຸສະພັກ	ເຖິງຮ່າຍ ບັງແຍ
ແຜງພຸ່ນພຸດກ່າຍ ໂດກຕ້ານ	ດານຫຸ້ນດຸດຍນ
๑ ພົມກວນແກກຕອງ	ທົມພກ
ຫດາຍເຖິງວ່ານຍາມດົກ	ເນື້ອຍດ້າ
ຫຸ້ດົນ້ອນຂອບດັວນໆກ	ທວເທວສ
ນິ່ນວໍາວໍາພວຣະນເຄົ້ວ	ບໍ່ຈ້າງຄັກຈົດ

๓๗๙	โคลงรามเกียรติ	
๑	หนูมานแมกซี่นชั่น	ไส้ครพั่ง
	ยันเรืองนางยกษัตริย์	รำเครว้า
	ขออภินพระทรงถังชี	กับบุตร แกนา
	ว่าจะตามเข้าเข้า	ร่วมมวยคราดเดย์
๑	ดูกดมคงรูปແດ້	คำชัย นางເຍ
	ເຮົາຈັກເຫຼຸນພຣະນາວຍານ	กົດບົດດາດ
	ທັງຈະຊີຍບົດຕຽມ	ຍິນຫີພ ນານາ
	ໄຟຟັດຈັກເຂົ້າເມື່ອງທ້າວ	ຮາພໄດ້ກັດໄດ
๑	นางພົງຈ່າຍກຳທີ່	ທາງຈົງລູ່ ເມື່ອງເຢຍ
	ແມ້ນວ່າເປັນແມດງວັນ	ກົ່ອງ
	ເພຣະຈັກກວຽກຄົດຜັນ	ເນອງນົດຍ ຮອບນອ
	ທາງທກວຽນນັດອອງ	ຫັ້ງເຂົ້າອອກເສັ່ນອ
๑	ພຣະວານໄມຍຮາພໃຫ້	ຫັ້ງກວງ ແຫດກເຢຍ
	ໂກງິຍັກໜົກມອຍ໌ດັ	ໂຕນດໂນ້ນ
	ທ່ານຝ້ວຸນໄກຮົງ	ຕຽບອງຕົວ ກາຣນາ
	ໄປໄປບັດທໂພນ	ຈັກແກ້ໄດ້ ໄຟນ

ห้องที่ ๔๔

๗๙๕

๑ เอօเปนไรเท่าน	พอกคด
ເພື່ອຈັກເປັນໄຍຄດ	ທິພາ
ມີ້ນ ຂົນຮັງໜັກຜດ	ຕັ້ງເກຸຫຼຸ ກາຕາຍນອ
ຕອບວ່າຄັນຮັງໜ້າ	ຄວ່າແດວຫັກເອງ
๓ ພະຍັກໝັກຫຼັກນັ້ນ	ແກະໄຂ ຄຳເຢຍ
ຕອບວ່ານາເດີຍວໄນ	ໜ່ວງໜ້າ
ເກົດອາກຊູດບອກນໍໃກວ	ຈັກຮັບ ຜົດນາ
ພັດນາຕວຖາງເຄີຍທາ	ເດහ ມົງຈຳ
๓ ນາງຕັບພັນ ຍນມ	ຢັນດີ
ໜ້າງຄົດໜ້າງພາທ	ເດີສັດ
ກະຮັນຕັນໄປກວດ	ກວາດນັ້ນ ໄຈນອ
ພັດນາກະເດຍຄົມອນາ	ເກວ່າຍງຍົດຕົງ
๓ ແណຸນານອ່ານເວທເຍອງ	ເປັນໄຍ ບັດເຢຍ
ປົດວະແດກສະໄປ	ເມຍຄົ່ນ
ນາງບ່ອໜັກແຕ່ໄຈ	ຫວັນໜັກ ອີຍ່ນາ
ຫວັນຖົກວາຍບຸຕຽກເກອ	ຮັບກາຈົກດົບເນອງ

๓๙๐ โภดงรวมเกี่ยวกับ	
นางกรະเตี้ยม่อน้ำ	ถิ่นทวาร เวียงเยย
ชันชงคนดูนราณ	หักห้อย
พดยักษ์คิกกิกขาน	คำชู่
นางว่าซังกัวร้อย	ขอบัดด้วกด้ายเอง
๑ นางเกียงเตียงจุดจอม	เจรจาญ
ดวงทวารเวียงผัน	เพ่งกาด
ถุน่าพระ dane พดัน	บอกหัน มานนอ
วานนประสาททาด	แททัย ไหเชอผชນ
๑ นแหดงคำดักช้า	มารคณ
โภดะกระทะรุน	เรียบคง
คงคาดโน่นประชุม	ร่วงราช รามเยย
พังเจ้มใจไปรัง	รับร่วงปดิวคต
๑ ว่ายເວທກພົງ	หายคด ສกัดเยย
ຍັກໜ້ອດບັດໄຟສົດ	หດເຫຼາ
ถึงกรงดອນເດັ່ງນັ້ງ	มองຂາມ່ນ
ຍດຮາຊືນທຣາເຕົ່ວ	ໂຄກແດວທດາຍກຽງ

- ๑ ดูกดมยอดหักข้อน องค์พัฒ ระเห็จເຢຍ
ດູກະການຸມຈຸນບວຣ
ສົດ້າແທນຕົງຮຣນ
ເກຣນກໍມແນນນາກັງ
- ๑ ສົງເວລັກເວັງ
ເນືອນນັ່ງຮາຍຮອມດີ
ຂັບຄົວຕຳຕຳນິ່ງ
ຂອສ່າຍເຕື່ອຍຈັບໄຟ
- ๑ ດິງດົນດົນບະບົບແບອງ
ຮາພຄນຈົບຊຽບຄົງ
ກະບະປະຍັງຊຽບົກົດ
ບົກໜີ້ກົກກາງງັງ
- ๑ ແහນມານໄມຍຮາພເຫຼົາ ສົ່ປົງທີ່ ກັນນອ
ຍກໜີ້ຝາດຄກທາງຸ່າ
ຈັບຫອກກະບົນທຽດ
ນາຮັກຄົດຕາຕາງຍຸນ
- ๑ ພາຍໃຕ້ ພາຍໃຕ້
ວາງວິສ ຄຸນາ
ຂ້າຍເກືອກນໍໄກຍ
- ๑ ວິວດິງ
ສີໄກ
ເລັນະເອີຍ ເຕື່ອງເຢຍ
ນົວາວົງເວັງ
- ๑ ບັນຍຸຊາ ພັງເຢຍ
ຈັກຕ້າງ
ພັນພັດ ທັກແຍ່
ຫວັດໜ້າຍປ້າຍຂວາ
- ๑ ບັດສົມນ
ກັບຫອກ ທັກແຍ່
ຂູ້ຢາດເອັນອຸນບາຍເປັນ

๓๙๒ โคลงรามเกียรติ

- ๑ สองเร้าไปที่โน้น ผด็อกัน ตื่น
ถ้ามีความเป็นสัจธรรม อย่าเขยอน
ดึงเจ้มเตศกุณภัณฑ์ กดตรี ชรั่วนาย
เห็นชอบตอบ โอบซู่^{หื้อ} เอ่อน รับก้อยเรือง
- ๑ ยกษัณคณเหนยุตัน โคนคหดุ ถ้านาย
คงค เช่นคชาฤทธิ์ ว่องห้าว
ดู กดมนร่ายมนคชรุด หนองชื่อ
ยกษัณคณชุมกาว ทุ่นเจริญดิน
- ๑ ดึง โตกกระชา กไม้ ตบองคาด
ไนยราพลงนอนกราน หวดหา
ถ้ามีความหมดไม่มาร กายขาด ท่อนய
ดึงนกแขวนขาช้า ควางทงกตาราง โพยน
- ๑ ไนยราพกายติด โคลยบด ใจนา
เยุยข์พตารางปรบหดด ยึกห้าว
วายบด โกรธกำหมัด หมายมุง
โกลมถบถอกอกหัว เหยี่ยบไว้กลางดิน

- ๑ ດົງກະໂກນວ່າທ້າວ ຮາພິອນ ນາງນອ
ທ່າວບ່ອນຮັນເຍື້ອໄດ ນອກປ້າງ
ຖາເຊີ່ວວິທາໄຊ ຄຳຕອບ ນາແມ່
ນາງພົກຄວາງ ອັດຕັ້ງແຈເຈວົງ
- ๑ ໄນຍາພດອດຈົກຕົກໄວ ໃນຕົວ ກູ້ເອຍ
ເປັນການຮ່ານນີ້ ກົດອົງເມັນ
ມ້າຍກົມ່າຍື້ອ ພົກກ່ອນ ພາພ່ອ[໨]
ວາຍບົດຕົວ ທ່ວນ ເງົ່າງເວັນນັດແຜດງ
- ๑ ບັນດານກາຍໃຫຍ່ມັນ ພຣහນນານ
ກັກຕົວ ເລື່ອປະກາທຍານ ເຂີມພໍາ
ບາທ້າຍເຫີ່ຍບັກໝັ້ນ ເຂົ້າທັນ ໄວ້ອນ
ຂວາເຫີ່ຍບັກໝັ້ນ ຍອດງາງງານການ
- ๑ ຈັບການຮັບໃຫ້
ເຢາເຢາະອ່ຽນຮັດ ໂດຍບັດ
ຈັກຕົວຄະສົບຕັດ ເຖິງດ້າງ
ຄວາມເງິນທີ່ປ່າງ ກົດໆກ່າວເກີດຍາດ້ອນນາງ

๓๙๔ โคลงรามเกียรติ	
๑ ให้ดอคไวยกิพัน	พันธนา มาเยย
มอบนิเวศน์คตรา	ภพด้าว
มัจฉานบุตรา	เกรียงเดช
รับที่บุปราชท้าว	จักแต้วตาจาร
๑ เถร์จผลตามารมณบดีด	วายบุตร มาเยย
รับดุส្តรากาญจน์หยุด	สุ่ญา
กราบบาทพระทรงภาซ	ชุงคน ทวนนา
แจงข่าวเทพย ทก้า	เกียรตแต้ว เรอดา
๑ พดันช้อนนฤนาราให้	เนาหัดก ทนเยย
งานคงคันทรจารต	รังพา
หกเคี้ยวอสุรบด	ชั่มแรก เรือนขอ
ถึงพดับพดาไม่ช้า	เรอแจงแต่งทอง
๑ วางของคเห็นอแท่นแก้ว	สุรากาญจน์
อภิวากหอนุชชาน	ช่างได
นำเคี้ยวบีบนาคาด	ถวายพระ อนุชนา
พระดักษณพงค์คงไค	เจตระพามานมือ

๑ พิเกากตุครีพงษ์	ของคด
ศิบะปีคงกูญปนต	นอบน้อม
เดียวเพชรกับโอรต	มารด พดเยย
ต่างโศกโถมนั้พร้อน	พรงเฝ้าฤาษี
๑ ตนพิศม์หมดฤทธิเจ้า	บำดาด
ตุ่มเคจพระอุวัตต	ตุ่มพน
ตุ่มเนตรพติกองคปาน	วัตยมาศ ไหยา
ประทับแท่นคุ่วรรณพน	เพยบหนาพานร
๑ ถามอนชัวพัน	ทายกัง พ่อເອຍ
หนบอเปนเหตดัง	เร่องราย
พระดักษณ์เกตดาวเริ่มรุ้ง	อวินทรรภาพ ทุดเย
จวนเมือต่องยามคตาย	จกแจงແສ่งອรุณ
๑ กองทพหดบงเบยบแตด	ราพนา
ດักดอยบາທພາ	สັດວ
غاຍນครປ្រាបគានបា	គាតແຫດກ គດອດແຍ
ໄດ້ເກຕໄມຍរាងທ້າວ	ຈົ່ງໄດ້ເຕີ່ຈົ່ນ

- ๑ พระดักชันทุดแท่น จนปตาย
 ทรงดับอนุชชยาย ช่าวเค้า
 ครั้ชมนบุตรพระพาย พงษ์เทพ แท้ด
 เดียวบอชามตามเต้า รับดังมาราทดาย
- ๑ หมุนามกรานกราบแด้ว พดันทด ตลอดเยย
 เพราะพระเดชบินทร์ตรัย ปักเกดา
 พันเอินอตุรประยร ยับย่อຍ ไปเมย
 ชาจังกดองเชตรเรา ค่อนได โดยหวง
- ๑ พงษ์ดอริราชเยือน ยินด
 ความชุมบครองนม มากด
 แม้นเตร็จศักกอตุร ราพเรยบ แด้วเมย
 จงผ่านอยทธยาค้า เกยรคพาดนดง
- ๑ ขำรงคเนากรคนรุ่ง เรือนถม ยาเยย
 ถอกประทานดูกดม เสี้ยวๆเดา
 บอกวายพระโอมรูป เชีคชอบ เชนา
 ทรงพระโสมนักแผ้ว เสื้อคืชินผอนใน

๑ ตรีทพ์เมฆนาศเจดัง	ฯดาฯต
ไมยราพบນมดายชานน	ชีฟແಡວ
เกรงໄວຍົກຄຣອງກດ	นครເຊຕຣ ໃໝ່ນອ
ຈັກອູ້ໄກຍໍໄມ່ແກດວ	ຮົ່ວໜ້າ ຮົບຂັນດັງກາ
๑ ນາລົ່ງນິເວັດທ້າວ	ທັກກວຽ່ງ
ຈວນວັງແຕ່ງຕົວອັນ	ສ່ອງພ້າ
ຈົ່ງຂົນພະວະໂຮງຄັດ	ເຄີ່ມນາທ
ກັບອາມາຍພວອນຫນ້າ	ນອບນ້ອນທຸດນຸດຍົງ
๑ ຮາດວົ່ງໄມ່ຢາພເວັນ	ດັກທັບ
ດີກຄອດອຄຈົບຮາ	ເມສໄຕ
ນທຶງເຫະເວົງກັດນັ້ນ	ກຽງທ່ານ ນາຢ່າ
ລັ່ງໄສ່ກຽງເຫັດກິໄວ	ຫທາຍຄົງຕາດ
๑ ດົງທຫາຮ້າງໜ້າວ້ອ້ອ	ຫຼຸນມານ
ຮຸກບຸກຈັບຜດາງໄມ່ຢ	ຮາພນ້ວຍ
ນອນແຜ່ນກພນາຄາດ	ໄວຍົກ ຄຣອງແຍ
ພາພະຮານຄົ່ນຄົ່ງຍ	ເດືອນຫ້າວໜ້ານຮົງກ

๑ ทรงเรืองเกืองชั้นแก้น	โศกา ครวุณเยย
เรืองฤทธิ์ทามา	เพด়িংয়ে
เตี่ยศักดิพายชาพา	นรชาติ
พระพิเก Kuboth	จงดันคนดัง
๑ รำพึงศักดิ์เหยม	จักหัก เดี่ยเยย
เห็นแต่พระน้องจัก	หักไช
สำรั่งฤทธิ์โมกช์คัก	พรหมประ สาศนา
ตรีเดร์จลังถั่นให้	บอกน่องมาพดัน
๑ กันดีเวรูบแม้ง	ทุดไช
เชญเต็คจพระอนุชาโคด	เกดอนเฝ้า
อปราชรับกรไಡ	โดยด่วน
ถังประนวนอบเกดา	พรังพรอมประยรวงช
๑ ทศกรรส์ผู้นักควรเออน	ตรัสร้าน ใจเยย
ไมยราพรอนศกมดาญ	ชีพแมด
ศึกเหินสุดหาหาญ	วงษ์ราพ เรอาพ่อ
เห็นแต่พ่อจักแม้ว	ปรับถังไฟรินทร

๑	อุปราชทูตว่าการ เพรware แขวงชายเข้า ใช้ร้านริบເຫາ ผิวสั่งศ์ค่าให้	เจ็บเรา น้ำ ชาทุข สมบต เรากา เหตุร้ายมตายสูญ
๑	เจ้าพช.เงินแบบเข้า หัดดีบทน่องหูงอก ครัวเคี่ยรุหุตชรบุตร บังอาจบุกรุกควย	กับมนุษย์ เก็บมนุษย์ พันหนัง ตายพ่อ คงญาเห็น
๑	องคคตคุกรพง หักคนต่อสาตันแผ่น พระเยชนีสุหายน กัดบัมแต่งแต่ด้อบ	หนองาน เอกราภวง ไปยง ชายนา พระเฝ้าฟังถ้าร
๑	หนองานตุ่คพรอย ยงยุทธคิดจะนะหมอด หาซอบเช็คเกียรติยศ ครัวสั่งให้ไปสู	องคค ทกผู้ บำเหน็จ นายເຍ แยกເຍลงยุติธรรม

๓๘๐ โคลงรามเกี้ยรที	
๑ ทศกรรช์สตัปภรรๆ	แมดเตียง
เองขดาดยาจว่าເຂົ້າງ	ອົກໄດ້
ງານຂອຍຄຣອບຄຣອງເວິ່ງ	ກັບກີເພັກ ເດືນາ
ກູຈັກສູ້ຕ້າຍໄກ	ຫຼື້ ສູ້ ຂອເຫຼອພອງໜພຣ໌ນ
๑ ຖານທັດໝາຍທັດເສີຍນ	ສຸຈົກ
ໃຊ້ໝາດບັ້ຈານມີຕຣ	ຫຼື້ ສູ້ ຢາເຍລູງ
ກວາມຄົດໄປໝັກຄົດ	ຫ້າຈັກ ຢາເຍ່ຍ
ຫຼື້ ຂ້າຕວອຍໃຫ້ເບອງ	ບາທເຈົ້າຈອນເວິ່ງ
๑ ຖຽງພົງເຫຼືດກວາງດອບ	ວາຖ
ໄຫນຄືກຈັກທານຟ	ຫັດຄົດເຈົ້າ
ຈັກແຫດກເປັນກັ້ມຮູດ	ຕ່ວຍເດືອ ພ່ອນາ
ງານຈັດພົດຍາຄຣເຕ້າ	ອຍ່າຫັນໄຫຫວ
๑ ມໂຫຫວັນແດວັນ	ຈັດທຫາຮ
ທັພນໍານໍາທາກາດ	ກາຈາດຸ້າ
ຂວາໜ້າຍເຕືອກດ້ວນຫາງ	ເສີງຄົກ ເສົ່ງຈາເຍ
ຮັດເຮັບເຫັນບໍເກຍດ້າ	ຂົນສູ້ໄກເຕົ່ງຈທວງ

๑	จังหวัดปาราชันอัม	ทุ่ดตา
	ทรงเครื่องทรงคทา	วุชนาคดี
	เติร์จูนราชาภรณ์คทา	คตากศ์เกดอน พดเยช
	รับ孺ถังต้นนามแฉก	สังยงหยุดกระบวนการ
๑	รามเกสเต็คจดออกข้าว	ชนกาะบินทร์
	หนองอะเนกต่องชานิน	แฟ่นເຟ້າ
	สำเนียงสันนຍນ	ถាមີເປົກ ໄປເຢຍ
	ทศภักตร์ญาไครเด้า	ຕ່ອງວ້າຍຮັນຮັກ
๑	ชุมราพคิดตลอดด้อย	ทุดໃຈ
	นายพักษ์กวนกรรฐ์ใจ	ตັດຍໜິມນ
	อุปราชร่วมหฤทัย	ນັອງທີ່ ກັກຕຽນາ
	สັດຂັດພເຄຍວຄນ	ຈົງຫຍຶງຈຳນາ
๑	กุนกรรฐ์นเพอนผู้	ສັດຍຂຽນ ແກ້ຕາ
	แม้ว่าຈົງຄວັນັນ	ຜ່ອນຍັງ
	พຈຽບອກກຸນກັນຫໍ	ພົກດັບ ເສື້ຍແຍ
	เติร์ຈົກເຣາຈັກຕັງ	ແຕ່ງໃຫ້ກວດໝໍເວຍງ

① ພິເກາຮັບແຕ້ວອີກ ຫວັນຫວັນຄຣນຄົງຫຍຸດ	ສະນາມຢູ່ທະ ໜັບໄກວ
ອປ្រາຊຕ່ບອນຫຼຸ ເອັນຜົດກົບພື້ນ	ເພິແຜດ ເຕື່ອງເຢຍ ມີ້ຂ້າຄົງຫາຍ
② ພິໄດ້ປີເດີຍແນ້ນ ໄຍ້ໄນ່ອຍຈ່າໜ້າ ກດົບຜົນພົງໄພວ່າ ຄົດມ່ານູາຕີໃຫ້ເຫັນ	ວົງໝໍ່ນໍ້ານາກນາ ດີເຊີຍນ ວິວໆຕ່າຍ ໄສັນາ ເຫຼື່ອໜ້ານາໄຢ
③ ຜັງງວງໝໍາຫຼາກແມ້ນ ຖຸດວ່າພູມຄີຫຣນ ທົກລັກຄຣຫຍານໂນຫັນຕ ພື້ນປົກໂຄບເອົວ	ໜັງໝໍ່ນໍ້າເຢຍ ກອບເກອ ຫັກສ່ວນ ແນ້ງນາ ໂປຣຄໃຫ້ໄອຍສວຣາກ
④ ອຍໍາດວງດວງແຕ່ອ້າຍ ພົກຄົນຕື່ມໍ້ຫັດທຽງ ຕົກສົ່ງຂົກທາອິງຄ ໝໍ້ນມູນໝໍ້ຍ ດອກຕົວໜ້າ	ຝຳລູງວົງໝໍ່ ຈັກຮັດ ສົດຕິຍ້ອາສັນ ນາຄເຢຍ ພວກດ້ວນດີໄພ

ห้องที่ ๕๗

๓๖๓

๑ ถ้านารายน์จงแก้อrror ก็มันหา กุ้ยเยย	
ขายทรัพย์ช้างงาน	เก็บราย
ทูปิง ให้ค่าต้มารยา	รื้อโอด
แม่นทรายบกู๊ดฝ่าย	พยุงเขากนเมือง
๑ พิเกกทราบบ่อร์เจ้แก้น	เค่องกรรม
รับกดบ่อภานทกต	ดองถอย
ทรงศุภกากเตหั่น	ประภาศ ภานยา
พานเรศร์เหด้า ให้ญี่น้อย	หวานหานาเห็นใจ
๑ ต่างคดคดขออน	อยู่ชุด ทัดเทย
คงคดควรพาท	พ่อเค้า
ทรงพังซ้อมบวนบด	คำวัล สั่งเยย
คงคดห่านจงเต้า	แต่งตัวงดงาม
๑ หดานอนกร ยินดูงัดดู	บ่มีนา
กราบบาทพระอวะดาว	ห่อนช้า
รับมาน้ำพระถาน	แต่งเดช
หาญเหะดิวดอยพ้า	ดุท้องต้นนามชัย

๓๕๔	ໂຄດງຮາມເມೇರັກ
③	ດອຍດັງຕຽງໜ້າຍກັບ ໜັງວົດ ອູ່ນາ ຫາງວົກເວີ່ນທບຂົນດ ນັງໄກດ້
④	ບອກວ່າປຸ່ມພາພາຈັນ ແທດຍຸກ ນັ້ນແຍ ພຣະສົດັບທຣາບສິນໃຫ້ ທ່ານແກ້ເປົ່ງບດອງ
⑤	ຮໍາພວຣະນເດືອກຕົດເດີຍວ ດີງໄພ ຫດອກເດັ່ນເຫັນວ່າໄຄຣ ເຈົ້າມັງນົບອັດຈິງໃນ ກຸຈະບອກແດວລອກສູ່ ເຖິງໃຫ້ເຫັນມອ
⑥	ຊ້າງຈາກ ແດ້ທ້າວ ຄວາມຄົດ ການ ທັກກັດ ພາດນາ ດະໄວ
⑦	ໝັ້ນໂຄດງຮາມເມೇරັກ ຫຼົງໂຫດອີຕໍານັກ ໝາຍທຣານນັດ ພເກາດັງວົງໝາວາຮ
⑧	ອົງຄອດສົດັບຂອບ ພຣະຄົດເຂັ້ນຄົດ ຊ້າງອ່ວຽດວົກພັນຕ ເກດ້າວເສົ່ງເທະກາດບັນນົມ ໜົບເກົດຖຸດຄົດ

ຫົວໜ້າ ៥

ຕະຫະ

① ອົງກນຽຍນີ້ດັບຂຶ້ອ	ຖຸດໄຊ
ກ່ອນພິເກາວ່າໃຈ	ເພອນໝານ
ຕັ້ຍເທິງຕີເຂົາໄປ	ເປັນເຫຼົ່າ ພາດພ່ອ
ຈັກຍົກພູ້ແໜ່ງໜີ	ຫັກໃຫ້ຫາຍໝາຍ
② ພິເກາຖຸດຈັກສູ້	ສຶກອສູ່ ນາງ
ຝົດເຢັງອ່ອຍ່າເຕື້ອຍົງ	ຍາຄຣເຕົ້າ
ບ່ອຄວບນໍບ່ອກ່າທດ	ດອອງນາທ ພຣະເອຍ
ໄປຮົມທຸລຸວເຍັກເຂົາ	ຫັກເຕັຍນເຫັນສົນ
③ ພັ້ນຮອບຮະບອນນົມເນອງ	ນຽວໜາກ ຕັ້ງເຢຍ
ສຸກົມພຸ່ງປາຈັນບານ	ຮາພຣ້າຍ
ຫາກສຶກດຸກທະແຮງຮາມ	ຮອກ່ອນ ນາຫ່າ
ເວາຈັກພູ້ຫຍ້າຍ	ຍໍ່ໃຫ້ເຕື່ອ້ຍືດເອງ
④ ຊົມກົມພາດເຫັນທັງ	ໂຍໜາ
ກັບນ່ານດັນນປຣາ	ກົມແກດ້ວ
ເກມຫວານາດາ	ຮັບປຶກ
ວາຫຸໂຮມຄຸທີ່ແວດ	ນັກປັ້ງຂວາງຮັດ

๓๙๖ โคลงรวมเกี่ยวตี	
๑ นิตเกษทศอง	ก่องชัน
อกเกยกายป่าลัน	กdan กด้า
ยุกรับครั้คพดอน	เรืองเดช
กระบโคมทราย	ออยกรงหลังชูบวน
๑ ถุกรพเห็นพยุพร้อม พดพูนท	
เครื่องยุทธส่วนภายน	เดร็จแคนดู
ไดฤกษ์เดกโยธิน	ให้ดัน
ถงพขอตัวแต้ว	ถึงหมนหมายท
๑ อถุรยดตกรพห้าว	เหมหามู
ครรnam เดชจะค้านทาน	ยกได
คิดกดอย้ายการ	ทอนเรยก แรงนา
เห็นเดหูบราไกด	กต้าวถอยทักษาม
๑ อาหันออาทัยผ	จอมพด
บุตรนัมวานกบปตุน	ร่วมไส้
เหดูกิชักรามรอน	ราชญชี้พ เตี้ยนา
รับรูบต่ำบตุได	คงนคไน

ห้องที่ ๕๙

๓๘๗

๑ ฉบับมากด้วยกัน
จักรกฤษณ์เส็จปราบยกษัตริย์ หมายช้า
นามรามศุภชักดิ์ ดาเดช อุดมเยี่ย
บุตรตระกูลในชนชั้น จักษุจักริ

๑ เรายกไกรดาศดา คำรงค์
พีรบราhmaวัดอนงค์ ต้วนอ่อง
ถวายถั่ดีย์ถดยบของ กินสู่ สรวงนา
เจริญอาชาต้อง ตกเกล้าเมืองกาวย

๑ กุนภากวรรณสุต์คับถ้อย แตงพัน
มิงบ่อควรคุ้ปประจำ คำแทน
ตนรังผังอุดรชัน ชั่งยัง ยนนา
เองฉุดหดดงเยม โอมสูตรของคนรงค์
๑ ศุกรพพงเงอนเค้า คิดเหดง ตอบเยี่ย
ไกรดาศชุคชุดขอครอง คงก
หักฟักรตค์เกทณรงค์ รองราพ ต้มๆๆ
รังนคหนังเท่าน ห่อนให้ คือการ

๓๕๙ โคลงรวมเกี้ยงค์

- ๑ รับดุลครองเงือน ก้าตจัน ครนา
รังใหญ่ไฟศาดทัน เทอดพ่า
เท้ายันบ่ายันหัน หักด้วย พยุงเยย
ເອນຫດดุดวยแรงกذا กดับเบี้ยชนمار
- ๑ อุบราชเห็นฤทธิ์เสียน เดื่อมหานญ
โจนรถจั่ง โรมราญ ไบรัง^๑
หาดข้ายบ่ายขวากปาน ตามพัด กพ้อพ่อ^๒
โหนหักห่อนให้คง ติดใจ ตีประคัง
- ๑ บุตรอาทิยกประชิดตู้ สับปยุทธ
รังหาคราฟแวงรถ แหตกไม^๓
ยกชัตตูกด้วนชุด เดี้ยหอก รับนา
ชุนแทดยร่วบbrick หันบหมนเมอนคร
- ๑ พานรพตให้ญี่น้อย เห็นนาย แพ้นอ
ด้วยแหตกแทกดเดหดาย รับเฝ้า^๔
ถังแบงเบียงบราวย เชิงศึก ถวายเยย
ช้าบทๆ กบุกเข้า ราพห้าวเหด้อหานญ

๑ ทรงพังค์แคนคิด	เกียงสตดด จิตรแยก
ศุกร์พใหญกษปด	หาดออกไค
เตียเกียรตอกเตียยศ	ยกษัหมิน ไคนา
ครั้สสั่ง宦มานให	หักแกกนคน
๑ พานเรศรับราชเบ戎	บรรหาร
เห็นเหทางเห็นชุมมา	หมิ่นแควน
ทันถงถบแททยขาน	เชบัน
ศุกร์พหดุคสุดแคน	คาดถังตตมบรา
๑ อุปราชเห็นสุครง	รอฤทธ
จ่าทะทานด้านติด	ต่อโต้
กระบบกบันชิต	ไอมหัก
จนคิดใจตราภกบ ໂອ	สุดแคนเตียกน
๑ วายบุตรยศราพหมน	กั้กกรรณ ชาดเยย
ศุกร์พถบพดหน	จมูกเหียน
ชูราพอีดໂรอยรัน	ทดสอบ
ไดซ่องชงหนเตียน	ศึกเข้าเมืองพตัน

๔๐๐ โคลงรามเกียรต

๑ ต้องกระบันทรังแท้กยเข้า เอกรถ้าน

จักขับจับชุนมา หมุดค้าง

ต่างกัดบพดับพดากราน กราบบาท

ทุตเหตุหกราฟห้าด แต่ตนจนหน

๑ ทรงตีดับเดือดกรุงบคร อ่าทตย

เตี้ยขอทวารุทธ เหต้าเชือ

พอกมารากมจักร ก่ำเริบ

ควรฉ่าแด่ชื่อบเกอ ก่อนโพนภาคทันท

๑ ศุกร์พนบาทที่ ทุตพดัน

ข้าบาทผุดคงพน ฟ้าดเกด้า

ยกโภช โปรดภาคทันท เป็นที่ สุคเอย

ขอนบทเรณเจ้า ปักคุณชวน

๑ พึงตันคงคงด้วยราษ ဓรรยา ไครยนา

ตร์ต์เชิดชุมบุตรพฯ ยุแกด้า

เปนยอคหารหา เหนยาก เต้มอเมย

ประภาศเตร็จเต็จด้วย คดาศเข้าภายใน

①	ນ້ອງທ້າວທົກຕະເກົ່າ	ໄສກສົດ
	ກຣຣນິ່ງຈຸນູກໜົດ	ຊາດເຫືນ
	ເສື່ອແຮງເຕົອງກາຍົກ	ກາເຄີຍ ກະເຕົອນນາ
	ອອກກຶ່ງມາແພເດີນ	ຕໍ່ສັ່ງ ດີຍເຄີຍຮັບ
②	ຢືນຄົດຢືນແຄນແນ່ນ	ກຮວງໃນ
	ຂັດເນດຣອາບກັກຕົກໄຫດ	ເດໜາ
	ຂໍ້ນຍັງພຣະໂຮງໄຊຍ	ເຟຳບາທ ເຊຸ່ງນາ
	ເຫດອົບສົບໜ່າມາຕະຍ້າ	ກັກຕຽກນໍາເກຍັງອາຍ
③	ທົກເຕີຍຮ່າໜ້າພວະນອງ	ທັກຄາມ
	ໄດ້ພ້ອມອກຮຽນ	ຄາບນ
	ຍ້ອຍຍັດບໍ່ຫຼັດຄວາມ	ກົດພ່ອ ຕວງຖາ
	ຖາກສົກແຮງກວ່າກ	ກ່ອນຕັ້ງປາງປຸ່ມ
④	ທຸລວ່າຂ້າວປົວຍ	ພານຮ
	ຈັບຕຸ້ກວັນຫຼັບຈົງ	ຈຸບແກວ້ນ
	ຫຼຸມນານ່ວົນຄານຮອດນູ	ຫົງຫຼຸດ ໄບເຢຍ
	ເຫຼຸ້ມໃໝ່ທັນຮ້າແຄນ	ຄົດແກ້ເຝັດຕົງ

๔๐๖ โภถงานเกี่ยวกับ

๓ ประไชยไชเยศแท้	ชาร์มดา นาพ่อ
ฤทธิเศษเจ้าภาษา	ไชน้อย
เตี้ยทั่งคิดมา	นะมุ่ง ใหม่น่อ
เตี้ยหนงจากธรรม	เท่าแก้ทางกต
๓ ยินเส้มเหินยีกตี้	หัดดำเนร
ลงมนุชยนั่งจักผดถาย	จุ่งได
ขอค่าส์พรหมนาน	ขอไมกูซ ศักดิ์เยี่ย
จักกัดบ่มพาดังให้	ศักดิ์เหย็นเตียนหาย
๓ ทศศรีรพังเสนาะถ้อย	แย้มสรวง
เชอพดพิหันควร	ชوبแท้
ชาศกทมานมวญ	จักมือด มวยนา
เพราะเศษเจากอบแก้ว	เกยรดิวงษ์เนิน
๓ กุมภกรรสูปประกนอ่อน	ชุดดา
เหาะตัวหมายพรหมนา	ดุแต้ว
จึงทุดแก่อ้อชดา	โดยเหค
ศักย์ก็ขอหยอกแก้ว	ต่อต้างไพรินทร์

- ๑ พրหมนิทร์ ยินด้วยตอบ กุมภารส
ไม่กังวลคืบประเสริฐตัว เศกตัวร้าง
- เป็นใจเกิดเหตุอัน กิปริท ณ นิมาย
ถูด้วยเตี้ยไปบ้าง จึงได้คาดเป็น
- ๑ ชาติอัตถ์ด้วยเที่ยงแท้ โดยความ ตรง邪
ทศภักตรตักเมี้ยราม ชื่อนี้
ผ้าขาวรับติดตาม เกิดศึก ให้ย่นา
ชาชุดเชื้อรากไว้ คงค้องตันองคุณ
- ๑ เออหกเดียรนชาก นานา จริงนะ
เที่ยวเบย์เบียนเทว่า หกชน
แต้วตั่งหอกศักดา ชาตั่ง ล่อนเย
เอองจุ่งถือซ้อมน นั่งแทะทางธรรม
- ๑ อภิวันทรับหอกไถ โดยภาร
ตามบทพรพรมพรมนิทร์ ปีช้า
รับทายานผ่านเมฆิน คดนิเวศน์ แดวนอ
สั่งฤทธิ์กาสูรช้า บทตง โรงพช

๔๐๔ โคลงรามเกี่ยวศร

๑ ฤทธิ์ก้าส្ត់រោវ៉ែប ទេការ

ហ្មាយខោកបខាងកងន ពេវណា

ដោកស្រីមួយកពណ្ឌារ មេខ្លា

រុបរៀងពតេលីយតា តុកាណស៊ែនគ្រ

១ ចំសំងកៈ ឃើញឬណុក វិរេង

ពេបដុងតេនគ្រ តុកចំង

ធម្មកិច្ច ឯក វគ្គបុណ្យ

តុម្ខិតិបោះអំង ឯកទង់លើយករាយ

១ ហតេការឈុងបេងតា តាយកូង

មាតិបកតុកជាមួង ឯកគង់

ខំដុំមាតិក្តុករុង ឯកឯក

ងានយុងនោបុនង ពេជ្ជុណាតាយតុវរន

១ បៀកនុករាស្ត្រគោតាន គិតា

ពុវិគុំគ្រុតា ពេច្ចិវា

អើយធម្មុបុរាណា ឯកជុំ ករោហតបេយ

គាមរាស្របសំនិខ កុក្ខុខិបិបុរាន

๑ กุมภาระรู้ของมาศยพน พดมาร ตรัสรี้เรียนหากาด	ก้าจแกด้วย
จงเตรียมรถราพหาญ	เหมินยุทธ นาย่า
พอขอรุณเรือแฉด	จักย้ายคดายกระบวนการ
๑ กุจก์ไปปองกิจ	พช
ถับโนกเข้าก็ตักเคน	เดชดา
ปราบศึกทัย	ตหมน เรนา
ตั่มน้ำต JACK หันห้า	ห่อนให้หตูลเหตือ
๑ มหากาลรับแต้วขออก	นาพดัน
เร่งรัดราพตัวต่ำรรค	เติกกกด้า
เป็นขบวนประพาศวัน	ชุมพฤกษ์ ไพรเมย
ถือขวัญจดทพหน้า	นับห้าพันพด
๑ ชวางแปดพันพวงพน	บันพศ์น
ชักเท่าถือศรัติทช	บกชัย
พดคงได้คabaบกษ	ตั้ดรา ทรงเชย
พร้อมเสรีจกอยเต็จฝ่าย	พยุหลันเริงรงค์

- ๑ รพีพวรรณ โภภาศแห่ง นภาคด
 อุปราชเต็จฯ ทรงชุด ชุมชน
 โปรดยปรายกติ่น เสากอนช์ อาบอบ ဝงค์ เอย
 ทรงสนับเพตราตาม พืชรพ้อย พดอยแกม
- ๑ ภษาด้วยมาศกง ฉุดลงองค์ เกราะะเขย
 คำบทศัลวัดทรง เพ่องหอย
- พาหุรัตน์ ไดยัง ยาประดับ ว เชี่ยร
 ทรงประวัช เพชรย้อย แปดนกวรค์เรยง
- ๑ ทรงทัดกรรณ เจี้ยกแก้ว เนาวงวน
 อกพระชารค เพชรชุด มนต์ชา
 โนกขศักดิ์ชารหด ขัวต่ง งามน้อม
 พร้อมเต็รๆ ดพร่างแพรว เพรศ์ดันดงจูญ
- ๑ งานรถราเดศดา พรรณราย
 กงมาศกานบัวหงาย ถูกชา
 สามงอนอ่อนชุดป้าย คงดับด
 ชุมชน โตกด้า แมดควังกถางหด

๑	สังฆ์เศรค์แห่งเมือง	พระโภคชน
	พด.ให้ครบไตรยทวาร	ยาตรเด้า
	ข้ามเข้าบ่าดำเนชาร	ทิวทุ่ง
	พดเจ็ดสัมฤทธิ์	เชครด้อม โรงพิช
๑	บรรหารตั้งomaดยผู	ชาญนกรา
	จัดพยุหศึกสำคัญ	รับรู
	นำบกแยกพดชนช	รายร้อน นาเย่า
	ลัคก์เน่ากดันเหม็นช	อย่าให้ม่าเห็น
๑	ถังเสร์เจเด็คเจ้า	โรงพิช
	จุดชูปเทียนต์รวงพด	นบ.ไหว
	แต้วไปรษบุษมาด	เดอกเจ็ด ตีน่า
	เต็อกมฤคโคคกิใช	ไส้เบ่องบดพด
๑	เตร์ร์เจด้วยกหดกชน	ประนน
	ไหว์เคชบวนพรหม	เมศ.เจ้า
	บริกรรมวิทยาคม	โดยเดศ พันพ่ย
	กรดับโนกขศักดิ์เจ้า	ดับดังรบายคณ

① ແກດັງດັກຂົນຈົກກຸ່ມເກົດ້າ ຕ່ຽວພ	ໄດ້ຢາສ໌ເໜື້ອອາສ໌ນັ້ນພ	ຮັດນແພວັດ
ແສ່ງກອງຕ່ອງພວຍດບ	ເດືອພວ່າງ ໂພຍນແຍ່	
ພຣະດັດນົມແຜ້ວ	ຜ່ອງພັນກົມດໍ່ານອງ	
② ຂວານພຣະດັກຂົນເຂົ້າທີ່	ສົງເຕັນ	
ໄຂທ່ອປະການຊາວ	ຄັ້ງຄອງ	
ເຕວງກົດນິພະກາກາມູຈັນ	ກົດບ້ານ ທຽວງນາ	
ສົ່ນານເສົ່ວງພຣະຕ່່ຫອງ	ດູບໄຟສູ່ຄົນຫຼົບປ່ວງ	
③ ຄົງອົງຄທຽງເຄຣອົງແດວ	ກົດໄດຍ	
ອອກນໍາພັບພຳໄຊຍ	ເນີດພວ່ອຍ	
ປະກັບແທ່ນກອງອຸໄວ	ບຣນອາສ໌	
ນວນໜ່າເດັ່ນນອຍ	ໃຫຍ່ເຟັ້ງກາງ	
④ ພເກົກຕຸ້ກວພທງ	ຫຸນມານ	
ອົງຄຄົມກູພາດ	ຫຸ້ນ	
ໝາມກູງກວາຊ່າງກາດ	ຫາຕເຊີອ	
ໄວຍບຸຕົວໂຄນຸທເກົດ	ສຸວະ ເສັນແຍ່	
	ກັບດ້ວຍລັກພົດ	

① ນິດນັກ ນິດຮາຍພັ້ງ	ນິດຂັ້ນ
ນິດເກົນຕົປານັນ	ເນື່ອງຫຼ້າ
ອົກນິຕປາຕັນ	ນິດເກະ ຂານານາ
ກຸມມັດັບຕົກດໍາ	ກົດນັກດັບປຶງຄດາ
② ເກຍຽວທົວພ່ອມ	ພິມດມາ ຍົງແຍ່
ໄຊຄົມຊົວຕົນຕຣາ	ແກວ່າງກວ້າກ
ເກະຫມາດາ	ຢານຮັສ ດນແຍ່
ນໜັກກັນຫ້ວ	ນໜັກເຫຍນວາຫຼືດນ
③ ຄ່ຽວມາກົງຈົກຈ້າ	ມາດຸນ ຄໍ່ກເໂຍ
ຕົບແປຄມັງກຸງຫຸນ	ກົບເຜົ່າ
ຝ່າຍຂວາງໜີ່ຂົນຫຼັນ	ເນື່ອງເນັ້ນ ຂານານາ
ເນວຍງພວກໝນກເຫຼາ	ຂົນດໜັກພົດກາງ
④ ທຽງສັງໝັງຂ່າວເສື້ຍນ	ເກີກຫາຍ
ສັງຄ ໂທ່ພຫດວາຍ	ວ່າງເຖິ່ນ
ແຕ່ງງາຍອ່ອນຈານສ້າຍ	ຕົບເຖິ່ງ
ຕວີຄຸກເດືອກທັພເວັນ	ວະຫັນກົດເວາ

① ຈຶ່ງຄາມພິເກາຜູ້	ໂຫຣຕາ ສຶກເອຍ
ອຸປະສົດກາວາ	ຮະນ
ໄບໍຍກພູ່ໜາ	ຍັງຢູ່ທີ່
ຖາກຄອບນາຍດ	ດັບໄຈເຍື່ອດິນ
② ພິເກາພັ້ງຕຽບສັນນົມ	ອັນຍຸດ
ຄົ່ນນັບຈັບຍາມຕ່ວ	ເໝຕຣາໄທ່
ຈົວເວດຕ່າງໆວຸນດີ່	ຕກເຕັກ໌ ທິນງແຍ່
ໜ້າສ່ອນດົມປຽນໄດ້	ຕົດກາຂ້າຍຂວາຕິ່ງ
③ ປະຈຸກ່າຍ ກາຍ ຈົດຮັມນັກ ພັດທຸດ	
ນົດອອງວ່າກົມກາງວຽງຈຸບັນ	ຢາຕຣຍ້າຍ
ສົ່ງເຂົາດີເນັ້ນດີ	ດັບໂນມກ ຂັກຄໍເຍ່ຍ
ຝາເຕົ່ງຈຸດຄນວ້າຍ	ຖົກຊັດຖາຕ່ວງ
④ ພະສັບໂຄຍຄຄອຍ	ກວ່ານໜັກ ໂຫວເອຍ
ອາກຸອະຫຍກອຸນຍົກ່າຍ	ເດັມນ
ດັງຖາຈະເສື່ອນຄັກດີ	ຕາເດືອນ ດັນອອ
ເຫັນເດັກ໌ເຫຼຸດໃຊ້	ຂ່ອງຕ້າງສ໏ຕຽມາຮ

- ๑ ທរາມເກດ້າກະໜ່ອນຄວຍ ກຸມກາກຮູ້
 ຄ່າດນັກວັດສຸກນັ້ນ ຮັບພູ້
 ອົບຮັນດູບໄດ້ຕໍ່ວາ ພາງຄ້ອຍໆ ເສັນອແຍ້
 ສົນສິ່ງໂສໂຄຣກຄຸນ ຄຸນໄດ້ເສົ່າດົກທີ່
- ๑ ສ່ວນພະບານຮາຊາໃຫ້ ໜັນ ມານເຂົຍ
 ກັບນັດຕາອິນທຽບ ກອຸ່າຊູ້ເກຣຍ
 ເປັນກາຈັບຈິກຕຸ້ນ ນັກຊູ້ເນຳ
 ເພຍກດິນໂຄຍເຕັກເດືອກ ຕະບັກ້ງໝາໂດຍ
- ๑ ດອຍຊັດວັນຈີກໄກດັ່ງ
 ລັງແທບໂຮງພົມ ອົດ່ວ່າ
 ເທັນຈະເກີດຍົດດວ່າຫຸ້ນ ກັບນັ້ນ
 ຄົງເຕືອນເຕື່ອຍເຮັງຊັ້ນ ເຊັ່ນຊາຄານດອງ
- ๑ ພຶສັນກວານຮາຊາໃຫ້
 ຄຸນຟິ້ນ ຊົດພເກາດຕຸ້ກ ເຕົ່ວ່າຊູ້
 ຕຽບພຈນພເກາດຕຸ້ກ ທຽງກູ້ ອາຄັນເຂົຍ
 ຕຽບຕັ້ງບົງຕຽມາຮຸຕ ທັດານມັນ ພານແຍ້
 ຈົງອໝາຫວັນຫວາດທົມ ກັບດັງພົມ

- ๑ หนูมานของคนอื่น คำนับ
 กอยเคลื่อนเดือนดาบ เนครท้าว
 จากค่ายที่ประทับ นางกูญะเอีย
 แต่คงเดชหาญยืกหัว เหงาชนกคันนาคร
- ๑ เตียงตันต์ท่านท้าว ทศทศ
 อาภาศพิกุดมิค นักดุน
 พนพนศ์ชรันต์ ไหวหวน
 นวนกรุณาคดู ขาดบศรีวั้งไถง
- ๑ หมายภกตร์มุ่งเนภาะเมօ เข้าพระ เมรเยย
 ดอยดุสตับเมะะ ค่าวังคควาง
 ปานวายุเพชระ หงหอบ หวนแซ
 เกอบดุเดงแทคย์ตัวรัง ล่าครเกอตบะมาน
- ๑ โรงเวทเขครทัง ศดชัย เข้าแซ
 หนองห่งเนนหาดทราย สระอัน
 สองสัวตระบัดหมาย เมิดราพ พدنอ
 นับโภกนับแต่นด้าน กระปดซึมลงดิน

- ๑ ทดสอบแห่งตั้งค์เร็น วิมเดนยน
 หัดประนมเหนื้อเสี้ยว จิตรคง
 บริสราภิเษกเพี้ยร พันผ่อน ตามยา
 เสากาบครบเจ็ดครอง คดองเปิดองแปลงสารถ
- ๑ หนุนานแปรรูปแม้น เหงื่อนโถ นักษ์เยย
 ถอยเน่าเหม็นน้ำโถ ไถ่ดุน
 กาลงคคอกโภ ผันจับ แสงกยา
 บีกกระพื้อดมหัม หอบต้องอุรินทร์
- ๑ กุนภารสีดบหอกแก้ว เกริกคุณ มนต์เยย
 ตับสิ่งโถโครกนุน เนี่ยบว่อน
 เหตุอบเด้งจุบตักกุน กาจิก แสงกยา
 เหม็นจัดอัคทรวงชัยอน ชัยบยอันอาเจียน
- ๑ อักขวนบ่วงบั้นบ้ม ปานเป่น ตามเอย
 ลับร่อนหอกหากระเห็น ห่อนแด้ว
 ราสายคิตรสายเข็น ค็อกเกี้ยด แคนยา
 ลดาทดงเดดิงรถแก้ว ครัวต์ให้ไกดเมือง

๔๔ โคลงรวมเกยร์

- ๑ สองทหารเด้งราพร้าว เด็กหัด
คตายເຖິງຄົກສັກນີ້ ເກັກ
- ສົມນາຕີໂປ່ງກະຮະນົດ ປຣາໂມຫຍໍ
ຈາກນໍາສ້າກກະຮະປ້ວ່າ ກະເປ່ງຮ້ານສູ່ເນັນ
- ๑ ຕ່າງຄົນແຜດຕຸທີເຫັນ ເທິ່ນຫາກ
ດອຍດໍອົງນກາພຣາວ ພຣ້າງພຣ້ອຍ
- ເນວ່ຽນຄວັດຄົດຄົດຮາວ ວິນຄ່າຍ ທດວງເຢຍ
ພດນີ້ເຟ້າຫຼຸດຂີຍ ທົມດັ່ງກີຕີ ໄກສະຍ
- ๑ ພຣະກຸມຊຸມນຸ້ກ່າຍຄາ ຖາກີຕົບ
ພັ້ງຍຸບດີຕອງກະບົນທົ່ວ ເບັກແຈ້ງ
- ໄສຮນນັກທຸກໄທຢາດີ ທົງໝືນ ສະແໜ
ສົມເກົ່າຍົກຄົກສ້າງຄົກແຕ່ວັງ ສຸມຊົດໄກ ໂດຍປະສົງຄົກ
- ๑ ຈາງສົວສົດພົມນັແງວ ກາດຕົງ
ຍັງຍັງເວທເດືອທຸກ ທົວດາດ
- ປຣາບເພົດຈົດໜ້າກະຍຸກ ເຊື່ອພີ ນາກໍານາ
ປະສົກທີ່ໃຫ້ຫຼັກ ເສົ່າງຈົນສົດທີ່ຄານ

- ◎ กุณภารรสีเตี่ยกิจคั้น แข็งขัน พหตเยย
ตัดดุดงกาถับ ถ่องเฝ้า
แกตงเหดุเวทสำคัตบ ถดายเตื่อน เดชนา
ทรงทราบวากทรงวงడดว ปลดอบให้อนุชหานู
- ◎ ชย่าพ่อชย่าเพ่อห้อ ทางศึก
พิเกกแหนะกฤก ด้อมแก๊
ไมกซอคัคต์สรเดชยิ่ก หายห่อน เตื่อมย่า
คงปราบปะบกษ์แพ พรุ่งแจ้งจารัญรรณ
- ◎ ฉตุนุชตุดชุงนบ ตามชัย เชื้อเอย
ต์ทลั่งมาตายดด ทพกวน
ตีทากาตรบพจนบด รับเทียน พยหแด
สำครลปตดเต่นางคตวัน เหต้าหงรักษา
- ◎ พอยรุนชุนราพเจ้า ผ่องเสร็จ
ทรงเครื่องยາภรณ์เพชร์ ผ่องแม้ว
กระดิ่งไมกซอคัคต์เตร็จ ดดญาช์ จารัญยา
เดดิงอาคันธราชรากก้า ครัวต์ให้คัดไถยพด

① ວັດທະນາຄູປະຊຸມໄທ	ເຖິງລົງ ໂຕເຢຍ
ແດວດະພັນຜຍອງຍິງ	ແຍກເຊຍດ
ໂສທັນຂັບໜາຍສົງ	ໄຊຍດັ່ງ ກຣວາ
ພහດໄຫ້ກະຮົ່ມເກວຍດ	ເກົກຕັ້ງຕໍ່ມຽກນູ້
② ປ່າງພະຫວັກຜູ້	ແຜດ້ຈຸຍຄ
ອອກພຸດັບພດານ່າມຸ້	ນາດຍື່ນ້າ
ຍືນເຕື່ອຍງາພໂທ່ຽກ	ຕໍ່ຈຳກັດ
ພຶກເກູດໂຄຍເກົາ	ທພນກຸມກາງວູ້
③ ເທັພຍຄ່າຕາມຄູ່ກົດເດີຍນ	ທຽງກະຈົດ
ເວັ້ອງເຂົ້າຄົດກອົງ	ໂດຍ ອອ
ພຣະທຽງທຣາບຄູທຽດຈົງ	ຕ່ວັດຄອນ ໂຫວເຢຍ
ໄກຮຈະອອກຄົນຮຽງຄວອ	ຮາພວ້າຍແຮງທັນກໍ
④ ຫຸນໂຫວໂອນຄົນອັນນ	ຕົນອອງເຕັນອ
ພານເຮັດຖືທີ່ຖາເດັ່ນອ	ຕໍ່ມຽກຄູ່
ເຫັນແກ້ພະບັນຍຸເຂົບ	ຂາວຕາດ ຄືດົມນອ
ອອກປະຫວານມາຮູ້	ເຊື່ອງຫານູ່ມາ

๓ ตริชัยอบตอบพระน้อง จารัตราช ราษฎร์

พระดักชนกนุชุดก้าว	ไส่เกด้า
พระพิศุณหวงศ์	ครัวตั้ง
บุตรพระศรีรัฐวับเด้า	แท่งด้วนพดากร
๓ เกณฑ์พดกองผ่านนน	นับตัว
เจ็ดลุมทุ่รากราชดา	คอบต้อน
เกษตระมาดา	เป็นเกยิก กายยะ
กระบวนการดูบลุมทุ่น	ธรรมพลัวนถ่าคราดอ
๓ กองหดวางพดติบห้า	ต้มทอต แฉเอย
โภคทวยกรบตัวทัศ	ต้มทากดว
มหัตวานนจัด	เป็นทพ หลังนอ
ชบวนเข็บดเจกตุ่นทแตว	เต็ร์จพร้อมราบทรัง
๓ อุนุชาดาเชื้อย่อง	ยาครตนาบ เต็ร์จเยย
ทรงเครองทรงศรีปราบ	เกิกเต้า
ติดตยกะเกยกระบินทร์กราบ	เต็คตี้ตี้ รถยะ
จุบฤกษ์เบิกชบวนเว้า	ดุพ่องไฟรินทร์

๔๐๙ โภตกรรมเกี่ยวกับ

- ๑ พงษ์พรมเด้งมนุษยน้อย นายินี ภรนอ
งานร่างพัตางปะรีด ราพร้อง
กามนาฟพระศักดิ์ศรี ตรัสรัตตอบ ราพยา
เราชื่อพระภักดิ์นงนง นำรอดเจ้าอะภาร
- ๑ ท่านฤาคือชาดเจ้า จอมลง กາເບຍ
ໄປດັກຕື່ຕາອງຄໍ ເອກໄຫວ້
ກມກາງຮຽນອກນາມຕຽງ ເຮົາເທິງ ຂຣມແຊ
ວຸນເນອດກພະສະໄກ ທ່ອນມຕັງກັນໄດນ
- ๑ ຢາພຍຸຫດຸດ້າວ ຕົກລາຍະ ອູຮເຍ
ເຮາຕຣພຍໍ້ຫຍາຕຣ ຍຖອແຍງ
ເສີມຊາວພຣະເຈົ້າອາຈ ອົງຄອອກ ປນຽງຄວາ
ຂັນອຸ່ນຍົບເຍິງແບ່ງ ປັນຄວຍມອນາວ
๑ ດັກໜົນວ່າດັກນາງູດ ດັບຫດັ່ງ^๕
ຕິ່ງຕົດຕາມນາຫວັງ ຂັດຕັດເຕື້ອນ
ກດັບກດ່າວຍືກໂອຫັ້ງ ເໜີມຍຸທີ ນរາຍຸດາ
ເພີ່ງແຕ່ເຮາຫນເຫຍນ ທັກດັນອົງທຽບພາດ

๑ กุมภกวรรณสูร์ โกรชเกริกเกรยกา ราตรແຮວ	
ທນງគັດແໜ່ນແໜ້ນ	ມນຸ້ມຍິນອຍ
ພດັນສັ່ງຮາພພົດແຂ	ອົດຮບ ຮຄນເອຍ
ພດກະບັນຕືກອບຕ້ອຍ	ຕດບຕ້ານຕດມນບອນ
๑ ດົງຄ່ອຍຍັກໝັກໂຕ້	ຕີ່ຜວະ
ຍັກໝັກຝຳດົງພື້ນນັກະ	ຍັກໝັກມ
ດົງແທງຍັກໝັກຝຳຍົງພົດກະ	ດົງຫດບ ຂູນນາ
ຍັກໝັກຝຳຕະດົງກົກມ	ກອດປັດ້ວຳບານ
๑ ພດຍັກໝັກຕາຍແດກທົ່ວ	ກອຍແສ່ຍະ ແຕ່ຍົງເຫິຍ
ດົງໄດ່ວາພື້ນມະ	ທໍມກເວັນ
ຕຽບຕໍ່ດົງທີ່ກາແດ	ຮາພກ້ ກາວົ່ວນອ
ສ້າມທຫරຍານເຕັ້ນ	ກົດມັດັງດົງພດ
๑ ນິດຂັ້ນຄົດນ້ຳບ້າວ້າ	ຖົກທີກາ ຕູ້ເຮຍ
ສຸວເສັນເຝັ່ນຄາດາ	ທດງຈາ
ຈັບທີ່ພະດຳວາ	ຮວ່ອງ ໄວແຍ
ແຕ່ກັກກາວົ່ວປົດາ	ປັດກູ້ຕູ້ວກາດ

- ๑ หกนายคู่ชีวิตร้า เช่นแข็ง
หารคือหารราณแรง ราชปัตตัน
ได้ทักระบแฟดง เดชจัน ยกษัย
ฟ้าดพดกบดคน ดับทางถ่านมาร
- ๑ กุนภารสูญด้อมาตย์มวย มารทะ หารเยี่ย
เร่งรถตามกวยะ แตกหัน
พระตักษณ์บดปีตัง แฟดงผาด ไปแซ
อุกราแฟดกศรคัน พมาญตันถ่านถารถ
- ๑ อุปราชเฝ่นผงาดงัง งอนราดา ตักเยี่ย
หมายพุง โนกขศักดิ์ จอมจัง
อนุชราณรับรองปชุด ปชิตเหยี่ยบ บ่าแซ
ทรงฟ้าดเตาครครดอง ราพชันชราวนอกดา
- ๑ กุนภารสูญเจบว่างราภ ราภวอด วายนอ
ร้ายເວທເບ້າຫາຍຕດອດ ຕດບຍຸນ
กດັບພຸ່ງ โนກขศักดิ์ສົດ เสື່ຍບອະ ດັກຂນໍເຍ
ຕົນດົບຕຸ່ກວົພຂອນ ຂ່າຍຂົນກະຮາກອົງຍົງຄ

- ③ ສົບແປຄນກຸງແກ້ນ ກົມເພດິງ ເມາຍື່ອ
ໄດ້ພໍາງວ່າຍັກໜ້າເປີ່ງ ບັນນີ້
ຕາຍກດາດສ້າດທັນກເຈິງ ກາຍາຍແທກ ຍັບຢ່າ
ອັກຄທນຸ້ມານຂໍຢ້າ ໂຍກວັກນຸ້ມກາກຮູ້
- ④ ພະຍານາກຫ້ານທ່ອນ ຕົນເຄີຍຈຸ
ເທິ່ນວັບດິງຂາດເຊົຍກ ເຊົດທົ່ວ
ພອພດບີເດັກພດເກຣຍ ກັດັບດຸ ນັກຮອຍ
ຖຸເຊົ່າທຸດເຫຸ້ອ ບາຄມດັ່ງດັກໝັ້ນມາຍ
- ⑤ ຖວະພຈນັກທີ່ກັກຕົວໜ້ວອັງ ດີບໂອໜູ້ ຕ່າງໝາຍ
ຍື່ນຕົບທັດປຽບອຸ່ນໄສ ຄຽນຄຽນ
ໝາຍຫຸ້ນສູງທີ່ສ້າຕົරໄສຕົກ ຕົນຕື່ບ ປະຍົງແຍ້
ອຸ່ນໜຸ້ຕົບທັດຫຸ້ນ ສູນໜ້າສາມາລັບ
- ⑥ ປຳກະຮົມແສ່ນໂຄກເຂົາ ຊັກຫອກ
ບ່ອຫດຸດສູ່ຄວພນອາ ຮະບູໃຈ້
ນິດນັກວົບເວົວອອກ ດຸພດບີ ພົດເອຍ
ຖຸດວ່າພຣະອຸ່ນໜ້າໄທ ຖົກເລື້ອງສ້າຕຽບປັດຍ

